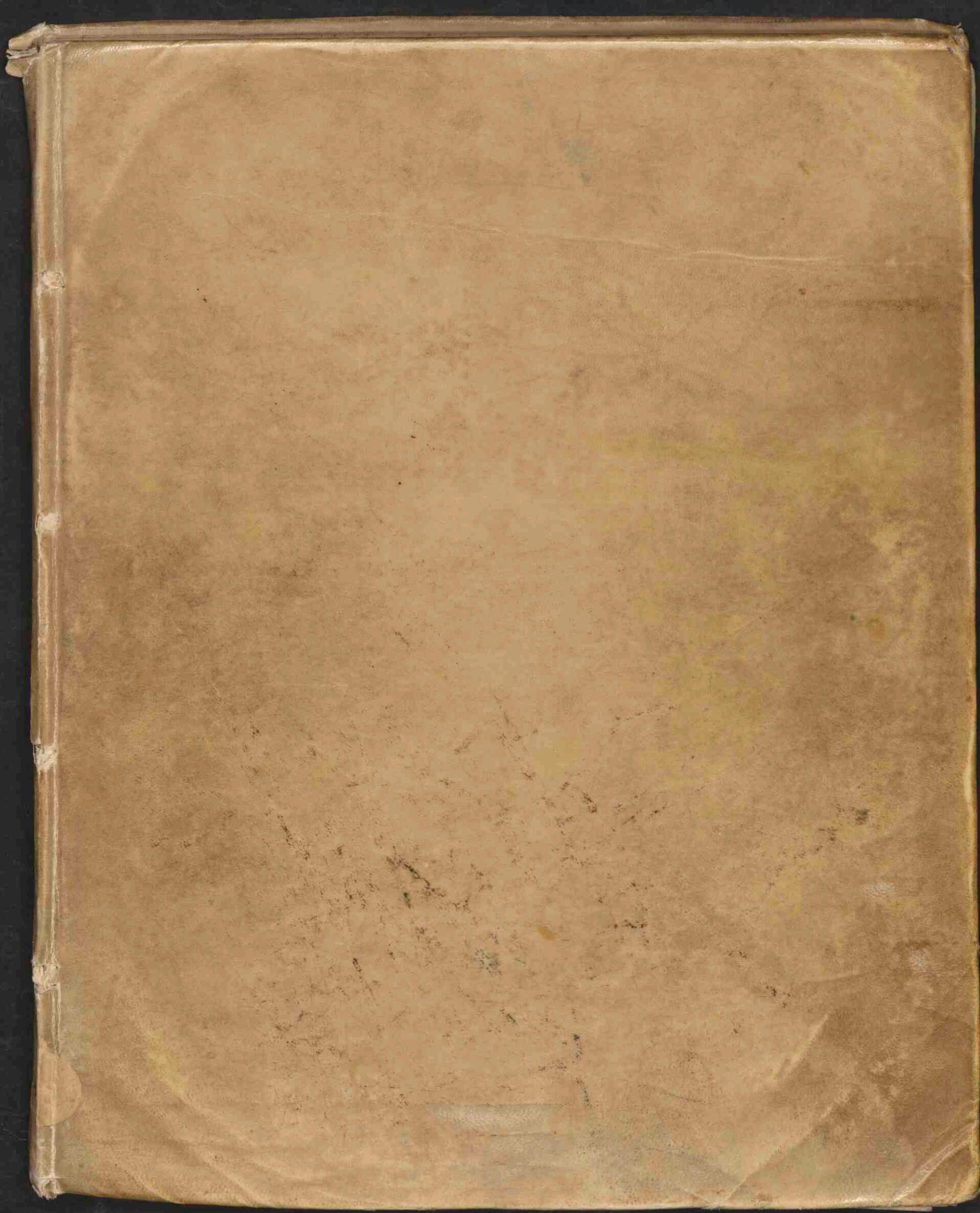

Chronicon sive gesta pontificum Traiectensium et principum Hollandiae

<https://hdl.handle.net/1874/339063>

Hs.
6 E 8

Aevum medium.
Scriptores historici.
N° 121

hist. 121.
XVII R 2
N. 8

785 (*Hist. 121.*) Membr. fol. 39 ff. 2 col. Fol. 2—34b saec. XIV
exeuntis vel XV ineuntis; cetera saec. XV.

Joannes de Beka, Chronicon de episcopis Ultrajectinensis, cum continua-
tione ad a. 1456.

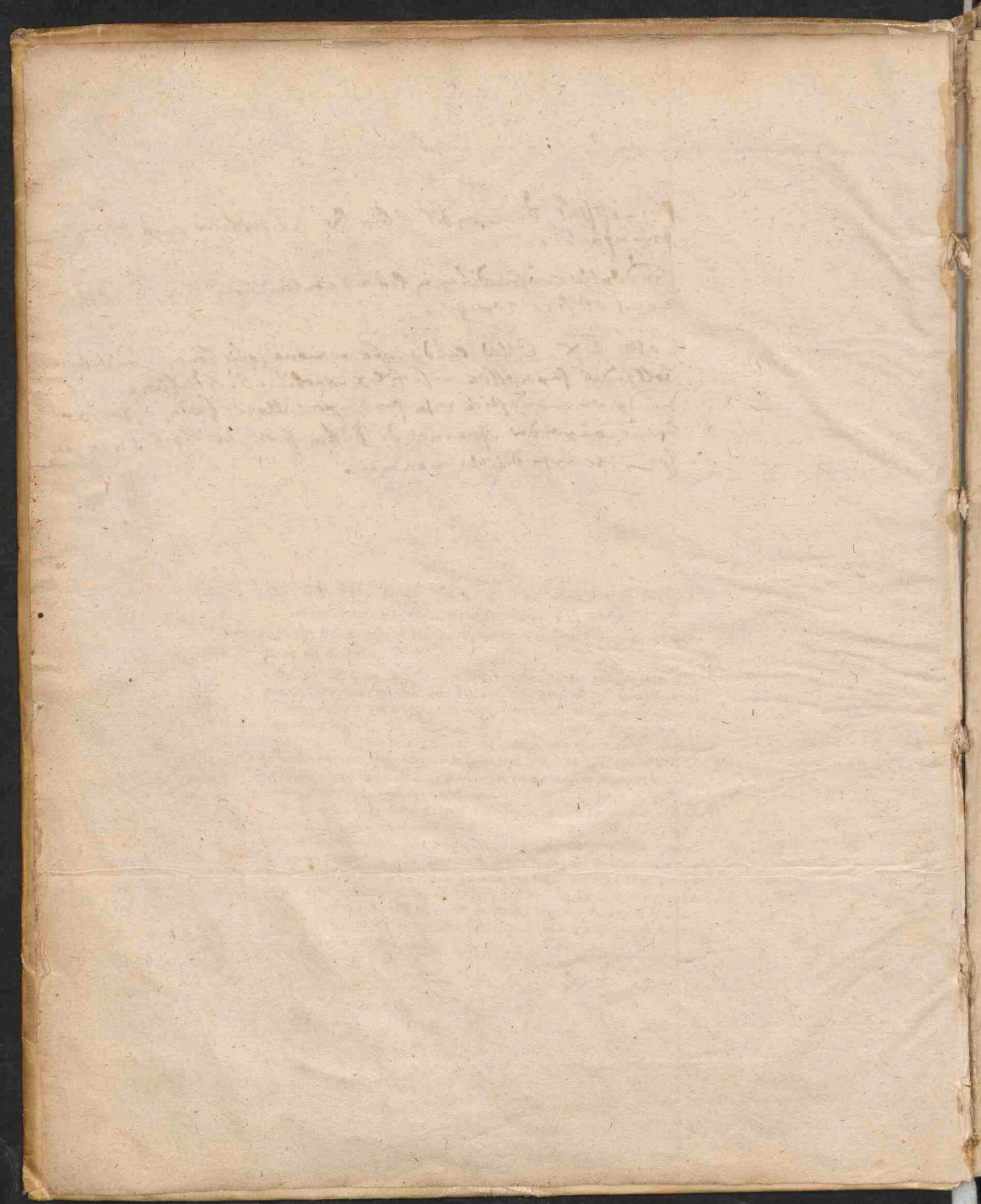
Fol. 1a. vid. infra. Fol. 1b, 2 vacant. Fol. 3a. Incipit prologus huius crono-
graphicie. Reuerendis patribus, cet. Fol. 34b..... Wilhelmo duci siue palatino suo
filio commendauit. (In edit Buchelii p. 119. Sequitur:) Qui post modicum inter-
nallum pro regimine dicti. comitatus, cet..... assumpserunt. (Tum incipit „Ap-
pendix” in edit. Buchelii p. 122—33): De iohanne vernenborch <sup>xlvij^o traiectensi
episcopo. Translato igitur iohanne de arkel, cet. Fol. 39b. Anno domini M^oCCCC^o
lvi philippus dux burgundie..... pro filio suo [sequitur manu posteriore scriptum:]
domino dauid qui fuit episcopus morinensis.</sup>

Fol. 1a legitur: Cronice pontificum Traiectensis dyocesis et Comitum Hollandie
pertinentes collegio Embricensi ex donatione honorabilis dñi Bernardi de Della
canonici eiusdem Collegii cuius memoria requiescat in eterna pace. Amen. (Sequun-
tur versus nonnulli de urbe Trajecto et annotatio de turri ecclesiae majoris). —
„Hunc librum donauit canonicus... qui anno suo 86°.... carnis debitum persoluit
a^o Dñi 1493 inchoante.” — „Gisb. Lappi a Waveren Jeti Ultrajectini 1619 ex
auctio[n]e Van der Burchii Decani” (S. Mariae Traiectensis). Postea in archivo
provinciae Ultrajecti. Cf. de hoc MS.: Vita auctoris in edit. Buchelii post Indicem;
P. J. Vermeulen in opere „Vanden levene ons Heren” (Utr. 1843) p. XXXIV.

Philippus de Luyd's libro de Republica cura oratione
principavit.

Prudentius Compendium in litteris continetur. Reges in litteris
nabat et hoc Remigio.

Cath Ex. Quid laudis, quae memoria, quis honor Comitibus
hollandie successor nisi fecit coronam S. Adalberti in eg-
monda ex monastica vita pro tempore illorum facta, exinde
Graui compendio Joannes de Polka probata Vigilius aberna-
tus. Scripta diserta manent.

Chronice pontificū Traiecten ducis et Comitū hollandie pertinet
collegio embren ex donatione h[on]o. d[omi]ni Hornardi de della canōia eiusdem
Collegij cuius memoria requiescat in eternā pace. Amen

In h[oc]e] romas patet victoriosissim[us] atq[ue]
Inter ceteros p[ri]ncipes papua dignis-
tus romani hollandie

Cum quicq[ue] flues holladis iugite rem
Emigrit[ur] ostium fluminibus mariis
In qua cu[m] nutris urbs. atomia nouellis.
Tempore Heronis. estifata fuit
Hanc deuastauit. fera flauna genti[bus] bida
Castri militorum. conditae. nomen
Turribus extensis. q[uod] ab h[oc]. plebs. abrotidoriū p[ro]solunt n[on] d[omi]n[u]m 1493 i[us]ho
fundit exentes. dirutis. usq[ue] solum.

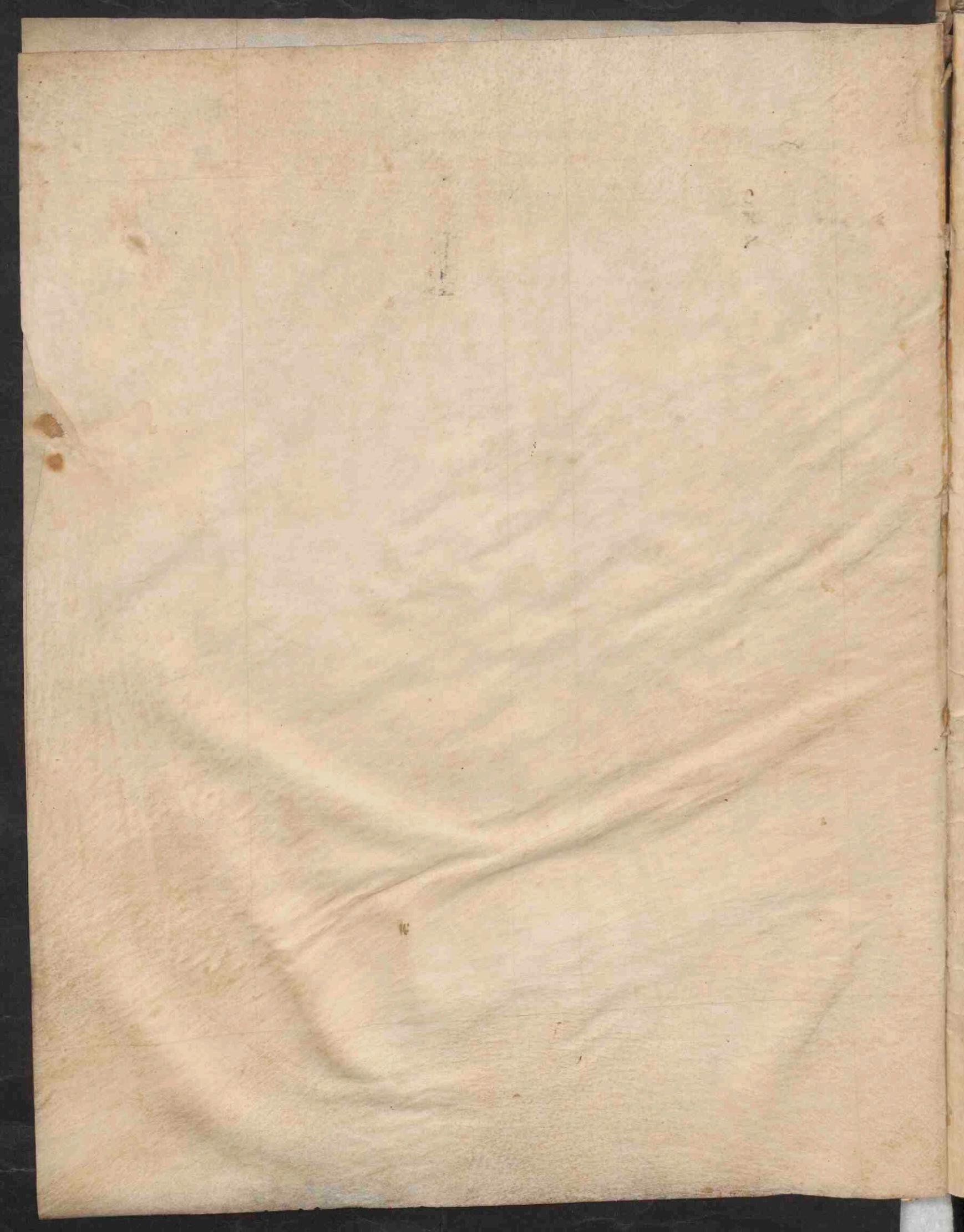
Hinc Traiectense castri. cu[m] membra altis
Conditae. a fratre episcopis. sed idem
Vulnus danoru[m] cofregit humotem. omnes
Cum clero. vires. inservi. ens necans.
Temp[us] Balditū op[er]is. noua meca struxit.
Quae molo. subsistunt. auxiliante deo.
Sic holländensi terre veratere omni
Traiectum constat urbs capitalis adhuc.
Tempore frācorū. degoberti regis iusto
Primiti fundo. conditae. esse decens.
Primitio. ecclesia. sti thome p[re]te castri
Traiecti. quā gen[us] frisici fugit. atrox.
Sed p[ro]ceri antistes. d[omi]ns clemens. ob honore.
Sancti Martini. post ueronauit eam.

Hic libri donant canonis pa-
cificis liberalissimus homines
amitor p[ro]p[ter]eas nemini molestus
ei h[oc] dilectissimum et deo sperat
gratus q[uod] in anno suo 86° ipso
Die p[ro]thomartris maris Debi
ante.

Aub: Lappi a Iba-
keren Joh. Olthage-
rin. i[us]is C[on]f-
fessione. dandi
Barre by Decani.

Oro memor uillistendū. q[ui] Turris eae Traiecten fuit prima m[on]asteria
Anno d[omi]ni M[ille] cc; xxv. b[ea]t[us] Joh[annes] & pauli m[on]asterii p[re]f[ect]a anno lxxij.
Uide misericordia. 22. Et bis x festo paluicis. Turris uadasti q[ui] fieri
li deuocat.

Incipit plogo lumen cronographicum

Benemerendis patribus et preciosis
virospibus domino. fio epo sec
traiecten ead ac willchmo
duca palatino sue principi hol
landensis provincie. Johannes
de belo dicit indignum ultime clericorum
pacem quidam et salutem Cronographie
patis annalem impientes ipsa
historiam magnificencie bre declaramus
ut hec gesta scoto pontifici recensim
et magnimodo principi holländensi. ex
diversis historiis annalibus cronicas his
toriis codicibus pulchris dictaminibus et epys
tolis apud eymondia studiose colligimus
in quibus in p septemnum et assidua q
solididine pleniori labore explesimus
He p ignotum cronos plo p memoria
tantorum bnoꝝ obviis pectus obliuionis
subiacet. Et quona gesta pfaci p
pontifici et principi uideo sic annos
q' usq' regni nequeat saluare
cronographie sententia. Plo q' bnoꝝ dno
meritis p cordialibus pntem hystoriam de
gestis utriusq' sub bremon leuidrup sti
la coplanum. Quin hoc reuenerit pro
cotidiana deductio transmittitur quatenus
ex ea distat q' boni et q' iocundum sit
hos ubi populu sibi patem in bnum
Vester em plo ut patebit inferius fuit
bnoꝝ nationis immediate subiecta ita
me impetrabili. anteq' holländia bip
tita fuit in pontificatu et principatu
a dnis francoꝝ regibz. Cibore pace
isterit abseruata. bram amicitia
custodato forenses hostes subiugatae. et
tam hos ip' brm plo p concordia msc
pabiliter admittit pserit. cu dñ ppi
milla noce bnoꝝ ponte minimoꝝ adū
sitas simb' bos habundant tranquille
pacis amicitias de quo multis in
locis pntis cronographie potuisse experiri
arctitudine. si diligentius hys hystorie p
scrutari belitis indagine. Nam teste
philosopho. Gestis tpm pector certa
sunt iudicia pntiu bel futurorꝝ. Nec
igit ipm ad execuconem pntis operis

nocelamq' be dignu et instu e bt ib illo
qui est alpha et o. cronographie me stitu
mchostri vncapuliter debetamq' **I**nspic
tua de gestis potissim ticten et acibz. iapu holladic
apud stratum cu ruina vibus antonine

Tunc ab anno plus minus et pme
est pntis. quies malle centu nona
quinta nona viij. xl. Jammaru
mensis nocte diei dñe. matris e in
bethleem Iudee salvator mundi dñs in
hō pps verae deus et homo de bndula
virgine maria. Iudeo plo resaribz
Octauianum. qui p' p' fuit impator au
gustus. vocis orbis et urbis. Is Octauia
nus eto manito monachus dicta fuit
p' b'mis' medum romano regno
subegit pto cui obitū flagi' esq' Nero
deturpare cepit impac. qui p' multiles
occupaciones militare p'feruit expe
ci' p' p'cubat eam assidue. sagene au
reis extensis cordis sercas tota urbe
p' maxe crucifere fecit incendio. pto
multa cibilia bella. matre. sororem
frem. et spore intemperie gladio. Denec
cam cor tuben p'ceptore sui p' in scio
ne bendit in balme suffocari u' sit
Et p' p' nimirū aploꝝ petri et pauli p'
ma p'secuconem p'pnus fecit. Hic ve
sicuti romana n'reat annalia. Dicitur
quo p' b'nos consulares triunvidem
nam argentes. aut absq' et tenet
dari uel ab b'bo sine lege proscribi
etnoꝝ suo b'bo suerit egregi. Ering
Eidet. et Antonius. Brungale senitoria
u'obilitate floruit. Et Antonius cibaria
Injunctae ligunt. Ering quoꝝ cu facit
comitacionibz p'ntiens galliam denunt
in aduinciam ubi super ag' subspurce
et infra b'strum felicitate. pacem
difficiliter legatur. Unde et dem locis
uppe g'rum. no d'no tpe b'lg' dicitur
Iudom' Regis. cibaria. et germamam
ferebat in holländia ubi super alienu
tem flum' numerou' construisse

refertur que pro memoria sui nois
Antoniu longo ipse dicebat. **E**cce omnes
patriam longe possumus. Antiquum du-
cis. postea tunc possit. **O**vo aduersum.
Belgii flauorū seu bistorū urbe. An-
tommam ut inferi enarrabit. expug-
nauit.

Deinde prius quedam anno p. cincu-
la pars hominum exigentibus multe
barbare nationes tempore egresso
sunt a paludib; meotidis ex Scandinavia
ma. q. permissione diuina tota europa
acerum et fligessuerunt. **I**ntra et in
civitatem strage regna plena submiga-
runt. breviter gaudiis. islam. sarman-
. Wandali. anarii qui et huius. Islam q. et
Bulci. Nam et gaudiis expugnauit. Ita-
liam. islam austriam. sarmani panno-
mam. Wandali affricam. **C**ota catolo-
giam. anarii qui et huius galliam. Islam
qui et Bulci totam hollandiam. **H**ic
agrestis Bulcius ipsi prius euer sionem
vidis. Antonius castri munitionem
fabricauit. sed ex eiusdem dñe gestis
ignacione Bulcius in th nome accepit
Denii bo. p. oblonga tpa. Bulci tufre
sombi. aspergunt rem. gurgite insire
ut in nubium forta tota galliam expug-
nare. Valerius autem ut romana
cam historiā. eo. i. julio. cesareum
justus tumultu tam insulte plebis
festina relacione p. p. c. ordinavit
contra valente exercitu uelutatis
rebessante sibi distulare p. p. **E**t
ecce opimia imperator rebelle belgii
subigit classem magnā apprehendit
rem fluenter tūscordit. castro Bulcius
euerat. frisiā sibi primo subiecit
et exinde in triumphali laude redidit
uliginis annis gloriis imperauit.

Deinceps autem ad alijs annos
impante tractio cesare. dago
bernis tēp euentus fracie tota

hollandia sue dictiori tūspōnes castrum
excellens fabricae reedificari fecit. **N**on
latina singula tū medū mutuari uissa
Pam et omnes negotiatio mercatoria ita
bat p. theoloniū castellam tieckens que
p. rem behabat p. flumū fulti orans
Intra cuius eminētia primordialis etca
constructa fuit in honore sc̄i thome bene-
rabilis apli. In qua sc̄i sacerdotes p. le-
nū laboris explicauerunt pro cōfessione
frisingens apli. S. labor hic omnis supina-
cuis erat. qm adire cauas fresones
fidem catholicā i. suis simba extimadē
cupentes dissipant p. māe fida
doms ecclā et exm dñe incursionib;
totam infestauerunt hollandiam.

Est autē hollandia p. ut apparet
in titulu de p. petarib; rei libro
m. quæda p. unica modicata nota
hostiarum ubi mare nitens brabantie
contigue a meridie. vienna fratre ab
orientē oceano brictoto qm. ibi ag-
lone infion gallo belgice et p. māe
atq; flandria ab occidente. **E**st autē
terra palustre et aquosa se. ad modicū sile
brdz maris brachys atq; rem flumis
conflusa habens lacus et stagna multa
et passua valle bona et r. armenias
pecudib; et umentis plena et refecta. **S**o
giba in locis plenis est valde fructuosa
et in p. libus nemorosa multa briles et
abiles habent benacenes et in p. libis
et butinosis ex qua format matia
upta ad ignem nutrimenta. **E**t et tra-
duciens que inseunt p. mare et flum
plumū opulenta. **C**uius cuius capitalis
tieckū inferi mutuatur in latine. b.
trecht. **W**o dicit sermone. germanico
nam ad germanā p. māe. q. ad sc̄i
qua ad mores. quo ad dñm. quo
ad linguam. **C**uius gens elegans est
corpore robusta. virili. audax immo-
temista facie. honesta morib; deuota
et fida hominib; et pacifica minq. predicis
intendit ip. alie nationes germanas.

Hucusq; lib' de pietatis p' Dna' ante
holllandia q' terra filiis suis dno
na teuto in re nuc' nre' p' p' p' p' p' p'
bocat hollllandia p' bocabiliu' frncipatu'
Est' era q' hollllandia sit disa i' quam c' p' p' p'

Prioresq; episcoporum quinque bilingui
sunt de gubernatice longo tempore regi-
mi et magni diuine curae totam Hollandiam
ut inf; dicit in baptis. dictum bidz
in Episcopatu et Comitatu. Haec et Karolus
marcellus duo et maior dominus francorum
conducit ad eccliam diecensem primam doma-
com et Karolus enclusus ite et ut in modu-
lo imperator romanus reddit ad Hollandiam
primaria dictione. Ut q; in episcopatu
Diecen et Comitatu Hollandie. Unde
diale cognoscimus in eius pfecto uenient
q; ex gestis anglois primis male aporia
ma exordium
De vita si sancte huius willibrordi epi-

Hecut anglicana p[ro]m[ulg]at[ion]is historia sic
ones infieret qui libato dicunt
fratres ac t[ri]n[um]eratu classe briton-
icam expugnauit insula. Quos papa
gitorus decor efigies p[ro] augustinu 2
William ut narrat d[omi]n[u]s v[er]o
baptism[um] gr[ati]am Ev[angel]i quibus id est insu-
ris ferre saxonib[us] diuino comitate
psagio proponit est quid[em] ingenius
p[ro]p[ter]a no[n]e Willibrordi Qui p[ro]missione
libatis traditi e[st] heretici et[er] reliquie
fratribus inbuedit obitum auct[us] nunc[es]
ciculi carack[us] tonsurata[us] 265 20
annu[m] sub scutulan[us] disciplina sup[er] ecclesie
instituti Denique glorie adorescas de br-
tute in lacrime iradatum uscente et
co[n]teplatione vite dulcore idem. Viqu-
rense beati estherii norfolkiorum archi-
ep[iscop]i tamq[ue] sume deuotissime matrem sub-
secutus nihil bermā ostende abs. ipsa
solicitudine vita exercerit hereticū
il quo quid[em] estherio p[ro]fani Willibrordi
sacros ordines suscepisse credet. Sub
eius magistris frequenter b[ea]ti 30 metatis
annu[m] estheri legit. Denique beati eg-
berti ut ecclesiastica narrat historia con-
discipulus sum lib[er]tati d[omi]natur in
germania ut iudicem infidelis p[ro]prio vitio

dictaret evangelium. Et ad eum Augustinus
obstante dyabolice fraude astuta in
Galbanum mons regius vito celestis disou-
fame patru profecit et misericordia negotio
versus anglam russiam. Augustinorum
predicatore beati Willi. beardi episcopi quinam

Hanno dñi. 1090. beati egbertus no-
desistens a bone voluntatis micio
ato aposto lo qui bni iustice tñc pñscat
willibro. du pñbteru cu hñdecim foda
lib. iterato elegit in germania
ad pñdicandu infidelitatis in dem ractio
licam. Fuit en hi dn willibordi so-
socii primi vales. 2 fideles in verbo sp.
cooperators sanc hi. s. willibro willibas
dus. alsmg. in orientali fratre capo mom-
erius lomeboldus abbas. In seclu. ad
issen 2 mones benifridi 2 milites pñcti
2 confessores. It u deserto leuita qui in
xpo dimisit regale pñmoniu et in ordo
willibordi pñgenui in tronu exilii
It um hi sc. doctores agri fucant
in anglia de stirpe suo vixit Ideo ex
uementi pñdicie post mortem eliam pñctu
in singula regnaria de legacio willibor
di in frisia a pape us. xxi. ac due frater

Ano dñi .C.5. Pipimi dictoros
dux frumentorum duxerunt tunc su
covertitū plebis et miliae duxerunt ba
llicam excedentem cont' radbodi regē
firme Radbodo autē rex cū munimē
frumentis eidem duci potest' absurit
timperii ab disponente bīcī satislbit.
Quia utr' pipimi dux. Willibrordū pres
biterū cū discipulis suis destinauit
ad frisiam. Et sua predicatione radbodi
regem subversus ad baptismū grām. mo
ribat nūtē radbodus rex apud insulā
fōstenlandie que hodie solomponis eit
dicitur. suppositosam sc̄am ydolatrie ubi
sacerdos del. Willibrordū zphena delub
jouis destruxit. et recessos satanice
parvus. abrenitatis lapordant. rad
bodus bō rex munimē sui sequente
clēsa disponentiūque illi iussit bīm
de collegio sc̄i sacerdotis p̄ ea sc̄i fortis
q̄i qm' ultima p̄te dei evocat' solebat
op̄secutus a palma induit. Willibrordū
q̄' pendens in radbodi rex nequit

ab ardore cultum desistat et si in lucide
mibz a partu proficit. Decravit metallis
firme pres ad me et nouelle confaciens
catholicos in fide catholica robotae. **I**git
elios ad sacerdotem magnam confractem pessi-
teros ligens ad castum tectense vent
ad in potestate frater orientalis et tpe
fuit ubi ppe cumiam dmodalis esse se
Uome si edificauit in honore secundus
datorum in quo i natui fontis pmo con-
seruit baptisterium ut opifex ob de-
fensione castellam tecten securu illuc
hunc accessum ad suscipiendu sacri bap-
tismatis sacramentum.

25 xiiii.

Anno dñi 593. Pippin. Dux illustris.
Accidens in hoc libellorum natus
na evangeliandi constat exponendo
tunc expernit p simpliciorem assidua
quatenus ubi de romanis b. Et age
der et a simo pontifice b. Et en. pa-
lem suscepit. Bergius uite. pp. nomis
huius pma angelici umonita visione
iub pthoeni pwoim ducis dñe sacer-
dotem condigne suscepit et eundem in
eum sa petri ac supnumerali pallio so-
lemniter unctionem rediuit. huc et
p aliquam pto spicula scut detinuit quo
meniq noctu illi. s. Clemens invocatus
Itaq b. clemens ad ipsa iam iu-
bida dictum auctoritate iussus et id cer-
mam ac in fundo basilice sa. Uome
ppe castro tecten. innotop retributum
construxit etiam in qua cathedralem
sedem stabiliuit. it. tam et canor per
pmtula b. dictum suam matrem ppa
conferrauit.

Nec bap sca tecten etia merito
regia plasmano dca et quemadmodum
regalibus pdes ac imperiali pulegibz id
ornataz. In qua plures sacrosa ptes
pstum florue. tynbis qui tam in more
ip in vita multis miraculo p. tunc
buntibus. In hac quide etia latra
pbeudati sunt benemerit dignitatis
canones qui in hort nocturnis sue
diuino contine non racobit laude

nomi dñi. In hac insuper etia multa
scori corpora de diversis sciuris reli-
quijs venant. In qua in chilomina duo
potentia impatoris consueta bisecta
reconduntur.

Hanno dñi 594. karolus dux et ma-
vix xxiij.
Hoc domus franco pti obitu pris
pnum ducis pma ducacem etate tra-
iecten. ibuens cont Radbodum regem
de novo rebellante crudelie bellu egit
que vocis ples q frizombrz votenaf
sime subiugauit. In igne karola dñs
marcella radbodu deuictu iterato re-
cepit ad venam p eo q absq dolo pro
mississet acceptare baptismum gnum. Eod
anno ossianus zenonem archiepatis
p diuinum oracula admomito z ad fre-
zeum tende et b. clementi p qicodis
frizombrz diligente assiste per cuius
demq p ducacem idem reb in fide
catholica diligenter ducus et ad fonte
baptistri simulata deuocione pductus
est. Cum autem idem tyram obm pede
lanachro baptismati mitiget ut
xpiane fidei fiduciam professione faciat
instigance dyabolo repulsa ubi na-
maior nus frizombrz genitie esset aut
in celesti regione uit in gehemali
dypndone. scis quide epis. un-
stante assertur oms frizomes matur-
uisse ppetue dypndone smam. qui
duo minime suscepunt faciunt son-
tis i natua grum. Ac idem reb nec
audierit absfrasendo pcedem a bap-
tistio ducis. uala cu amassribus
meris pugnans apud mferos habe-
ambem et mori q cu pautis via
mo tuis posside regnum celorum. Itaq
radbodus rex iudicatus et a dyabolo
qui p misericordie morte ab hinc die
terta migravit a se. pti cui nini-
tum b. clemens libe pmissus est
bidelci infima patente. et. angelum
predicare. Caecilius. bap. tunc neo-
platos. oxyma. et sacras ordines ac
legiue ac in pagis singulis ecclias

10.

seu basilicas dedicare
De mirabilis dementis archiepi

De quaq[ue] et miracula scissimi psalmis
sub silencio p[re]terire valuit que in
libris antiquis de sanctitate sua scripta cog-
nouimus. Songit enim una die o[ste]r omnes de-
comitua sua cruciari n[on]n[on]o inde fuisse
intollerabile, cum e[st] ipse visitare secundus latus
maris quasdam ecclesias sue diocesis bini
en[em] defecit in tribu et aqua recens non
fuit in illis pars. Alm[er]ius igit[ur] pater
filiorum iustitiae compunctione p[re]cepit bini se-
cretario tabernaculu extende et p[ro]modica
in eo cisternam fodere. Quo fed[ic] d[omi]n[u]s panti-
fex tabernaculu solus m[er]itis oratione deuo-
te fudit et continuo salmatita terra dul-
cis aque copiam effluent. Condit ita q[ui]
omnes sacerdos habundant hauiunt ag[ri]o
fontis et pro statute bini magnificarent
imperatricia creato[rum]. Eadem b[ea]tissima
m[ar]ia in territorio de henrichlo parenter-
ostende que ab m[ar]chante ibidem habita-
tibus moderno tpe p[re]teritus s[an]cti Willibrordi
dicit[ur]. Accidit itdem s[an]cti clemente
visitare gentilem p[er]lm sue dyocesis liba-
latia b[ea]ti similitudinu[m] in curu[m] celebatur
in magna reverentia. Quis statua idem
sacerdos antistes episcopo consig[ue]rit et p[ro]pheta
volum dedignant alhecat. Et ecce
custos eiusdem v[er]oli b[ea]ti amissione mu-
rone p[ro]cessit in summitate capitis ut in
iuriu[m] dei suu placueret sanguine s[an]cti pre-
sulis. Sed idem graecor blasone bina
mox arreptus et a dyabolo et miserabilis
morte die tercia decessit a seculo. Con-
fessor uite nichil diuina p[re]rogente
tri sumus o[ste]r p[er]manit ac in p[re]grio.
Iniquitas ab angelu[m] pacas constatissime
predicauit de cuius s[an]cta dementis et suorum so-
cialium.

Anno d[omi]ni a[go]sta beato clementis a-
vidus nouebe felicem creto[rum] redi-
didit nam propter anima[rum] iudicamenta dig-
ne gubernasset eccum. Quis sacru[m] corpus
ad epternit[er] in[s]titutu[m] et venobiu[m] ordi-
bi[us] b[ea]titudi[bus] treueren[do] dyocesis ipse p[re]dem
de p[re]monstratensianis suo supertuosis
adornauit. Et h[ab]et. ubi initia trinitati con-
fessoris usitidine sunt miracula que p-

lucide concepta sunt in ipsius historiā. Hic
presul egregius eo viuente destrinxit dis-
cipulos in terminos sue dyocesis ad evangelio
scriptum infidelis apud doctrinā eternae
beatitudinis. Unde i[usti]tio adelbertus delegata
fuit id literem marianam ubinam in fide ca-
tholica nouelle confitentes reborauit eccl[esi]as
eou[er] p[er]missore gentium coniunctione et
laudabilem vite sue consumacionem. a fili
juli felice fine requieuit in d[omi]no sepulchro
apud egmondam honore congo. Quis ora-
toriu[m] b[ea]ti in hodiernu[m] diem multumodo
claru[m] virtutib[us] ac in magne reverentia
contine[re] venatur a deuote p[re]fidelibus
I[usti]tio confessor evanuies in omni s[an]cti elemen-
tis consordales leuince dignitatis evanisse
legit[ur] et ab p[ro]pria dicten[ti] archidiocesis
fuisse credit. Sicut b[ea]ti b[ea]tufridus sacer-
dos p[er]clarus heres batuam missus ad
predicandū eccl[esi]am de Westerwolt egrie-
rexit et exemplo bone vite p[er]missos deo-
p[ro]prios impunius qui. 19. f[est]o. Septembri
requieuit en ipso tumulatu[m] in heliso ubi
clementis deditum eccl[esi]am ostiavit quam
in honore s[an]cti salvatoris dedicauit. Duo
quidem Elbaldi p[ro]stori nabiam in treuen-
tis xpm predicando confessi sunt. Qui ab
inde ascenderent in suboma. q[ui] nos. or-
tobis glorio[m] martirio coronati sunt. Si[us]
b[ea]ti Elbibierry b[ea]ti clementis in verbo d[omi]ni
fidelis episcopus p[er] pliop[er] gentium con-
iunctione in d[omi]no requieuit. Willibaldus
equidem orientalem francia adiens hec
statu[m]. ep[iscop]us effectus et b[ea]tus b[ea]tufridus.
eius fr[ater] hemdelamensis abbas ordinatus
et quor[um] germana fuit b[ea]ta b[ea]tburgis
lilium autem ibidem adeptus et pontifici
cum p[ro]prio in locis longinquis emmis egre-
gie p[re]dicans evangelium beato itaq[ue] in
cessu post hec in longitudine diecum
superiuit et b[ea]ti tempa b[ea]ti g[ra]gorii p[er]mis-
sus yslam habitantibus eleganter elba-
gelium p[re]dicauit. De vita s[an]ctitate b[ea]ti bonifacii
magistratus si dicten[ti] archiepi.

Tempore quo fuit clementis dicten[ti]
digne revit eccl[esi]am. Sacerdos ip[su]s
nomine b[ea]tufridi nacone clary ali angla-
bemt in germaniam exp[er]iam idolatrie
cultum abolerit ac ruidem p[er]lm docu-
mentis evangelie informari. Quem

erunt brevis Clemens et omni veneracione
suscepient obsequium oruerat item
fidelis cooperatore eius in evangelicis
dicatione fieret. Bonifacius q[uod] precib[us]
reuenit pontificis aquiescens ad tre
decim annos in sua diecensi amansit
etra iuxta eundem episcopum Barbaram genti
liatis ydolatria. Denique ad eum Bonifacius
audiret messem multum oparios uitia
paucos apud ultorem esse germanam
valdebat. Clemente fecerit apud magnu
m am h[ab]bi verbu eternae beatitudinis pre
dicare cepit et paucos ac turmis ab in
fidelibus errore de prosperitate conuertit.
Et quoniam magistrum antistites illis diebus
obdormivit in domo Deoꝝ Karoli dux
p[ri]males cu[m] platea co[on]ducunt in sancta
synodo postulans ut Bonifaciu[m] sacerdos
eribatur sed preſicetur episcopus eo q[uod] in con
ſione paganoꝝ p[re]dicator est inclita
Igitur idem Bonifacius magistrum bibio
pastor electu[m] p[ro]p[ter] pontificale b[ea]titudine ro
manam ascendit quem eruit. pp. Ego
h[ab]ui nomi[n]e sed[em] suscepit tradens eidem
y[er]ch[ie]palem b[ea]titudinem cu[m] sup[er]humiliati pul
lio imponens in nomine sibi bonifacius.
ex suore specialissimo bonifacius igit[ur]
pontificale fuisse honestus risus est ad
magistrum et in finibus sue doct[us] diligeret
extirpavit ydolatria ita q[uod] paganoꝝ
multitudine maxime iam galiana sectam
refutarent et catholice fidei documentis
salutariis adsererent. Aliq[ui]tis inde lapſ
diebus bonifacius volent intelligere son
clemente ab h[ab]ui mesolatu scilicet t[er]ris
grasse et ecciam diecensem quondam r[ati]o
viduatum ee congregauit sciam suuodum
quorundam episcoporum. In qua b[ea]tissime beni
bilem sacerdotem magistrum ordinauit.
E[st]i. Hec mortuus q[uod] idem bonifacius kar
olomanno duce manuando diecenu aduenit
et desolatam ecciam in deinde gubernatam
accepte ne ipso et p[ro]dictorem suam dedit
quiescit et ydolatria sectam rediret. Sed
potius in de timore ostendisse ympane
et. Hic igit[ur] p[re]f[er]at egregius dum nomine
obscurum ampliari voleas cordida in
sultate diecensem o[mn]ib[us] canonicis
ecciam oratores sciam saluatoris p[re]mordialis

vicina et contingam. Nec idem etiam d[omi]n[u]s
tytulus p[re]ulgata legitur que diligenter
in agitu monastri pro tanto force dicit
qm[ue] etiam diecensis aliqui renouata fuit et
let in edificio betis structure ympaneno
h[ab]uenda renouata duravit. Tunc tu
asserunt eande etiam a se Clemente
p[ro]mo[te] fr[ati]ficiata ee et 20. canicos i ipsa
obedientias fuisse de quibus idem Clemens
eo resuppossi mos in eccia sc[ri]ptum
confessorie transplanci. Si hoc autem tra
fuit sit[us] non contidicam. Veriuptam
missam evide studiū ex privilegiis ut
h[ab]eret aliq[ui]tis indagare potuisse. p[er]
al[ia] iste bonifacius diecensis condigne reges
ecciam tamq[ue] fidelis seruus et prudens
in lucundis immob[ili]s p[re]uigil fuit et
de conuersis paganoꝝ dupliciti talentu
suo d[omi]no reportauit.

Diebus quæda dissento exorta
am i[n] ecciam Colomam et diecensem
p[ro]p[ter] em bonifacius archieps diecensis
subente zacharia papa p[ro]p[ter] omnium d[omi]ni
successoris d[omi]nissimorum in regem francorum
me clemente p[ro]dem baptizauit in reg
no g[ra]mianop[er] archieps Colomam. assertum
est enim eam etiam in diecense donatorem d[omi]ni
berni regis ad metropolitam suam spectare
et econtra p[ro]fatus diecensem archieps
affirmauit ecciam suam ad sedem ap[osto]li
cam in medio p[er]me. Quippe et me
bonifacius p[ro]p[ter] episcopatu[m] sibi
fecit una scissimo p[er] d[omi]no stephano
pape destinauit. Diligenter d[omi]no ap[osto]lo
privilegio stephani pape bonifacius ex
igius ut missus ympanem catholice et
ap[osto]lice eccl[esi]e optimalem in ypi caritate
salutem. Nam tpe sergi usque sedis po
tificis venit ad limina ap[osto]loꝝ p[er] ympanem
mure abstinet et statim grise
caponi no[n]e willibrordi et alio no[n]e
Clemens bonis inuenit p[ro]fatis pp. E[st]i
ordinauit et ad dicendum pagine genti
fresonum trismisit in litteris occiam
ordiuit que b[ea]t. 20. annos predicare
p[ro]fate genti fresonum magna p[re]ce nuntit
ad fidem ympanam delubra destiuit

etiam construxit et secum epalem in honore
bū marium et basilicam in honore sc̄ crucis
in loco et castello q̄d de Draectū collocauit
ubi p̄dicari b̄sa debilem senectutē masti
et sibi ocp̄m ad m̄stem implendū isti
tuit et finis longe vite diebz ei pace
migravit ad dñm p̄ncip̄ aut francorū
karolam q̄ comedauit michi s̄c illa
ad astuendū et ordinandū ep̄m q̄d a se
nūc aut dolomē ep̄s eandem sedem
p̄fia ep̄i clementis a sergio v. ordinari
sibi b̄surpat et ad se p̄m̄ dicit p̄ter
fundamentū cuiusdam destruite a pagans
ecclesiōle. quā willibordi dñmatam b̄sa
ad solum an castello tecto reperit et
ap̄ro labore a fundamento astrupit et
in honore sc̄ marini anseti aut. et isti
q̄ ab antiquo ī ge rege francoꝝ dagob.
to castellū tectenī cū destructa etia
ad colomē p̄vchiam dñmatam ea con
dīcōne fuisse ut ep̄s dolomē gente
frisonū comiteret et eoro p̄dicator esset
q̄ ip̄e non fecit nō p̄dicavit nō queat
frisones ad fidem xp̄i et pagana p̄ma
sit gens frisonū b̄sa q̄i reuendqpona
fex romane sedis sergius sup̄dan ser
ui de ep̄m willibordū ad p̄dicandū
dixit genti tūsim sit qui illam gente
ut p̄fatur simul ad fidem xp̄i queat
Et m̄b. b̄st. dolomē Ep̄s sedem sup̄
de p̄dicator p̄willibordi concilie ut nō
sit ep̄alis sedes abiecta romano pontifici
p̄dicans genti frisonū. Qui r̄taba ut
creddi q̄ nō p̄cūrē vocis fieri debet pre
ceptū ap̄lice sedis et ordinacō sergi p̄p
sup̄ legacōne benāndi p̄dicatoris willibor
di et ut siq̄ sedis ep̄alis abiecta r̄no
pontifici p̄dicans genti frisonū q̄
magna p̄ gentis illius adhuc pagana
et q̄ destructe ecclesiōle fundamenta dñmata
et a pagans conciliata et p̄ negligēta
ep̄orū derelicta sed ip̄e nō consentit. Si
mo p̄mitat b̄re iudicio insinuare michi
dignēm. et si hoc iustū sit iudeatis et
si dolis pluit q̄ illi dolomē q̄o reddi
serui b̄ra uictoritate noborate. Sic em
bos potestis si hōbie placeat adiunare
si de sermo eccl̄ie b̄re exemplā uibeant

a mīchi tūsim sit q̄s p̄fato ep̄o willibor
do ep̄o ordinari sc̄us serui p̄p̄er et
consc̄bet ut ex uictoritate sc̄itatis b̄re
confidentes hūmē et sup̄ale bālē. Si
aut̄ alī iustis sc̄itatis b̄re videat et s̄lū
p̄mitat b̄re michi insinuare dignēm
ut sequar. Hanc itaq̄ cōsultacōne ep̄la
ad romanā curiam tūsim sit qui modico
dēhinc clauso tpe negotio m̄du expleto
bitam cū mātricō consumauit de mar
no faboniam. vñ. li. et sonor a.

Hunc dñm. a. a. 2. Beati bonifacij inspi
ritū ordinari gregorii benabīlem
b̄rum tectos ep̄m. sp̄e b̄d. cū cubano
coep̄o om̄nīgo bālē. ne adescebro
p̄sonis. hāmūdo stylbaldū et basone leu
tis. bāllatio. gaudero. hildero et berulfo
monachis. At c̄t. 20. sume religionis
b̄ris honestis flume aliue tr̄scendens
ad infidēlē firme p̄lm̄ namqā ducunt
b̄bi fōris tentoris alijstq̄ recreacōne se dedit
Tenuit bītis ep̄eo constātē annūclāce ce
pit ev̄angelia p̄ans. Ut p̄lerū fr̄s ones
refuta p̄fia se subiicit iugo xp̄iane
legis. Sed humām ḡniō hostis int̄q̄ totis
bītibus in contrū obstante suscitatur ad
iſus s̄os p̄dicatores quodam tēntēsa
tellices malentes pecus occubē q̄ dyabol
ici ritus paternas dīces om̄ite. Ec̄
aut̄ ep̄us insinuans b̄gl̄ minas ō p̄u
p̄vēdes exhortantibz discipulis codice con
stante reperit et b̄būtēne salutē misul
tum. p̄lo nō distulit. Circūfices b̄d̄ sicut
aspides sumē p̄m̄ monitis uires suas
p̄tmaticē obcurantes cū lances et gladiis
in atlētas despūtē inuenit quas omo
dūs p̄plagis afficiētes sub die nonarū
p̄m̄ cētrissime trucidavit. Ha quidē mar
tres nūd. ar. p̄sticēt adiſus paganoꝝ.
insultū immobiles b̄ndōm̄ pro p̄sticē
p̄stantes acp̄ semetipsos b̄tēnes ad mar
trū offentes qui in bīto dockiem p̄ vñ. **S**e p̄alchū bonifacij cest
nomē p̄o m̄temp̄i sunt. ac in p̄dāre
exī palacio om̄i psalma bītōne glōsē
laureata sunt. Nec mora q̄i p̄psam fr̄s
p̄ies festinauerit eōnde cōdīcem sc̄i p̄silio
p̄culatum sc̄i de exp̄ianā fidem de fīndi
līc̄ p̄orsus abīc̄. **S**ed b̄tō dīmina sacri
bādīcōn de mandibz tot tēntū q̄fēna
uit illaceritum. In quo conscripsi fuit

eternae vite salutare documentum. Hunc itaque
festis anni circumfusos de strage scoriatorum
turum existantes reuersi sunt ad propria et
epulando diem festum agerent in magna
leticia. Et ecce miraculum inuiditum quod
nec pumes coramdem effusatore conuicti si-
mili stupides qui pro monstra fere martyrum
hodinemo tue se uantant apud frustones. An-
dam vero opifidales collatio. et corporibus pectorib
martini transuerit ultimam operentissimo na-
vagio inhumantes eisdem in eternam sancti sal-
uatoris electorum honore congruo. Corporis ut
sancti bonifacii pectoris mitem per miracula dum
mitus ostensa translatum est ad fulden mon-
asterium ocdams hoc beatitudinem magistrum
doyt qd wē p̄dōn infra solitudine botto-
me frēlegante exstinxit ad p̄fumē lau-
dem sui nōis. Ibi nam et idem gloriosus
martyris dñsis daret virtutibz et in magna
renacia frequentat a deuote xp̄fide
libz. Hic leuis de pontifex ecclie traxit
sc̄s in thiepus fuit. quia a diuersi sonci
clementia. immo studiis rexerit. Post
eius mortem diecen. ecclia ridens et adhuc re-
niera metropolitana dignitate curuit quoniam
ad eius colorem etiam magis appetebat
habundantē de cetero stare non potuit. Tota
incolomus doct. ecclie diecen post mo-
dium tempus ex fortate dñs dñm
pene depopulata fuit et tri nō haben-
tis agricultorem aliquo tpe spinas et
tribulos germinauit. in qua p̄pi diecen
virgente magna necessitate romana timor
et archiepiscopū bidentem bisitare nequeentes
suscepunt a viatori metropolitano sum-
plicem bidentem sicut abbatis sine mihi
pontificali longo tpe celebentes.
Accipit et hoc taciturnitate p̄tiri debet qualiter
deus acerbam blasphemiam p̄ nosa morte
suxo militum suscitauit. bidentem enim
primus blearius fratre cui minus bellato-
ribus lantica p̄transiens comitatu de osti-
go et blesbergio in vastam solitudinem re-
degit. Ac omnes indigenas cornuum comi-
tium in blasphemiam tunc martini deobum
dicentes recidivit.

19.
Dicitur bento bonifacius archiepiscopus du-
cas plustringit barbes ad dilatandum
culsum dñm nōis. inquit ut deuotus ad
monasterium puerilaz p̄p̄ treuerum in
ripa moselle fluminis. Quem ex ore adula-

20.
venabiles abbatis cum ingenti deuocione
collegit in hospitio sperans spualem adi-
tucoem audire de tanta patris alioquo. Tu-
aut idem ep̄s ad mesam accedit ut cum
unialis ep̄i omnime affectione recuperet
Fate quidam ingenuus p̄no. h̄i amord noīe
gregoris f̄m claustralem ritum experit
ab ep̄o bidentem orum discentibus omne
lām ordinata legens finemq; sine letione
et oratione consueta claudens. Beatus gigan-
tibus etiam omeliam incepit exinde
repete. et comedendū animos ad adem
plutus hinc dulorem adeo feruente
meende. et idem p̄no gregorij reliquias sta-
tim omibz sequeret eundem ep̄m qui dieb;
illis iter in ripu ad quicundum turrigie
p̄phū. Eadem igit ep̄o iam dñs p̄no. b̄sp
matutinum etatem meritoribz confessio
Ac ipius fidelis ampar in beato bidentem
b̄spū fuit deinde ut p̄dā b̄tūs bonifacij
mfidelis fratre pugno adiens rauditorum
palma cum summa deuocione desiderans
substitut gregorij diecen ecclie suae
dilectem ep̄m que bacit ignouit vñ
sem dignum et donec. Nōte bo cunctis
et bennosserat iam dñs pontifex in exilu
suo brevit tractari de vita sine de con-
uiscione sua lucidissime manifestat
Hic idem ep̄s destinauit sufflum in
cessum ac bidentem ad p̄res tñsys-
tmas predicale san elbanacliu b̄bō p̄q
plimor p̄ comisione. Nam sufflum ap̄s
audientem injicit ad dñm. Ans tibi
sāmo dñm. aēz stelle subito bisessim
q̄ de celo ecclisse ita p̄ pliq; ministrū
p̄teriti durabat mād tñm innū
Beatū quidem gregorij p̄vi confessor
commis. ḡndine senectute pulicico
morbo dedit clero baledicens et ipso
disatus et ante seū salutem eccliam. In
sua communione suscepit et k̄l sep-
tembre felicem creatori reddidit ultam
Is confessor multas etiam sc̄p̄le
traditus illis honorifice requiescat qui
electum pontificum cum diligeti suadere
longo tpe gubernauit.

21
vii lxxv
Enemibilis p̄t. Aelbrius de p̄tibz ebora
cen dñoc̄ ex angia fuit orundus i
pro laudabili om̄isaōne sua t̄cet eccl̄e
canonicz et claus. Hic aelbrius betasce te
b̄to ḡttonio tōcū sp̄tus fideli dispensator
deputato condigne s̄corū regit et p̄lm̄ quon
adēm ḡttonio p̄tse b̄om̄i p̄secutus eum
Io aelbrius b̄m̄ lugerū desim̄ monast̄ien
antistit̄on t̄fim̄it ad p̄tēs firme ut ibidē
ap̄dicando sc̄tam̄ abolez et latr̄ie **Muncali**

One dieb̄ amo dñ. 142. quidam h̄c regit
archam lapideam in b̄b̄e constatnopolis
At in ea b̄uū iacentē at hac sc̄tam̄ p̄p̄z
orans et maria b̄rgine et credo in eum
O solēm̄ me b̄debis sub constantinopolis
na imp̄iat̄ Aelbrius aut̄ et se septendre
in pace migravit ad dñm p̄p̄z alijtis a
mo tructēn̄ r̄viss̄ ep̄scopū m̄i ad p̄tē
faz̄m̄ etiam deducit et p̄dēss̄n̄ suo conse
p̄tūs **De theodardo tēctō ep̄o v.**

vii lxxvi
Post discessum reuendī p̄p̄z n̄llb̄.
Post discessum reuendī p̄p̄z n̄llb̄.
Theodardus q̄nt̄ tēctē ep̄s mēnza
tne est qui fr̄tōm̄ gena p̄dicator fuit in
claus. His tōb̄s s̄ anno dñ. 800. quidam
m̄dus dñs p̄dēcūs cum fr̄tōm̄ aduersi
karoli regem rebellare c̄p̄it. que id rep
o casis p̄m̄s et b̄ctōlā lānde p̄dēcūm̄
subiungauit. Theodardus p̄tē ponit̄ in pa
ce uolēt̄ a sc̄s qui ad p̄tēm̄ etiam sc̄l
satue fuit b̄b̄o cum reuendī p̄p̄z karoli
fice requiescat. **Harmadiaro tēctō ep̄o vi.**

22
viii lxxvii
Sicut Theodardo p̄tē ponit̄ quidam
Harmadiaro sevus tēctē claus et
quis b̄r deuotus matris et p̄dicator egre
gius. One dieb̄ s̄ anno dñ. 800. quidam
ronoru cuum̄ c̄perit leone p̄m̄ in pro
cessione letam̄ maiorē. Acustim̄ ipm̄
missa uite c̄m̄ne fūlūt̄. Proh! si ego
sedēndi discedia karoli ignom̄nati mag
na rex et patruus p̄p̄z abes t̄fēndit
et romant̄ b̄b̄em̄ dec̄r̄ aduenit. Et aut̄
idēm rex ciuitat̄ iam agom̄nari senati
p̄tē s̄ domini et sc̄oz reliquias ipm̄ cari
nati dec̄sariū que e m̄fri basilica sancti
petri in sollemnum gaudio deduxerunt. Et
ecce leo dñs p̄tē uita dia natuerat dñs
corona dñi. et am̄ capiti regis sup̄m̄ posuit
ac b̄m̄is p̄tē eidēm rex p̄com̄ laudis
up̄lausione in h̄c modū extitit karolo

m̄gistro ad dñs coronato magnis et uincit
romano et imperatori vita salua et victoria
rubescant uirū in p̄i adoc̄fa finit̄ gesta
dientes h̄c et in ep̄a h̄u m̄n̄is karoli
romana b̄b̄e uenit̄ obediens et an
dem dñctio romane in fr̄tōm̄. Cōp̄us
nasse Harmadiaro aut̄ eius ḡsimonat̄
d̄iob̄ suos tēctēs et b̄l se uenit̄ et cito
suo reddidit uām p̄p̄z alijtis p̄p̄z tēctē
laborose reviss̄ etiam de quo inspiam̄
alud inuenit̄ in eom̄ us gestis nisi q̄
idēm tumularē tu reuendis p̄p̄z m̄dicas
De r̄frida vītētē ep̄o

Post obitū harmadiari p̄tēs Ep̄o
septima tēctē catedram et eum b̄r
dūm̄ p̄m̄ humilis et eccellens clericis p̄p̄z
tp̄bi s̄ anno dñ. 844. Stephanus papa des
cedens ad franciam solempnizauit m̄p̄ia
lem b̄b̄oem̄ in auitate Remensi sup̄ lido
uicin regem ac Eringradum sua conthonate
Et qua iam dñs imperator d̄los filios ge
nuit lothariū b̄z et ludouicū. Dom̄. Et in
gredi desideria p̄nōt̄ cesar. Duxit in d̄pa
rem ludoi filiam m̄chidit̄s bandū et
sanguinem p̄uam̄ et cognatam. p̄ter hoc
anno illūtū m̄anom̄i fedrica ep̄s p̄p̄z
et matrūt̄. Ex eadem em̄ judic̄ idēm impe
rator genuit karolum calum̄ qui consequit̄
idēm p̄tē et regnū et m̄gnum. A quo p̄m̄ Com̄. Comes b̄llōrie
comes hallandie fediali uincipiatum
accipit quem filia longa posteritas adh
temp̄q̄ ruberent̄. Erfredi b̄b̄o pontifex
multū annos usq̄ deo cari fr̄bre offit̄
et nōs octob̄ discessit ab hac ora tumula
tu cuī anciorib̄ ep̄o in **sup̄radicta**
de vita s̄m̄tētē fedricē p̄tē tēctē vītētē

Federico hi
In etate tenera p̄ m̄m̄ suā nobilitē
et uirtutē et ac m̄ domo dñi cum
hostis et m̄m̄b̄z diuine misericordia
et Erfredi aut̄ ep̄s eidēm p̄m̄m̄
b̄b̄o. Adpetūm̄ filiū tam̄ in mortis p̄m̄
tēctē elegant̄ instruverat p̄meditata
inspiratio diuina q̄m̄ ep̄at̄ sibi suē
dit. A uiuentib̄ p̄m̄ annis idēm p̄m̄
ad eo laudabilis om̄isatus et in domo dñi
ut ad om̄s facies ordinet̄ duxie p̄m̄
uēt̄ et manu eiusdem ep̄i. Dom̄ ob
uite rofido ponit̄ et ludouicū imperator
et Māria q̄b̄t̄. fia descendit ad in
flore del manne p̄tē aeron.

filium mandans hoc dictum quoniam dilectus
filius Fredericus elegerat in eum cuius non p
ropter auctoritatem suam amissio omisstam a
pater dedit. Ac hunc licet multorum p
atrum sua conscientia iussit. Placita demoz
huiusmodi solenpius cesar impauri festina
celebrari curiam aucti p discolobribus
magna feculorū ostendit opulentaam. Gas
tina epiphys exorta luce a solare urban
maternū illustris omnes pūlū impator
placabilibz berbis in huc modū fridericū
allocutus a epip̄ elegit te canissime fili
clericis urbis electus in pastore pudenti
ut tua fca pudentiā abbas obsequiū
exigere p̄p̄m est uincit ualutria die doc
insula multū infans ibi p̄chdolorū uide
dicit nō sori fr̄ serui bni & filius sue
apne genitri. Quapropter te iuramus ppter
omniscientē dñi iste tales adiutoriū
homines simoduli correptione minime no
formidabz aut tē si op̄s fuit excoitare
no obuittas. Fredericus aut̄ epus h̄is
audire mactauit. Itē edem impator tale
rituum edidit. Augatio quidē iuramento
me p̄stribz bestia inuestas cesar angusto
p̄p̄a dicit orō magnificēa b̄ra a qua
pte corpis p̄p̄a manducandus modicū
debet. Impator aut̄ rāmendo sup̄ tal
genē sic induit. Estimo q̄ p̄p̄a a capite
p̄mo comedendo a p̄i quo p̄ actio melior
mercede plura & sui sc̄ns aut̄ epus op̄e
necessari p̄ modicū. Cobrem bos q̄ p̄p̄os
estis sine capido p̄p̄i p̄mo redargua ut
et caudam balaenā b̄liq̄ deuenia. Et
enī debitis horū totū d̄c̄t̄ amonit̄ statu
ta p̄sonafū h̄dīcī duas bautrie filias
b̄rū mactat̄ curialis & consanguinea
de sua bēta thoro bos amulonco per
condignā penitentiam abstine. Alioquin h̄is
penitentia ineutabile dūmōnūt̄ procul
euocare. Tunc enī ipso. Formicatoes &
adūteria uidebatur. Hec ubiq̄ sua
dū sacer omisst̄ constanter assert̄ &
sermone suū multis p̄p̄o multū uicibus
explete coruicet̄. Impator in penitentias
postulatū deuotū p̄missit̄. illata d̄ se
reprobare. Tunc ubiq̄ uires et dīc
valedicēt̄ angusto magnificē atra
est rota uicta b̄bi.

p̄p̄opus

in orationibz elemosina & ceteris curiis
egit. ac amissio templi suae castri rumac
procurauit & regnavit. Non uult dūmē
elatis tē facit. non flante sub solano
p̄tērum suam uillacie p̄misit apud curiam.
b̄bi p̄dē reuertione statimare p̄lema sc̄m
synodus celebriū statuit. Quidam enī
predicatione sot̄ psalms be opūlū suscep̄
penitentia. Quidam machilominis obstatu
cordis anima uolendentes minabante
edem assert̄ attimeliam. Cogit p̄b̄e abse
dente p̄i p̄ponit̄ sot̄ bāsilare gentes p̄tēm
mias dñe insulam. Ergo dñi comitē
enī ualutridore fr̄ancorū p̄metea milie
ipsamē ibidē tūp̄mū enī p̄colis di
uersi superlectus absortus. Sicut aut̄
epus comitē suam d̄ocēm b̄ndēm
plūstis p̄uerit ad finem uiri de sancta
trinitate p̄p̄it atrahit in sole p̄dēam
Qdā & ne enī magno labore studio p̄fīs
comitē b̄ndē adūsto sa saluatorē eabo
mō statimē sot̄ etiā comitē. & co
mūt̄ om̄ibz b̄ndē pacis electū salutē me
dūficiuit. Evidēt̄ aut̄ impator licet
uicendens v̄b̄at̄ b̄ndē illis p̄maris enī
benigna sua ferma que multis uocabus
sc̄m annūt̄ corripe interbat p̄ oblatā
hūmēta. So dñi deuī blandit̄ suggestionibz
neq̄ emolliat̄ potuit ac illācū in mano
mit̄ contricūt̄ om̄ibz modis dūmōt̄
studiat̄ qui & impator de p̄me metans
affectu p̄ducibilem duxit etiā mōt̄
fulminat̄ in enī exortis finam uobrem
impatrio insigante dūmōlo concepit
mūt̄dūmē relūm dūmōs sc̄m ep̄m dūmōt̄
qualit̄ ip̄i in ferre poss̄ mortis metum
Vt tamen duos male bolūnt̄ p̄na
cūlos condit̄ ut quos in morte sancti
ponasias mirare fecit. Ut illi fletum
enīs simulauit se familiare impatoris
esse. Ep̄o auicati uictiam legat̄ enī deu
lis̄. Beatus aut̄ fedorei uictores inspi
racione dñmā sibi matrūm immixt̄
fūs̄t̄. eosdem legat̄ id sine misse pau
lū exspectare. Qui p̄i dñm elūgeliū
in enīa sc̄i salutē sermone seruit ad
p̄m p̄dēm p̄ allegoria sc̄m uā mītē
martini. Ex parte dñmō missio sacer
dost̄ uidiū om̄at̄ sacerdos sc̄i hōle

8

etiam te submittit ebo' pro confusione p[ro]fessione
debetas p[re]cias ad d[omi]n[u]m fidem iubet
legatus ad plenam suam accedit et familia
rem suu clericu[rum] postulare sc̄i saluatoris
aliquip[er]t[ur] accedit. Et ecce p[ro]p[ter]a alius filius
autem crucifide[rum] virion[um] n[on]c complete le
gacionem quia ap[er]t[us] p[ro]p[ter]a p[ro]p[ter]a id haec de
uenientie trahit. Et illi dominis ihesu
cristo ex anima iruerunt in sacra semina
ep[iscop]i d[omi]ni h[ab]ebat dona de dignitate
alterius. Num imp[er]ator a te desiderat[ur]
b[ea]stio[n]e cui multas b[ea]stias audiret maliisti
p[er]secutionem t[em]p[or]is eum sc̄i[us] tradidit ep[iscop]i
d[omi]ni. D[omi]ne bre[ve] p[er]t[em]p[or]a idem p[ro]p[ter]a adimplerunt
imperium n[on]c auctoritate cui s[ecundu]m celeri matute
diffugunt. Nec mons[an]t[er] g[ra]uia et idem ceteris
rebus grauia rem sufficiunt ut imp[er]ator
auctoritate de necessitate martyris noua grauia
deculerint. Interea p[ro]p[ter]a n[on]m[od]i suo modicato
clerico suo duxit filii triadis sum p[ro]p[ter]a
bitatem mansuetudine et iustitiam. Con
nostra sine morte sc̄am t[em]p[or]is etiam ut cor
pusculi meū catholicae misericordie e[st]eq[ue]runt
et spirito redit. Ad d[omi]num in eternis gaudia.
Clericos autem suis auditus concitauit cunctis
magno effectu p[ro]p[ter]a qui appulit armis
accidere[nt] ad mobiundum eum. Quibus
flebilis existentibus clavis dei martiri usi
exphando sic ait. fr[ater] e[st] filii carissimum si qua
res macta sit in celo cu[m] f[at]is mactib[us] vobis
salutis incolumitate. Deuotus orabo suppli
cacionib[us]. Vnde p[ro]p[ter]a imp[er]atoris istuc coma
netio manifestum adiunxit. Nam p[ro]p[ter]a dolor
totum istud eu[er]tebat consorciu[m]. Et h[ab]ens de
martyre multa data iudicione subtrahens
et ipsam eiusdem esse constituit in celo
in sarcophago se locauit atque psalmodias
et equestris p[ro]p[ter]a in hunc modum magis
Placabo domino in regione viuorum. Vnde
vix p[ro]p[ter]a. Tunc sine ep[iscop]i anno d[omi]ni 1230. illi s[ecundu]m
angusti[us] que inniculis ibi clare ad laudem
et gloriam domini p[ro]p[ter]a pontifices et tam g[ra]m[mar]i
me in gallie proprieates innocentie sc̄i
martini consummaverunt coni[us] tyrannidem
imp[er]atoris omnes et sine neplante omnes
Gregorius autem h[ab]ens audiens ascendit ad
franciam iustitiae iudiciorum et misericordie
et somnis iustitiae iudiciorum. Iste ite
ambitione eius imp[er]ator beatae imperf[ect]i
qua ad periculis suis iusteia et sanctima

. lxxv.

tempus t[em]p[or]is principes autem fr[ancorum]
locarum p[ro]p[ter]a ludorum aspar et imp[er]atore
elegit[ur] et de communis consensu sui troni
maestatis honorifice collocauit. Non[on]d
et ex hoc in passione sc̄i bonifacii me
suis usq[ue] ad manu[m] suu sacra sc̄i
psalma. Salopsi sunt annis 80. In quibus
temporibus sc̄i t[em]p[or]is etiam seb[ast]ien
et regni floruerint epi[scop]i viuorum gesta ero
n[on]c p[ro]p[ter]a ignavia intermisit et immix
distincte p[ro]p[ter]a orationib[us] amicorum
De alfrido n[on]c fortis ep[iscop]

27.

Post passionem sc̄i p[ro]p[ter]a marthae illi
quisque erit alioquin tam clericu[m] ip[s]i possidet
issam dignam esse possidet cathedra pon
tificis alius filius. Undom enim elegit[ur] two
sc̄i austri[us] domini opulentius id cunctis ec
clesiarum regnum. Sed eo postulauerit
alfridi g[ra]m[mar]i sc̄i frederici martini. Sed
eo arbitrio totius clie[re]i iam datus p[ro]positu[m]
p[er] domini ordinis sc̄i salvatoris coenomoniu[m]
stitutus. Et alfricus in throno fr[ater] sui lau
dabilis colloctatus. Hunc dieb[us] in brevia
cunctate iudicium iurale fr[ater] dieb[us] et noctib[us]
sanguis de celo pluit et eodem tempore secunda
p[ro]phetiam sc̄i frederici iudicata clamans
tagi maledicere ceperit. Nam d[omi]n[u]s et beatus
sue normannian[us] cooptata classe cu[m] tunc
heros meritorib[us] militum in d[omi]n[u]s
p[ro]p[ter]a sibi subiungarunt ut in sc̄i viam
tate stragari cunctissima comissemus.
Alfricus autem p[ro]p[ter]a virtutis eius et
decentie in pace defunctor[us] et in sc̄i
saluatoris p[ro]p[ter]a finitima honorifice
cumulatus. **D**e ludgero n[on]c fecisti ep[iscop]

. lviij. 80.

De finito. Idem alfrico q[ui]onifice
liger. Deinde t[em]p[or]is clavis ep[iscop]i
domini secundum reliquias et doctor medicus
h[ab]ens t[em]p[or]a s. almo d[omi]ni. Et in locis aris
imp[er]atoris t[em]p[or]is domino copugnare
requiens p[er] sp[iritu]m deo militare. Aspergente de
consensu principi[us] t[em]p[or]e ludorum p[ro]p[ter]o
suo ad ipsius s. in p[ro]m[er]t[er]a ceteris sac[ra]s
religionis suscepit habitu libi sub missa
disciplina sacra p[ro]fessione fecit si id pau
cos annos in p[er]petua sup[er]bitate. p[er] annos
imma p[ro]p[ter]a decauit[ur] angelis cu[m] dem
obis ita q[ui] corporis disciplina videbat a cunctis
existentibus monachis quiete deuotis v
eris exemplis fidei erat in his malignis

spiritus eadue p̄fugient. Ligerū autē
opus a. Et manū dignā oratione reddidit
anima p̄tq̄ aliquo tpe scām t̄iecten re-
iſſet etiām 2 m̄ eadem sup̄. allatuſ est
atq̄ duobz alijs ep̄is q̄ seb̄t̄ est

Dicit obitū ligerū p̄fūl- Hungherū
undecim t̄iecten elts. Et ep̄us dñ-
regularis prudens p̄nus 2 pacificus. h̄ns
dies s. anno dñ. 9 a 6. dñm cū noctūm-
nis clāſsem suam hōſte p̄tibz applicauit
Qb̄i clāſdem māuditam cū tirāmde cde
lissima māſerim. Destrūentes dore ſtādū
būi noīatissimū totius p̄ie in quo. 4. q. 10.
etū fuisse dicunt. dñm dñm dñm valla
uerit̄ bēbem t̄iecten p̄ dñm deuastates
cives sagittis 2 fundibulis p̄ affūlit̄ ore
berim. Donec tandem egregiam cuitate
rebelliant̄ manū capent māculosq; et
caſtri p̄edū armis portent māudent 2
eae p̄dones cēta bñm bñmū p̄phū 2 m̄de
pene clērū p̄p̄doloz occiderit q̄iymmo
tūres. antemūlia portas 2 ap̄p̄gnacula
cūtrāt̄ e caſtri funditus deuastarit. Ita
q̄ hungherū amīſtes ſolus cū paucis cū
nomq; imp̄e diffūget 2 ad p̄niciā lotharij
regis in p̄men monaſt̄io monte odilie p̄
uēm quatenq; ibidem ab inciſione dñm
iūm quiete reſiderent. 2 diūm nōis culū
deuotissime celebrauit.

H̄ns itaq; geſte dñm cū noctūm om̄is
hores hōſte h̄mme acrit affliget̄ deu-
nerit ad lemnaria bbi ſt̄ confessoris
adberti dilapidauit etiām bñm ferme
pſter in noctiū ut credit capite trū-
cantes 2 caſtri mūnitissimū autemq; q̄i
dñm regis p̄p̄e boronibus deſtructos. Ho-
landiē autē m̄cole pendiderit ac aſſum
arma bellica dimiſſentes in dñm p̄agis
muſta p̄elia. Et dñm dñm p̄y m̄cēne p̄na-
lentes. Cubolodum 2 gerofſi eq̄ios eq̄es
cū infimis hollāndiūms cēte retinuerit
ac mulierē cū p̄uiliis captiuas ad eo-
deris p̄tes 2 p̄uicias aldui cuit

vij. lxv.

Anno dñ. 9 67. karolus agnominatus
calus rex francorū 2 confēpt̄ impator
romānorū filius ludouici in fili karoli mag-
nū tūc brūm pladelle rēſident ac hollāndā
omo 2 depopulata p̄p̄iens trādidit id
instānciā comitis haganomis nobilis vno che-
adrico ſi balgen p̄m̄p̄is etiām egmonde-
rem 2 kīnsem a m̄nder geſt̄aga. Et p̄ fortia
paga p̄ pagm̄ spālis p̄uilegi rōboratam
q̄magine regalis amul ſtem idem Theodo-
ri 2 ſua p̄fīt̄as eandem dīone ſeodali ūne
p̄ſſiderit. Et atq; danos de ſimbi ūm
regm̄ p̄toriſſime p̄fugauit. ludouicis
autē rex iſſit̄ iam dñi karoli contulit 2
eideri theodrico comiti p̄cibz hēmerigine
foreſtū bāſa comitatuſ ſuo a tigū pro
eo p̄ dñr et̄ valde famosus 2 m̄ p̄dictis geſt̄
militaris exdū collaudandus. hic ignau-
theodricy prima hōſte comes armā gerens
aurea cū leonina rubicido coloris r̄maginē
ſicut quidam iſſunt de regali p̄fugia
p̄moniū ſrāgenariū erundo fuit qui
nūr̄ ſt̄oſ ſue termos comit̄ dñm p̄ mar-
ſione egrege rexit. Habens in brōre
matronam nobilem noīe genā p̄ qua-
genut ſilū noīe Theodricū iuuenem
mulier probitatis m̄ſigimū. Et theoder
ſemor ex magno deuocōm̄ affū oſtruxit
lignū m̄ egmondi cenobii. In qua ſt̄
moniales ordine ſai bñda p̄m̄ro m̄ſtravit
quibz de ſuis faciūtibz h̄tē nūt̄a copioſe
tradidit. Et eodem bō collegio quedā p̄u-
ella diuinit̄i onſpirata theodricū comit̄
ter amonuit ſarcifagū bñi p̄fessoris adel-
berti q̄t̄cōz aperire 2 ſcād̄ reliquias ad
monaſt̄iuſ p̄uillaro trāſſere. Et ecce q̄
p̄mū clērū ſepulchru cuiusde alim̄ ſlū p̄t̄
aperiuit palliū ſassimi p̄p̄o corpis m̄te-
gū ab omnī ſabe coriptionis appariuit
Tinx 2 aurea ſuper pēct̄ eiusdem ibidē
mūcita 2 ip̄e conuā ſanas eḡtūd̄m̄ ſ
medionā ſalutis 2 ſons iſſit̄ m̄ſp̄ ſim-
p̄d̄ liquorū ſub op̄is tūmba confeſſm̄
exiuit qui bñz p̄nt̄ diem copioſius
emanauit.

Anno dñ. 9 67. ii. al Januarij. hū-
gherū ep̄us obdormit̄ in dñm p̄t̄ p̄y
cū alfrico 2 lugero anni 28. trāceden-
p̄fūſſi ep̄scopio qui p̄ dñm p̄ m̄ſtitutē
a p̄p̄ia ſede p̄p̄uſſis fuit. Inq̄p̄e modis

30
vii. lxxv.
Facet ipsum idem pontifex requiescat

Definido quidem Hungario epo domina
odibaldus duodecima riecle eius
epis br. suis pugno iustus ab hemiola. His
tribus famo dñi 682. dam' tu normannus
dissipavit totam galliam. Et anno sex
ti deuastauerunt omnes vndum. Pa
rolus autem imperator deus gessus cu' lumbas
a germanis aduersus eosdem
gassatores crudeliter bellum habuit si pugnas
optato obstantibus minime preuale potuit
Non sine bo. Goetfridus nocturnus
rex ad inclogium de pace productus est
a hac sequenti condicione. Vpiamus effectu
est ut gisela lothari regie filia sibi tradic
tur in uxorem nisi et frisianus giuncia
sibi daret in dotem ip' ita f'm. Et idem
goetfridus rex exinde frisianos sibi rebel
lantes rededit in uile servitutis impotu
ita in omni circa collu' ecclastib' baillar
laqueo ut bimixtus sine mora suspendet
qui cont' maiestatem suam aliquo modo
rebellare presumeret. Et ecce iam dictus
goetfridus rex post quedam annos circu
la at infante datus in batua deo bimdi
cante pempto et sanguis multorum ppi
fidelium sufficiente multus est
anno dñi 900. Idus decemb' beatus od
ibaldus migravit a seculo digna creatori
reddens animam postq' annis. et die
recesserit ecciam. Hunc odibaldus regno
venerabilis abbas in cromca sua brui sanctu
fuisse dicit qui dieci cumulato cu' reuen
do prib' honorifice requiescat

Post recessum odibaldi bni pontificis
Egilboldus decimus in Episcopatu
succesit qui tamē pontificum pro tempe
tibus naut. Ecce hec tpa p' die nos
octobris requieuerunt in epo. Theodoric p'm
comes hoffe ac dominus magnus p' b'lio
no fratre qui princeps intercessit fuit
Ac limites suos coni' danorum insulz p' ta
cine rexit. Sena b'lo comissa et idus Ju
niani recessit a seculo cumulata peres ma
ritu' in egmondeni cenobio quod et ppi de sig
in matia primu' extirpatur in quo re
ligionem sanctorum deo deuote famulat
au' cu' de locone collocantur

9
31
32
Dom theodoricus prima Comes defunct
et Isedricus filius eius vnguentu
scd' hoffe comes h'editane sublimatus
fuit ducens in uxorem' hildegrundum ut
redit filiam ludovicu' regis francie a qua
genit' armophum comitem. Egbertu'
trecentis archiep' Ac aerlindum pu
ellam beatrixem eponi' Is' Theodoric
post obitum p'ris cum frisianis discordie
cepit quos cum timphali gladio dicione
sue subegit exasper. Item dñm' dñ
ficiuit lapideu' in egmonda monasteriu'
1 amors in omni lib' plantauit ibide de
religione sc' b'ndi m'ochor' collegiu'
qui contine deo deuoti obsequiu' in
pendent et cu' opus est dñnis frisianis
insulib' obfisterent. Sic g' comes eg
monden etiam largi' dotando posses
sionib' obculit hystoriam myptilum
et certu' quatuor evangelistar' auro
filio p'posse ip' lapidib' eti'ectu' tu'fil
omino hildegrundis comissa consili
obtulit eadem ecce de liberali munifi
cencia sup'altare totu' aureu' cu' multi
mois gemmis incop'ab' p'bi valde fil
tum. De eius canticu' lapis ut p'z
hostilarius fortu' sublatu' fuit cui
nocturne tribi totu' sacru' radis em
em'ntib' illustrauit. Hoc et tpe sc' ieron
p' dycesanu' ep' p' comite' theodricu'
cu' miraculis in egmonda t'issatu' est
qui p'dem a d'nis' noverit ut predicit
martiri' palma' consecutu' et Egibaldus
aut' ep'is dieci etiam saltem adio.
mones regens. a fil' octobris in domino
fidelit obdormiuit qui in eadem eccia
cumulatus simili' requiesce

Definido quidem egibaldo pontifice
et'ns Radbodus regente rege franco
num arnolpho decimus riecle iure
consociu' et epis br. baile' suis. docitus
p'uis et multu' ingenio' fuit en' radbo
dus rex fratre predictu' p'p'miss' acti
us et'ns iuraria archiep'is coldment
eius illoventur. Incepit en' honore
radbodi in ydomate germano' deum q'

ansim matus in latine. Fuit etenim hic
epis magni consiliu angelus in palacio
karoli regie aduocatus pnam
in septem artibz sollempniter iubatus. Con
flores eximios tam de Willibaldo qd de bo
infacio composuit ac integrum officium
in tuislacione martinus vnsimilis addit
Inci amates at tuecten pontificis sacre
religiois suscepit habitum bacabat in
descentia ordinibz elemosinas et oblationes
qis ad vice sue emittit. Nam in suis am
ules bina potarent infra mensam ipse
solus sumptuosa ecclie bibit aqua qd ga
maru quidam attendens suspicatur
et idem epo quatenus sibi iustae li teret
de suo poculo. **E**d ibi hinc non consente
te iam dñe gumaru epalem ciphiu et
acepit et magnum haustu ex eo supsit.
Et ecce stupendu miraculu manu eundem
aqua repente mutata. **C**m dñi optima
mia de causa temptato implorauit ex
qlo bennam et hinc epus ex hoc pndio
non sibi sed deo dedit gloriam. Is psal. egre
gios duante sedere consilieuit. Innam
citas. **T**rueden p dñm auctoritate
ofo desolata fuit. Accidit aut ut epclia
deo. **T**ruenum admittit ibidem loca
scru anny denocone visitant. Tam ibi po
tent occantas obstatent in gru prohi
bentes dilectionem sibi discitum quos sic
opus eternaliter immomut fidem credo
licam. Denote suscepit et a crudeli strage
xpianorum pie resistere. At illi viriores
eo magno conatu sunt ac acerbam necesse
sco ibro animarum sunt. Psal. aut alii
flus hoc p dicimus filios enim evicta
de maledicto quos summis ignis mox
de celo descendens misabilis morte viros
no sup sit. Vdiam quidem hoc oso omnia
vile constant in armaverit et residit
dñm. catena. Et tunc tio bichora pro
fugant. **I**ste fatus epis pfectio sermoe
clamit qm multa futura sceruntur suis
et toti. Venientis enim baldri aguens
bonemodis quidam tpa duas clericas
sue prie dñpuit ad plicam cuiusde epo
postulans ut ibi aplo epromoniat id ex
dñe sacerdotem. Ita ibi pponit ore iso
cumdo subridens ut. **F**ili pordiale. an
no mediane te ne me defunctorum
etate pastore emis hoc aenros pfectio nimbz

ad sacerdotum gratulans pmonere et aulam
in urben electen ad statu optimi repabit
Denni item Radbodus epis apud trenta
valida pulsatus exultidine decubuit. Quo
misterio die ergo omnia cu spelen
dore radiosi lumines impaurit. Aquila et
teclam coconantes virginem habens
cum hume modum venando pmoni lo
quens predice fili ne formidebam bide
presente quam in magna deuotio sepe
calutata absente. **P**ecura esto qmam
hanc infirmitatem euades. Unipti m
pnta vita non diu manebit. **E**t ecce sole
dor mense claritas euamet et frigida
redoleans odoris malum. Vtis qm
ponit ab eadem eualescens egit
dne quibus familiarii suis paci et
ficiuat euhnori pulchritudinis uel effigiei
regna celi virgo maria fuit qui de sic
anno dñi qia trenta ebiens ac i hominibus
sme sanguine lsd decubens hinc antropo
hiam. **E**cce leti laude legit. Qn qua. 3. lli
decembis felicitas a celo trisanguit. Sic
sacer epis in granu dñm psonione
ia annis traecten grossi rex etiam
qui p clerm et vobis honorifice cumula
tus requiescit apud duancum. **G**ratias
confessori missione dñe in genibus
hincia sangue et regere multa miracula
et beatitudi operatur.

Africa longobardorum narrat histria
Heinrico romanorum rex post obitum
Radbodi confessore decubuit ex magna
denocone humore filiu suu clericali
carice redimire. At eundem sup castellu
dñm psal. confessore collectare. **S**ed qm
idem rex audiuit atrocis danos ciuita
ton tueps evangnasse multo loma totu
epatil omni depopulatu ce. **D**eo qm glori
ret amouit eundem filiu suu ad multa
tarem dignitate ut dñm auctoritate
potent obstat. **A**c dñpm eum armis
bellios victoriosi refice. Igit sim bñ
Radbodi batimur. Baldrio decamqz
tuecten eius est epis filius ut quidam
tradunt rufi de amatis ciuensis qui
principis erit egregius. **H**is qibz m
euntate amici. Sons sanguinem dñli
et esdem diebz vltus dñm p gloriam sue
obtulit. **B**aldri etius effugit.

Galdri filius sonus regis tunc fortissimus
qui post Radbodi reges vno usq multitudinibus
tunc dñm q
ligerit

15. lxxv.
Veres. 15.

Domi⁹ ducat⁹ suam turrib⁹ memori⁹ ſchit⁹
excessis pugnatis munit⁹. Incensas et
cœſias refecit ac unam cū oīe edifici⁹
obruti⁹ honestissime repauit. Hic epus
anno dñi .490. iſcendens alpes deuenit
in Italiam ubi pro quibusdam būlariis
etate regis octo m̄ exquisuit pñca. De
m̄ idem uictor baledonic⁹ regi corpora
ſcorp. marini poniam. benignum a ug-
netis se am⁹ tristis ut eadem in ecclia
flectit cū ingena deuocōe reponuit. In
sup cū idem epus corpus ſcorp. Weifridi.
Lebōw⁹ pleghelm. Wibon⁹. argen. O.
duphili de vobod⁹ p̄ mſticiā reuelacionē
aduenient. De quib⁹ ſc̄t. uacrom⁹ dieſi
etiam glōfus adornauit. Anno dñi .500.
baldonic⁹ felicis recordacōe epus. C. idus
januarii ḡndium misit ad dñm p̄t̄p̄
m̄ma. Ia. n̄ magna laude traiecit⁹ repa-
rass⁹ etiam quid ad maiorem etiam m̄
m̄bi honorifice deductus. Et ubi ſupero-
nis exequies cū prius ſed p̄t̄b⁹ m̄ huma-
tis est.

15. xix.
ix. xxv.

Definitio dñd⁹ baldonic⁹ foliarius. Te-
m̄aſebus ordinari⁹ eſt epus b̄r-
bone foliarius et bonis catholicis. In
dñebeſ ſ. anno dñi .490. p̄ die n̄o man-
requeuit in dñd⁹ Thedricis comes ſecund⁹
holle ſepulcris apud p̄t̄m in monaſterio
Lemodeſen. Hic Thedricis am̄p̄ ſuo co-
mitatu⁹ n̄m. et cū glōfis ſeuit et rufales
dñm de ſimile ſine vident⁹ abegit. Hic
deſtindis aut̄ ſua conſiderat⁹. Id uo-
ratis obdormiuit in uno ſepulcris p̄ne
videm⁹ monaſtici om̄i maulo.

15. x.

Post obit⁹ Thedrici comite. Paul⁹
p̄bus eius domes holle effectus
duxit in uxorem lugardim filiam Thedo-
fum magnipotens impacis grecor⁹
et ſorore Thesofine myatrie romanior⁹
Ex qua genuit Thedrici ſucedentem
comitem Infr⁹ et caſtridum ſine ſuccione
ſſidenſ. cui comitatu⁹ n̄o ſalte annis
p̄fuit et cū firmiter vigo iuge bellum
habuit. Hic toribus ſ. anno dñi .490.
et idem decembris foliarius epe defecit
et ac in ecclia flecten tumulatus.

15. xvi.

Definitio foliarius prefule. habebit
opus b̄r ḡfus m̄b̄z et m̄lī. Hic dies
anno dñi .490. id est octob⁹ comp̄t⁹
bellū induit⁹ ſui in plancie arator⁹
de mābel apud vagum Westfazie ubi
decem⁹ aduenient eti⁹ pugiles de p̄n-
tatu torus holle qui ſun⁹ ſacred⁹ anti-
moꝝ ardore ſit⁹ mollescib⁹ illi⁹ m̄lī
afflicti fuerant om̄i modicam aquā et can-
den ſalinationem ad potandū tueretur
Arnulfus h̄o p̄m̄ comites orde vñſſa
loci ſibi Duim⁹ iſprat⁹ in dicauit ubi
ſoſſe p̄t̄o recentis om̄e magna copia
fuit. Int̄aſ frōnes ad armā quolam̄e
aduenient. Et p̄lū ut virtute magna
disturbarent Holländiq̄i cōtūm̄ ſcor-
pilidem ut milib⁹ comeſ ſe tibis pſte
pennib⁹ levillis florifantib⁹ armatae
platorib⁹ am̄poter⁹ auerent et cum
eſdem ſerom̄b⁹ ore bellum eſt. De
m̄i post ſtragem multo p̄t̄lū ag-
grauat⁹ et p̄t̄lū aduersis ſinde comi-
tem qui ibidem de p̄m̄tente p̄t̄p̄b⁹
ſci p̄m̄p̄ie dñm martini. Trop-
hinc apud egmonden mōſteria lucis
ſie exequis ſuic p̄ḡmonib⁹ ſe p̄p̄b⁹
eſt. Fuit⁹ quoq̄ typi de eodem dñm
comite quodam in ſigine prodigiū aperit
quidam p̄to a oneris volut⁹ ſepulcris. in
notore non dixerit. In rena ſancti dñi
Dumid⁹ egmonden eam dñe ſuas
cūtūm̄ aduenient. Et ſuam ſancti con-
ſuetudine gralia absoluimus. Nam ali⁹
abbate p̄cipiant p̄fetū ſuam de ſarcos-
to ſubbat⁹ comite eo antī ſe p̄ficiat⁹
inter ſuū. De qua longula ſuū belud
et aromatib⁹ n̄m. et thymo. ad mesu-
ram dñm ſubitor⁹ deſin expulſus.
Lugardis h̄o ſuā conſorans p̄ne idue
m̄m̄ requieuit in ipso tumulato apud
maritū in monaſtio ſupradic̄o.

15. xvi.

Post exēdiū armulbi p̄y p̄m̄p̄is
Thedrico h̄is noīt ſtūs effecta
eſt petus comites holle. Tuens in uxore
othidum filiam magnifica ducis ſavome
de qua dñc ſilios genuit. Et Thedrici
ſucedentē Dñm̄ holle. et floridum
orientalis frizie comite. Horc p̄ce quēdā

fratrua fratribus in ipsius scripturam hunc
in scutum fuit ut manu in omni solo ha-
bendo caput durem. Inveniens autem ibide
tempore suffodiens invicem embrii pre-
dictarum extorsam a statua nostra videri
dicitur. Etiam in inserviū in scutum repperit
pro descendente sua confessum. Colubrunt
In diebus anno domini 909. Bald
comes episcopi ad eum ecclie pastor
existens. Unde manus regnante in ipso in-
victum cum predictis episcopis in tructo.

.03. v. .03. viii .03. xv .03. xvi
Defuncto baldino pontifice. Ausi
duo qui p̄dem de scutā comite clerici
electi est. unū ab ecclesia triecti decimo
octauis eius electus. **H**ic austri m̄spō
ante dō multa predia primorum sui dona
uit ad usum sc̄e ciecle ecclie que ante
praeiudicē possedit in comitatu resistimac
eū. **V**ixit anno dñi. 1004. tamq; filius
cūstigum et dilatū dō suorū oculorū lumen
amisit. **H**enabili collégio ordinis beati
baldi supra monte sonū in honore sancte
dei genitris manū construit. **I**n quo
sacrū religione habitū suscepit. **E**t ad hanc
sc̄e cūmū deuotissime p̄durauit. **S**ecun
dū ep̄s. anno domini 1009. 4. mōs. man
felice obdormiuit in dno p̄cipi. **M**ūtū
tructi p̄fūss ep̄scopo. **A**ep̄scopium
lūce tamq; p̄s. sūmū ex deuocōe re
rit quisnam de canonicis maiorē ecclie
vel monachis se op̄auli sibi forsū mō
cabit.

.03. xv .03. xvi
Post decessum sc̄e p̄s. austri q̄d
dam. adelboldus de terminando electio
est ep̄s. qui cesare heyma protensil
fuit. **V**ixit hic adelboldus anno domini
1011. tructi eccliam beati structure des
truxit. nōne fabrice fundamenata erat. **E**t
cum ecclesia rūsa coquas nimis decessione
confundauit.
anno domini 1011. **C**ometā gradiis immo
ingit apariuit. et eodem anno fine belli tu
multa m̄p̄ ep̄s. ciecle et comite solle
dīcū. **H**ac de causa p̄mū mūlūtū. **U**nde
enīm comes theodoricus būficiari fruct
mō. **B**oddegāuen ab adelboldo pontifice
eū. **T**heodricam comitē solle p̄ ḡmeū
infestare conditano certame. **N**ollandien
vero. **C**omes eāc̄ capiōsum exercitū

.03. xviii .03. xix
Aggregans theodricā bāuone. victoriosē
subegit et amēdē a possessionib; suis
violentē erat. **A**delboldus autē ep̄s. h̄
egre ferens collās īmensis bellatorib;
dererunt basallū. sūmū istūne dīcū
restituē nel aduersis solle. comitem
trudēle bellū. **I**git anno dñi
1013. 4. ydū. sumū p̄dēs ep̄s. cum
bevillis fulgurantib; et tubis stridentib;
ad locū cūmū decent aduēt. **E**t eō
Theodricū solle. comes. cu. bevillis ful
gradiis et cornib; horrisome a pupillib;
suis eviens in pratis bārentib; armipo
tent occurrat. **H**ec mora q̄n. **T**raiect
et solle dīcū p̄p̄tū minūce irue
runt pro corona victorie. laboriosē de
certantes et cūmū stragē ab bīrap
p̄e crudelissime p̄mitentes. **D**emq; p̄p̄tū
aliquātū tūs. robur ep̄p̄lūs exercitus
q̄p̄lūmū uiribus. et in occasione magna
mūmū p̄cipiū illū. in eodem dīcū cer
tame corruerunt. **b**z. **W**etgero aduocata
ecclie bilkinge et godezo comites lazo al
gero et suassero milites cum aliis cōmo
mb; multis et p̄lūs māngere laude dīcū
mō. **A**delleboldus autē ep̄s. mūmū hoc q̄n
dolens in fortuno collegit exercitū itē
armigōrū amēt. **b**z. **a**ccidēle bellū. atato
comitē aduersus solle. ep̄p̄lū. **H**adilomū
et m̄n. noīatī. comes theodoricū cu. bāuone. sc̄e
suo. **R**edimauit in defessū ep̄p̄lū. **b**z. **iā**
sc̄e dīmūcū. comitē plūbatū. eū. **f**rag
Die 19. subseq̄te que. 2. et filiū augusti
eodem anno p̄fūtū virāpes itēdē que
merūt ad plūmū. cōmātes ultricū.
magnē dep̄p̄lātōne exordū. **S**eciderūt
enīm itēdē ex p̄pte pontifici adelleboldi bī
strēmū rebellantia manū necdati. **b**z.
folklādūs p̄bī. **F**artoldūs dyaconū
līhos et goetfridūs amētē milites. **r**
fidūs et heymemātī p̄cētē cu. plūq;
sc̄tātē amētē et diuersis armige
ris approbatē.
Theodricus iūtē comes. ex hac duplīc
vidēna nō m̄ sūmē fū. dispōdīo suorū
obtēta in dīmūmū amētē p̄osuit
reētē. eodem anno p̄ bīndītā patētē
sūmē debellētre frētētē. bīnam. et m̄
patētē. heymētē. cum goetfrido. dīcū

mosellanozo destinavit eoveditos equites
Cum aut holländien et frisingen p[ro]p[ter]e ib[us] occurrerent in campis bello pro b[e]neficio laude contendenter. Et[em]p[er]ator hoc quendam ab emperio superiori etiam et heribertum domuit fugite fugito et confessum holle p[ro]p[ter]e ex formidine tristone docit. Difugiens pro magna p[re]ce celsus et goetfridus duobus apponens ut hostibus vinculata est. Hec dupl[es] strages holle p[ro]p[ter]e producione dina contigit ut theo et semetipso disceret in unius et idem deus e[st] in humiliat et exaltat.

anno d[omi]ni 1022. tunc etiam p[ro]p[ter]e adelboldum pontificem magno tpe superstructa fuit. Ad aug[usti] dedicacionem Henricus monachor[um] ann[o] 12. ep[iscop]is necrum aduenit q[uod] eandem ecciam. Et filii iulii mensis unum b[ea]tum decone consecuerunt et cum magna solempnitate multu[m] honorifice dedicarunt. anno d[omi]ni 1024. i. filii decemb[ris] adelboldus ep[iscop]us migrans ad d[omi]num post ip[s]um annis 10 tunc den rexiss[us] episcopu[m] qui sepulcro requiescat infra terra ecclie tuncq[ue] p[ro]p[ter]e decessit. Discessit in honore s[an]cti marci serens simi confessos.

Quoniam adelboldus ep[iscop]us defunctus esset et cotidianus tumulus in eccl[esi]e nomine pastorum atentiose foris coemato rex tri[um]p[he]i descendit ad supp[er]imendam discordiam. adducens secu[m] gressulam boorem suam decentissimam. Sed q[ui]m eadem regia diebus illis erat iuda quinquimo pueropro proxima. Id[em] iam d[omi]nus rex locauit eandem in pago de oesterbeke iupud quendam p[ro]p[ter]e cui burmophilus p[ri]mo natus erat vocabul[us]. Rex aut ad e[st]ib[us] tuncensem confessum se distulit et ep[iscop]um ad unione pacis informare studuit. Denique maledicente priuori discordia tom[us] ep[iscop]i compunxit in urbe regis vntare unu[m] disaret ac ydoneu[m] quod digna est gubernare tantu[m] ep[iscop]iu[m]. Intra regia nobilis elegantis forme optinuit infante transmisit regi noua gaudia p[ro]p[ter]e barum plumbi sacerdotem. Et ecce rex pro desiderata legatione ministrum exultans reddidit eidem p[ro]p[ter]e tuncensem pontificium assulcit et muestitum et amul[us] et pastorale baculum. Burmophilus itaq[ue] bigeminus ordinatus

ep[iscop]us et principale holle pacem fecit. Et ab theo et comes co[mp]te traxi commissione p[ro]p[ter]e gre bisicunt. His tunc s. anno d[omi]ni 1023. Et fili iannari obit magna comes theo. Hierosolmita tumulata p[er]nas pauci in eponima qui eundem dieb[us] b[ea]t[us] sue bella gressu ac holländianu[m] s. 2. annis p[ro]cessione gubernauit. Otholdus autem dimissa post obitum sui coniuge ad saxonomam reuorsa et quae a filiis moriente ibidem honorificata tumulata.

Post obitum theo et hierosolmita. Theodoricus filius eius p[ro]mogonto. Comes q[ui]m efficiens et qui medico tunc tpe omittaturi fratres. Toden anno bisicra anniversari cesar in tunc morienti condita sunt in eccl[esi]a maiori et henrico generi eiusdem impatoris ibidem claus sublimato et in non regali sic heymen quodam brumali tpe flauos expugnare deinceps qui n[on] excepit a[cc]ione magna b[ea]tus orientale pagum sua castra locauit. Habuit autem idem impator in comitatu suo sonore somonale comme bonitatem ipsam canonicam quida adamauit velo minne dicentes quia etiam da suggestione tandem ad hoc induxerat ut eccl[esi]a caligenosam noctis umbra p[ro]p[ter]e in amoris amplepu suscipiat. Illis igit[ur] in sinuoso cubili clau[m] obdormientibus p[er]maxima me[m]oriam p[ro]p[ter]e cedat et aurore rubra tetrica emperio caligine rami effigiuerat quaque idem cano et gryphus minu[m] amputus et qualiter tunc tenetum siue accedit ne p[er]niciale vestigium cuspis suam aliquo prodix. Tinctaro denique p[er]petuo consilio p[ro]fici somonialis eiunde cano et in huncib[us] laus auertit ad suu[m] teneturum ut in eundem redempti saltem unius solius possit aperte alnanicum. Eadem autem horum dulcis impator stimulantis bellum solus viugis fuit qui p[er]gimus hoc spectaculum et fenestra tabernacula sui procul intuens me subiicit. Denique exorto iam sole angusti flagit[ur] ut eundem canonicu[m] iste ad missam diaconata expletu officiu[m] q[ui] idem cano et in ordine constat modis omnibus absunt q[ui] blandicie aut minus ad h[ab]itu[m] amolliri non potuit. Se[n]tencia itaq[ue] res[on]at eisdem

40
9. xlviij.
tela lch
ix.

canonica timorata conscient remisit episcopo
ore corde concretae punctionam. Verdit autem
ut decima simus et abbacia dies; illa ha-
carent ampliati canere et idem cesar ad-
locans ipsi canonici eum sorore cepit lo-
qui per eminaria secretae palese. Ama-
tissime si esto deinceps vir matrum. Et
ecce nobis vacante hanc decimam offerimus
tuam ex ornato omnius letitia istud magis
semimale assumas equitatem feminam.
Denide soror sue duxit. Cuiusdam soror
sit abinde matrona continet. Et ecce
tibi vacante hanc abbaciā sue omnia
ancillare vestri confingo pente amictū.
Vapientes ne punitas omnis equitare
te canonici. Quibus iam deis imbo se
mutuo contuetes embuerunt qui per
hanc leueni correctione informata piti
culum per pietiam comedant emendarunt
His tibz s. anno dñi. 10. 28. Thero
holle Comes excusū ad seruorum suorum
et dormenti tifre cohibuit qui ibidem
vnde manū recidit ab ministerio oca-
sione. Hic Thero et no[n] habuit uxore et
liberos qui per spatiū et annos repit
holle terminos. Una et amne et ipsius
apud egmondē deinceps est quod ibide
lugubris exequiis inhumatus.

Collegī dñi. 10. 28.

Ocaso Thero Comite barones sue
proces suscepit florētū gnamū
ipsam Thero in comite holle. à p̄is comes
fuit et domino Ultorio fratre. Sic Florentia
duxit in uxorem gertrudim filia her-
manni ducis savonii ex qua genuit
Theodoricus et florenicus insip et machiel
dñi puerum benistatē comme. quia
post obitū p̄is duxit in uxorem ipso
nob̄ fratre. Eisdem tibz. Barnulphus
eius in plementem laudis sue memoria
edificauit in tecto duas collegianas
etiam būd in honore sā petri ap̄li bēnēlio
Ac aliam in honore sā Iohes baptiste
vicarius dñi mediatine būd collegi
sō saluatoris tectū transplantavit in
ducentam ubi pro ruerita būd sebdom
canonicorū costruxit etiam. Abbucā
autē reuendit p̄is amictū de monte
sed tectū instaurat ubi quentile etiam
in honore sā pauli condidit. Hic ruerit

antest anno domini. i. o. 28. an. 29. lun.
gasti inquit ad dñm p̄to p̄ amicū. in
capacē gubernasset episcopū q̄ ceterū
condigite colectoz. Et ibidem in etiā p̄n
epis ipso honorifice cumulataz.

41
Defuncto barnulpho pontifice Wilhel-
mus digerit p̄p̄na tectū effectus
st. epis vir totus belliger et magnus
Hic diebus s. anno domini. 10. 28. Flore
tus comes holle p̄n ipsos omnipotens ob-
vidēam fr̄is sui. corū supiores comes
cooperatio in valdum edidit. quos omnes
oculis plūs et cunctis laude sube-
git. Conigit autē ut idem comes immis-
confisus in virtute sue fortitudinis obdi-
mūz lassus in hammert indiano p̄p̄
sub rams vmbrose salicas. Et ecce fugi-
tui pugiles quos idem comes paulop̄q̄
in bello dericerat armate signe-
runt qui eundem tū miles armigeris
condemnabz. 10. 28. fulū necessarium
q̄s florentia comitatu bētiorē frizie. 22.
anno repit et p̄cipit coetus holle
pro obitu fr̄is sui. 17. annis et potēcia
gubernauit. Quo ad egmonden mōstū
honeste deducta et ibi cu fr̄e lucidof
exequiis inhumatum est.

Hermudis quædem commissa tūfacto
biennio post mortem sui quisque impedit
Robertū unnoni filio baldūm Comitatu flan-
dri qui evite Thero domicelli unnoni
ad hunc statim suscepit gubernationem. Dñm
tatis holle Willhelmi autē tectū epis
attendere hollandiam sine defensore
desolatam et ac eande dictione in manus
p̄li seu eōne p̄cipit deuenisse impe-
travit ut istud etiam in omniorū p̄te. Comi-
tatu hollandie et abbaciā egmonden
ponens ad interiorū goetschii dūcū gib
boschūmū mōstū ab hollanda pote-
rei expellere.

42
Igitur anno dñi. 10. 28. goetschii dūcū
et willhelmo pontifice tectū insignis
bāns et tubis stridulis hollandia incuit
et. Eanti Robertū comes in depillis fili
gōdis et cornubi horisonē armis parentis
occisus. Et ecce amissus fūi dūcū Robertū
comes terga bētore abello profugato
et holle p̄ls ex magna p̄te confessum
victus et Robertus aut cum p̄n ḡmō

2 breve gaudium adueniens subaria
uit omnes flandrie nobiles in ipso. adiu-
torum apponens adiutorum armorum comitem
pro suo patrem festinans in me pluie.
Arnoldus vero comes auxiliante rege fit
cord aggreditur eum balentes armigeros
ut in buntute magna disturbatz adiutori-
tes sibi amicos. Et ecce confictio in bello
penes monachos cassi philippi rex pugnat
et Arnoldus comes interemptus est in
bertus fitro comes flandrie poterit effectus
est. **C**ontra ergo fridu dux dinoni sue respo-
nens orientalem seu blionem frizam bel-
lici manu subegit. **F**r. Willhelmi episcopi ex
domicello hollande frequenter obseruans
excubias in yselmonda castri munitiones
sumi fabricauit. Demum deo dux ad eum
immos hollandum regis. anno domini
1091. per quendam ghesellum sup latram
lethalit sauciatus ad trajectum duci se iussit
ibidem. et illi misericordia sua evaluit. **F**oden
et anno Willhelmi episcopi a filio magno
queuit in dno propterea anno. ex. tunc
pugnus episcopio. hic tunc superallatus e-
st in etiam maiori reverendis pontificibus
concepitus.

Post obitum Willhelmi pugnae quidam
Coenradus digesmos de electo et episcopis
qui heimica quia cesari erat natus
hic Coenradus imperi ab heimico roma-
no pugnare regem dinocem orientalis fratre quam
marchiones violent absulerent a principib;
holle. **D**enique Coenradus castri yselmode
comte domicello holle firmissime pug-
nacibus epistrupit ac idipm suo fidelis fa-
tulatio coniunxit. anno dñi. 1091. **T**heo
dorus domicello iuuenies erat flore
vernans deatus auxilio roberti bretici
sui Coenradus episcopum pugnare castro etiam
et pugnare hereditate sua et poterit et capere
Coenradus aut episcopis horum omni prescius con-
militones et burgenses suos secreta legato
monuit aab eiis sub die decimata manu
ale iuame appetit. **N**ec mora quidam dic-
tu Coenradi pontificis copiosus aggratus
est exercitus cum berillis fulguribus et tubis
pugnabat. Hollanderi autem eorum cum
flandriis balistariis trajectum audacie-
bant sicut in signo sternitib; lucis

12
fremenib; Et ecce dies illa dies me qm
electi pugiles excederunt ubi exercitu pris bruis
Demig. post oblongum conflictum coruerunt
ex parte neckeri epi hi bni pugtores acimi
hi ghesellus comes lamberto dauidem
appositus. **B**olmanus scilicet bonifacij presbiter
berenboldus et ghesellus milites cu alios
militis armigeros audacieb; securius abur-
genibus approbat. quore amissione tota
episcopalis exercitus minimo distracto et iisdem
poli ad manus mordinate discurrebat pro
magno pte submissus. **E**piscopus igit Coenradus
corneis horrore crudelissimum bellii behement
nigra et ruma poli violenter imbalefere
tumores intercedi possunt. amissione studuit et
ancemuralia ballistariis defensio disposita
Hollandorum pugnare ita mange-
narum pugnula castri coassarunt et flandri
michiloma castreses a cacumine minore
figuntur et fundibus ubigerunt ita ut
Coenradus episcopus demum necessitate tractus
in dedicationem tuisq; a hollandia in castro
domicello Thero et liberis et signis ihesu
itaq; gestis. **I**dem theodorus Coenradus pon-
tifici digna exhibuit honorificencia. que
cu aliis captiis a prisone solitus immi-
stit ad ciuitatem pugna. **T**heo igit dominus
della cu triumphali victoria ruerus ad
comitatu holle duicit in borenem oculis
dum filiam pugnare ducit sapome de
qua genuit florenca sucedente Comte
et ghesellum bonissimum domicello. **I**hesu
pibus si anno dñi. 1091. **T**heo et domes-
t. tal decimis creatori redditum pugnare
anno 1092 bellose regisse hollandiam. **Q**uius
bore offidus. et tal decimis risquerunt ut
apo tumdata penes mariti in monasterio
superiorum egredi.

43
.9. 26.
xx.
Defuncto Thero et domice florencaus
filius eius etiamus comes holle et
fuis duicit in borenem permissam lotharii
cesaris sororem ex qua genuit Thero et
florenca symone ac hadelbigum longi-
ne. **H**ic florenca dux et assus statuta sunt
egregius. vlnaq; pacificus largi clemens
maria ecclesie officialis et nominis nocturnus
quipponentibus suis in diuines exortis
admirabilis superavit. **I**hesu dictus Coenradus

epus ad felicem recordacione sue memoria
se rediscere posuit in octava pte auitare
sue canonicas etiam qui simili adeo su-
tosum ibidem reperit ip base pislanoz
stabili non potuit sicut aut in latomozo
consorio quidam friz plesben oratio. qui
eandem etiam sub iudicio mortis simile
promisit. Veri pti inmoderata mde sallariu
exegit. Cumque epus largie encensu nfilo
psati frizos iuram magisterii didicet
et inchoatam etiam in honore sc̄e dei gen-
tricis magis opere condidit. Pobren idon
friz concepti mudie relum aduersus epm
predicantis qualitatem eadem posset inferre
mortis initio. Demi anno domini 1099. du
epus locumq; missar pssonpm soli
in domo recumbet et duabus orones cu de-
uocione legerz. prelibatus friz bisca iam opor-
tunitate cultu eduxit et iudecetiam epm
instigante dyabolo trucidavit. hic pontificis
anno 24 regens epatum. s. fil. mon. lanne-
tabilis occisus et qui in eadē etia ppetue
bngm̄ marie celebrante tumulatus est

Post initio locumq; pontificis. bur-
gundus bngm̄ tuus substantia
est epus bnr deuotus pius et pacifus. Hns
tribus quidam hildebrandus cardinalis
et apostolice sedis legatus deuocit in gal-
liam. ut ibi libolaret symone pfdiam.
Cum aut ipse cardinalis aduersus dissimilari
epm pcessisset et idem epus testes ipm
exausantes pto subarrasse. Dixit idem lega-
tus. Lesser huius iudicium pducatur ete di-
uum oraculu cu eti si q; epahē grā domū
sit spū sc̄ et si in emptione pontificis non
sis consors symonis magi. Dic. gla pri
et filio et sancto Symonachus ab ap-
formidine gla vñ a filio distincke protulit
Veri pti spū sancto oreq; pronūciāe po-
tuit. Ad postū idem ab epari destrutus
fuit corū berisculū sine obstatulo legit. An-
no dñi. 1112. Burghardus epus. 14. fil.
Ibi rupescit in domo ptag. 12. annis pre-
fussi episcopio qui in etia tecten apud
prioris pontificis recordatio est. ac eode
anno Redulus maior posito a suis adū
sumis consumicte interemut et

Definito binis cardando nſule Godbal-
dus bngm̄ q; caſtredary et epus
bur mansuetus prudentis et religiosus amitor

Capuus Nam hie anno dñi. 1121. si pedi
ficiuit in paluſt ſolidudine de oſbroec et Oſb. ort
nobii monachorum et monialū in honore
bce marie ppetue bngm̄ et sc̄ laurencij
paofis martr. Quod monaſtū pgo ar tam
religionis obſeruancia diebat olim carcer-
admis. ibidem eni congata magna fuit
et rigor monastice discipline ſu regulam
sc̄ bi dicit. diſtiffime pnullauit. Sic epis
regulares canonicos habitantes in delfburg
apud bavarianam ppter inordidit corp quer-
ſacem ex ppolis et religiosos mochos ordis
pmonſtreū de cenobio sc̄ inuidachis. Andber-
preni uult illuc. Hns et cibis Penna grā
le confitū celebriat est. Obi de multis bi-
litarib; ecclie diffinuit. Godbaldus aut
epus diebus illis egrotans oportunitate
absentie ſue p viatos coepos dño app.
ſratore confipit qui ipmo ſcitate ſuum
pontificis huiusce eborauit ubi pro re-
uencia ſce tuncq; ecclie ſibi ſuusq; ſuc-
cessorib; induget ſum ponſicalis mſile
quo predecessoris ſui fructu fieri longo
tpe. Aleſiando aut aplico nōis huius
dei ppoli ſui godbaldi pſuſſe deſide-
ratam epam gratianū accepit et inutne
diſcomis uſtu ſimpliacioni ſuam clemente
admitit. Si bo ſufficiencie ex ppoli in vita
ſa bon faci uilare tecten epi non finit
hacten infulati. Amo dñi quo ſup ſlo-
rentius Comes hoffe confit. ecclie tuncq;
et nō nici. ingrauit ad celestem patriam
pm̄ annis. 10. aliamq; iniquilitate revo-
lū ſollam qui pge pgentores ſuos in eg-
monde monaſtio timulata fuit obi ſuē
petra marmoꝝ ſatis honorifico rupescit
Petrella bo Comitissa pmo morte mariti
ſuī monaſtū puello ordinis ſc̄ bi dñi
deuote condidit ob honore bce marie ſu
bngm̄ et sc̄ laurencij dictoris martr.
in alſodio castri ſuī. Quod Reinsburg ip
pellatur que de hincio. At ſimi mensis
in ppo quiescens ibidem ſupniosis expe-
mij ſepelitur.

Post obitū ipſe florencej dazi Theo-
ſilus eius nōis hoffe Comes effeſ
dixit in pporon. Sophiam filiam pthome
de Tineyſſe Comite palatii. De qua ge-
niū florenſiū ſuccedente hoffe pncipē
pſone de benthem comitem. Godbaldū

ponas item Tho^m in monasterio Peregriini
presidem sophiam abbatis famam. Hoc deligit
timoniale a petriliam pulchram domi-
cam. His diebus anno dñi. 1124. Heyn-
ricus imperator cum fidelium grotans discessit
a balle vnde misericordia Augu[m]estina reg-
dita sunt in quodam chori maioris etate cod-
icimulo solempne loci quodam in huma-
ta sunt usum etiam eorum quod atque
fieri. Et lotharius duo egredie amiculam
Tho^m Comes holle palceps illuc est
qui de hinc in throno regio laudabilis ex-
altatur. Sic lotharius abstulerat comitatu[m]
de cesario ab etia rieles quos fuit antiquis
privilegiis con corporauit Comitatu[m] holle. Si-
dem i[n] tybus estuatis siccitas in francia
tunc efforbuit ut desiccatus fontibus aquae
et se sine fluminibus a lacis flammens ig-
nat primas tre mitterat qui nullatenq[ue]
in brennum extingui poterat. Immo dñi 1128.
Hoc delibido episcopus morbo suatus in oesbroec
habitu sacre religione accepit. Itaq[ue] bie-
ten etiam anno iiii in pace rediit vero.
Idie idus novemb[er] defunctus est ac in eodem
monastio sicut honorifice tumulatus est.

Dictu[m] Godibaldo pontifice Domini
Andreas nativitate de hunc digestus in hunc
etiam est ep[iscop]us br[achii] honesto p[ro]uincie of-
ficiarius his diebus Tho^m Comes paup[er]i
sui in hamer[um] occisum blasti. Afferant
hermano de hunc ubiq[ue] etiam hostiles doni-
tias ita quin ille sacrificatore mediu[m] reu-
erat opere posset inducas. Andreas autem
ep[iscop]us p[ro] collana in pellacem denu[m] mette-
bat antiqua astrolabioris mundanis p[er] hunc
modum ut hinc p[ro]ton firma elaborauit
amicitia ut similia pro tua florentia co-
mit[us] monasterii construeret et p[er] apertentes
p[ro]prio possessiones dotare p[ro]miseret. Ut
anno dñi fidei dicitur a monasteria in insula bre-
marie virginis villae sunt ibide monachi
de laudario monasterium ordinis qui sub
monasteria diuina deo deuore seruunt
et via florentia sicut uerbis exorantur
anno dñi. 1122. Cum iam h[ab]ent brimatis
rigor fons hordei et tota aqua fera gla-
nali p[ro]pte p[ro]ua Tho^m Comes cui p[ro]p[ter]a
bellatoribus in tubis et tumbis et debilis
vitis fregit in eum. Fuit belga p[ro]p[ter]a
cum clade lanceis et arcis br[achii] occit

Nem[us] uno a eodem die bis nichil atrauto
militi fratrebus intercipit sicut et solle in
lites et initio captiuu[m] dicto nesciis
sunt. Eadem tibi florentia d[omi]na in gen-
tibus fuit san[ct]us Tho^m in rebellac[ion]e dispo-
nens fecerit ad fratrebus quod auxilio
suando almarici etiam a eum quasi
p[er] totu[m] uniu[er]situ[m] viuimus in festu[m] felicitate
vane. Cum similis adiutori sic usq[ue] ager
instanter p[re]stat nascitur apud eum cum eius
florentia p[ro]p[ter]e iniquo q[ui] Comit[us] habi-
tacilis est. Hac semper cu[m] coperdicto e po-
tentissima deduxerint et c[on]cepto da rocco
vulnus. Versus frateram repedarunt. Et q[ui]
ut[em] Comes dissocians sibi quislibet armis
geno confessum inuit fr[ater] omnis fraterum ad
p[ro]p[ter]e de tribu p[ro]p[ter]e suo biplagio singul-
lari accepti obfides. Lothari autem impa-
tor ambo fratru[m] amiculam h[ab]ens discor-
die summa f[ac]ta intelligere quod da suo p[ro]
p[ri]ncipi ad bellam transmisit cui p[ro]missa
pacem int[er] aduersari fr[ater]s bennole resor-
mantur. Dem[us] tali sapta discordia flore-
ans sedam contentem recente concepit h[ab]-
en[ti] breu[m] tpe p[ro]missus fuit. Ecce si d[omi]n[u]s
de misericordia te hermannio de sturis famo-
si. Comite et dicti fr[ater]s neptim habuerat
heylwegam ex aleida sorore sua et knoldo
de rothen p[re]terit. Quod idem hermannus
cumq[ue] amiculis pro obitu vniq[ue] patentis
adcepit in tuncelam. Omnesq[ue] eo iam de
mercede florentia p[ro]p[ter]e in diebus deo-
uerit omnis idem hermannus exhibet ac ipam
quellam sua in monomo equulat. Et her-
mannus dubius. Ecce si d[omi]n[u]s andree
pontificis totiusq[ue] n[ost]ri moni[st]ri sentire ren-
tineat ac eidera florentia pro posse suo bi-
valit orposuit. Ecce si d[omi]n[u]s cum timore
lothari cesaro tu[m] amore Tho^m Omni-
pi florentio currit ingressum regissim
indiffererit. Qui similis aportum ambulat
multis tribus asperguntur ut sit idem Flo-
rentius ep[iscop]us in coru[m] etiam ad eum
pontificis p[ro]p[ter]em incedet. Vultus latus
in monte violenter rubet. Hermannus q[ui]
comes his acti cogitat ipam floren-
tiam p[ro]p[ter]as eam apparet eum p[ro]p[ter] paten-
tes minicata negat aliquo resistere
quip[er]e suburbana ciuitatis p[er] diu[s]as
latribus ilsp[er]dens arminge os in opato
noctis accerto p[ro]stolobatur florentiu[m] eis
summa ad aquetas denudantes d[omi]n[u]s suo

inueniuntur aduersarij. **I**n tunc autem tempore
aristoteli falsorum tres infundit apud una
legem suam etenim tre constringit. **S**longiora
narrare sibi. et propter hanc falsum estis nō oportet
narratorem apud. **A**cceperatque lamen
missianum modum medit. **A**ttulit festinat
labitur firme ad ciuitatem redire oportens
in abscedere currit hinc et de civitate que
in secessu fuisse consiperat occidit ut
in silvo immo. **V**ictoria autem omnes
mortales neptos sui dolentes accepentes
Hermannus de Linne dictante sententia p[ro]p[ter]
eius dignitatem noscere suum vidimus. **P**udem
Odo civis comes appellatus fuit. **T**heodoro
de Linne in suam fratrem sui terram
de Linne potenter dominus eius usus castus et
prouissus illius eandem diuine non solitudi
ne rediret. ac Hermannus ad eam per
agriculturam effugient. **N**on sime quidem
propositi locum Cesaro Hermanna Thero
comitum suum homagnum ad sua rives
erat. **E**t in pontificio suo adigne resti
tutus est. **E**t in anno fuscoldus quidam
vulnus conflexus ut dicitur necrum florem
iunens effugient. **D**na diez infideli atque
debeti comiti insinuatur et palefido suo
torquentem nosse flamus qui minima de
morsis exaltione crudeliter edificare coepit.
De Castro suo ad Durne ducit amensale
etiam cum deo et filiacone. **E**t p[ro]p[ter] grandis
actio dominam inducit. sume religiosi. bi
pmonstraten ordinis qui quidam planta
ti fuerunt in insula hoc nomine aperte bur
gum. **F**estam anno fiscus andreas ilmoniac
et p[ro]p[ter] broes stravent et p[ro]p[ter] eorū demissi
adducens ibidem ab eestbroed burusq[ue]
sepus clementulo collegit. et traxit
quoniam alii. et amos honestus regens
anno d[omi]ni 1175. a filii. et hec ut dico
sepultus dum iuremata monasticis iudeo

Ap[ro]p[ter] hanc uero hanc q[uod]
Dicitur aliud in uero monasticis. Cardo
longissima sedes substituta et ep[iscop]us br
constantie et in ecclesia disciplina multa
seruidus sic debet. et in romanum cum
et quibusdam cuius necessaria adiut. ac
in iustitione g[ra]uia sedetur in trenti repr
eundam ordinis g[ra]uia tumultuantes
disturbat numerant etiam hoc bellum
in modo castri ut excessus pugnacit
defensores et ea salutis portis et fundibulis
Ep[iscop]us autem p[ro]p[ter] talis tumultu pro meum

festinat adiens sed nos broes ab eadem
etia torquetis abstinent quos emis sub
sacramento iuris iurandi. **V**nde compulit ne
democps domini dei domini belli facient aut
ep[iscop]us epidemiam minime muri cingent. **C**
Idem ep[iscop]us in dampnabile g[ra]uia tunc
ep[iscop]us gemnos fr[ate]s siros exaltare deside
rare dedit in feodū omni p[ro]sternit g[ra]uia
et alii castellatum leuordie. **N**on ante
pontificis aut[em] seipso bellos milites
eadem dominia indicavit. **A**utem in eis ne
mine molestiae cuncta libe dispensariet
Esset diez Otto palatinus Comes de
Pineggae castellana in bentheim sonus
Theo et comitis holle tueram deulafrile
stolidus nec ut quispiam ex p[re]dicto pontifice
obstat potuit. Ep[iscop]us autem eundem pauci
aggregatis equitib[us] quod h[ab]ebat butine
fortissim reuomeris ductilis p[ro]p[ter] se
rat. **E**sset et alatmo peres hominem in
frenitu bacifanciu[m] et somnu rubranciu[m]
ocdit et in eodem palatino tempest bellum
egit. **E**t p[ro]latus ex p[re]te palatini p[ro]p[ter]is
m[od]i misra filia ap[er]t latibula fugit
octo de bische comes occisus et orto pala
tinus ex h[ab]itu in dedicacioni tuisiens ticti
tusmissus in captivitate iocundissima
reservatus. **I**m[od]i Theodo Comes au
diens p[er]didalem fororum suu[m] in p[ro]sone
detentur p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] eorum ab ep[iscop]o fore sup[er]
tim robin[us] eorum p[ro]p[ter] sue stragis in
lites stipendiarios eundem ciuitate obsi
dione emerit pupylones in p[ro]p[ter] erexit
et mangenas id in b[ea]tis incitum tribulus
adhortauit. Cum autem ad assultum ciuitatis
parata forvit omnia et crecta staret in
strumeta ballo tribilia quibus idem comes
impinget mansiones conderit et flamm
geni regum h[ab]et in resipere. Ep[iscop]us quidem
cont[em]p[ter]t eorum non habens sufficientem
rebelloandi copiam. Et p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] immemorem
necato[rum] indigentiam exogitauit ut pos
ita bonae corporis et uām pro suis oculis
audiat ex pone et ciuitate suam uideret
insulib[us] instant[er] eripe. **C**onspicx[us] bimis
clero innotato simul et p[ro]p[ter] deus presul
sermonem berat faciens p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] exhorta
comes et decessores sententia lapali p[ro]p[ter]
q[ui] ipse die portas b[ea]tis come no p[ro]p[ter]
miserent. Et inde uero defensione ciuitatis
ciuita minorib[us] descendit qui statim
omni clero spissam armamenta idut
balicas b[ea]tis cum beillis et signatis

episcopatam sepm. qd' suas amicis martirio
constantie deposuit. Igitur bnius clavis sui
sui iudee oedme pessit in aliis que idem
antistes nouissime sequebat in pontificibz
ornamentis filiiue igne verus in manibz
ut ipm nomine anathematizauit cui suis opibz
et ecce tumultu angens erit in castis
fortibus. Nam Hollandi' his beatis et
viris candidis estimauit epm madidare
bellum cu' armatis ciuibus nec mora qd' Theo
comes imparet eorti tubis horribiles tenui
ge cornua metallina pstrepe iustitia signo
tolle et epali amio etiam eorti. Hollandie
aut' ipsi pro gaudiisq' plio gaudiis acce
dens inspererunt cleru' membra. Pace poca
qd' discordiam epinxerunt qui minro am
bitu' experunt istante am' eiusdem pontificis
manu' suas unamnt amores ab effusione
sanguinis. Theo et utaq' comes hys uigintio
in se reuictus erubuit et de pposito male bo
luit et quinque uiginti qui statim ubi
ens pilleu' frumenti galera' splendido leo
num caput et paramentum aureum discalciato
flexit gemis expectu' remansit. orans ne
fulminari in cum exortacoris fulam. Epis
aut' pentece Comitem istam exorti ipse
cu' osculo pacis in reconciliacioni accepit
Deniq' pte apicpos insperante d' fideles
amici sicut et amicis diebus brevesue p
perire discors bnius quodatu' sicut nam
et idem pontifex ep' tuc' octone palatini
amore Theo. Comes a p'sione relaxauit
castru' suu' de benthem bto martino etens
in feodum ab ipso raccepit. Modico qd' adhuc
elapsu' tpe dous palatini bnius benusta
tis ab Hermanno Comite de scalis indigna
morte pemptus et octo de holla filius soror
sue. Comitatu' de benthem h' dicame fisci
vicius castellam' effatus est.

anno dñi. 11 23. Theodoricus comes holle
Hosolima p'sicioris. ac anno segn' b'c'is
ut illam' reuictus dñi pape viciam' adiit
ubi sub annuali tributo quatuor solidonu'
frangere beato petro tam egmondianu'
nascitur qd' rimesburgi tenobiu' obtulit
etue sui p'gentores a fundam' p'redicta
uit et regalis p'fecti multu' honorifice doce
uerit. Domine aut' morencio pp'. Non huius
cess extit' eadem venerabiliu' loca cu' suis
possessionibz h'c'is et h'c'is in p'petuatem
etate romane suscepit et ea cu' spu'ah liber.

tatis et ep' emp' p'mlegio communiuit
Hm. Dñi aut' ep' p'secutor huius g'c' h'c'
ens ad egmondia apl'cum' p'mlegiu' in ead
occia legi fecit et q'ntu' m' eo fuit p' p'aretos
suis h'as rebomuit
Anno dñi. 11 29. Ciuitas h'ec'is meo
tingibili' conuocabat incendio ipsius ete.
Et bto' martini' petri' pauli' a thois eode
cremata sunt exercitio. Templu' aut' sc'z
saluatoris euenitu' mirabilu' p'mansit in istu'
et altare sc'z Stephanu' p' thomasi' b'g'z
seruabat illesim. Et aut' Capella p'mor
dialis coniugia templo sc'z saluatoris edi
ficata tpe beati elementi epi' in honore
sc'z aut' quam euia flamma cu' omibz
infra contentis fauillatibus evussit. Deinceps
tame' imago sc'z saluatoris p' suis mobusta
p'mansit. Hanc igit' sagrissimam' b'maginem
sc'z et p'olo denocim' honori' etia' g'digne
suscepit quia ad beatam etiam cu' v'ns
a psalmoidis trispontarit. Harderto
quide ep' p'secutor anno dñi. 11 40. Anducione
bris inguit ad xpm' p'f' am' et h'ec'is
revissi ep' atq' h'ec'is. hic tumultu' in etate h'ec'is
requiescit qui d'uidit Comita' est g'ome
a Westgome de manu' coenati regis recep.

Defecto quide harderto fecit p'diat
Ep' g'ius discordia suborta fuit in
caplo' principales nadi bassalli et uictori
etate b'z. Theo' h'olle. Herm' g'elrie
et Theo' clu'ne magni' comites. Hm.
m' de hoorn p'positu' sc'z johannes colomen
penerunt in ep'm' g'omoni' P'nes aut' tra
iecto' et auantem' cu' ag'coldus exoriente
runt friderici' de h'imed' p' p'm' p'valc'z
et molenta p' nobilu' p'p' p'p' p'p' cu' cu'
et Theo' h'olle come' rebellanti manu'
hermannu' duxit in possessione ep' p'p'
iacendo ipi p'su'om' omis' d' al'santie p'p'p'
Venu' tis'acto b'ymo cardinalis q'ndu'
u'late domini' pp'. delegata etauit b'is' p'
discordant' elios ad leodiu' b'z' p'f' et
h'm' am' ad eundem cardinalis et rege
Co'm'ldm' ad p'f' fuit pontificis. Qui
h'm' am' fuit homo leuis am'm' in cuius
p'na' g'ebat strage hominid' p' am'
et burgenses no' porut ab intem' bel
he' p'libere et min' p'iales neq'ut a g'ue
ta rebellione refrenare.

Com'f' g'elrie et h'm'

anno dñi 1162. ii. p[er] ap[osto]l[u]m circu[m] magna
lute plenam luna ambiens corusco ut int[er]o
plumalis apparuit circa medianam noctem
ut a luna quatuor milia selenorum eiusdem
in modu[m] crucis extenderant ac eccl[esi]a stelle
mechilomis tam in eccl[esi]e q[uod] in radice illux-
erunt tre motus nigris ad. iiii annos fuit
qui ep[iscopu]m damascu[m] & antiochiā vid[er]e
traxit p[ro]prio cuius[que] tamanet p[re]ceptu eisla
est on quam multitudine maxima p[ro]missu[m]
sep[er]us homi ad. 20 milia suffocata est
anno domini iiii s[ecundu]m fr[ater]es de dreyt
finitu[m] hostie pagos cu[m] rapido crudeliter
misererunt villam exirentes & subinde p[ro]p[ter]a
duo supplantes abspontantes. milites aut[em]
de haerlem uicini bellatores cu[m] villam de
exodopoli vniuit o[ste]nserunt & occasis non ge-
tis fieri obz ad haerlem possum h[ab]ent
issime redierunt. anno domini in li. 6. p[ro]p[ter]a
h[ab]entia obiuit on dno p[ro]p[ter]a sex annis tra-
iecten p[ro]fusset ep[iscopu]s qui s. fil. ap[osto]l[us]
definitu[m] in eccl[esi]a trauerse[re] g[ra]tia ihu[m]atiz
De gestis godfridi brettoni ep[iscopu]i xvii

Dost obitu h[ab]entia philis. Fredericus
imperator trajecti descendit & discor-
dem electu[m] ep[iscopu]m sapient[er] n[on]cepit per
eius instanciam. Godfridus de rete maior
ppositis. h[ab]entia octauus electa est ep[iscopu]s
vir multa gl[ori]a & magniam. h[ab]et
diebus. s. anno domini iiii. 62. iiii angusta
Theo. comes in pace queauit. cui com-
itat[er] helle. 36. annis balde strenue. g[ra]ber-
nauit. hic egmonde tumulatu[m] & infra tem-
plu[m] monasterij. cui paulopius impetravit
tempore conseguu[m]. sophia b[ea]t[er] benedicta
comitissa in oratione elemosinas & ieiunias
indecessa d[omi]nac[er] fuit facta p[er] quā deus
opatus & miracula & in ipsius vita. h[ab]et
h[ab]et duas orationes viam p[er]gimacoris ad
sem p[er]petuum semel arripuit & p[er] casu mfor-
tu[m] clausi latrones madit. cuius eunde tota
bi[us] interebant occidere & clenodia sua violen-
ter abstrahere. Et h[ab]et p[ro]p[ter]a id iudicante
misericordia Iacobi stabant immobiles re ad
sistunt sibi q[ui]lomodo[rum] m[ar]tirio[rum] balentes
ac eundem diuina lenitate multa attinge-
forundantes. cuius viso miraculo p[ro]p[ter]a neq[ue]
deum genetes postulauerunt ab eadem
p[er] quoro absolucone b[ea]t[er]a mater ep[iscopu]s
uit omnipotente dei misericordia. h[ab]et b[ea]t[er]
dilectam feminam iam ita ieiunis p[er]fecta
& que ibidem s. fil. actibus in dno felicitate

obdormiens ad hospitale teutonico p[er] in iher-
usalem tumulata est.
De gestis florensi decimi comitis hollan
Defuncto Theodo. come florentius filius
eius. decimo comes effata dedit m[ar]k
boorem. Adan filium heymra p[ro]p[ter]a regis
scotorum de qua genuit Theodo succedente
comitem holle. Wilhemum comite oriental[is]
frize. florentiu[m] p[ro]p[ter]a t[er]cen[ti] et[er]ne. Ro-
bertu[m] p[ro]p[ter]a binemare. leucate. elisab[eth]
adelbertum & margarita comissa clive.
H[ab]et ep[iscopu]s s. anno domini iiii. 62. bretones tu-
multu[m] cepe aduersus ep[iscopu]m p[er] p[ro]fectura gro-
migie consociates sibi aues t[er]cen[ti] cu[m] ple-
risq[ue] uassallis ecce. assertur b[ea]t[er] ep[iscopu]s p[er]
eadem p[ro]fectura sibi libe[re] bacari pro eo q[ui]
lisfridus p[ro]p[ter]as necno defimach filiu[m] supsti-
tem no[n] habet. Neopotes tu[m] eiusdem lisfridi
de filio suo p[ro]mogenito p[ro]ficiam. ipam am-
bientes feudales efficiunt h[ab]entia heymra & roicos
comiti ghebre. Ut eo suffragante potio
obstare possent insulib[us] ep[iscopu]i t[er]cen[ti] enig-
dem u[er]o auxilio p[ro]p[ter]a uiueres insuliles et
eius ep[iscopu]m tu suis insulib[us] clamallatu[m]
in tunc p[ro]cul dubio captiuassent insu-
consilio. Theodo comes de duuo matuimus
euassent. Comes aut[em] ghebre cunib[us] et
misteriis castellis insulis ostensionib[us]
lassest. quos cu[m] balistis & fidibus coti-
dians insulib[us] manu acer[m] infestauit.
Adeo q[ui] ta h[ab]entia q[ui] estiuale domini
equeris & mangena ad tunc c[on]fusione
erget. Ep[iscopu]s itaq[ue] plimū ampliata & acutis
auxiliatorib[us] pene destituta superbia p[er]
constat. amonut hominu[m] florenti. id est
holle. iste oportuna auxiliator sibi forz[es]
in necessitate talis angustie. Nec mora q[ui]
& idem. Comes collato h[ab]entia bellatorib[us]
plibus oportuit ep[iscopu]s magnifici auxiliator
existat. Luitate b[ea]t[er] tu ep[iscopu]s q[ui] comes ep[iscopu]s
regis crebis infestauit insulib[us] quia comes
ghebre simus & Theodo de butenburch in
tuis defensauerunt cu[m] clavis equitorib[us] finna-
luit aut[em] h[ab]et discordia fe[bus] annu[us] q[ui] ca[re]s
missu[m] fredia cesare & Reynoldus archiep[iscopu]m
colonen[us] summata fuit. i[us] ep[iscopu]s u[er]ecepit
decimop[er]t[er] marthie p[ro]ficiam gromigie nepo-
tis lisfridi cu[m] nomine p[ro]legit & cognovit.
anno domini iiii. 62. contentio g[ra]tia exportu[m]
fuit in godfridum trajecten pontifice
florentiu[m] holle comitem. Quidam b[ea]t[er]

imperiorum a regni capite karoli et lotharii tradidit oneralem friziam. Et si riuius la
lance quinque hoste quidam magistrum
regi amicorum suorum et gradu gra
uerit eandem priam pontificis fideles esse
quapropter idem florentia ipsam tamquam ex iugae
possidit bolens godfridi episcopi pugnare de
crevit quemque imp ab omnibus inimicis suis po
tissimum liberavit. Eius itaque omnia a cunctis
auxiliatoribus defensiva implorauit ope frede
ria cesaris quatuor primi eriperit de pugna
tione magnopere omnes. Imperator autem
ambiam necessitatem godfridi pontificis at
tendens rieculi exemplo descendit et per
unum omnibus pugnatores. discordes primi
opos reduciunt amicis i formauit.

ad. c. lxxv.

Imperio domini ueroce. frizones cum infinita spolia
orbis uadim occiduimus cunctentes deue
nerum almaria ut abinde cunctent ad
decipienda vicinae bimemaria et eorum gressu
iam duro etiam citius occidimus et in pug
natwo ac ac almaria crudeliter in tempore
sunt qui per insitiora vita eterna mercati
st. Si enim pugnae per pugnae fortunam et mo
pro pugna felicitate est. frizones autem
hac adepta victoria cum opidu gera
nit solam quide etiam magistram de genio
biplacito reliquit ita quod non gentes fre
zones sufficiant essent illa qui priden
um istius de haerlem ut pediti se occisi
Imperio domini ueroce. cum iam tota frizia glori
atum esset pugna. florentia comes cum
magno copia propter evictum in villam
secole aduenient deliberaconem habuit
rebellande friziam armipotentem expugnare
propositum. In ipso vero deliberaconis mora q
dam summos milites equos ascenderes
dissuaderet comite villam scagfe incederat
de sua spolia diuse suplatis hindancis
absportarunt. frizones autem latentes in insi
dixi positi domino suarum impenderunt me
diaq summis et rex suarum copioso spolia
domino solos hostes suos occidere audent
et coro reduti potenti incipiunt. Tuncq
pediti milites decipiendoz occuparent. At
omnes fugianos in locis palustribz dispersi
segerent. et frizones cum latibus in villaq
et aridinetis vallis surrexerunt pugnare
milites. viam iudei festinantes aliquates

et cum eis in magno pugnauit que plumb
gemitentes. **I**mperio ac secundis frizorum episcopis
quidam equiti medies hostes bimelitri
gentes ad priam Comit et angustia sunt
fusi. Leti vero rebellanti manu semetipsos
ulascentes cruentissime sunt occisi. Et **C**imon
de melibea iuuens incompabilis pulchrit
tudinis. Wilhelmi de boerhoute. baldwini
de haerlem. ferardi duxi. florentia nupt
alardus de egmonda. bruno de castelchen
Gordi iuuens de moste. ac **F**erdinandus de
noertich. cuorū corpora dehinc egmonde
silata sunt que ibidem lamenis amarissimos
concepulta sunt.

Imperio vero septimi frizones in die sancte molit
que solempnis est apud eos uicem plosa ex
dedicatione. dubiant ut pagi alemane friz
destruerent. Et vero milites paranti cum in
qualibus bimemaria tamquam quod per aqua
eisdem audaci occisant qui contra fortissi
mos frizones in impetu tribiliter occiderat
quibus pugnatris reliqui belique absit quoniam
damnum diffigit ad friziam. quoniam helle mil
ites equorum insequebantur eo tempore magna habu
erunt mortiam flandren et sagittarii. cuius
comiti per stipendijs ministrantur eadem die
cum suis complicibz ad effectu satie eius af
fuerunt. **I**mperio autem paucis abinde dilap
sis florentia comes cum expedito balida
frizia intrans villam bimelitri cum mendorp
incendit. texaliam cum beringia subegit 2000.
marcas argenteas condicione pacis acceptas
et exinde sepulcros see sophie matris pugnae
solitus visitauit. **I**mperio domini ueroce. bali
dissima bentrop interpres in antiquo triu
culent in horruit. ita quod mundus maris.
Et quod annos rieculi impetuose defluverint
et marina pugnas quoniam bello dicatur prope
mena ciuitatis captus fuisse signens assertus
Imperio vero septimi nocte natalis dominii orbis
fulgura incuerunt. gelas quod immunit obstat
tentibz tomtra satis horrida resonauerat
Imperio quide in septi frizones et gennina p
solito beris tpe genninam et bimelitria circa
pugnacionem bte marie burgmire oua cuba
etia pulsos in hys pugnare prodiceret. **I**mperio
domini ueroce. bimelitri corpus domini de duabus
ecclis in terra. Et bte marie immore et sc
iacobi maiori furo sublatu fuerat. sed nec
reis aliq. scruamo reponi poterat. Ante
dehinc adiutio manu pugnare fuisse plaga
diluvius que totam superflua in terrae behenit

*ad. c. lxxvi.**ad. c. lxxvii.*

epiens domos cum arboribus secum violenter
abduxit in terrente populi ita quod plures
prudentes abcomiti viciaverunt nouum castro
etiamque unius ac uniusmodi nomen ibi
dantibus finis deperire quod si tam diutinum
quod impetratum fuisse non diluvio procul
dubio curitas fieret non substeruisse ad rem
cons modicam. Post tria annos vero misericordia
de domini natus in pueritate et fluentes
ad alium suum ruse sunt et omnes etiam amantes
ville de eam dñe etiamque puerulo libertate
sunt. Hildebrandus autem venerabilis abbas scilicet pau-
li Thaumaturgi in ascensione domini grati sermo-
ne ad populum faciens instantem amonuit. iste
tota turba orationibus deprecans et ieiunando
super negligenter dominum corpus dominum indigna-
coem placans alioquin in proximo curari.
plagi finior suorum. Et ecce apertissima tun-
catis sitate non eruit nam. Eodem die
etiam bespam horrendum incendium accidit
quod beatam marie opacam ussupsit etiam magis
lomma et pectorum tristitia maxima. Vobis
goedfrido episcopis nam omnipotenter dei per-
timescens quicata ginali synodo cuncte
fidelium sue domini ieiunium mandavit. quoniam
vno sibi vita post pentecoste inde meo-
dens pedibus duosa scrop lata cu letans
deuotissime bissecutus. Sic missus episcopus p-
sempitne laudis sue memoria superediti
cauit vero martino etiolorum casti vero horst.
conit comitatu gheleie Sollenho. ut dicitur
firzie. gonfondit et comitatui holste et bremen-
den aduersus rebellionem porie curat. Ut ex
eis imperium minicorps ubi omni pte restigent
et duces raptiores faciem epato ingressu
incendiat. Anno 22. unius fieret dignus
rexit ecciam. ac anno domini 11 ab. 6. 11.
Iam creator reddidit manum. Id episcopus pe-
res antecessores suos in etiam maiori deten-
ter inhumatus et nam a ipso p virtus et
poribus hodierno die non inito collaudundis.

Post obitum goedfridi pustulis. baldwini
huius nonis sedis ad statim manuam dura-
recessit ac in alderneel posito. Vigintimus
nominis intermissione et episcopus vir mansuetus et
ad eo casti ut in fine vite sue vnguo credidit
et mortuus. Huius fratres erant. Comes holste
florence. Theodosius maior intercessor posito.
Ac otto comes in bentheim sue castella
magis per quos auxiliu p dones ab epatu

fugauerunt et totam terram aliquant annis grosso
rexit. Omnes ottagi bingen suscepentes ubi
eo infra ciuita et a simili mistis bona
feodalia. Colus autem duplo brabantia et
hunc tpe belua receptare neglexit. Cui
comes gheleie ubi eodem ducere subinfeoda-
ta tenet. Quazope episcopus belua occupauit
cu multis bellatibus effugit et regnando
comite cu omnis suis complicibus comes
ergo Gerardus tante dictione amissionem
egre ferens aggregauit amicorum mag-
na copiam et p quatuor dies etiualauit eum
dauidam. Et fredicus imperator illuc adue-
mense omnem bellum tumultu suppressit et m-
oblongas tricugas etrobicq seruare man-
davit. Durando itaq tricugas. gerardi
comes absq liberi ingruit a scd et epo-
scato belua mactu armato sacello quo
de comitatu zufame plures billes mac-
dit et ab inde rapina multum mode faculta-
tis abstraxit. Theodosius vero comes de clivo
sonus episcopi congregauit ingentes copias
et milicie deuastans et magna pte co-
metudo gheleie florencia aut comes
holste comitatu gheleie dypma fecit nam
et omnia pecora tota belue nocte in daua-
nam immisit. Otto quidem de ghele-
ria fratri succedens in comitatu goedens
imperium minicorp suo violenter mu-
lestè nec vires suis solus q tot magna-
tes posse sufficer de pte pontifici. Co-
lomenus monstien ducis brabantiae et so-
mitis de monte militu circa 2000 pro
stipendis edixit cu quibus octogenitos e-
quites epi suis septimantis in dauidam
obcedit. Baldwino autem episcopi angiam re-
tace sue ciuitatis audiens auxilio fris-
sue florence et theodosius sonus v deo lo-
mitu stravit robur tam holste q ellie
et ottonem comitem expulserunt ubi obfi-
dione ciuitate dauidante. Ecce frede-
ricus imperator itato ptes infiores adies
intercepit hoc vilium statuens in brevi
item inimitabile plas natali. Bidigit
idem comes otto ducem belue sum-
mis interhabit quiete possidet quoad
usq synchro de pnapu sube filio in
deum de arbitrio promulgatur.
Anno domini uno. Deceto alexandri romani
pontifice et dicto fredia gheleie cesar in
estimabilis episcopi ppiam pfectiōne ce-
signatus et videlicet magnitudine ubi henrico

16

ceremoniali sine legato sedis aplice pro reu-
patone sed aueratio ihesu q̄ dicione. Comit
yugonis de epoli p̄ salarium babylone solda-
mū expugnata est. 2 mortuacione bude
crucis q̄ p̄ aganemos ad barbare regiones
abducta est. Sua amabilis civitas capta
oīc̄ p̄incipes omniſ ſredens romano ip̄ impa-
tre philippus fratre. Pilatus anglie reges
fredericus sueus 2 loemardus austrie dukes
florenſ holle 2 philippus flandrie. Comi-
tes cu abis magnolob̄ multas pecib̄ mi-
mit. Imperator aut̄ filia expedit a quoda
incluso qualit̄ opiam eotius dirigit et
aut̄ forandine genia magne facie gredit
Inclusus hō apud hollam r̄ſpondit q̄ don im-
pator agnus sufficiat debet; unctus de ma-
rini p̄tib̄ in qua cum redit gobrem idem
angusta r̄ſtitit meditantes marcescentes
trans bulgaria viam obliquant brachium
ſc̄ georgii tifſcendens. 2 iter ad ſcam cui-
tatem miftens cu antē p̄incipiſ cuiu-
tes pſidia militares 2 op̄da potenc̄ bſq̄
ſur adiuit 2 de pſidie generali tunc nift
vici p̄tib̄ honestissime tridophauit. **N**amo
dñ u. go. Idem imperator quod ex eſtu ex-
fessus ex tunc festinauit in hampido torre
ris alioſ gloriante ſudorem abluere 2 p̄
modicū refrigerio ſe refecit qui p̄piciuāndi
qſiſus in fluctu magis ludus defordit que
fluis impetu, rapido cu ſu mox ad ripam
ſubſlacente alludit qui ſim anchorice ba-
tione ibidem ſubmersus est. 2 apud antio-
chiam in basilica ſc̄ petri sanctis amarissis
mifumatis. **S**edem dñ amo nō multo di-
ſlays tpe florenſ comites holle. Et angusta
mensis obiuit in antiochia ſepulcro ibidem
apud tombā impatoris in eadem ecclā.

Wilhelmus autē de hellā filius eius minor
nati ſredens duci ſue vie ſocato ad aīce
qui post obitū p̄tis in tā ſc̄ p̄manit
qui in diuīſ bellis impetib̄ q̄t̄ paganos.
victorie palinam multas vici acquisiuit
per cuius mifutie p̄bitate opiam dicit
obtineſſe domatā br̄bem egypti p̄roſus
meppugnabile oſſe in ea cunctis turtis
et ceteris mifelib̄ aganem. Adi quidem
holle comissa regie ſtymo clā matrona
2 p̄tis tamariſ fuit indeſucta ac in mid-
ſelbigen monaſtico tumulata.

Dominus penes antiochiam florenſe. **W**
omeſ effat̄ dypt̄ in hōre. ad hēdēdū
filiam illū ſp̄t̄ ſuī theo a comite de clivo
de qua duas ex excellenti forme ſuſcepit
filias. 2 ad hēdēdū 2 ad am. **A**d hēdēdū
aut̄ heimico doncello gheſne & ſponsata
fuit. **A**dam do ſidoum comes de loen ad
holle tota holle p̄t̄ ſibi giuge depon-
ſant. **H**yc tylz ſ a mō dñ. 11.9.1. Wilhelma
de hollanda miles ab expedito roſolitana
p̄fus ē ad hollam que ſe ſuus. **T**heo comites
p̄mo grōſe ſuſcepit ſim debita honoriſſe ad
demq; ſuſlironia eproſa ſuſtigatio ſennauit
mū die ſelum nō frib ut Wilhelmo ad dregh
reduſ ſitones ev timoſ tifſir 2 cum eis
holle foreſses villas diluimat impugnat
Fudem hō tpe baldwina flandrie. comites ſub
mūtū armata manu recelandia ut expug-
net viam q̄ tre ſue wallacum. **A**uappet
Theo 2 comites brodip̄ p̄leba cu q̄ ſezoſ
cu aut̄ flandros p̄leſum edixit eotium
que de p̄matā ſuoz a ſilio ſubduuit q̄
baptizātū amēd̄ quāt̄ hō ſe ſue flandria
2 ſeim ſuſmet 2 alſer p̄lejdi comiſſe
p̄ ſezoſ ſuſpugnare p̄ egmondi dūnt
ter. **Q**ubz itaq; gestis ſdem dñmes ad re-
landia ſimigane adiuiſus baldwina. **C**omite
grande bellū q̄mifit que vocem a reſan-
die ſimib̄ cu bretoria p̄figauit. **A**d hēdēdū
uide comiſſa tamq; mulier impetrata ad
breville fulgida a tribis ſedule ab egmo-
da deuenire in uomanū ut nō p̄ceptum
dñ ſu rebellance expugnare ſirnam. **W**il-
helmus hō miles etregis ea ſriſingey edix-
it ex dictum nō formidans hollandie deo-
cere p̄m. **E**t ex dicto amissu p̄lio ſezoſ de
bimel 2 mendax diffugierunt pro padi
pecuia. **A**lmighies p̄m Wilhelmo cu eis
firrombi in morte anguſtia qui p̄ ſimona
res mūado p̄pulne 2 ſele cōſiderent ſue
ſi p̄m aliquanta reludac̄ cu ſuſ ſezo-
mb̄ abinde hō ſuſgauit. **H**oc aut̄ mifor-
tiuum ſezoſ nō ip̄ Wilhelmo ſi gname
ſue ſuſtarunt cu de oeo ſine ſuſpicio
qualib̄ ſidelic adiuerſerunt ſit̄ cu eſeodens
comes de flandrie victor rediſ. ad hollandia
baldwina ſteken epus. **T**heo maior p̄p.
2 otto castellani ſirs 2 pat̄ tam ifeo
ip̄ Wilhelmo deuenient ad ſimemana ut

ut alij q[uo]d posicōen pacis m[er]entur. **N**on quā
disordes frē infimū amicā possent exor-
bitū dēmā diffīlū est ut **E**geo et cā
maior nati quiete vmanez comes hōlē
et Willēlīng de manū frē suscepit m[od]ū
comitū orientalis firme. **I**nsp[ec]tōnē Wili-
hēnq ex tholōnco de gheerulēt. 200. libe-
ras annatim imp[er]t 1 de ecto frē suū m[od]e-
tare non p[ro]mīt. Ternātā fuit itaq[ue] fr[an]cī
nahe disordia ac ip[s]e Willēlīng bēmīgne
suscepit est. omes in orientali firia qui
venes. **O**estee castri constrūpt[ur] et cū illis
de cūmre l[oc]e conflūit. **E**o quib[us] plus
p[ro]p[ri]os h[ab]ent occidit et comde totam
patruam dīcom sue potēissime subiuga-
uit. **C**omo dñi. u[er]g[es]. cū baldwīng ep[iscop]us
vōlātū cū tuenta p[ar]tū r[ec]ret nec
quisdam eum in aliquo molestiae p[ro]mīt.
Otto comes de benthēm et florenzū castel-
lamū bouorden in artib[us] suis i[st]i plūmū
exactionat ep[iscop]o frē suo g[ra]mīam fecit que
rimonā ita q[uo]d ip[s]e pontifex dēmū g[ra]tia castel-
lamū p[re]cedit ad exortōne sentētia. **I**ndu-
rato r[an]de florenzū dñs ep[iscop]o cū exp[ed]it
bellatorib[us] t[em]p[or]is bouorden uallauit quos
cū tribilib[us] machīne adeo frequēt imp[er]t
ut dēm florenzū vna cū p[er]uigno suo fullie-
re dedicēt expetit ac p[er]m[is]t castri tam
suis ultimētis ep[iscop]o libē tradidit. Ep[iscop]us autē
exp[ul]su castri g[ra]mīt[er] cu[m]d[omi]nū militi
de hōlla g[ra]f[er]berio posteb[us] ad tuendū
qui totū trentōne dñm duxit pruden-
tissime quib[us] nānd. **H**ic ep[iscop]us ad malum
omne eodē amato militi frē suū orōne
comitū astūtū omne castellāmū insip[er]t et
trentōne plebis instaurāt qui dñi de-
siderat[ur] bouorden castri m[od]ū p[ar]tū suscepit
In quo tu dimisā m[er]ita sua manū de-
treuit. **T**reuta filii[er]a de hōllō dñs uiculūtū
ad h[ab]itū m[od]ū nobilēm p[er]uillam duxit
m[od]ū g[ra]mīt[er] cu[m] amicos hoc optimū et
ga pontificem ut idem iuuens p[ro]mīt
sū partem recipet et m[od]ū adūsū ep[iscop]ū
p[er]bellare p[ro]mīt. **S**ed m[er]ita venose r[ec]ipi-
erunt berla p[er]cille q[uo]d idem fuller[us]
a p[er]sone l[oc]atō agmōt[er] et novos sibi dāmū
adūbit totam q[uo]d trentā adūsū comitū
de benthēm ut p[er]bellare fecit. Itaq[ue] gro-
mīt[er] p[er]mo iudice suū misericordia g[ra]tia
iusurāt[ur] p[er]m[is]t m[od]ū muro cīgēt et
trentōne ep[iscop]ales redditūs p[er] trentā r[an]de

pienes villam bouorden ad suburbio p[er]tinet
adūrent. Ep[iscop]us igit[ur] eb[us] h[ab]itū. p[er]imp[er]e
plūmū m[od]ūgnatu cū ep[iscop]atu fortū et bouer-
diam trentā m[od]ūdiens f[ac]tūa blacōnem
suscepit ab eisdem g[ra]f[er]berib[us] et comes de
benthēm ab altā p[er]te o[ste]ry ab[us]h trentā
m[er]ito[re]s debita b[ea]titudinē accepit de suis
hostib[us]. **O**otto comes g[ra]f[er]ber eum oculis
g[ra]f[er]ber trentōnes m[er]ito[re]s dicebant ep[iscop]o benit
m[er]ito[re] p[er]t[er]mīt[er] suggēns r[an]de ep[iscop]o p[er] am[er]a
incabile pacis m[od]ūgnū. q[uo]d quātor
obsides de gromīt[er]a simūl adūdo dea de
trentōne dāuante p[er]seuante r[ec]ident do-
net ep[iscop]o sup[er] excessib[us] plēnare satissimū
esset. **C**ome malū sitis ad bonū p[er]d[er]e
r[ec]onsiliatiū foret. H[ab]e[re] itaq[ue] gestis comes
g[ra]f[er]ber cū eisdem obsides dāuante
m[er]ito[re] placitare teorū adūsū ep[iscop]ū. et
ep[iscop]us ip[s]os obsides ex templo b[ea]titudinē
iussit m[od]ū ip[s]os offendiculi qua de cāra
delle comes uligotūtū ofusus fuit et ob-
inde cū m[od]ūgnū m[er]ito[re] relassit
Treuta filii[er]a de bouorden p[er]d[er]ens et
nem comite de benthēm cū alibi causis
fore sp[ec]iatū ac p[er]m[is]t castri m[od]ūgnū p[er]de
p[er]mīt[er] contracts armagis sev edictū
castro impetuose cepit et commissam cū
omni sua simplici captauit. Ep[iscop]us autē am[er]i-
sione castri moleste ferens ceptimā comi-
tissam p[er] p[er]fatos redempt[er] obsides r[ec]ollegerūt
q[uo]d p[er] nouo bello recentes equites cū quib[us]
trentā ex magna p[er]te suauēdit et castri
bouorden conditam assūtib[us] infestauit
Sum cū hec uigent p[er] philipp[us] colomēt
et gradus magistris archipi[er]i mercantes
de g[ra]f[er]ber comitū g[ra]f[er]ber et castellāmū
bouorden deuenerūt m[od]ū dāuante ordi-
nauerūt q[uo]d p[er] h[ab]itū modū m[od]ū b[ea]tū p[er]
indurabili amicāt quāt[er] m[od]ūfus b[ea]tū
castellāmū bouorden cū trentā sū r[ec]on-
veni antiqui p[er]ulegū p[er]tūcecepit
Ac ep[iscop]o m[er]itas p[er] illātā dāuante m[od]ūgnū
p[er] soluerūt. **H**ic comes de benthēm albeden-
tib[us] r[ec]endis ponatib[us] H[ab]e[re] arbitriū
seruit rōmēns r[ec]ollegerūt ex p[er]ficiā suū
robūtū evātū ut ultimā die dimicarū adūsū
bouorden p[er]m[is]t locatō itaq[ue] castis quāt[er]
temerari iuuēt[er] ab e[st] p[er]sente iam die
balistare experit[ur] cū adūsū trentōne p[er]
quod trentōnes eg[er] sanciātū m[od]ūgnū et
clauac m[od]ūgnib[us] diffūgent et omni ep[iscop]alem

57
de deoro se diffugēt et tom epale epatiū
rictis pugnōibz in rperanta fuga scām
atrahēit Epus aut ut vir impetratus
pfigiorē cōcūmū brili voce rnoctis quā
cōdumauit eae amēt et cū ip̄e trentomibz
formidulosum mut plū **¶** trentomis
in colis mēfīmēt uaresemibz suis p̄ bella
tonibz paulatim dectnatis **¶** Den illūstis
pontifex dema u bello quicuit et ab rōis
locis palustribz dū cōcūmū fugiēmibz lnp
euasit **¶** Seaderit iure m ip̄o conflictū
pugiles Capu bō fierūt circa C.
militis cū milies armigērī fide dignis
et scutariis appbatis Denq; dñs epus id
p̄es uelmas deuenens recolto militū
robore dampnū illatū m comitē gheche
comq; fauore feruent blassi degerent
Hūm; & Beluan cū fintius nullis eius de
comitac utcepne spohis omo suacerdoti
¶ bō comes cū trentomibz horne shem
Lida antea epale amēt destruor et
duumia ad xl dies mangeme tribilis
infestauit **¶** Dux brabantie rūg negla
gentia pñapalis cā fuit huq; litis culpa
scām pugnōsens bent m uulū epo
cū quibusda equitibz elaborat̄ treugas
magas modia epo ub vīsp̄ pabz quo
adūsp̄ cesar heimio ad p̄es m̄fiores
descenderat qui m̄ com; & comitē de do
mino belue p̄ amēa bullam fine litis m
posuerat **¶** Trentones uit discedente gdo
nos cesare treugas elaborat̄ m̄fia
uerū qm̄ om̄ epales redditus m tre
toma comitē gheche p̄ stipendis affigunt
¶ Quagpter epus de placord suo p̄ consilio
secessit id magindā ut glosso cesari ma
infestaz hanc nouā violēndā **¶** En autē
hic angusti sup tli forefō balle ynot
esset & epo baldomio tamq; suo cognato
mānale uicame cogass. Ecce p̄ sul
illuste die dehinc quāta que e. li. xl
mag m̄giūt ad celeste placidū postq;
im̄s. 18. tictē bellis pugnōs rexisset etiam
qui demde naugio dictū deuicti est
ilc ibidem in etia manor cū exequis
congruētibz m̄hymatiz.

60.
Post sepulchrum ec baldomio epo
theo; holle ac otto gheche com
tes am̄potent in tictē benēcte sem.

maunt exosum mūdie malū in elone
noui pastori ita qm̄ mom distibarent
basallos & canomos etie tictē vudā
en conciplari elegent̄ theo; ^{tu} de holle
fi em baldomio p̄ sulis iam desucti māo
rem p̄positū cu fidelit adhesit theo;
holle admes & tota etia tictē ^{tu} be
y canonice elegent̄ Arnoldū de ysending
p̄positū davantem cuius p̄tem assūpsit
otio gheche comee & tota terza trame vice
len. Heymīc aut̄ impator tho cognato
suo per amulū & pastoralem baculū m
uestitū epatis dedit qm̄ immo tpale
uri docem theo; om̄i holle gubernāda
ymsit donec m romana curia diffinīt forz
que coro dicante iusticiā pontificiū op
timēz. **¶** Iaq; theo; ^{et} comes pugnator sue
tutor epatis epistēs ac m castro quod
dic̄ horst cū tota sua una manē dis
ponens epales redditū ex m̄iali pre
cepto curiose colligit si obstante q̄ filio
comitie gheche de pabz trans uelme
m̄chil omo r̄exit quagpt idem theo;
comes coadiuvt̄ sibi robuste bellato
ribz tam ex holle h̄ ex zelandia cum
coribz horrisoms & bepillis fulgidis v
mūsiū pagum belue potent intendit
magnaq; pdam multide facultatisse
cū glosins asperunt **¶** Nec mora qm̄ et
gheche ramē ḡtractis pugnūtū mensis
copys cū tubis stridentibz & signis cho
ruscanibz holle comitē vīp̄ monte hā
mōne festinat̄ insecuri est quatenq;
rapta pdam potent exorterz & p̄ illata
sibi ḡtimelia crudelē bellū ager. Et ecce
gaurentibz m̄mūte b̄tusq; p̄tibz ouē
tu bellū m̄horruit m quo stiror balista
& tūnicis gladiorū fragoz hastarū
& h̄m̄tis equorū tribilis mālūt
Denū post b̄tusq; p̄tis horrēndū evē
qū octo comes gheche suis palpau
latue diffugientibz c̄m̄modā m equo
cū satili retrocessit & holle comes fu
gicuōs hostes cū suū teleri subsecuto
copiosum numerq; plebis & milie cap
tuauit h̄ys tam gestis. Multis one
tulis firme comes hac audita victoria
gausis p̄uent ad hollam demde seaf
fir in horst ut firē sui vicitur p̄tia

Qui theo⁹ comes iussit episcopio per
heymen grus apprehendi ac in prisone.
caesar districtissime custodiari. hoc
eo tu deinceps clausus a captiuitate
te clam prioris spe protectionis deuenit
ita octo comites ghebre uero per
dies aliq^t detent^s fuit in gubernio
magnae letiae. Vouit enim idem otto co
mes eiusdem. Willm comite in tra scilicet
enū st̄mū illustre. Epit dedit
eidem adelheidim suam filiam uxori
rem. Ep qua genuit holle florencū
comite ottonē tectū pontifice. Wil
helm p̄sidem. Adm abbessam messin
gey et richardum duotissimā monia
lem impo^s hō magnificē celebrans
in statua sepedāis Willm ghebre re
ceptus est in orientali frisia. Fode
anno iste holle ac otto ghebre comites
ab omni ghebre discordia consiliari s^t
in hū modū ut hemion filium ottonis
comitis ghebre ducet in hydron adel
heidim filiam theo⁹ comitis holle. Sed
ambō post modicā temp^r defuncti sunt
ac in messinney mōstio luctiosis fu
nibz ministrati sunt. **N**omo dñi ag^a.
Theo⁹ et arnoldus clā tectū ep̄i p̄ diffi
cūia mōcengy p̄. finū fine litio
habuerūt. Arnoldus etenī p̄mo ponti
ficū optimes. 30° ep̄us ghebrus est
qui post temp^r ebiganū. 31° dñus urbis
in urbe romana mortuus et sepultus ē
Tomū dñs ap̄lcy. theo⁹ cu^r testimōp̄mū
ghebrus ep̄m mones ut ḡmū redi
ad commissum sibi p̄plm. Hic ergo theo⁹
tectū redire disponens nō apie defunct^s
est qui ibidem catholice equeuis hono
rificē tumular^s est.

Post obitū duorum pontificum p̄dōp^r
Theo⁹ de me p̄posuit tectū supio
ne. triestimōscde clavis est ep̄us En
illustre et pridens. n̄filiaria. Hic a si
lia de negotiis mōnibz ab ecclia voca
tus tectū festinavit. Dicere totū p̄ pon
tificū expensis mōnūs aggrūtū mōne
nt. Anagora et ipse de prelatoro suor^s
gilio p̄mo secessit ad orientale frisia

et tam de p̄tina q̄ de iusta fresona
plebis aliquātulam posset aggere pecu
mā. Et Willm de holle existens illa di
ebs ibidem comes evactōm sue genit
indigne ferens p̄m ep̄m in mōstio stan
cie post celebracōm missar̄ armata ma
ni aptū quē ē caput ad p̄sidū suū
pence oesterree festinare adducere
uit. Quidā autē monachorū et frizorum
būi timorti metuētes p̄ tenitatem com
itēs etiē maledictōm mōdati sententia
dñm ep̄m a captiuitate comitis brolet
eruerūt. cū ipso tectū p̄ponito manu
gio remigavit. Vbi itaq^t gestis. Theo⁹
holle ac otto ghebre comites inerunt
adūsus eidem ep̄m valida n̄spicaz
p̄ eo q̄ idem pontifex ḡt Willm orē
talis frizie comites p̄dē moniſt. Hos
talem p̄tencēm. Iun et comes holle fuit
eius de Willm frater nichilom. et comes
ghebre sacer. Otto quidē comes ghebre
totā trām tr̄sītēmā p̄pūss officialibz
ep̄i dñnom sue subidens dāulantiam
suo satellito ḡmūluit. Theo⁹ autē
comes holle totā trām cōficiām
dep̄lane fīris p̄pūlōm. trāiectū m
gyrm̄ gallūlt. Et ecce p̄fatus otto
ghebre comites eodū tpc dolose capti
est a duce brabantie sub ḡductu r̄gis
ottonis et odūsi in ghepi colonei. Hob
ron. Theo⁹ holle comes holene ottonē
ghebre suū complice erit de prisōe
duas dissolue ob sidione ab brabe et
rectū ac op̄dūm ducis qd busch dicit
et nobisedit in manu fortē quod tandem
die ḡmū mensis septembri cōtemporē
mūlit. Willm frēm ducis ac heym
cu de leme cū p̄dē mōnibz capi
xū v̄da multimōde supplālis ad hol
landiā manegare detinet. Dux dō
brabantie p̄telleto p̄ncipes interm
ad auxiliū suū mūtauit. Ut p̄pore co
lōmen archiepm̄. Leodij ep̄m. Duce
līmbiq^t et comitem flandrie quoq^t
auxilio. Theo⁹ comiti bīā redēndi
festinant anticipauat. Theo⁹ ḡt comes
et magimmitate sua cū tubis st̄dibz

fol. 50.

Veillies autem lanaibi in castro sue villa
ad ducat huiusdem eidem principali oculis suis
Psumpsit. Et deinde ex templo gesto sella
de idem comes ibidem corpus fuit inca
theo et epus uertentes eam hollum qd ghes
niam absq; defensore desolatum coadunauit
uit blandimentis domus escam amicam
cu qua festinante angustius e hollam ubi
quodam copiosa ex templo gravit. quia multa
te noctis umbra seculi infra mundos bibit
poterit redupit Hollandie ante milites
et Hugo pro rapina reducenda uicit scutam
qdam equites in itinie retardatos pndiderunt
ac in iunctione plurime villas eisq; fauillatae
inflammantur. Hacten de hinc ex parte luce
cu auore uabar gressuosa tre superfacie
stallatio rons aspergaz. Idem epus de pro
cessu suorum consilio pagu value cu expedi
ta milicia poterit evanescere zufama obli
dione cingens rexit et comide davantra
mitem a fauoribz capti comit. garammat
mia equusuit. Eodem anno theo et holle
comes libere lavatis et a captiuitate ducis
brabantur. Nam et idem comes psaro duci
duo milia micas pro illato dampno psl
uit cu quibus ipse duv opidu suu repauit.
Eodem bo ipse theo et ticten epus helle
holle comes gressu ad uimone pacis sur
punctu qui demide annate dieb; bire sue
temp Anna fidelissimi sunt effici

Hmo dñi 1203. Theo et comes apud
Dordracum laborans artie agone sue
mortis qd plumbi querulae cepit absentiam
Willi comitis ostrie sui fris pserum q
de gressione cu ipso magis ante mortem
egresset aut ete q dnta filia sua adam no
mine puellam fidaram et nubile tuale
sue minime gressuassit. Comissa quidem
adelheids eg pvera intendens apposuit
ipm pueram ludouico comiti de loen
desponsare et sic cu eyno pincep comitatu
holle pro suo bnplicato gubernare. Theo
bo comes interim pdie non non nobis
impueuit in pace eratol reddes annam
postip annis 12. bellicose revissi hollam
Sua obitu iam cognito ludouico de loen
et ab holtena dordracum festinante adue
nit et fuit ad delheids comisse pordma
coem uadan puellam de regali stirpe p

gentam in festino gaudio sponsa uite
vit. Et erat miserabile spectaculu in tu
erit tam rato magnifica comit. Hispanus
ruentia ut adelheids comissa se posse
finalibz ex equis pchpudor sponsalem
audierit celebrare leticiam. Et quid pli
comitis examine corps egmonde deuetu
et quod ibidem apud antiores comites
in capella scilicet honorifice cumu
laci est. Intea Willi orientalis firzie
comes grata fris sui morte dol ente
dement ad portu rme yductu hollus impe
triae negens ut ad tumulus fris sui secul
ius accedet et equebus exequiis ad fria
sine dilatore discendet cu ualere nobles
holle compassi sunt ei qd summa opri
mone federati sunt de pote florentia
fratris suus triquetu ppositus. Otto co
mes de brenthem ipi patens facetus
leiden mestellanus philippus de wassen
Symon de haestem. Willy de teylinc
Hoc de mssy. Walterus de egmonda
et albertus bambart milites demadates
ipi Willio comiti qd sub paxa fide securi
ad eos tristis et pscrum tu a pmonibz
holle dearetu essi qd a mobilis milite
nolent regi nec vniu pncipe sine eae
niliquatenq dñari. Willy itaq; comes hi
sum destina legacione vocato ducatu phi
lippus de wassen ad portu ampe latet
deuetus est ubi mox u zelandie ipso
gratianu in comite evaltus et Walterus
bo de egmonda et albertus bambart
et lemenaris insultu fecerunt interim
in haeslem adiutus ludouicu comes de
loen ac adelheidum holle vndua ita q
berto de aenstel pere diffigent et ad
ciuitate ticten pro subdio tendent
Uda bo uniuersita madio destituta so
lacio cu rogero de merhen et ost de
buere omibz nctis ip ballstare lud
uia comitad pscrum leydre ampe fugit
et ibide impetu adiutoribz suorum obstat
decretit. Et in domita plebs lemenarie
ducatu Walterus de egmonda qntocia
illuc affuit nichilom et plebs vjnlanie
gductu philippi de wassen ibi defuit.

64.
xxxv.

Au forat ipm p'sidū illic n'stientes cum
sugictis & fundibulis imp'egerūt turres &
memā cum dūsis ingens. quo adūsp
psata milites orgente penuria victualū
in dedicoēn tūsīz ipm p'sidū l'memar
libe. resignarent. Wilh' igit' comes o'm
rem gestam festinat intelliget deuicit
ad hollam & nepte suā adam. cū p'edis
sequis custodienda tūsmisit ad tevalia
quic' totū exinde comitatū suo ditioni
subegit & de predys suorū infidelit' put
holuit ordinauit. Ludouicu itaq' comes
totū ad b'ndām e'grio q'surrexit q' ep'm
leod'q' ducem l'mb'gen & comite flan
droi m' ipius auxilia pro stipendys ex
pegit. spalem tū q'sidencia habes de po
testate tñ electo' ep'i qu' p'sima duo
ri milia' talentorū q'f'f'liūt u'iamē iam
instantis p'ly q'mittet q' de manu sua
comitatū hollē reaperz m' feodū. Super
q'ib' frēm suū eadem ep'o dedit ob'side
Wilh' autē hys ugntis. Walterū de eg
monda & albertū bamaert l'memar
p'ficiens philippū de wassen & Wilh' chm'
de res'inge r'mlande p'ferens ad zeclay
secessit ubi auctos m'colas m' ip' idū
lanti mutauit. Hec mora q' philippū
& Wilh' andē milites duas forces mu
cone' cū p'pugnacibus exstiverunt q'ru
vna florencia t'ect'q' p'posito sita i' busq'
reliquā autē octōn' comiti de bentheim
sitam m' suadenburgh ad tuenda fide
lissime q'mendarūt. Walterū quidem
& albertū p'sata milites l'memar & m'do
erint classem assimile ugge're m'cū
q' & p'ata totus ac'm'landie submige
qui q'mmo tota ditione g'f'f'eb'li de aem
stel b'sq' broclede tam u'q' ip' m'c'dys
euerserunt & exinde cū ingenti p'dam
mod' facultat l'memarā r'migarūt
Ep'sus b' theo & hunc glasa b'olens m
uriam die & e' mensis iunij prope
m'dracū p'sonalit' m'cuit hollam ubi
comitem de benthem fugauit u' p'elio
& exinde plures billas hostili' flagiūt
m'dendio. Hys itaq' p'spere succedenib'z
idem ponat' leue equū solus uscedat
pedestre exām' tñs plu'side sequi u' sit
& de plenip' billis singulatim o'sides

fil. 52.
acepit donec ad m'c'om'na florentius
p'f'stus tuebat laboriose deuenit & eamē
cum expeditis b'essato'b'z ev'p'gret. Ep'sus
igit' hinc m'c'om'na leui' optimus ubi s'p
grau' disp'edio m' milites de tra'c'et'j
descentes p'positū fugierunt ex eode p'sidio
assentes se neq' ep'o b'ell'e resistē' ne ad
i'f'us e'ob' d' b'ort' d'm' rebellionē q'm'k'
Itaq' florentius p'positus nō h'nd' bl' i'f'is
tendi copiam illic u'p'rehensus & qui i' horst
diligent' sub custodia & i'f' seruat'ō ē
Alterna b' die cū solare tuba' dyapha
m' illu'stret em'p'iu' idem ep'u' comi
conte m'lia' le'v'is aduenit ubi ludouic
tus comes submigata r'mig'la' poterit
ep'o se q'uiuit p'lm' quoq' nobiles hollē
p'ncipales ibide ludouico & t'anc' occu'sa
l'ut cū quo sedis inseparabilis amicac p
i'f'ferunt br'pore sydes p'sm' p'sebrandi
Egerard' de haer'lem. Ch' nold' & heym
nicus de v'ssby & Walterus de r'men m
lites quoq' scatu' conductu' comes et
ep'u' nemē rebellante b'enerūt m' haer
lem billas sibi singulas sup'omet' &
de i'oc'unda p'sp'itate nō i'm'to gl'antes
Itaq' b' l'memar' auctis belli nct'ys ha
b'nd' p'mm'li' festinauit andēs p'm
p'ib'z e'fact' occu'ra & cū eisdem i' t'amp'
plamiae gruue belli' q'm'k' & p'na'ra
ti milites tumultu tam effrenate plebis
ignoscentes hinc belli' strep'at' p'udet
on'ceperūt ac m' b'ng' p'tem hoc ar
bitrū p'mulg'rat' quare l'memar' pro
forefo' id dudu' m' ac'm'landia ceme
tane q'mserat tñ ep'o q' comiti summa
q'rigentorū talentorū p' solu'ent & exinde
& sumpta classe cū pace discedent. Ab
itaq' gestis & ep'u' & comes magis m'for
tum de acto formidates illa' s'c' u'g'f'ra
te cū possessionib'z ubi' bamaert mil
ta' o'mo succenderūt & eo t'c' b'mma
b'z ad alberto' confessio' m' eg'monda
p'egre bis'cates ubi' hollam b'p'tiam'
& m' se d'uisam nō obstante ip'sus aduer
satio subu'garūt ludouicu' itaq' comes
lerned' q' m'lla' rebellionē i'haber' ex
orauit instant' ep'm' b'z ad p'a' tñs'

granet cum aut hoc agerit ipud hollas
 comes namire ex utrōcū amicō flandrie
 eripit expugnat galliacum Hugo quidē
 de boerne accepto obſidiis aliquas insulas
 ludouici subegit et belliū comitū zelandie
 p̄fugauit. Willo itaq; comes milibili
 tuta cū naue p̄fatoia rebus obiectus
 est et a suis p̄fectorib; euentu minibili
 luit elapsus et. Et cū hugo de boerne
 ex pte ludouici comitū toca zelandie
 p̄fecti existet modicū sue p̄fatis vero
 fuit etcedet zelandie p̄plo denuo co
 spiratoie federatq; hugone pbro se depu
 lit et belliū bndiq; r̄quisitū utro comi
 te statuit nec mora qn et idem Willo
 comes p̄ occultas ep̄tas Waltero de eg
 monda. Alberto bamaert. Willo detey
 hing et philippo de bassen oem rem ges
 tum seratū exposuit plmū qntū
 potuit. Guilleme p̄cīt quat die det
 immata et armator copia leyd adne
 mire nec in absencia sua cū ludouici
 amite plū aliquem inchoaret. ludouici
 igit̄ intelligens zelandos sibi rebellasse
 et amemaros in armis occisse dicit
 evitū suū m̄ leyd ut pmo amemaros
 armib; occire et dende igit̄ zelande
 p̄ue bellū gmt̄t. Amemaro bō quidē
 festonam̄t es p̄dām eone p̄sidū citan
 tes in ordinate minis ad plū p̄piter a
 vīis belligis ubiq; mora distracti s̄t
 ex quib; et multi trudelit niter opti
 sunt. Et bō classem m̄tre nequantes
 scandent p̄ ponte pugnaculūt ut ibide
 ad nouū bellū iacent aggrygant sociūt
 Sed ecce pons ibidem mole tot armi
 gerorū yfractus corrut et maxima amil
 titudo amemaros in corrente ren flūs
 suffocata perit. Philippus aut de bassel
 in Waltero de egmonda et alberto bama
 ert trans paludes celei diapsis est
 fuga. Et Willo de rohing hostib; uli
 qntulū obstante ibidem captae et lud
 ouici itaq; comes hac addepta victoria
 statim ad novū sa loca bors. boersto
 ten yllo suis r̄sis et ibidem p̄ his
 virentib; sua castra metata. Intea
 Willo comes cū expeditione salida u-

15
 isunda poterū aduenient cubitala
 sua fuit in col. Et alena die cū ludouicū
 undate remde ub h̄editare pati p̄cul
 expellet. ludouici uite hinc similitim
 fama audies tr̄fim sic ad belliū duc
 h̄ibigie quatenq; p̄ceptaz de ppone
 pacis et yordie. Et id dux bō bellignam
 sine pacis effat rediens visa nichil omnī
 audita refors sua p̄cepit euelli tentora et
 a face supuente cōtra absp mora decli
 nant ut holla ludouici d̄ comes velicet
 ibide tabernaculū festino diffigio traectū
 idit et captiuos equites quo p̄ stipendū
 tradidit. Caudā bō militū p̄cipit in sup
 mentes in lucū zile suffocati spm agnus
 supposuerunt. Ah. quonq; bagantes p̄dūna
 quis incommodatib; afflicti lassam māz
 evalant. Et cū quidē fugitū loricis q̄
 ratus galos a circos abdicentes aut passim
 vansi sunt. Et tacuatum ap̄fensi. Willo
 itaq; p̄fugiente evitū p̄ncipū in securū mili
 tu mosum ameti imp̄hendit quinquo pa
 viones bichialia cū tenuodys duse suppel
 latis acq̄sunt. Itaq; ludouici comes et loci
 m̄q; r̄uersi in holla p̄pulsus et belliū
 in p̄mā h̄editate laudabilis evalitq; est
 fol. 54.
 Hodio dehinc elapsi tpe Willo comes re
 collitū m̄lia minorem falgi et flores
 de asperū adiutorib; suo lo applicatū man
 gens destrupit. Et cū Semido comes d̄ ar
 fr̄. Theo p̄ pontificē cū tēderū d̄ordinafa
 missatē inflammatū denq; Theo Ieps
 et Willo comes p̄ amicabiles m̄mītias hoc
 m̄t̄ytilas sunt. Et comes ep̄o p̄ illato dāp
 no m̄lē talenta p̄soluerit. De herimio ḡis
 p̄m̄t̄ sua restituerit. Insup et m̄stiales
 p̄i manentes in comitatu cedent in p̄tare
 comitis et a similī m̄stiales amitt̄ mora
 res in ep̄atu cedent in p̄tare ep̄i p̄tā
 Willo comes cū q̄tingt militib; lamas
 evetet pro eo ip̄ p̄dem p̄m̄ ep̄i in m̄sāo
 stamei bisolentiamātē denante cepat
 Theo igit̄ ep̄us ex gloria plenaz loci
 p̄tata imp̄gnorata p̄dia p̄dūt cast
 sua bichialib; icmpleuit debita romane
 tunc p̄soluit et comite tom pontificū gl
 nose revit. Willo et comes post obitum
 ade neptis sue comitū helle de manu

fredic resat in feodum accepit que in di-
milla pace demicps longo tempore gubernauit
Hys totis tribus obiit heimnes rex scotioru-
mumque Willi omittit. Quia regnū quidam
scoti accepit in feodum de manu regis anglie
venerab. Willi comes bret. heres eiusdem
regie scotie confederata est cu. ludouicu. uno
genita regis fratre qui gemitu clamsem
uptans mare tristius et curantes expugno
honofice triumphauit. Donec ludouicu comes
itatis novas et amicos sollicitanz ut absente
Willi latet hollam in his quaque idem
Willi exemplo ratem missus et ladi padam
suum et victoriam laude recessit. Ne com-
tari prie hædatus certi et acquisiti regno
mnde hædatus mortuus et adcessit amicetus
ut hosties suos ab holle simili victorioso p-
pellet. Amodiu. 12. o. nōs decembri
hī epo apud ducantiam rient in dno
posth anno. n. diecēt pmissus episcopio
qui de pribi tifacilis diecēt aduectus
et in ecclesia maior penes antores poni-
fias honofice tumulato.

Defuncto Théo pontifice benivito dñs
adulphi colomensi Otto mostier et ee
randa osnaburgens fidei et pontificis.
Willi holle ac Otto ghesne comites queie-
runt in diecēt quatuor suppliciis etie pro
pastore nouo mori demorū pab. otto zanc-
tahens ppositus diecēt clavis clavis est
epus suu monachio clavis uspctu. De
missis regnū frat̄ eius de bonis agel-
rich soror pfas comit holle. Hic Otto
duo. 18. mō amors sup mori etatis
dispensacioe ronam cumam anno dñi 1204.
visitare proposuit qui statim apd norisfen
febre missatis. a. fil aplis occubuit. Per
autem epatum in habitaciu pias tribus
annis dñ dimidio sepulta inf tierce
etiam honore confruo fuit em. de inue-
mis in misericordibz multū discretu
et in cuncta negotijs rei publice laude curia

PEpulso iunemis etat octone pon-
tifice pibari comites s. holle et ghe-
ne pates in cuiusdem obsequiis optimine-
runt a caplo suppliciobz assidus ut

orto sedē natu de lippe maior pōrtis ecce
simq. pēta eligetur epus qui de ipso su-
met plicam sui suscepit epalem bndam
apud frankenordiam ubi qmūlū a fre-
dico cesare translatum acceptalut iustitia
Hic orto dispositio epatis sui gat bali-
tibus cu. impatore truccisq. mare cu.
sunt tōmp. trām sua hīmāno fr. suo
tribunāda fidelissime gneudalit. Ente
de tra floriout duo milites famosi. q.
Walterus et Walalbūus sunt appellati Wal-
terus quide ut fert oris fuit a tribuāda
et Walalbūus ex holla congit autē ut
hī dicit q. sediles ad portas ptes insim-
ment fr. de tornameto laude manus glie
reportaret qui sumo mane quoddā mū-
nerū orationis ut deuote amissam audire
ante tyrocamū fōm et autē ut derry missa
sa sumit eade hora festue canet et ea
sumita amissa bte marie virginis summo
ra subiungit et qm Walterus btm maria
ardentē amavit idq. missa eius ad fine
stant audiuit. Walalbūus hō tuus selas
glie milite cupido summa pma missa tiro-
camū armato incipit qm q. cu. militare
laude multū laboro expletuit. Walterus
au. pcptra bndam se de missa cept. armis
festinat mduore et cu sua clientela decēter
ad campū tōde. Et ecce qm pma de Wal-
teri mtrionis equi cu. omis. as miles
laffati pccabat hospicium. Walalbūus autē
ocēens Walterū g. tunc impluvat et et
eden talibz horis allocata et clarissime
miles bipianis a dno qui hōdern die
pmonū laudis acciūisti ac inuicibilis
equites etiā d. ecclasticisti. Walterus quide
hūiliato capite pmo subiungit sacris q. ipso
die tornameti cum conflitu neq. incurr-
it posth idem Walterus laude sumis ab
hystromis indebet acclamai pcpit
cu. amicacē magna Walalbūus dixit
Cure sodalis sero qm hac die tyrocamū
nō mīciū qm te discedente missa glie
manū ad fine audiui qm magi pcomit
laudis optimis acq. cymolum mei nōis
evalere voluit quaque amicissime q.
par deseruam eius amore fetare glie

2. appetitio misericordia beatam celestem magis
 sita. Hec omnia quae 2. hi milites militavit
 hysenbroden monasterii bbi sub cenobitali
 disciplina sacre religione suscepserunt ha-
 bitu. Wuldem autem abinde psalterium ex
 toro didicit et psalmodias suas per certe
 fratribus menses recitat qui in una die
 infra missas sollempnia deuota assisteret
 et obtraxit manus ac deuota vte super-
 eroparent. Ecce trubula aurea de celo claspata
 reaudit in pueris manib[us] in signum quod
 amendo facit eum scilicet orationibus eam
 Et quippe tunc adesse videtur comissa de
 hinc aspergunt ad hollum. In longuam bunt
 copiam ipsi monachis dedit annuatim in ele-
 mosina. Hec autem comissa venib[us] anno
 dñi 1220. 2. idonea februario definita est que
 nam in Emlundis honorifice annulata est
 Willse cui comes post hec aliam uxore no-
 minie maria supponit. Et paucis annis in
 hac vita supponit fuit. Nam 2. idem comes
 anno dñi 1222. 2. nos februario cretori
 reddidit nam post annos 2. 9. belliscose
 recessit cum hollam quod orientalem frumentum
 hic Willse ad prefatu monasteriu qm[m]ulat idone-
 tis et qui ibidem acceperunt agri ceteris
 in humeris est.

Post obitum Willse principis filius eius
 florencius. decimus comes hol-
 landie duxit in uxorem magistrorum filia
 heyma ducis brabantie de h[ab]et genit
 Willm Romanorum regem a se deinde ad
 herendham h[ab]emone et arachorum genit
 Comitatas h[ab]ens ipsi: Willd tierces epus
 de loslumiana affectione ruerunt trans-
 sua binu pacata nuntiant qui manum se
 discordis semper inuoluerunt. Atque namque co-
 mes ghelehe plures in d[omi]ni basillatos habu-
 it in tra hollie quin bilicos ep[iscop]i sepe
 inter evocationem sicut domus in bonis
 ipsalib[us] multu mores efficiuntur. quapropter
 idem comes h[ab]et ep[iscop]i auctoritate gheoldne
 lobed arrestam fecit et clementie transg[ra]du
 don i[n] portu[m] pontificis sp[irit]ualis. Ep[iscop]us autem
 auxilio dei monachorum ep[iscop]i ac humeris fr[ate]b[us]
 sicut copiosu[m] usq[ue]gauit eccliam ut bonaas
 bullas comitatu[m] ghelehe poscerent. Intercedet
 et rebelle Willse de tra nalle bicknorose
 spesdet. Et ge[ner]alib[us] Willse iam dñi ecce

ambulante comite venes in celo aggreditur
 in aggrie decutit omnib[us] modis e[st]o resistere
 Et ep[iscop]us in frontu bicumulo ac in somnu
 tympanorum idibus hostes bimile aggressus
 q[ua]dam occidit plures apud ac o[mn]is annos
 ac Victoria p[ro]fugavit nec mo[re] quae 2. idem
 ep[iscop]us duo fortia casta que vorst dieb[us] q[ui]
 omo destruxit et circa ss. loco vorst aplat
 ex opta maior[is] tre fauillates inflammat
 quae ex opere castorum effecti immixta susci-
 tuunt rebellionem et bimile faste p[ro]p[ter]h[ab]it co-
 amercit ad illat[er]a g[ra]m[ati]ca. Edme[us] q[ui]
 ghelehe probatior pontificis indignatus Will-
 rau[us] duce simb[ol]o ac heyma comitem
 zeiperu[m] cu[m] duobus milib[us] militem p[ro]p[ter]h[ab]it
 illi mutauit et florencius ghelehe
 comite reporte suu sibi complicita g[ra]uissimis
 qui primis latram ascendit cu[m] inserto
 quae nam gro[tes]co et ep[iscop]al[is] domini ac bulla ghelehe
 hostili conflagravit incendio. Et hoc d[omi]n[u]s
 ep[iscop]us auxilio gerardi breueri archi fratre
 sui theod[or]i monachorum eius p[ro]p[ter]h[ab]it ac
 humeram de lippa u[er]nam sui mille mil-
 tes aggrauit et adiutori ambo p[ro]p[ter]h[ab]it
 m[ar]t[ir]i bellum instaurare deinceps. Et ecce
 d[omi]n[u]s coenradus porciuen ep[iscop]us et apostolice se-
 dis legatus ex inspirato scribens ad locu[m]
 etiam suspendet iam nicho[m]atu[m] plu-
 triu[m] h[ab]itu[m] comes ghelehe
 suu de tra zalle b[ea]t[us] memo iurebat et ep[iscop]us
 eidem allodiu[m] elisten monachis odile p[ro]p[ter]h[ab]it
 suis et bessallis cooptis in seculu[m] istud
 Comes nissu[m] hostili et m[ar]t[ir]ialib[us] suis illis
 inhabitatis octangentes lib[er]t[er] habebat
 ac eos de ecce tierces manumissionem facie
 libert[er] i[n]ferat. Anno dñi 1224. q[ui] m[ar]t[ir]iu[m]
 est auctore illi me[re] egbertu[m] p[ro]p[ter]h[ab]it gro-
 m[ar]t[ir]ie. Et radulfu[m] castellani b[ea]t[us] die
 quippe d[omi]n[u]s ep[iscop]us in manu fortia g[ra]uia
 uit et pacificie truages sub iudicio mor-
 tis ab omni p[ro]te seruare mandauit si
 Radulfus abcedente pontifice castellanu[m]
 Egbertu[m] venes h[ab]em[us] difens[us] defens[us]
 potest intuiri g[ra]m[ati]cam et infectis
 truages egbertu[m] effigientur ad finiam
 Ecce quid egbertu[m] de finia polosu[m] quo
 et eccliam ad op[er]andum g[ra]m[ati]cam q[ui] ual-
 lauit obsecratione q[ui] eccliam q[ui] tandem
 per diversos assulsi u[er]um opp[os]tu[m] in p[er]te
 succendit et radulfu[m] in p[er]tulio mortis

mo clapsim ad honordiam p̄fugunt. Rodul-
fus autem illatam gaudia omibz modis illas
a statuens festum aggreditur expeditos
armigeros ac non op̄di hostiū infestauit
p̄ insulam n̄berim̄. Et ecce dñs ep̄s na-
tare op̄di sui relatio festina p̄ ap̄iens ag-
gregans eius bellatores p̄posuit rodulfū
ab obsecione ap̄elle beli castra honordie
eū roborant̄ poterit cōuertere. In eis ad
iūtorū gerardi ames ghelio tū multis
placenter p̄sonalit̄ iduēt cui ḡsmilita
floretur oculi hostis robustā militā destina-
uit. H̄c elueni et baldibing bentgenen
comites sibi p̄stituit manuāle subsidium
sp̄i coloniæ. mōstic̄ r̄suēvit eidem
ad op̄ratū auxiliū. Ex quibz omnibz p̄misser-
eritis itinēd auen aggreditur et ubi dñs
ep̄s finis castri p̄ diuinū spaciū cum
mōditibz p̄lariibz p̄lexo gravis et qui
distancie sententia p̄cipit rodulphū a.
bomis suis ibidem p̄scorit ac omnibz ad
iūtoribz eisē sue plenā indulgentiā p̄dī-
cauit. Rodulfus eo p̄pendit ep̄i magni
potētā dissolut obsecione ab op̄do gaudi-
gie. qui gaudiū castra sua fuit sub villam
honordie p̄meditata et latissima palus sta-
uta for̄ mōdium que diffidit eis hosti-
bz exhibebat aditū. Atq; vō die cu emi-
cūtibz radis amoe nūbar et p̄ficit dñs
de gōre bti mōtū bēvilligō in clangore
tubarū et stridore tūpatorū cu clās anaf-
sit itinerat̄ cu rōtū exortus subsecutus ē
bi diuīs rematū p̄lessias. Et ecce pugni-
les ep̄alis exortus p̄ma gaudiates lucem
armos sartim p̄grauati paulatō iū
palidostibz locis p̄dolos om̄i submersit
quino dñm a tentibz vni dā mōsteribz mō-
sero morte gne crudelit̄ mōtempist̄. Abi-
to p̄p̄ estuantem solis ardore mollesca-
bilis sibi suffocati sunt. Leti quide p̄lexo
sauat̄ p̄ ip̄petua fugam ab hostibz
uto clapsi sunt. Rodulfus autem cu quibz dā
equis tūta nocte fugiuos insecuris
brevitatis apprehendit magna capia. qui
cu multis captiuis glōse r̄sisit et ad
honordiam. Inter quos p̄ncipales erat
geraldo comes ghelio shisler et dñs
nēmislāndie et Thero et sp̄i p̄positus

Dauante dñs eccl̄i ep̄s m̄ palust' sed
captus est qui ibidem p̄ diuīa tormento
gna dire mōtrizat̄ et tam fellia carniſi
et corona suā cu cūta capie gladios a
outissimis libraserit que domi post ob-
sp̄bia multa sub ip̄o die. Et. lī. augusti mes
in locis tūmudissimis gculcarūt. Ecederūt
igit̄ in mō conflectu cu ep̄o suffocat̄ sub-
mōsi ilōmū locasi plus m̄ quadrige-
ti milites et armigeri bellatores egregi
Int̄ quos brādus de hostiaria mōles bal-
de strēmūs et reuocorū om̄i famosissimū
sup̄ clavē suū aliq; dñi sustentat̄ paludo-
sis vadis dñm immersus et deuictam
unq; mēt̄ horrenda strage in adūtos
hostes operantes et Octo quide ep̄s a locis
palustribz clam abstēt̄ cu mōgeni p̄leu-
tam dñm q; p̄li tumulat̄ et in eis tra-
iecten qilam. 13. anno egregie redit
et cont̄ r̄pates hostes Ep̄p̄ ad mortem
strēmūs defensauit. Eodem anno
scđmoniales bti seruac̄ mutata mōri
ducilla griseū accepit habitū conc̄
hulmūs p̄zionis sue volutate sine
b̄mplacitu

72
Ocaso sicut in dia. Octone potifice
Florencei hostis comes at dete p̄n
capalibz etiē basallis triectū aduenit
qui pro suo sangineo dñs Wilibaldo
p̄ achinen pontifice filio camit̄ de os-
denibz sup̄licationis p̄ces fudit. Cum
autē b̄mīs ale carthi sup̄ hys delibe-
racionē agit ut denotat̄ instancias
eiusdem comitis admittat̄. Ecce coes-
ghelne simili et dñs nemislāndie leta-
lit̄ b̄mīlat̄ et p̄ breves mōduas a mi-
sione dñmīs recubentes in culatrie
silati sunt in caplū qui plangendo de-
p̄cabant̄ ab eisē sue redēt̄ come aux-
iliū quibz b̄mī om̄i sue elem̄ amare
lacrimat̄ et dolor totū p̄li de necē po-
tificis nō mōrito r̄mouari et nob̄rem
idem dñs Wilibaldo p̄tibmōi ep̄e tūq;
ydoneis b̄mīdeo. Tresmī q̄nt̄ postulati
et ep̄is b̄mīstane audiit̄ et ingremus
Et qm̄ idem Wilibaldo fuit illis dieb̄
in p̄tale p̄tibz et occupato usque due ne-
gois imperialibz. P̄dix̄ disertā b̄mī
mōficiis festinat̄ emisi sunt ut eid̄

epo de novo ponafio nouam firmam differ-
 ent et postulacionem ecclie ticten in rona
 ana vnterent qd ita fomz Nam dñm
 pp gregorii huius nois decimq de consilio
 firm suorum notarum et dilan fili Willbndu de
 pacchino tictu inficat et cu aplica bni
 decine Versus patram honeste iunxit et
 ergo nouis ponsfex m ticto p roniam
 sedens dictante sententia unapalii bas-
 sallozo comitem ghechie cu actis capi-
 uit a psonae castellani honorden absolu-
 liti et uidicauit qm idem castellani
 tamq pscptus fssator et ex lexi sui Gen
 domini indigna morte pden occidit et
 gomio ta de pte pia p defiria per
 ples indulgencias amosim Duxit ex
 citu que adiust honorden et tictos m
 se curmas diuism ordinavit ad plu
 Et vo pda psl sev ameos statuerunt m
 gyrum ad resistendu epo ita qm corp
 missu mtre posse absq gnu dispendio.
 Et epus ut br imptita adiuds hostes
 et omni pte etiuent plures sibi residen-
 tes et trivit qdam villas incendiit et
 ad opacam noctis umbra diffugientes
 adiustanos fugiunt. Hanc de hinc fco
 cu gemitu solatiliu emissa ad e dilu-
 ciliu honorden cu trecomis metuette
 ep magnificatam datu obsecib; obtulerit
 semetipos ad grm quos de epes m
 dedicoem benignie suscepit et per seq
 ues condicione a sentencia maledicto ab
 soluit bds ut rodusfa castella honordie
 et lare sibi libe tradet unis docim treco
 me bto martino ppetane reddet tra
 milia onartar p duis dampna absoluere
 centu armigeror m limogia mctaret
 et hostiu puellaris ordines sa bndicte
 de et q phendis rotando constuetz. Hys
 itaq pacis epus castru lare fundit
 destiles et castru honordie fidelis custo
 dia numenes coadiutorib; sias gredo ac
 tione male duit et ad festinatam beati
 htm tructu honofice perauit. Et
 ecce rodusfa amare dolens se castru
 epo et signasse et a billicacione trecomae
 terre sic omni destitutu et corrupti omni
 de castrenib; et quodam summa pectue qd
 sibi castru tradet oportmo tpe Rec
 mora qm cucus si castresib; cu idioe

villam in gredientib. Rodusfa infra
 subin bai latere ponce et templo picipa
 uit porta bltior et intiu castru dolose
 cepit custodes mtricos occidit et evide
 tota milicem suo castellao immuniuit
 Epus autem ex amissioe castri minime
 contari castella. Et deinde qd pcepit
 econi filari ginalem expedicem adiust
 honorden et trecomis p clamal. Igitur
 amo dñi 1228. cu iam tota valus ex ge
 lido nlore fore ubiq; peruid dñe epus
 valdi. Edixit exicil m trecomis frcem
 altem die tres et mema castri honorden
 cu duis m gemitu actere et omnes nimcos
 suos m eo simul apphende. Et spes her
 omo fructu et qm eadem nocte bentu ba
 lidus cu limbre max de repente cades
 m tm uelutina mne et glacie de totu
 exercitus dñmissio ibide m gemitu ad pres
 ucheinas necessarie retrocedet et epes imp
 plicando ples indulgencias ad figuram
 p subsidio tendet. Supueniente demu
 estare rodusfa oportet salte. Iu dies
 treugis triu abbatar de firia seruare
 ppmisit arbitriu de omni forceo qd hacte
 mualuit inter eu et epm. Durantib; itaq;
 treugap induit rodusfa castelli her
 denbergh adiuit et de compone patis cu epo
 tractae cepit. De cuius aduentu dñs epes
 plexq stipens cu ammacione cepit m
 re cu m omni capitales dñmissos suos
 uno seruo comite solus et ausq acte de
 Et ecce castreses obstante pontifice Wil
 bnd sepedam rodusfa tamq elegit de
 concilium blosenit ubi trapelit que cu
 heimio de gne dorp dne rotatum sti
 pitib; exultarit qntea ppls m tra tict
 ten tumultu decepit alterut ut de die
 m die patet aut belli blos mctendu p
 quo dais epo tictu uit excusatoz de
 necce rodusfa palam omibi fecit et per
 auxiliu florenti comito hollandieni m
 missiales discordes placis amicidu rfor
 manit. Vmo dñi 1231. pphana ges tren
 comia recollas iter mius bellatoribus
 obsecit gninga et egdertho pfcus econi
 portae ammopotet ignens occidit adi
 fanoz suorum magna copia qui cant
 bichalia cu eoo equis ibide apphen
 dit et altem die plures villas et trecomis

. d. i. v.

. vi.

. v. i. xxxi.

. vi.

confagiuit Epus nunc sup his plenari se
cessit gauisus ad fin Libidem per miles
indigencias edubit iam etio geton magi-
ma tū qua trentoma poterit ostendit et
illam bouordie cu subin bio cast p-
incendit in quibz armigē plumbos equos
arma vestes bivalvia pndiderit qmimo
quibus a milites apertos audilissie
trucadarit. **A**dversitate deinceps die tota
epalis exatis trans palide ad milites
uersa auer reisus et ibide in magis gla-
ci optenta pda minfice vocata et mar-
tina dehinc exorta luce pontificis exca-
cas cu tubis frementibz signis irradiati
bz palide retinente pverant ad obsedio-
ne castri bouordie minime dissident de
tropho fute victorie. **S**ecund trentom
minutiles copie pta nocte clam mire-
runt eis de castro ptdia et ab alia pte
fronc mostien dyoc cu trentoma in
magna progradua par stabat ad plu-
fronc et traecten dyob auxiliatores
epi gisli heftna die deuici sicut quippe
et tennes ad virile animati sicut ut in
manu forti bouordia audacter accedent
et adusus epalem evictu sine mora qfli
gerent. **E**t epus actiones expens uersa
castellis hedenberghe itrocessit capi-
tianos suos dissoluit conditoribz suis
ualebat et castra sua ructe mactis ad
implorat. **C**irca hoc tpa quida Iudei in
Gspam qmnuend nupte pte binam
amphibda repert in solida gcautate
lapidis libri hinc folia lignea qfpi
tribz singlibz s. hebranca greta et latma
singillatom in hinc mom. dei filii ex ma-
ria virgine nascet qm p salut genis
humam pacient. **N**uo lac Iudei ad hinc
opiana gis et cu toca familia sua de-
uote baptizatu. **C**omo dñi 1233 a. ap-
augusti Wilbndi epus in holl adim-
plorat. **E**cce emmū pto annis. 8. die
ten reossi episcopū cui deinde insla
in monastio s. fruacij tecten honor
fice ronnesti. **N**am ad eis de cetero su
dametū pnciale lapide iecit. **H**ic Wil-
bndi cu adhuc partibz eet epus hinc
ad tri sciam pfectu et ob impiale ne-
gotium bori dieb illis frast exptu est

odam spale pdigil. **A** cuitate nabaz
charces ad duas dictas ppe thalam mons
quidam amens situatu et mis ab molis illis
tre mons facoy dous. **N**am dñq sex seco-
timans relunauit et evnde pure confessi
sacra gaudiōne accepit et sic sobris pceden
monte ascenderit pcal dibus fatu pspoum
mucemet et euentu fortiori aspicer. **M**i-
bata ergo Wilbndi epus in perbo veritate
asseruit se vidisse quedum militē apud
anthiocrat in modo monte illi ascen-
derat ad mucemont fortiori grā. **H**ic
vbiq; omnes in cacumne monte illi adda-
mensale dñsis abarce completiuente
et ubi suep famlie sine dñmī dñmī
duracim larga dictualia ministruit

Omnis itaq; tecten etia p obitū Wil-
bndi pculis pastorali rigore biduata
foret et giale capitū ad elatū noni pon-
tificis gocattū eet otto de holla h mois
etius p mucacis sc̄i spiriti tricenni
sc̄i concordie et elatis epis vir illustris
et de regali stirpe pgemis. **D**ic otto p
obitū patris ascripsi fuit ad titulum
miliae suscipit de manu fris sui dñi
coem orientalio frizie. Is 15. otto miliae
cedens et pontificiū acceptans pauprimū
muent epatū infinit q debitis muo-
luti tū expter assidua trentome genti
ribellione cu pte fluchosam aggred
mrapcon. **E**t dñia disponete msonor
dia in dñis epis pñom siu possessioēs
in holla vendidit debita soluit casta
repetit totū ap pontificiū sicut dñs tpa
lis longo tpe subnauit ad cuius etiam
deuotā supplicatoꝝ florenti coes holla
fr eius fortissimi castrū ubi ameronghe
bsq; seconhone supriose instruita ad
pñmē laudis sue monoria epatū
mista gmoda sepe fecit. **H**ic florecia
comes anno dñi 1232. cu hermineo
duce brabantie et Thürō come clive fū
si dñi gregory p noui tri scadungie
bremen dyoc cu bñ militeribz et pñm
lis vñ deplata et eo q idem plo ex
pulcie factotibz reterit ad galiam
sectam ydolatrie reisus. **C**odem

amo florensis comes princeps impetratus
 multa tyromani p. diuersas priuadas freq^t
 tuuit de quibz precomit laudie gloriosisq
 acquisuit. Comissa bō claramontē famosa
 pbitate eius de phapis freq̄ter dudens.
 infra secura cordis assidue medicū cep^t
 q̄tē elīm comitem facies afficet de
 quo tot milites pbitates frexter audi
 erat. Ave tandem archam huc filium ad
 mīent & maritū suū blandis suggestio
 nisq̄bz instigauit ut solempne anima in
 aelmannā p̄conzai faciat. In qua ripe
 ramq̄ betāmis milicie cedet. Sciens p
 certo q̄ gallandienē come illuc venturā
 est cu p̄ceibz germane q̄ ḡnro ad sibi
 laude militans glie. Agit idem comes
 florensis ussato sibi comite de diuino
 magnificis expensibz illis affuit atq̄
 titulu suū nos dilatū habuit qui et
 āgr militiū ibid ab aelmannis elīs
 & eonc dñs de ingello gallicane
 milicie princeps institutus. Nec mora
 q̄ ordines docebz ab hys tombz est
 milites utrūq̄ p̄ias concrepantibz bni
 me p̄strepentibz tūpans thonset
 ubz devillulis ac emittibz gladiis pro
 miscue iglebas sit grotentes p̄ter
 saludem manu glie. Et holle comes
 exercitatu in hystmō ludo p̄ accep^t ex
 cellēt elaborauit pro palma tūphalis
 victorie Nam e ad plures gallicanos
 omiles eicit adūtas cohortes dispergit
 ac aelmanns hinc inde ḡuatis co
 oportunitū auxiliū asportauit. Comis
 sa bō claramontē pbitate p̄cipua flo
 rensis comit ab iustitudine t̄ris p̄cul
 mīens & gliam sue laudis bbiqz p̄
 comitari papiene ex magno dilectionis
 usfū sedis ab ipso cernit expecte q̄tē
 holle comitē mī equestres amicos
 bellet ostende. Ad tandem ip̄e comes p
 magis p̄cepit & ip̄o sue nobili torus
 a specibz sic rudit. Sicut qm ex habu
 dama cordis os loquit. Et holle comes
 amore tuo singit. Ecce tuā umasq
 hic princeps & egregiū bepilla quis fert
 aurū leonem habens rubrum. **N**em

ardenn desiderio multotens adoptans vide
 unum si vinit dñs qmē hinc mī bespe
 bidebis leptū Comissa quidē amabi
 lis maritū suū sellēt agnoscens annū sa
 tagebat holle comite p̄ fecetū p̄mūlē
 mītū. Et claramontē comes qm̄ decepit
 arma p̄gōnd inuenis gallicanos sibi milī
 tes adiūvit & cu dñs de ingello florensis
 comite fulminis ictibz ex omni pte nulla
 ut. Florensis autē hys omnū in stūs ad
 uſa gallicanā milite solus q̄tē potuit
 egregie restitit. p̄limos et hostiū impug
 nantes vnlī pbitate repulit. Donec co
 dem claramontē comes florensi bio
 lenī mīueret & eundem in tolbato re
 dī. angustiā crudelitā mīmeret. Comes
 bō claret cu teutonē p̄mīt adiūlans
 comite claramontē in vīndēmī aquata
 sui recent occidit & dñm de ingello co
 festin ubz eoden tyrcanū p̄figauit
 Et ecce iocofū tyrcanū que fū ē & ex
 osūm p̄lū. Comissa bō claramontē
 p̄mīscens qm̄ florensis comes mōcēt
 occubuisse & ip̄a p̄ncipalis t̄sue nec
 est p̄mīna cordis amaritudine ment
 alienacō sustinuit & sepām de cacte
 tur p̄pītāe boluit. Ave de hinc mī
 cabilē moribū qm̄ media vocat amo
 rōdes incurit. Pto modicūnūlū
 tūs ubz hoc scđ t̄hīmīt. Nono corp
 clāssim comit p̄ aelmannē p̄ces ad
 rīmessingēnē nobilitā delectū est qd̄
 ibidē lugubrē p̄equis in humilitāz.
 Hic florensis floride fuit etatis excellēt
 glōrie mī om̄s p̄mīt aelmannē qm̄ p̄
 annis strēma pbitate comitatu revit holle
 p̄t aug obitū octo decēt ap̄ns suscep
 wilhelmi dymessū holle in tucoenī q̄sū
 & comitatu eiusde mī gubnacō. **P**er aug
 potēt idem ep̄us treves denicit honor
 dñi subigit & trām 2020 nomine rīsistētē
 qm̄ boluit mītūt. Domina autē de ingello
 p̄ quosdā amicabiles mīmītōs estē exō
 p̄limo in rīfiliacō & hī collegiata etiam
 edificat̄ eodem campo quo s̄cētū dūdū
 mītemporē. **C**anno dñc dñi. 1261. n.
 filiam auct̄tēdīe comissa decessit
 & regnacōne p̄nt sc̄tū q̄tūmūlata fuit
 apud p̄uellsas cystētē id sc̄tū locūdīmen

mōsteri quod ipā pro remedio pātro suo
deute constarit radicis p̄tis honori
ce consumant

Occiso florentio semissimo principe filio
eius Wilhelmo suo modo sede halle
comes decimoginta hereditarie subsumatis est
ducens in uxorem Elisabeth filia ducis
de brunswic pcamum vngue de qua ge-
nuit florentius succendente conte halle
Hic wilhelmo a ympeo iuuentus sue tpe
magis adiuvavit rigore ferri q̄ intorem
iuri. **E**sdem iuxta fredericq̄ impator ab
honoro p̄ diebus excoato per hocentia
petit ab imperiale dignitate destitutus et et
kingruius curriegie p̄ officiales imperij
romanoꝝ rex electus est. **P**ro de lantgauis
ad paucos itmos scripsit et rōni regni
demonstrare cepit quagpt idem aplieut
de gral consilio firm suac dñm petrum
caputū ad belit aurea sc̄i georgij dylico
m̄ cardinalem delegauit in ḡmamā mo-
nes ut officiales itato celebraret electionē
ogram. **E**lectores utiq̄ ḡmemes ipud pia-
gum bormigie elegerunt m̄igen wilhel-
mū domellū halle prestatos non poten-
tiorē cē p̄ncipem in regno ḡmamē. **S**t
et q̄ p̄mūniblita fuit electio totū mil-
icie solempne erat exultatio tam idem
electio baciniū agens annū adhuc fuit
urbis rubore decoro, eute candidis
arme ongerimq̄ statuta p̄cera ac in dis-
positione totis cordis collaudando. **P**z qm
idem adolescentiis electis sue tpe fuit
armiger idōq̄ cū rōmā festinatio p̄pa-
rata sūt om̄ia q̄cū sibi fuisse necessaria
et summi xp̄colati p̄matorū miles fieri;
utq̄ usq̄ in diademā regni suscipet. **S**t
q̄ plenq̄ milites moderno tpe p̄simoni
intendentes obmissi sup̄tuos solempni-
tatis salū q̄ colaphū militare dignitate
accepunt. **D**e quā milite regulam eiusd̄ ordinis
ignorantes debite militie nesciunt ex
obrem matiam aliquā sp̄ progrā decre
m̄m̄ p̄m̄ enocphie dignū amotie
duvīḡ qualit hic wilhe f̄m xp̄iana
m̄stitutio miles efficiet atq̄ regulam
militarū ordinis cū summa festinante p̄
fessis ut ex eo distat modernū mil-
ites quale iugū in ordine suo suscep-

rit autē esse qualem votū confessione sue
regule promiserunt Itaq; parat omni p̄t
evangeliū solepm̄ missē ipsati Willibaldū
verger coram cardinali producta ē per
regem bohemie ducetem in huc mō. bre
renuncie pat almissue m̄itam huc claū
remiger denotissime explicates quatū
brā p̄mitas votua eius p̄fessione accipiat
et militari m̄o collegio dignant uſcib⁹
valent. Domn⁹ autē cardinale in pontiſ
ficalib⁹ assistens ornatiete eide dicit
armato sedm etymologiam eiusdem
nōis qd est miles oport̄ būtūq; militare
bolente et magnim⁹ ingenuū largifluū
ū. egregiū et strenuū. magnim⁹ quid
m adiſitare ingenuū in ḡanglūm̄itate
largifluū in honestate Egregiū in cūl
bilitate et strenuū in būtū p̄bitate būtū
m̄ am̄i votū p̄fessions tue facias cū ma
tina delbatore lugum negile qd audias
Hec itaq; r̄gula ē militari ordinis In p
me at deuotione et corde ac dñe passio
mis diuinitatem audire profide catholica
corpa audacter expone scām ecclā cū
ministri eius n̄ iibūscūq; grātūtib⁹
liberare biduas p̄p̄illōe ac organos
m eoꝝ n̄citate protege In iusta bella bi
tare iniqua stupenda removere pro
liberacōne tuq; inoertas duellū m̄mo
tracma n̄ m̄st cū militari exācti freqūtie
tare. Imperatori romanorū seu eis p̄d
eo reliquerit in t̄p̄alib⁹ odedme tempib⁹
cū illibata in bigone suo p̄m̄ke fes
dalia bona regni Bel imperiū nequac̄
alienare ac irrephensibilē apud deu
tia hōice in hoc modo hinc. Hec statu
ta militari r̄gule si devote custodierit
et pro posse sine nosce diligent uđimp̄le
ueritāte mereri typalem honorem
m̄ t̄ro ipsoſt hanc vitam r̄que etiam
m̄ celis. Hinc autē expletis dñe et adi
malie quicq; manu eiusde tñomis
clausit m̄. m̄fali super lēm̄ abange
liū ita dicere bis ḡ militare ordine
m̄ nōis dñi suscipio et r̄gulam cū ver
bōt̄ explicat̄ pro tua possiblitate
p̄fid̄ Endit remiger bold. Dñe n̄r̄d
cardinalis subseq̄te exinde p̄fessione

23

edem armiger dedit quam a de armis
per palam omnes in huc modum legit. Ego
Wilhelmi hollandie miliae princeps sa-
crae imperii nassau liber urinad pofit
et regule militat et obseruita in pinta
dñi mei pet ad belum aureum dyacom
cardinalis et apostolus sedis legati per hoc
sacramen loangelium qd manu tangere eum
cardinalis Hec deuota pofficio patorum
tuorum sit bona remifio amicu. Hys
itaq; rex bohemie grande dedit iclu
in collo tyrom ita dicens Ad honore
omnipotente dei te militate ordinu ac in
mio collegio te flamer accipio et mento
qm saluato mundi coram anima potifice
pro te collephanto et illius doni pri
lato pſide angellatu et spinis coronatus
et coram herode rege clamde bestiarum et
dorsum et coram omnibz in duobz libia
tus in cruce suspensus et cuius obprobria
memorari te fidei deo. Cuius cruce ap
ceptam te cofulit et iuia a morte bſacci
temoneo. Quibus ita solepmi adimpli
tisdem nomine tyro pto de amissam
et stridens bocca pſte exentibus tm
vam et timentibus cimbaliis qd filium re
gis bohemie eis brachis gemitus hastulidu
et coram eis gladiis entulibus dimicando
in omnium celebuit qd magnificis expe
fie. Duanam curam ac domus largiflue
cubitis magnibz sua manifestauit hono
rificia. Et dominus cardinalis interim
venit et regnum per festinu mitem fratre
coſpofit et domus pto ples gauidi ex hac
fama dispesatioi suis tenore subcepit
ples destinauit gmoctu coe feruus
seruorum dei. Non sicut matre in cofundit
et aplicam vndeconu. Confidit nobis
et filii qui tam mundu corporis membris
sentire hunc et capite nobis igit rotunde
tibi scibentibus facilius agnoscere qd u nos
octobri pto in tra maxima coloma solepmi
coagulata cariffrum pto filius in Wil
helma comes halle qd uoto pncipiu qui
in elcone cesaro uie habet noscam in romia
in regem actio pncipibz applaudentibus
et elos sicut per hanc regie eiusdem et disti

filii m peti fa meorgu ad uelutum aureu
dyacom cardinalis nobis pſtitutu maſte
pioro ut ſip gaudiu qd de proſpero pto
negoſio et agendum tibetia de pſona
eloi nouu gaudiu cumulet. Non rex ſicut
codem cardinali reſeruante pcping et publica
fama reſtat. Eſt fidelis ratio et amico pnu
dene omilia ſtramine pponit votis bribz
militar pncipu pſangnitare et affinitate
gnopti ſuinetur fermida experientia moderata
gloris moribz et ſpene corpis in oculis omni
gloriosus. Alioquin p ſpana in domino et ipſi
potentia maiestatis qd ſub pedibz eiusdem regi
pſe autem culcato bſodato et malignatu ca
pibz conſeffat fides tuata pax etate
tiquillitas orbis ac fidelium ſtatu debet
ab omnipotente p ipm magnifice rparari
Pam et numerabiles magisteri ſunt elos
pam ſua capita ſubdidere. Hec igau
dit et mandat fidelibz quos noſti de hys
rumoribz galuturos dit et
Intea cu adhuc elas rex in exultatione
pſideret ipud Wormia atq; Duanam
et exoleuſſ amia pta delinc exortuſ luce
qd primum gelu gnoſe eti ſupſiae
in aurora coſtigerz tubulariū et caſtra
tolle et ciuitatem aquaeſem obſtrione cingit
Quies autem aquaeſe ei festinavit exom
plo portas clade et valias obſtrit. Nec
mora qd et idem elos cu diuina bellatoſe
papulones in gyru erexit et cu pncipale
urgina confia ſtauit qualiter apido
magnumani eti poſſe exortit quo regia
ciuitas ab tormentis poſſe abſtineat. De
mip p quofda ingredit ſed opifices deo
tu et populari obſque uallu pto refit
dñe eſtrior ac brbeam moni aggerit
budeimur. Angit. Et qm eadem ciuitas
in qualitate moniti ſitata et ſumma aqua
ſubſymerit et magna multa p ſonibz
limpidissimis ſi habu de ſuada. Deoq
ſemp mīndans aqua nullibz defluuentem
habens meatu adeo breuitate incepit exu
derare bramillus ciuitas abſt naugio p
pnu domicali qmodo poſſe eone. No
igit qd uo diſpendio burgenses afflicti
pnnferunt elco regi portas vnde uif
rebellione faciſſe pateſte et cumde

pro vero domino votus suscipit et capitulo
vallis misericordia papet de fundate aquam
suetu mactu manu pmitet qd' infra
vallo rex ultima die mens octobris urbe
missus et ab omnibus oculis grossa recipit
et postea b' die que et omni scorp festina
solemnitas omnis amissio platorum pnci
pum deduxit eum regem id basilica ppetue
mone unigenito ut solempne b' d'one ac
cepit f'm ntu antiqua g'suadit. Vnde
mostien et iudicat ep' simul ornat' et
sacrum si eide scdene et tecten ep'
vestit et ambo leuitatio r'ymo du' dya
com' p' d'perit ante et'ale solu' e'ne
et'na colm' archip'ns cancellari' italie
collocauit in sede maiestatis ita dicere Con
secrare te dignet op' deus in'gen' r'no
qui dauid p' manu samuelis p'ser' regem
nunquam iussit sup' p'lm hebreu' archip'ns
treueren cancellari' gallie manus illi
sup' imposuit ita dicere. Descendit on te
p'ns signe et mettis scie p'cata fortitu
dine et consili' repleat' p' s'nt timor' p' d'
marchio quide brandeg'ie regis camano
amul' sibi et dedit ita dicere. Accep' signa
cui' mortis et'om' regni' in suo bigo'e
q'f' ab in'f'one barbaror' inducta
bit'ne defendas. T'nu et'om' saxome r'go
iusticiam donauit ip' gladiolita dicere
Accep' sepi' regi' et'ebelles seuera
corredione potenter affligas om'q' b'ni
uolos in tranquilla p'ce gubernes. T'nu
equide bauarie comes palati' sei' dapi
ferens dedit ip' glo'bi' aureu' ita di
tere. Accep' glo'bi' specia' et'om' tre
nacces r'no regno subiacet ut glo'sus
angusti' appellar' b'ales. Rex de hinc
bohemie p'g' p'm' et' de e'sensu colo
m' et' archip'ns coronat argentei capit' p'
suo simplic' ita dicere. Accep' daude
ma splendidu' et'om' virtuos' uictibus
ad eo gloriam in tr'ne corona eterne
felicitate habet merebr' in celis. Ita hec
aut' maiestatis p'ncipes adorantes
majestate riga' uoclamarunt ip'. Am
laude et'gl'ia' Accedentes in singillatim
p'mates ad regale solu' p'stiterunt

19

et'om' d'vige fidelitas homagiu' sp'ho
ig' in' mra' solempnitate p'ctio' Dem
rex per' plent' et'om' ad' festina' et' p'
plente alia' auctis q' p'ncipib' sine d'v
d'om' p'fecit excellencia' Dem' oc
tauo die quem' et' officiales imp'ry
statuerunt archam' colloqu' ut de h'no
dictate regis tractarem' sp'ale consilium
quaf' magnifica b'ni' s' octo' t'ecen
ep'ns eius patruus et' he'm' brab'a
et' dux' p'p'us audacib' eius' d' regis co
siliato'res forent seu auxiliato'res fornt
et' uincim' uniu' eius a belli' s'leptu
temptaret. Dom' b' s'liberto' regal' Dom' b' liberto' regal'
abb' egmonde' b'ni' matru' et' egregia
constitut' et' eius ee' uice cancellaria' Dom' b' liberto' regal'
Quib' itaq' gestis rex in magna c'ntre
alio' p'ncipib' val' d'p'it et' omnis' cast
romani regni' studiosus pl'stuit. Dom' b'
itaq' castellam' sibi debita' exhibuerunt
obedie' et' p'ncipib' solus castellam' q' ap' d'
imp'ator' insulam' Quap' et' p'p' rex
in' dom' castro cu' in'fectio' tr'u' allauet
armiger' et' imp'gn' idde cu' diu' torme
toru' ingenuo' na' aliq' arborini uacta
saxop' p'stuerunt turres et' m'ana' aliq'
ciens et' m'as ferrati' frontis imp'gn' por
tas et' minu'rlia' Dom' b' castellam' b'c
tualib' et' armis habunde p'munita' fuit q'
per' amu' et' amplia' p'pm' castro hono'fice
defensauit. Resplendentib' dem' b'c tualib'
et' castellam' exoptu' v'ni' que et'
p'p' rex optento castro recepit in' q'rum
et' sibi de beto' fidelis es' nec rebellione
aduersus cu' aliq' t'emptarz. Dom' b'
app'g' p'cph'ana' dom' rex migravit
et' coloma' ut ibidem in' hono' triu' ma
gor' solempn' u'iolaz' hostia' fuit et'om'
ille dieb' regis et' legens ip'su' coloma'
d'ns' idelbertu' ratif'ponen' ep'ns de' oddi'e
p'dicato'z magnu' in' migromacia maior
in' p'fia' si' maxima' in' theolo'gia q' rege
humillime p'calat' ut in' die solempn' se'ci
disamb'le dignaret. Rex aut' sperans
u'li' p'g'iale signi uide' noluit e'c'e
reuerendo p'ri' p'ces supplices denegar'

alberto magno

Celebratis igit̄ epiphaneū solempnitate
dēm epus a studiorū p̄gredens regem
in sua familiā grācōse suscepit quē
ex cēnaculo in quodā vīndictio sc̄am
adduxit ubi mīnistrāles om̄e pulchri
dīme affuerat qui ad quīnae leticā
queuis necessaria parunt. sicut dīc
dīeb̄ illis h̄yems a prima tota qz sup̄
tice tre copertā mīne māria. Quip̄
vīnūsa om̄itudo p̄erū nūmūrāe. cepit
dīfus epus qui in tā hozido frigore
quīnae suae absqz fōco p̄ndere iussi s̄f
pōmerit. s̄ postip̄ dīs epus fūtorū om̄
confas bīna cu rege r̄sideret ad mēsam
z om̄e quīna p̄m statū dignitat̄ sue
locutus exspectar; q̄dām r̄cē glaciei
mīus mīmēa mōles in momēto dispa
rūt ac estivalis calor emicantibz. S̄līs
rad̄es feruent mīaluit tra ḡmīen
men dedit z bernantes flores in mīra
vīnūstate p̄culit dīna quis arbor frondes
extimpo nūrūt amatoſ fructu ad bes
tendit aīche exhibuit vīlea flores ad
ren suauitatis reddidit z rēntes lūas in
libertate magna cito p̄but q̄arūt bo
latlūn ap̄plūdēntibz ulis illīc intonuit
quaz ḡta modulatō q̄tis acerbētibz mag
na evolatōz intulit op̄ s̄ longis algor
h̄yemalīe frigiditatē euāmut z feruor
estivalis cūlūdūt m̄ tm effundit ut
quida discubetū apter ueris itēperie
evolutis dupliabz indumentis semimodus
se facent z plen̄z sub frondos arborū
frondibz h̄yem mīde r̄frigerūt r̄petet
mīnistrālo bo deulerit ubiqz copiosa
epulēp p̄lemitdīme ita ut superhabū
de faciarent p̄losam quīnae mīlitū
dīmē. Et letat̄ z rex cu simul discubē
tibz in eadem terra tot z tanta orēnes
maudita mīrabilia. Explor dīmē q̄
mīno turbā mīnistrālū q̄si fantasma
disparuit. q̄arūt auū om̄o filiūt
ḡmen arboreū q̄festm cuatnūt flori
da tellus merces om̄a exaruit. Dīpia
om̄us itēto redit z r̄petmē gelū tor
culent m̄horruit ut om̄a qui prius

exp̄tis vestibz desudauant m̄f quīnū
m̄tē trepidantes accūlēt ad ignē
m̄f cēnatulū. H̄yē autē m̄ mīra io
cīdītate q̄actis. Adelbert epus m̄stante
claustralē aream in cūtare tēcētē bellibz
exp̄ete a eisdēm pro stabite regn̄ suū mīm
ficas elemosinas attribue. P̄cō aut̄ sup̄
exp̄licatōlas dīes eisdēm r̄uerdi p̄ris de
mēnter evādēs tēcētē evīnde dēscēdāt
que oīto pontifex eis patruie et p̄lat
a tāmīz frīsē suscepit. Au de fidelit̄ suō
consilio burgensi effectus z e tūc spa
cōfīsūm cūmīpōlātēm m̄f cīdītēm
nēmīe grāmē mītāt̄ e qua ad struc
tūrā claustri donauit andicis frībz m̄ ele
mōfīna. In sup̄ e aurī fulū sans magnā
copiā. Tēmīz cōfīsūm ab eo libertibz
alūtāt̄ a ecīe q̄dēm rex glōsē receptus
z m̄f cīdītēm hōlē. h̄yē m̄ h̄yā regale
palatū iſtrūxit ubi de causis r̄dīus reg
m̄ tōmāle q̄fīstōrū fīgētāt̄. Cīdītēm
m̄i z castren mīpīalis tamē reddiderit
eīdem bēmīole cēsum r̄gūm ita q̄ inde
fīcīente tēsāuro sūlū exhuberāt̄ ḡzōphī
lācū q̄z p̄o tētāt̄ ḡnālīs pacis quēnē
rūt ap̄dīmāgūtā destīnates eīd q̄ solop
nes mīdīos hanc eplām. Ḡlōsō dīo suo
romānōz r̄gi Wīlīo. Consiles e mīdīos
p̄lī h̄ septuagīta cīdītēm sup̄ior ḡmā
mē dēbīt̄ r̄uēnā z obsequī p̄hemalē.
Excellētē bre tenē p̄mēt̄ dēclarām
q̄p nobis ap̄dīmāgūtā cōfītētibz dīc
zg. mensie sum ad q̄māle colloquī mē
dīante nobilī hīnd. A. de Wālīdīgīt̄ m̄
pīalis aule iſtrātō firma p̄ax z tēu
ge stables sup̄ bīmīs. ḡlōrēs z discor
dīs̄ sānt̄ statute. Cīdīt̄ m̄aestatēm
bīmī r̄gīam h̄mīt̄ exorām z ḡlōlām
q̄tūt̄ liet̄ quat̄ pacem tēre salubrit̄
m̄choata p̄ h̄as onāḡmōtēdē bre dīm
dīgnēm̄ q̄firmāe co q̄ h̄mī ḡmodum
bīlītēt̄ salutē ip̄ōrē dīmosad̄ et
honore. Scīentes q̄p̄t̄ m̄ēt̄ adīne
tu nobis salubrē ad p̄t̄ m̄as cu r̄get̄
desiderio p̄stolam. Datū ap̄dīmāgūtā
ultima die mensie sum. P̄cō ȳt̄ h̄at̄
eplā ḡtāt̄ accepta pacem m̄choata

80.
Vide fol. 70.
in 4. b. et B.
Chīlīam fol.
80.

Sub hanc capitalis sine summa obseruan-
tcepit quinque episcopos ambassatores duci-
tos regis numeri ad pacem honorifice des-
tinavit. **E**isdem diebus dominus episcopus cum ecclesie
fiebant glorio regi consilium et ipse idem episcopus
a comite de Gore tam in possessionibus quam in
homines miratus. **R**upte et ipse rex cum
dem comite citari fecit ad ipsius praetoriam.
Et ipse comes rex quoque uolens absen-
tauit se per obstinatam etumam. **T**er aucto-
coram altaria sacra marini confessorum arma
quinq[ue] indutus indebet eitans p[ro]p[ter] domum
comite capiens etiam eius deplane, cu[m]
victoria laude fiebant iuuent captiuu[m] co-
mitate ex parte dedit ac eam de dignitate sui no[n]
ure debito depauauit. **V**nde domini 12 regni.
Benevolie pro domino oculo fiebant episcopi et nos
ap[osto]le obdemimus omni domino tumultu[m] apud
ecclias maiore honore gregio. **H**ic octo 16.
anno egregie rupte episcopi que in militia
suo pauperium amorem si superabundante
in multis diuine suis posterie deliquit.

Dicit obitu reuendi quis ottonis hoc.
Vnde scilicet iure in fiebant propositi trice-
sima septima electus et episcopus. **H**ic goessomus
ub[ique] demistel orundis fuit ad amul vel
paulopha regens episcopu[m] b[ea]t[us] erat simpliciter
dedit et de rebus ecclie minime b[ea]t[us] sollicitus. **C**on-
pter totu[m] episcopatus in breui tunc tantudem
pene distractus fuit et paulo pridem per
domini octon[u]m gloriose sublimata fuit prius
res aut eti[am] totu[m] episcopatus videnti fidelit
moendentes coadunauerunt gniale capi[m]
ut de bono statu terre telarent domusale
colloquiu[m]. **E**nuerunt enim ad hac sonoru[m]
Viliching romano rex egregius dominus
cardinalis petrus capucinus et coenradus
colomen archiepiscopus. In quod prima goc-
somm electi astans honor cessit et oneri
ut in manu regis et cardinalis funda-
uit episcopatu[m]. **D**omi[ne] autem cardinalis ad
postulacionem archiepiscopi colomeni extuc heim-
nici de ingena castellari usset cui si-
milit et de rex per pastorale baculum et
amul ipsius docem dedit. fuit
etiam heymicus cuius d[omi]ni archiepi[scopi] sangli-
neus b[ea]t[us] illustris stans et magnanimes

ac ecce colomen archiepiscopi pro quo
totu[m] episcopatu[m] nimiru[m] exultauit et cum
grande actione deuoti celi deuotissime benedixit

Heymico utaq[ue] tricesima octauia
ordinary episcopus quos ecclesiastica ministria
pia sollicitudine sublimare studuit nichil
longa tempora uira strenua probitate gu-
bernae d[omi]ni sposuit. **P**ro liuor et indignatio[n]e
duorum de Aemstel et de Woerden behemet
inflammata cepit aduersus eundem episcopum
et eo per goessomus episcopu[m] coro[n]a destitutus
esset per gniale capi[m]. **A**ui spiratoria
comiti ghe[n]te federati totu[m] episcopatu[m] assidue
perturbauerunt in missionibus quibus heymicus
episcopus b[ea]t[us] se opposuit cu[m] quibusda suis
mysticalibus. **D**emque post multas missiones
diffinitu[m] est ut b[ea]t[us] ipse in plamae p[ro]toru[m]
brennu[m] ad bellum campestre querentem
et ibidem sub die determinata pro corona
victorie decreuerunt. **D**omi[ne] sicutdem de
Aemstel et de Woerden y[er]atis undecim et
multo plioribus in magna supbia deuenie-
runt ad locu[m] etiam ut tote umbras distin-
rent exercitum heymica pontificis. **E**cce vero
iam dominus episcopus basallos suos cu[m] lignisib[us]
fideliter amonuit et arrogancia duorum illorum
potent[er] domine dispositus est itaq[ue] plandi
dies unu[m] instaret et idem episcopus cu[m] eodatu[m]
suo locu[m] etiam admet colomen archie-
episcopi diebus illis existens in fiebant p[ro]cessum
amulu dedit heymico pontifica dicens hec
verba coram nimabili tua etiatis p[ro]p[ter] filii
potent[er] p[ro]cedialis esto secundum q[ua]m Hodie non die
per missione tua marini confessorum ul-
misflui utiq[ue] ipse virtute p[ri]nas amul[oc]es
rebellione aduersor[um] tuorum egregie co-
heretibus et victoria laude deactis in
militia tuis sine dubio reportabis. Ego
namque ciuitate hanc cu[m] matrem et cano-
mas fidelissime tibi custodiam et solep-
nem oratione inter domino deo exercitum
pro labore tuo devote faciam. **H**eymico
autem episcopus his audiens in domino glorificauit
cu[m] somtu tubarum grecianarum et coctitu[m]
bellatorum decenciarum orbem egrediens
campu[m] belli decenter admittit et actus

suis ad plaudimus sagaci ordinavit
 finca cuiuslibet agentur apud tructum
 viis romanorum reo festino rfectem
 eo precepit epm et prefatos dnos gratissime
 xplosum exortu ut in pratis videntibus
 gemitent exosum pluia. Quapropter ipse
 rex festinavit. expeditos eq-
 tes et elegantes pedites viam reseruit
 truccum instituit ut huiusmodi bellum tumul-
 tu intercepit et pacis amictum utrobz
 faciat. Et ecce regalis exercitus per bore-
 alem portam urbem minaretur cu-
 m epalii exercitus per occidentalem portam cum
 tate iam exierat. Adiacens vero colo-
 men cu matrom et canonicis arca cu-
 ram iugens et angulos curvata in gyrum
 undicatum plurimis claviculariis inde
 valvae urbis firmi obseruantur et sibi cla-
 ues abs dilacione deferri ignorari quod re-
 gialis exercitus urbem recent est missus
 ut infra muros sub arta clausura exi-
 ceptus. Rex ergo festinavit epalem solene-
 m sequi exercitum nullibz patet admitem
 exitu. Et cu idem rex aliquantula mora
 transiit nemoque valvas urbis sibi cito pa-
 refuerat. ex unum sui behemedam cepit
 eximprosperas portas eiusdem et beates
 forcos actere. Ut moxiam epale inse-
 pri posset exercitus et iam inchoatus secesserat
 pluia. Arcessit vero colorem hoc intelliges
 behemente impetu et credens ciuitatem
 a rege fore captam et exercitus per clau-
 genop ignavia intinxisse. Nobis et ipse
 cu matris et canonicis urbis ex cubibus
 obscurans regis principia confessum agressus
 est. ac eidem fco silencio taliter allocuto
 et. Domine mihi rex audiatur ubi magnifi-
 cencia tua sermoris mei breuiloqua
 Regie maiestas interficit subiectu sibi pphm
 in tranquilla pace regis equitatem iudicium
 et iusticiam in terra facere miti. qd salua bna
 rientia si fas est dicere uero ei qd hinc
 de causa cu armatis bellatoribus ciuitate
 occupastis seras qd portas infringisse
 possitis explicare. ac eundem intromissio

nouis magis pttati brevi subice. Si autem
 hoc qd absit contiustaa aetemptare
 psuperioris me brum cancellarii gsm
 dñis et honoris brevi magnificè plena
 dñmnius quaque brum beniginitate
 clement ammonio qd hanc urbe metu
 dignem restituere et concues a violeta
 molestacione dñmne. Rex autem expletis
 sermonibz eiusdem epo tale in suu edidit
 in audiencia diustantis populi. Henando
 pastor et epo sicut tua nos sit in industria
 decentri genibz bella suppone et gravis
 factio austera correptione poterit afflige
 Discetas qd qm nobis dedecus esset et ob
 pluri si in ansimo maiestatire plaine
 gmetret hoc pluia fddos militibz nobis
 adiutus et armigeri ciuitate hanc via
 tent intium et epm cu missalibz suo
 consilii detinunt. Postqd autem metu
 levius epm fidei et cu aliibz cdgint
 tendit tampeste pluia matruum inter-
 sequi festinavit eius exercitus. Igite
 nobis aliquantop expectantibz nemo co-
 paruit qui matribz urbis patet ex
 itu et sic hactenq mto bone voluntatis
 cassatu domus ee ppositu. Unde secundibz
 et malles beates et valvas misericordia
 cepimus et bestigia procedentes edicte mseq
 mandamus quatuod eadem bellum interponamus
 auctoritate regia et bsp p fine glorificu
 cu pace rediret ad propria Non enim estimo
 re debes qd aduersus hunc pontificem
 aliquando fellitum geramus annis que paulo
 pdeum ex bono fauore te rogante postu-
 lauimus in epm. In immo ciuitate hac
 sub mto pteorione benigne suscepimus
 qm iam didicimus fidelitate bngen-
 ses esse sumus ut aut agnouis qm in do-
 lo tibi no loquimur et epo sine ciuitate no
 massem. Ecce iam urbem quia iudicata
 cepimus et exclusi ciuibz posside possumus
 tibi benigne restituum et ipsoe bore tubi
 emus papm. quatuor mmlitores ad
 hospicia tendant arma deponti et respondent
 diem in leticia supducant. Intea dñe

fol 73. >
Expo.

ep̄ adūsus mīm̄c̄ suā crudelē bellum
 agans pl̄eros; fugauit milites occidit
 & d̄nos de ac̄stel & de Woerde captiuos
 ap̄p̄herant quos ex̄mpl̄o sum̄b̄ alligati
 p̄cepit atq̄ m̄ra dext̄rā sūm̄ t̄m̄t̄
 m̄ra trāuct̄ dediuit & ecce q̄ p̄m̄m̄
 b̄f̄t̄m̄ exp̄iss̄ monac̄ cimbali iđ ep̄
 v̄ctorios̄ ingress̄ & tā a rege q̄ ab ar-
 chiepo suscep̄tis ē ḡf̄loſe. Et q̄n̄d de-
 uota supplicac̄ idem ep̄ pl̄ibatos cap-
 tuos suscep̄t ad v̄na. q̄m̄b̄ & r̄lapata
 p̄f̄ione magna abm̄de fecit grām̄. It̄na
 eo die cū auore ubar mūlantes n̄ce-
 p̄iss̄ ev̄alare rad̄os rex ep̄ ualedixit
 & pro libuſdā regni causis exp̄edierat
 ad hollām̄ p̄uenit. Et q̄r̄ comes q̄f̄ne
 iam v̄d̄m̄ cū p̄f̄atis d̄m̄ de ac̄stel &
 de Woerden adūsus heymic̄ pontifice
 fedus conspiraciois p̄caſſent totamq̄
 brām̄ fīct̄ assūdus p̄bācom̄ m̄f̄sta-
 uāt. Adop̄ d̄m̄ ep̄us cū copiosa turba
 plebis & miliae potenti m̄rūt v̄lūam̄
 contremat q̄ billis p̄lāme p̄dām̄. Et
 abm̄de maxima v̄lāt̄ a mōle de-
 terra q̄f̄nei constāt in v̄m̄ ḡf̄lebat̄
 festmāuerat & cont̄ raptā p̄dām̄ violent̄
 ev̄ute & adūsus ep̄alem̄ ev̄at̄ crudelē
 bellū agere. Et dom̄ ep̄us Et b̄t̄ m̄p̄-
 ritus cū tubis stridentib̄ & b̄ḡillis fulge-
 tib̄ adūsus cohortes hornibl̄t̄ aggress̄ &
 & p̄fugatis adūsus hostib̄ cū captiuis et
 spolios tīct̄ glōroſe reuersus. Et b̄t̄ ab
 idem ep̄us adeo ditari ap̄it & castriū
 fortissimū brevit̄. Adūsus m̄f̄sionē dñi
 de ac̄stel exp̄ens̄ magnificia edificaret
 /cū quo cīmān̄tes rusticōt̄ consueta
 rebellionē consiliū alstereret. Amo
 dñi. n̄. 143. Theobaldus de ḡf̄isen & Walfredus
 de b̄t̄ comites cū ḡf̄yoto & Hoe de d̄m̄oer-
 filis Margarete comissa flāndriū col-
 legātū m̄m̄b̄lēm̄ exercitū ex flāndria
 frāncia/p̄lārdia & p̄fānia magnam̄
 exp̄d̄coem̄ m̄f̄sionē pro subiungādi
 Wallāria. Billis aut̄ rex cū florenciū
 frēm̄ sūm̄ cū exercitu balido destinauit ad
 zelām̄ & Margarete comissa q̄m̄elost̄
 Domarz arrogāt̄. Dux b̄t̄ brābanca

regis auonculū concilium hanc r̄f̄silie
 disponens diem instituit ad interrogādū
 de concordia / quac̄ b̄t̄ p̄t̄ exēc̄t̄
 sine conflictu rednet ad ep̄na. Et aut̄
 apud m̄d̄b̄p̄iam̄ d̄uām̄ r̄tarat̄ m̄r̄
 loquū Margareta comissa peram̄ in-
 tendens occultā legātōe mandauit ex-
 citus sui capitaneos & ex̄mpl̄o Walla-
 dicām̄ int̄erire & m̄ absēnciā r̄ḡis cū flo-
 renco p̄t̄de bellū anticiparet. At illi
 mandatis collisse festinat̄ obteponentes m̄
 il. 0000. armatoſi r̄f̄retauerūt ad bāl-
 sacū m̄m̄e dissidentes cont̄ floren̄tū
 obtere victoriā. Et b̄t̄ floren̄tū p̄f̄s.
 cū tubis stridentib̄ & cornib̄ hornisome in
 Westcaplio adūsus hostes virilē agḡssus
 & de quib̄ capmatū tr̄phēū die p̄ca me-
 sit. Iuli potēt̄ uidept̄ & fuit eten̄
 in eodem bello tam cruta strages & her-
 rendū cordū & hōlē & ecclē p̄pli p̄ māp̄
 mā multitudine flāndriū & flāndriū
 int̄iment & b̄sp̄ talū m̄c̄sonū orōre
 pugnādo subsistēt. Int̄ea rex cēm̄ r̄ gestā
 per festū m̄dū m̄lēgēne & m̄gārete
 comissa dolosam̄ r̄dicēm̄ m̄tuere deservit
 andberp̄ia & r̄pentino r̄m̄gio p̄f̄chē
 in Wallāciā. Et ecce fugitiū flāndriū
 & frāncia deposit̄ armis quāllīma m̄re
 regis adiere v̄m̄a quos & ip̄e rex m̄f̄-
 ricādā mōti suscep̄t ad grām̄. In eode
 b̄t̄ bello de p̄te flāndriū & gallorū 40000.
 sunt occisa 40000. submersa 2 40000.
 captiuauit. Rex igit̄ comites de ḡf̄isen &
 de b̄t̄ duosq̄ filios m̄gārete comissa cap-
 tuos destinauit ad hollāz qui & v̄lgare
 p̄pli oīo demudatū remisit ad flāndriā
 ita q̄ b̄m̄sib̄ flām̄ḡ p̄f̄s b̄m̄t̄ib̄ m̄
 zomata ecclēst̄ens & v̄vīla brachia lī-
 bis suis adēptans ad flāndriā m̄dū re-
 us & rex cīm̄p̄ale flāndriū ab hostib̄
 suis m̄m̄b̄lēm̄ p̄t̄a & Margareta q̄d̄
 comissa r̄nūl̄ sue gentis amare defles
 sollicitauit karoli in degānē se ecclē
 frēm̄ sc̄i ludouici p̄f̄f̄son̄ & r̄q̄o blāndie
 suggestionib̄ & largis fāpediis & idem
 comes cū ecclē op̄f̄osa demū ad hūn̄
 nomā demū demandis r̄gi q̄ ip̄m̄ ad
 grām̄f̄dū p̄lū m̄deserta plānū de
 usq̄ha potēt̄ expectur nec mora

10. q̄t̄ come? m̄degānē ſugaciſt̄ fuit & p̄t̄t̄ ſe p̄t̄t̄ ſe
 & come q̄t̄t̄.

q̄n 2 ip̄ero cū clās bellatoribz i asq̄
 dēnt aliarolū comitē ad tres dies vlt
 p̄ficiū tñmū obseptauit Dēm̄ reg
 aliūs castis ep̄tū suū dixit ad hinc
 mām disponens cōuallatē liarolū comitē
 m̄fia ballissimam Si liarolus maḡmītā
 regis m̄tēs secessit ad frānciā et cōtūc o
 p̄dām dñō regi fortas ap̄entes rapti
 sunt ad grām Dēm̄ p̄ amicabiles m̄t
 om̄tāes m̄garetā cōmāssā flāndrē am̄
 aciam regis adēpaz L'om̄s gr̄s̄e dis
 tōdā p̄fus m̄ hinc modū tñmītā eſt
 quāt̄ s̄hoes de auem̄s p̄gent̄ eui de
 margarete fōrūs īḡie cōmātū h'anno
 men̄ et n̄a alōtē m̄ h'editatē accep̄t
 guldō qui m̄nor natū fūiat cōmātū flān
 drie possideret Amo dñl. 12. 42. Domo
 p̄p̄linq̄ gauisus de p̄sp̄itate regi car
 dinalē legauit ad hollā qui dñō regi
 subseq̄tēm̄ destmāuit ep̄lām̄ Amōcēnāq̄
 Ep̄us seruū seruorū des Excellēm̄issimo filio
 romanoro regi dñm̄ 2 ap̄licam̄ bñdecēm̄
 postq̄ diuina potēcā suā ecclā pacificāe
 d̄sp̄oneē cōstādām̄ tñcām̄fētā bōtāt̄
 signa p̄tendāt de dia q̄ quā p̄fere
 p̄cedas a regnes Ita q̄ gradū qñdām̄ fōde
 rāi dñm̄ impātor̄ sublato de medio aliūs
 iap̄ sup̄st̄o nō sit qui deo tibi ep̄ias tuis
 valcat p̄gressibz aduersari Boḡom̄iḡit
 et requir̄m̄ magnitudinē tuā pācēm̄ mo
 mos suadentes dila fili m̄ petri sancti
 georgi ad dclū amēt̄ diacon̄ cardinal̄
 et ap̄lice sedis legati qm̄ūcato consilio a
 ctō d̄fūclaribz explicans ad bēnēdū
 m̄ italiā apparatu regio suat̄ngāris
 festmāte ad sc̄or̄ limna dō duce tñsc̄ere
 ibidēm̄ cū fēstū natuutē dñice p̄omo
 dent̄ p̄fūtū solēmpn̄t̄ de mambim̄s
 impēri dñadēma dñt̄ p̄p̄linq̄ cum
 12. ariingeris et p̄leḡm̄s alpes r̄fūndit̄
 statū italiē sagacit̄ explorauit et p̄n̄
 ciam̄ dñl p̄dēm̄ m̄ cūtātē iannēt̄ da
 accessit Dñm̄ autē ap̄licus cūdē r̄ge
 r̄gem̄ suscep̄it cū solēmpn̄t̄ ḡtūdīm̄ q̄
 et m̄ festmā ḡtūbēm̄ seū detm̄uit ali
 q̄to t̄c̄ Ad cuius sup̄pliacion̄ idem p̄p̄
 contulit abbatis et monden̄ mōsteriū q̄
 m̄ta ḡtōsa p̄ulegia Dēm̄ pl̄bāt̄ reg

dñō p̄p̄aledioē longobardie ignoratibz
 exiuit v̄tūliam̄ cū amēst̄m̄bli ḡla recip̄
 et m̄ blātōrem ac̄lāmātā ubi q̄nt̄ honori
 sibi quisq̄ p̄inceps imperdūt p̄m̄ h̄ec ep̄lā
 lucidissime manifestat Ville del grā
 romanoro rex semp̄ augusta abbati et
 monden̄ iuccā cancellāt̄ grām̄ suā et cōbōm̄
 ut m̄tēt̄ ḡmetā stat̄ m̄ m̄ cōulat̄c
 tuis resp̄met am̄o suscip̄at̄ matiam̄
 gaudiōs Roulis q̄ dñm̄ m̄p̄ p̄t̄s̄ superior̄
 ac̄lāmātē adūrem̄ om̄n̄ bōta m̄ amplētōe
 m̄ dñm̄ sic def̄p̄a m̄uēninḡ ut cūt̄ s̄p̄
 tam̄ḡ mater super dñm̄ filio de mortuō
 suscip̄ato biderent m̄m̄ m̄ usp̄elibz fūlāt̄
 m̄m̄ p̄cē parendo bñlāt̄ 2 m̄ndat̄
 Ins̄p̄ a cēdat̄ tib̄ ad tñm̄lū gaudiōs
 q̄ cāstū dñȳfūt̄ et m̄s̄igma m̄p̄ialia
 dyadēma bōt̄ cū m̄lō s̄dār̄s̄ 2 ornāt̄
 m̄essabili lānceā 2 cōtonā m̄m̄ dñm̄
 m̄habem̄ 2 p̄casie p̄s̄t̄dēm̄ Tāt̄
 sp̄ne 2 p̄p̄linq̄ rex ap̄p̄d̄ bñt̄ore ac̄l
 m̄m̄a negocia regi p̄sp̄ere disp̄et̄ar̄
 ut ad cōhortacōm̄ dñl p̄p̄ pro cōfāra bē
 nedōne versus v̄tūliā m̄t̄ Sæc̄ fr̄z̄nes
 s̄m̄ cōsuetā tñbēlōne tñm̄lūt̄e cepe
 tūt̄ m̄ eius abēnciā ḡtēnt̄s̄ assidue
 depredāt̄ ab holla P̄p̄ḡ nōlēs̄ alij̄
 ab h̄ḡt̄cōm̄ matiam̄ emilis m̄t̄ḡuſācō
 sua relinq̄t̄ p̄posuit rebēlātē fr̄z̄nes
 sibi p̄mo subicē 2 hoc subiecta p̄m̄p̄al
 bñdecēne bōt̄s̄ v̄tūliā tñnde qui con
 festm̄ m̄ mām̄ robusta trāctū dēscēd̄t̄
 2 plāt̄s̄ cōc̄ simul m̄ nāt̄o s̄cēmāne cō
 ḡregauit ut ibidē locū v̄tūliā exquīt̄
 ubi capellām̄ m̄ hōnē s̄t̄ georgi m̄t̄
 deuote cōstrūct̄t̄ Tñ aut̄ ip̄ero cū plāt̄
 resider̄t̄ m̄ locādo cōtublō 2 de cōrūlābz
 adēptato fr̄uēt̄ illoquo Ecce quāt̄ cōdō
 s̄c̄ pāas ac m̄tēt̄ nōne līt̄s̄ a rēmōtō
 volatilē s̄p̄u seātē p̄teat 2 p̄ḡhōnān̄
 dum̄ rap̄id̄ s̄e ḡtēnt̄ quāp̄ter cōt̄
 edēt̄s̄ plāt̄ m̄m̄p̄ scandālāt̄s̄ s̄t̄
 q̄n̄ym̄o de tāta p̄t̄p̄cē p̄linq̄ stupe
 fāt̄ s̄m̄t̄ P̄p̄ autē cūdē lāp̄id̄ cōmādō
 suscep̄it m̄ mambim̄ h̄ndēmōr̄ verba p̄m̄
 cōrān̄ astātibz P̄nēdō p̄t̄s̄ a cēndēt̄
 quā talānē tīcēt̄ nob̄ m̄p̄endūt̄ qui
 ractu tam̄ ḡtōdi s̄lās nos ab̄s̄ dēmās
 recēdāre querūt̄ quāp̄ fēdēs̄ abūgōn̄
 hactēn̄ fūm̄ 2 quāp̄ fōren̄s̄s̄ hostēs

Sub expensis aperte laboriose subegimus
Et vult domini et martyr eius georgius
quoniam a hoc foretan necesse erit multum
si vita nos mecumus conservare queat
ad annum Hec mora quoniam a christo regi caritate
equum ascendens cuius diffidari in suum
et ad expugnandum ciuitatem modis omnis
se portauit Graecorum autem per casum talis
infectum plures distibati destituerunt
ingratiuum ad hollam temptantes cu[m]
eodem tyrammo reformae patris amicorum
Sed ipse plura regi immobilem sententiam edidit
quatuor ciuitas fricatori sibi tridet aliquid
nam urbem humorem cuperet. Itaque
truncata optata pace modice quis iudicavit
rur ad iudiciale capitulo statutis pro
maleficio nimis archam strutum et
regis indignacionem aliquando placaret
et burgenses in locu[m] tamci[us] secesserint pacem
quarissima permaneret. Anno d[omi]ni 1244.
Beo quam friziam inuenit rebellantes
sibi frizones egregie dicit et castum tho[n]o
renburch ad eorum semperim offendiculum
fabricauit. Tenuit eum iam tota terra glaci
atum est p[ro]pria Regi uero. Et si febrary
cu[m] duobus expeciali auxiliopotenter ingresso
et friziam sperans ipso die facta primum
optime victoria. Quod non eodem cur su
respondent bellicia primis. Nam Willib[er]d
de brederode miles capitaneus b[ea]tus
exatus ordinatus et qui ante d[omi]num
frizones tropheum laude adcepit et Beo
ante in deponio residens sed in gubernia
uit ecclesie qui ad villam houtboudum co
cremandam trios paludes securi constituit
aditu et cu[m] idem rex pedestre ecclesie
salus in magna distanca possessus viam
meabilem ad cognitos aduersarios explora
viss. Ecce deorum sunt in paludoso vado
cuncta glacie paulatim annusque in ibide
nobis inuidam cuiusque familiariter suffi
ciuez frizones vero de latibus insidiatis
Ex crudelitas utrobiqui contingentes per
dolorum regem annos secundum eius appro
priate poterit occidere que p[ro]pt[er] pulcri
tudine armorum tunc supermentem ex
cerat ad proximam villam festinans quod
procedit in orabat ante illis diebus
hundam fugitum per diuisas villas in friza
qui paulop[er]dem p[ro]pter corp[us] foresta p[ro]scip

ti fuerunt ubi hostia. In regis arma cog
noscentes eum auro filio splendida in quibus
ac coloris choruscabat aquila dixerunt
occulte frizom[us] ip[er] eorum binum dominum regem
et comite occidissent quos ignorabantur et
aperte quanto rucus frizie principales sine
capitaneis timentes lese maiestatis murmur
se velierunt occulte regum corpora in domo
cuiusdam frizom[us] ut per succidencia ipsa
deponer tam binde quoniam memoria sui
nodo Jesus et ante hic Willib[er] romanorum
rex illustris postquam hollam 21. anno regi
isset et romanum regnum anno 1. cu[m] potest
cia gubernass. Impletar[ur] q[ui]z propheticis si
bille criti que videlicet sermones longe
predixit in domo Willib[er] romanorum a fr[ater]z
zombi bardendi est. Eodem anno do
m[ini]cella richardis ad remedium aie f[est]is
sui sepedit regis mortuam quiescat ordines
primogenitum in albedo primorum sui q[ui]d
campare regalis dicit edificare apti q[ui]d
et ad felicem recordacionem sue memoriam
devotissime consumauit. Anno decimi d[omi]ni
1265. obiit benabilis materna elizab[eth]
romanorum regna in middelburgensi mo
nusio tumulata

Occiso gliose rege Willib[er] florencio
hunc nolis quatuor annos d[omi]nd[um] tener
infans deinceps quatuor comes hollie suc
cessit. que florencio esse prima eius
in tutelam accepis comitatu[m] ad tres
annos in pace regit cui dem de lefebre
in typho deinde et in ardorbernia
sed abinde tressatique in ballada
duo bo brabantie deinceps curia eiusdem
infans accepis hollam ad tempore regis
cepit qui p[ro]prio foreto suo m[od]estatius
dignitatis exponitne fuit. Demde prima
res hollie constant elegitur in tutore
eiusdem pueri comite ghele et econt
pores celestis constituerunt tutorem ipsius
infantis a secundum commissariam hanomic
De qua ghele demdi in cornu[m] mag[is] in
excavat plu[m] ubi plu[m] ab urbe pre
tempis magne depopulato[m] m[od]estus
erat hominem s[ed] hollie ipsi bicolore

qualuit 2 comes għidnej p'fekkun tre
potenter optimus. Hodem tpe'd diskor
dia magna subiecta 3 mi' archiepmi
Solomoni 2. Comite Juliacen heymaq bō
fiekkien ep̄s aggredauit extimplo tam
ex Hollia ip̄ de p̄tate apna roborant ex
certū ut metropolitano suo manuale oħ
ferret auxilium. Linn nist b'għix p'si m'lo
imprest hinc inde resideret. Et altona
die nudiell bel lu miret. Heimirius ep̄s
at' iż-żalugħo san noċċa b'miġi amotie ta
bernac il-fimkawn effuge 2 cū eċċekku
suo festmater ad d'xa tħalli. Hix ċar ip
p'mi aurora ubar noċċa exi effuga
re iż-żalugħ idem ep̄s comitatu Juliacen
audacter mgħidherie pluris billas moe
dit p'redha magna kontakti 2 eptu uo
iqqa' volut appħerendit. Iustodek aut
Juliacen eċċekx noċċuas obšuantes
ex-tubba tiegħi climo kvalid totu p'ċiex
eċċekku ammuantes per b'miġi fu an
priam flagħrae ian mcandu. Hec m'ha
qñi 2. Omne p'rebus apniex amriati p'didier
aċċosam iudattu de rekhem par-piċċu
festmauñ ad tra' għad-piñ qużi. Heimirius
ep̄s hant piger misigħiex iut-lambib 2 tub
ix-żidhera iż-żist. occid qui capi locif
p'mi Juliacen p'li in bistoria seppawn
fiegħ Edolmeni archieps p'sola m'du stra
heyma ponafha ab inniżi b'kun libbe
ratus 2. Heimirius ep̄s dittu m'niżże
fukkieni tħallu ad tra' għad-piñ għiex
Amo dñi. 12.6. a. p'dien nōs jum. Heim
rius ep̄s rjeu in-dni postiġ id-ans
24. Victoriae p'suiss ep̄scopio. Hix reue
rendo ap' colliegū. 12. canonorum in fteu
kun p'rixti minnista 2 ad fidu metu
none fabrice triu ġekkien eċċe lapide p'mi
tu imposiut qui ad eande luu a de
to ip̄ a pplo deuċċi ibi penes antiores
ponafha honorifice ammula. 2

Postea mortuus 2 sepultus heymus et
ep̄s fiekkien ecċia. Iħo ġiem de asson
ben. elegit antistituc b'mi qñi skandet et
simpliċi. Hix iħodes ep̄ska tħalli p'liex
iż-żebda oħċċi nċċarye addmuuq que
għidheri p'deċċejji fuu għiex ċiċċu.

hostes sagħassisse p'miniunt. Għixi hec
tpa użiż u qddam p'digħale signi m
dere pugiles emi apparuerit d'minnet
et bellatorum in uac id-digħi
subsecuta fuu minnha calamitas Ham
adus nobles missejed libiżżeek seċċera con
munitas ēu emi florid. Is-sallie dommal q
iż-żu użu et-tat'si. Wilgħi kien ġemmarie. Et
nobiles p'mo tumiħħu ceppi xp̄lma ciex
d'miex ausu temerlu deuċċau. It-ta ip
ome fe' nobiles ad p'sidu m'hux l-ġew
ie konsegħent. Et ibde tumiħħu. Wilgħo
seane restistent. Deċeuñi emi kien ġem
ri. Ħad-dobbi nobiles p'xi expellex. Subi
te m'niżżek destrue i-totx tiegħi d'process
2. Wilgħo ġmuntat. Dige' kieni ex
p'lo biċċi frizzi fortissima q'formacione
federati sici nħomni 2. War-landi ġi-plenej
ip-naduriekk. It-tarbi. It-tarbi. Kien ġemmarie
p'sħakor minn-imbabba agġġonniex copia occu
paux p'mo tota aerni. Is-sandu. Hix ċebbi
quidei cui id-did. Id-did. Il-ġibbi. Uttenet
biex fuu ant tanti eċċek neqqi posse suffiċċ
caute consulto pace exqsiu. Fidelitatem
iurau 2. In-żiex plebei fuu cu armigeri
se quinot. Dan tante militari. Capitanej
deċeuñi omni minnixi suos ab epdu p
pelle 2 p'mo tħast. Bredet. Assultu. D
trid. Hix cu id-ghiselberi m'expugnac
casti. Mekk il-omni p'siċċet ac mdomni ja
hommib. Sue diktors al-mieta. Bioleni. Ab
seħet. Id-ghiselberi archiġi. Għi li ġi
marras āmonni. Et' noċċi b'miġi kast
toll ġi-repentu. Iter arripi 2. Ĉiukkate or
iekkien oualha. Čape. Hec m'ha qñi kien
ri. Għis-Selbi consiliate deuenerit. It-tam
id-imbaxx. Ante soli. Ħalli. Qua exi ċi tħalli
bellatorum. Balla'ni in għid. Ex-tubbiex
b'no nocturni deputati bigħaliex stupesti de
tante militardie plebej minnha sup
u net. Ex-żebda. Cikku. Ħalli. Minnix
tautorob. Id-ġiem sejju. It-ta q'aww
armigeri. Oħra. Wa. Ħalli. Ħalli. Alli appassen
armi. Id-difensione. Braxi. Accelerance
ascenderit. Ties. 2. Menha statuet ip
ċiċċu. Muixx p'mi. Q'dam millo. Ego
quidei b'mi de ġemmarie. El-oġġex m'Għiex

propit qui fecit silentio cum in hunc mom-
entum Salutis dei amicos libera gens tunc
mane constare expositulam id est omnes no-
biles multitudine aggricata ab urbe bestia
psebatio et corporis facultates egemis seu pa-
ribus erogat. Et ecce huius hic impresa
sua verba finierat cum me bingem magna
tumultus exortis fuat. Abigit utrumque
de Urbe tunc memori magnimmo effo con-
phenf armis statu ciceruit tumultus dig-
nitatis illustres homines et nobiles statue-
runtq; de semiorbita angulis offici scabi-
nos et consules qui iudicauit sine iustitia
in urbem facient a id gemitu belitate
cumilia iura disponent. Agit expulsio
a iurite cunctie nobilitez. Abigit nolle
petatis passa cum tunc memori fedus inse-
pabilis amicac quibus extemplo gaudi-
sunt amers foedenses ac maxime aemne
landie. Hoc quidem epus hec intelliges
cu' comite ghebre ducunt in se' ut
expulsos infra cunctate induat et tumultu
insamenti. Abigit severe corriget. Sicut
de tunc memori suab aaces ordinavit ad p-
lum ut in virtute magna distibaret epalem
cumen et amico ghebre vir bellum giamus
at tendes effrenatum plim innubilis esse
multitudinis rausant cu' pauc' militibus
dissemere inter etiam. Quicquid et ipse sine
mora cu' expedito recessit ad bellum ut ad au-
entia bellum sufficiens armento posset
aggregare copiam. Gisibeltus de aenesci ca-
pitanei cum in domite plebe eius sibi gesta
esperari castella s. gisibelti de absconde.
Wilhelmi de reynisburgh ac Huberti de via-
nē. Adiutoriorum suorum destruxit et exinde le-
nematos qd quandā astinam a belli tumul-
tu trans in hunc modum loqui coepit. Belli-
tores acrimi ac amici carissimū videtis
qm̄ totū epatu hoc anno subegimus et pro-
pulsis nobilitate fortia castra poterū eis si-
muis. Amo bo' segni comite ghebre qui
se nobis exposuit expulsum ponimus
totius dictione sua hostili bello deplare
decimus. Nunc qd ip' bimde me tpc instat
exortet ut omnes tendamus ad ipsa et ad
sustentacionem prouleris mōre colligamus q
ius vite nostra. Agit tunc memori suadete
gisiberto coadiuverūt excitu et cōcepto

redentes ad Emenmaria uallauerit herle
men per cruciū s̄d sine remissione duri
mpegerit assulbi ut iō p̄les m̄ta alludent
fundis et missilis. Et vobis Bergen cū nob̄i
libz cū uallata apidū. egregie defensa
rūt et foreses hostes a milice presidij
sagris et lapidis abigerunt. Hoc b̄d
psim miles milie apidū m̄ta clā exies
uichicula Emenmaro abarje hominata
comphendit et eomde primas villes hostiū
capitalū inflamauit Emenmaru quā
post tigū aspiates incendū relictū iam
obsidione festinauit ad xp̄ia discernes
in papuim obvias facultate suppeditaria
Acc mora qn̄ et opidum de milice sua
cavatū eripentes fugatos hostes pm̄
ater insecuri sunt locutio milie cū cap-
tuis et spoliis in haerlen gloriouse reuul-
sūt Epus itaq̄ tructen et comes ghel-
ren gaufsi de confusione Emenmaro
robatur attingerūt exatū et ciuitatem
riecken die 29. mensis ingredi uallau-
rūt per cruciū Pie b̄d m̄ta cīstati p̄ne
pes uidentes urben nō posse cōpi fine
magno expensis et ingens pendentes
q̄ continuū dolore de suis uulnere arm-
erūt uulnis illico tuberculis abscederūt
ameffordie epidanos q̄ eo ip̄ paulo p̄de
perigrissūt cū Emenmaro fedus amictae q̄
tande Comes ghelren m̄ dedicōn qui
p̄dem ip̄m apidū probbus dā berbis ḡt-
matibz om̄e destitit. H̄o itaq̄ gestis
comes valuerint epo secessit ad etiam
appam et epue trans yselam tendes deue-
nit m̄ diuinitum. Deni tñfacto biennio
Wederū d. bosniakem miles impetratus
cū ombz dudū expulsis die 10. mensi
septembri m̄ aurora p̄ scalas onera
scandens urben clam m̄fus et occasio
ab Ep̄ plurimis idem Wederū in plu-
adertus qm̄ Wylgares bros confestim
ub urbe p̄sp̄sit et annos scabmos cū
ingriscimū p̄tati p̄stme restaurauit
Prestu b̄d q̄is econc quād p̄sp̄torz
urben tacite submittit toruq̄ p̄lin
in testino bello crudelissime expandit
vobis vñq̄ discordantibz Nicolaus de
catse miles florenz inuenis halle b̄d
m̄delli turclam adhuc halens cum

q[ui]rgentes sultū tem[pe]rātū rēctū iunt b[ea]p[er]m
mb[is] se[nti]b[us] baluas portarū m[is]frēgit i me-
dio auct[us] q[uo]d t[ri]bunalis sed[ic]t. v[er]e 2 quā
dringentes p[ro]p[ri]tas ab urbe p[re]cipit 2 g[ra]ta
auctia iura poterū ad h[ab]ilitat[em] sue b[ea]p[er]m
tū ordinauit. Anno d[omi]ni 1282 floren-
cias dominis h[ab]ilitate b[ea]p[er]m expedicēm
ordiuit adūsus frizam ut ossa quis sui
deportaret ad h[ab]ilitatem. Et frizones econtra
cū uaebz fortissimis occurserūt a q[ui]rgente
pugnates bellatores cruetissime necauerūt
In quo amflictu coruerūt h[ab]ili milites 2
apparte laudis egregii pugiles b[ea]p[er]m be-
nib[us] ex haga a Alberico filius eius 2
Walterus de egmondū 2 Willm[us] filius eius. Et
odencus de næphoast 2 gerardus fr[ater] eius. Ja-
cobus de Wasserv[er]bius ex henge gerardus
de hermale 2 Walterus frizor[us] b[ea]p[er]m b[ea]p[er]m
v[er]o itaq[ue] tot cl[an]s bellatorib[us] hollanden.
ex patr[um] v[er]o pl[an]iam agro in heylō diffu-
gūt arripuit ubi sumo p[ro] recentes armige-
ros audire bellū m[is]horuit q[uo]d si p[er]empti
sunt plus q[uo]d octingenti frizones ita q[uo]d eodē
d[e] die sufficien[t] ubi sunt p[er]t[em] milites. Anno
d[omi]ni 1282 florenca comes edificato quodā
castro q[uo]d dicit b[ea]p[er]m fingen[us] exco[n]ciū
in houtboudi audacter aggressa 2 occisi
q[uo]d co[un]frizom[us] mepmata victoria ibide
addepti e[st]. In eodem nam[us] bello quida b[ea]p[er]m
ad vitam iheronatu sepulchru iheros modi
2 florenca comes cū p[ri]mo ossib[us] fidelis adiit
ubi celebrans regalis obsequis ad Vallaciam
in expens magnificas descendit 2 regale
corpus in middelburgen mōstio tumulandū
honorifice collocauit. Anno d[omi]ni 1283 a-
die ier[ea] mensi decembri ex magna b[ea]p[er]m
intempie fecit ē b[ea]p[er]m d[omi]nū d[omi]niū q[uo]d sub-
missis hominib[us] 2 umbris lacrimosū fecit
exordiu t[ri]geo q[uo]d dom[us] de brederode in
bente florenca comite lassēm aptans
ringauit ad frenam 2 accepto singillati
obstribz totū illū fine bello subegit pa-
triam. Comes q[uo]d iſſuentib[us] aquis q[uo]d uor
forca cast[us] s[ed] medenb[us] emigeburgh
middelburgh 2 milbelurus. Edificari fecit
cū quib[us] effrenata plebis mātia Bellione
edimac possit. Nop florenca comes p[er]t[em]
tine possidet frizam. Guido flandren-
comes truffet auit ad subiugandū Vallaciam

Cont[est] v[er]o florenca comes cū elas armiger
festinauit guidom[us] potent[er] occise 2 cum eo
bellū iuuale comitē. Et frizos brabatē
d[omi]n[u]s hec intelligens zelam ato demit bellū
suspendit cū in h[ab]uc mom[us] firmā amictia
inter v[er]mū p[er]tem laborose refecit q[ui]c[unque]
ap[er]e florenca beatem filiam guidom[us]
in b[ea]p[er]m d[omi]nū et sic v[er]us p[er]t[em] exca[re]t
fine conflitu clamis ad ap[er]ia tendet. Et
qua quide beatice florenca genuit tūm[us]
florenca. Willm[us] ottonē. Willm[us] florenca
Et frizos h[ab]ile comitē. beatem machiel.
d[omi]n[u]s elizabeth 2 margareta angie regna
florenca utiq[ue] comes exaltari behement
incipiens truffet auit ad edwardū regem
anglie temptans si aliquā deuicere possit
in possessione regni scocie. ad h[ab]itatio ure
florenca comes fut ip[s]i obstantib[us] iheros
scotis optine nequuluit. V[er]inam elizabeth
eiusdem edwardi regis filia capulata ē friz
filio florenca comitis in b[ea]p[er]m ut rex
2 comes firmarent alcutru p[er]petuū fidel-
tatis amorem. Intēa g[er]aldo comes flandren-
mūndens amicac regis a comitis collegat
upud cadrant ex templo nauigium 2 subiun-
genda Vallaciam iam f[or]d[er]e p[er]t[em] exca[re]t
cont[est] v[er]o florenca comes ab anglia festi-
nante adueniens classem suā in blissingh
applicuit ubi op[er]a sua in b[ea]p[er]m aggredi
voluit. Temp[us] cū g[er]aldo comes i truffet
do monū traheret. frizos de renes ex p[er]te
florenca comes op[er]dū sluse potenter
intendit. Et heodenus de brederode totū
cadrant fauillateng m[is]flimauit flandren
quide ad tā milia p[er]ter aggressu festinauit
comitē zelandros in b[ea]p[er]m concidit 2 corū
classem 2 p[on]to subiunge. Et ecce frizos
de renes milles semper imp[er]itū cū trucendo
zelandris tā milia flandros audacter
agg[ress]us 2 occasi 2 trecenti flandros ad
florenca comite cū milles captiuis gla-
nose reuissit. H[ab]eo diebz quida mōgromā
tici in māca apparuit qui se fredericū
mpatore fuisse constātū assertit qui
plenisq[ue] mīstib[us] q[ui]dam fredericū cesarū
multa p[ar]fecit irasana et q[uo]d plures
regni p[ri]ncipes per baria seduici mēsi
frizones aut accedentes ad p[ri]ncia cuius de
fredericū cesarū conquestū s[ed] de violentia
molestiaco florenca comes et ecce se

Ductor ille pro domini sedens in oratione
imperialibus comite holle per episcopum traiecten
titari precepit cuiusque quosdam legatos suos
comitatu[m] destituit. fredericus dei
gra[ci]a romanorum imperator semper augustus
venabili domino episcopo triecen[ti]o[rum] gratia sua et
omni boni summa impatore manifestat in se
sedare discordiam et punire violenciam fidei
licitate tuam h[ab]es p[ro]mulgat amonemus quatuor
holle comitem coram bassallis mpp[er]i statim
ammoneas ut a violencia molestaue fito
mee gentis se admetat et desistat. Alioquin
aduersus ipm[er]i procedemus ut dictauim[us] iuris
legum. Si vero dominus comes sibi q[ui]p[er] iuris
compe[n]te duxit ex p[ro]mulgatis imperato[rum] seu
regim[is] in fratribus libertatis mandauit
quatuor exitus cundem comite circa m[od]i
spaciu[m] ab hominibus cu[m] eisdem p[ro]mulgatis
nobis ostendendis ad nostrum imperiale constituto
nisi minuta. Data ibidem et in florenci[us]
itaq[ue] comes aden magnomatico resepserit
hos versiculos non ignorans q[uod] fr[ed]ericus
imperator p[ro]dem suffocatus esset per suos domes-
ticos. Non es magnifica quidam cesar fre-
dericus. Non es monarcha si meye priuicia
I' missella domini ab archiep[isc]opo Edomen
capta oem neq[ue]iam magnomatico falsitati
in ipso confessus est ut in villa bretto[n]or[um]
palam omib[us] no[m]i[n]ito concinatus est.

11. 11. lxxvii
xxvii
97.

Hys itaq[ue] gestis florenci[us] comes vocatus
ad consilium capiti triecen[ti]o[rum] cu[m] exitio no-
bilibus ciuitatem adiit q[ui]m hoc dies sed
m[od]i adhuc confirmata ab episcopi depo-
nendo existit nam et idem hoc dies
de nemistel castro bretlandie et d[omi]no de
boerden castro montfordie p[ro]i quadam
summa pecunie dedit in badimonti. So quo
totu[m] no[m]i[n]ito q[ui]dilare caput episcopum
igit anno d[omi]ni 1288 postip[er] idem hoc e-
ius tamq[ue] latycus armis et triecen[ti]o[rum] poti-
ficio p[ro]missus ac in magna debitis diuis
senatorib[us] obligatus esset tota simul eccl[esi]a
insibilem statu[m] tre triecen[ti]o[rum] d[omi]ni p[ro]p[ter]a
et pro quodam hoc nato de jure supplicior[um]
deuote fecit. Denique auctoritate pedis
aplice hoc de assolue et pontificio des-
titutus est et hoc de jure quadragesima
traiecten[ti]o[rum] episcopu[m] cathedra et omni itaq[ue]
hoc suu[m] nos sed etiell[us] esset ep[isc]opus

95.
98.

Ghiselbertus de nemistel habens castru[m] bre-
vielant in badimonti incipit per suodam
nouu[m] thelonell[us] triecen[ti]o[rum] aggiuare p[ro]p[ter]a.
Expter ep[isc]opus de consilio ciuitatis et eccl[esi]e g[ra]tia
selberto pecuina exhibens castru[m] expectat
et ghiselbertus duas condicione[m] in g[ra]du
allegans pecuina acceperunt nobis
ep[isc]opus congregatis amig[ri]s derexit domini
nemistelandie m[od]i tram ipius m[od]e
ut ipm[er]i castro a ghiselberto m[od]is et tribus
extorque. **C**onte vero ghiselbertus hermanno
de boerden auxiliante contigit ab holla
roboreatu[m] exatu deuenit zozeringhe
platurus aduersus ep[isc]opum et ecce strenuibus
minuicis deus p[ro]p[ter]a cu[m] tribus stridentibus
et devillis irradiantibus ep[isc]opalis exatu[m] p[ro]mo
p[ro]mulgit et ghiselbertu[m] cu[m] omnibus bellame
sue dicente egregie repulit. **R**ec m[od]a
q[ui] et hermannus hollandien[us] eduxit exatu[m]
tuncq[ue] viribus m[od]ebat ep[isc]opalem distibare
p[ro]p[ter]a. **H**ic igit[em] h[ab]emus in p[ro]ma g[ra]ffione
letali. **V**ulnerata in agone clamans ita
strenue mansit ut tandem ep[isc]opale exatu[m]
in m[od]ico amersordie profigaret
Excederunt autem in eccl[esi]e confictu quidabel
latores egregii b[ea]t[us] stephani et fr[ed]ericus
de zulen viri pugiles et strenui g[ra]tia flo-
renci[us] comes rupusq[ue] ab eccl[esi]e premissa
sciuallauit castro bretlandie cu[m] quibus adi-
utantibus ex holla applicando manganellos
ad quassandum tres et m[od]era. **S**igno de
h[ab]ent clauso t[er]re comes obssidionem castri
rionae desiderans ruorant recentes et
magros ex zela pponere ipm[er]i castro ob-
sidione nullare strictissima. **G**hiselbertus
h[ab]et agnitis stipendiarios scutis collegit
ac inguisis zelandis circa loren potentes
occurrunt. **C**onte vero rotinga de rene capi-
taneus zelandus cu[m] cornibus horribilis
et devillis fulgideis ad ipsam multitudine
audacter aggressus est de quibus rebellanti
mam triumphalem laudem adeptus est. **C**or-
ruit equidem in ipso confictu domina de
bro miles milia et m[od]ibus da ab his
bellatoribus et ghiselbertus de nemistel ibide
captivatus est et plenisq[ue] de suis g[ra]mili
combis. **A**noldus autem ipius frat[er] mag-
nificus comes expansores castri ecce

sua sponte resignauit quod 2. d'armes
 cu suis balistariis fidelissime gminunt
 Et qm de Woerden Hermannus Ghiselber
 gplex oī fuit agitum q rebellionē adiūt
 epm in zoyeringhe dubiū egit. Neq; eos
 mūriosam gtmeliam epo ptem illata
 cūndicā nolens eppedū ita colligit
 societū totamq; dñm hmannū p; hostile
 deplani decreuit mēndū. Hmannū hō
 contē magis potente exāctū nō habes re
 sistendū copiam / castū monsiderie suis
 satellibz gminunt a de ceteras qtes a
 facie omnis qm p̄fuḡ declinavit. Sed
 ecce comes nō desistē ab inchoato xp̄ito
 deni castū circū amīd obſidione enigē
 cotidiamis impugnat uſſulibz apertū ad
 hoc multis ingēnū cu diuisis tornicis
 gribz. Denq; comes pſudū i obſidioe
 manēs castū rebellanti māni violenter
 optimis. Ac om̄e castrenses excepis du
 obi decollan voluit. Sic q; comes adeptū
 castū p̄p̄is adimplent armis ut ad
 ipsa mēſionē hermani cotidiane imul
 gilarent excubis / pcessu bō tps verba
 pacis m̄t eisdem p̄ncipis in hūc modo
 vdomatū. E quāt Ghiselberth de aerstel
 & hermani de Woerden sub om̄i bono
 suo stipulati cauione fidelit. H̄ p̄mit
 tent q; adiūt epm tēcētē & comitē hol
 landiēs m̄q; attemptare rebellionē
 pſument. Comes aut p̄ ſuptiō ſabōibz
 ab eisdem ampliibz fidelitatis accepit
 homagia / & exētē ep̄is ſua castra reh̄ē
 in p̄tate ap̄ia. Būſificiū ē itaq; pacen
 ibz inſtrument ab om̄i pte pſatu arbi
 trii / & dimicati ē m̄t eisdem magnates
 hostile litigii. Comes equidē ex mera
 nobilitate p̄fus oēm animi rāmōrem
 ex corde remisit. Nam & Ghiselberth iher
 manū consili ſui p̄cipuos ſociaſos
 ordinauit. Ex hermani p̄quefas nūdrie
 zelum obliuſa nesciens / cūuēt q; ḡf
 selberth b̄m̄ ſimplice que ſeū attorū in
 conſpiracē adiūtus comitē. Aug 2. iſtit
 tu ḡherardū de bessen mēmōis collegit

fol.
 85.

Nov 1. 88.
 fol. 98.

in camſato Duramen epm ex pte rego
 angle. Dñm de ſunī ex pte Duci bra
 banū & duos consiliarios comitē ſlan
 dri. Abi diffimile conſilio decretū ē. q; flo
 rentia comes būus debeat apprehendr
 ad ppetuā pſione regis angle hiſimā
 & ſtrida filia eius gener regis in Hollā dū
 dñm. Intē florentia illūſtris comes hāgo
 tradiſonū in ſuo graulo ptem eoreſſet
 Edifici curiales mātiones ſeu pclara pa
 lacia conſtruerat in bogheſenſanc & in
 hughā b̄b̄i cu p̄cenibz & pueſſio mſra ſilua
 nū frondosa latibula / uel ḡmūia benacō
 dedit oyam / aut in armis militare exēc
 bat inductam / q; git anno dñm. 12. 96. Slo
 renia comes traiectū tendens ad ſedan
 dam discordiam m̄t milites de zuley &
 p̄dōis ſuos conſules m̄tuit etiā dſſu
 mens ſeū quod ſdam milites / Et ecce qđ
 muliercula diuinit̄ mſpirata ſibi carit
 occulte porrexit quā a idem comes per
 ſecretariū ſuū in hūc modū legi fecit
 Regia prole. Inclite p̄nceps ammadiſe
 q; pſalmista ap̄heatuit Homo pacio mee
 in quo ſpau magnificauit ſuper mesup
 plantarōem / florentia hō comes ex mag
 nitate ſua p̄pendeb hūc berſiculū
 celebuit cu prelat & cuius ſolempne
 p̄ndū qui cī meridionale hora dñe
 uit aliquid ſp̄ obdormire & reſiduit die
 in ſocido grubino ḡmūae / uic ſopora
 tem / Ghiselberth de aerstel a ſomno ſuſ
 titans mēſinat̄ amonuit / ut cu ſal
 comitatis br̄bem ep̄et / qm̄ mādita ap̄ia
 bōtālūm̄ tēpeſtribz reſidet. Comes au
 aripialis ſudi plinq; cupid / pulc̄imū
 mſu ad manū ſumēt cu pauas fami
 liaribz br̄bem egressus & per latentes
 mſdias ad diuina m̄dū miliaria fe
 pductus / Et ecce hermani de Woerden
 cu mſmito armatis de latibulis mſidioſ
 erupens / comitē ab om̄i pte uallare ſu
 duit / & gerardi de bessen hant piger
 p̄m̄ in comitē rruit. Scōt hō comes
 ut b̄r m̄p̄trit̄ eiecto mſo gladiū et
 dene ſemper p̄m̄ mēſbat defendē maleſ
 intē mori p̄ tamis tradicibz ſe cap
 tuū trade. O hoc m̄me pſecut qm̄ p̄dē

.07.15.2001

99.

graffatores perdidit adhuc eiusdem comitis
vestimentis iuncti ac eodem die suis
alimentis in tecto depastu tantum pincium
perditio captiuatur que ad mudi-
se postumam nocte secundissime deduxerit
Intra rumor tuus odioso fame plurimorum
da puerit et bellicosus lemnemare Wallia de-
sumus et fugie et liberando comite repe-
tum iter deripiuit. **A**d graffatores ag-
noscentes fugierunt ex templo cum captiuis
comite per paludes et deinceps eorum
nuditer comite libare meditantes occidunt
in magna copia. **L**igatus isti fugitiui nimis
anxiati sunt tuus ex propria multitudine
lemnemarorum subsequuntur. tu ex formidulo
sa sollicitudine villanorum occidentium edimi-
tie nute quod exiguis fossas latitudines
cavisse nequens in mudi occidit quem
Eberhardus de bessen timore supuementum ex-
titus extrahit non potuit. **D**obrem idem ge-
rardus felliti habens annis eundem comite
et omnino suo et Wineribz occidit et ad
castum avneburgh in equo et statu atissime
retrocessit. **H**ermannus vero de Boerden ad
extremas partes declivias evadit hinc inde
refugit qui de diditione sua expulsus petue
desolacionis invenit epilium. **G**hyselberg
vix simplex et crudelis ab eodem hermano
de Boerden anno seductus est qui ab extremitate
annis ad vite sue consumacem satis abs-
te sustentat. **I**ntra lemnemari secundum
comite inuenientes adhuc resonantem a latere
quidam tradidit paucis loquenter apprehenditur
quosdam de patro latronum clientibus quos in
conspicui moribundi comite duis infestare
cautatibus. **C**apite comes erexit et celum
oculis. **E**t filii resicut in domino coronati
ex sperantibus celis pro tam crudeliori
Hic florentius comes annis fere quadraginta
duobus honeste regens Hollandiam principem
eius salde gloriis statuta proceri dure
robustus aspectu decorus sermone facundus
corde magnimur agilitate strenuus in dacto
argillius. **P**ropriam misericordiam et clemens
iusticiam. **S**us evane corpori ad remissio-
rem modestum deuetum est quod ibide perles
beatum gloriam suam lucuosis excep-
tus honorifice tumulatus est. **H**ec eternum
Comissa venerabilis eodem anno februario

cepit que ipso anno angeli mensis in domino
consimilis obdormiuit. **H**ic itaque flebilis
actis Comes clavicem consanguinem floridum
enim comitis iam sepulcrum validam expedidit
eduxit ab hosti et incolauit in castello
arnelbach ob sidonea fuisse quod iam
idem comes ad tormenta in desinente
impedit quoad usque gerardi cum suis
complicibus brigante penuria bivulatu se
captum dedit. **O**uicidio comitis
probabit seriatim in ipso confesso. **T**angit
idem gerardi mea verba supplicia dire-
rotata est. **B**ellicosus igitur hoste iam donum castri
ex magna parte destruxit et ad subiungendum
castellum muiden valdissime operauit. **R**
ecce castellum hoc dissipentibus nunguis
absque defensore reptum est. **Q**uo ex eo
de Guerlen ad tuendit distinde quoniam
et Comes hoc clavicem recipit ex te in tute-
liam totam noverchollandiam habitans. **H**aga
et omnes gibido de hanomam thezauraria
leodensi uendicauit sibi praetulam totius
zutpholle manens in berga de quo gen-
sia rodiana tunica evanescit. **H**olle ipsa
baptite diuisus sine vero domino uallauit
Eadem anno flores episcopus apostolica tuis
latus auctore tullen. episcopum effaudit
et Willem de machinumu natus auditor cap-
m romana anna quaeq[ue] p[ro]p[ter]a rictus
episcopu ordinatus. **H**ic Willem rictus ad
iuniores totu[m] episcopatu[m] diuisio muisca q[ui]
erat repertus que ad bonum preparata
mentante studuit Nam et idem eos in
quibus castru[m] muiden ait etiam obsecrit ar-
migerus quod adeo aquassant ut duis
tormentorum ingens ut ille de haerte
imperfecta dedicione deinceps in captiuitate
tuisce et salua vita castellu[m] ipsi libere re-
signaret. **E**v hunc ergo p[ro]p[ter]itate Willem episcopu[m]
magnum effacie fecit ad Westfalia
et ibidem adiussus Hollanden postea episcopale
predicauit indulgentiam. **F**urtones vero sum
consuetu[m] more ad rebellionem promiscua
dente Willem pontifice uallauerunt castrum
videnes percutienti infestantes uicer
idem per assulciu[m] arboreriu[m] ita p[er]

baddbmg de nachdlyc tandem exhausta
 nocturnis idem castellu frizombz hac gdt
 cone trudet ut ipse salus rebus ad hollan
 in firma pace discederet. Nec mora an
 frizones hoc castro destructo exungeben
 confirmant medemblyc obssidione em
 gerent ac ipm opidu fauillatens men
 deit florentia autē de egmonda eti
 castres cū frizombz sepe strenue con
 fligentes adeo fuit obcessi sunt ut
 consupt dictualibz eqnas itemes denū
 manducare coacti sunt. q̄os quide hanome
 comes het audiens cū expeditōne magna
 r̄imigravit ad friziam occasio ipz. 34. saltē
 frizombz asportauit obcessi castrensi mag
 nā aboro opulentia. tñl. bo de m̄sel &
 de pucte comburentes englisen p̄dā mālo
 mā p̄vididerunt. qui salua classe proprie
 litoribz laudabilit uſplicarunt. Q̄is itaq;
 gestis dñs florentia abbas regalis hō
 tory egmonden. q̄o domi de braderoe
 heymica castellana leiden ac Wilhe de
 egmonda milites p̄fundit pelagi cōſſre
 tantes exornauerunt regem anglicā quat
 ammer ut eis eis transfr. Hoc domi
 cellus holle. Abbredz ḡo rev eodem
 legatos groſe ſuſcipiēt naum̄ mēſtū
 onabilis ornamēt coaptar fecit ut qua
 hōem domella inſip̄ & filiam ſuā eius
 doorten ad hollān deſtmāuit. Si hpc
 domella vento carens pſpero zel ſimbz
 applauit que extic hollardus de bere
 deſtitutus gelis hollande in tutelam op
 truit. **D**omo dñi. 1294. Idem holle
 domella volens ſibi rebellante ſubui
 gare friziam deuenit armipotet in
 alemania. Econ̄ bo frizones in manu
 fortis bmlit⁹ occarūt qui robur totq;
 frizie p̄ ḡmblend graui plū ḡderunt
 Et ecce ḡtēnibz minime beſſap̄tibz
 cū coribz horisom⁹ & lepillis fulgadis
 fit ingens clangor armorū & magnus
 ſtridor occor̄p. Nam holle & zelidie
 pli bixitas minitorū uies diſuictim
 impugnatis. 2000. frizom̄ occidunt
 quinque onagmā multitudine fugient
 ad mādra tre ſanbula p̄figant. Ed

102.

pte quide hollandien edicū. **H**oc do
 minq de valle mles egregia & hōes
 de vrooghe armiger mclit⁹ ac diobz
 alibz occisi ſunt qui pro bmlit probitate
 per etna ipa uillaudandi ſit. **C**ontra
 hanc hec cruta ſtriges. E. fil. apulia
 in ſpacio agro bille bronē. **W**ilhe
 autē epus atendens ſuauibusſe West
 frizones tūſſerant ad orientalem frī
 ibidem adiſus holle ipm iam p̄ op
 lem p̄dicare cept indulgedia. frizones
 iḡt epo manuale ḡmblētis auxilium
 deuererunt in mombedam p ſestim ſingū
 opidu quide herkemen ac hāllandis
 econ̄ coproſu eduerunt evitū qui cum
 ſigis fulgiratibz & tubis pſtrepensibz ad
 ſe fringen aggressi ſit poln. **E**cce fri
 zie h̄lq̄is confeſſim abello decimā ſestim
 uit m̄tiorē nauigū & r̄pentimo remorū in
 pulsu naturae diffugū. quas extimpo
 hāllandis bmlit⁹ inſecuti ſunt & occisis
 onſim̄ frizombz trophae laudis poterū
 cepti ſunt. Wilhe autē epo hoc ammō
 iam p̄lo modicā ſaphum m̄tuuit & ad p
 tes ycelinas ſestim ſingū decimāuit
Hoc bo domella holle ppendit q̄ Wilhe
 epus dñabz bīabz dura prelia ſuſtass̄
 & adiſe ad ptes ycelinas nouo p ſubſidio
 tūſſuſſe mandauit ḡfisberto de vſſtēy
 ne quia ad temp̄ castro ſuo eſſet et
 ad impugnādū epm hollandien armigeros
 mēmicerz. **G**hifelbert⁹ hoc aut oīd face
 r̄iuſauit pſertim ac r̄ipe ḡuſtacina in
 terra ſectari conſtitut⁹ eet. **M**obrē holle
 domella ḡfisbertu ap̄p̄endit ſeat a ſuis
 hostibz ſuq̄ & castro impugnū uſſat coadi
 uis uſſuſibz. Econ̄ bo domella blar
 die ipm castru eet amū ḡregue defen
 ſauit quoddū ſp̄ deficiens, noctu ſub
 hac forma auidiōne in dedicāt̄ trūſauit
 ut ipa per eſſu ſortis medicatē caſtreauit
 ſalua vita retinac̄. **D**omella holle de re
 ſedua p̄e boluit ſue deſideriu ordmarz
Domella aut holle iam deſperat castro
 cū tota dicoe de Woerden dedit Wolfaer
 do de bē de h̄mē in homagū ut i ḡumelia

o. i. xci.

epi fieri dissipari lassitudi pontificum
Et idem Wolfardus tota hollant p noua
moneta aggrauans abhinc in delf oce-
sis e post cuius necnon Wlgars pld
tumultu ingens exortus est. Anno dñi
1299. Hoc domello e. b. nouembri
apud halem rancuit in dño postip holla
reviss annis t. c. et dñm dñ
Hoc hoes
solus int omis holle pncipes sine liberis
et absq; militari nole defuncti e qui in
Amesbgen mostio penes patre honorifice
cunulati e Domella quide elizabeth
post morte sui quisque insiuit ad regnum
anglie quam exinde duicit in uxorem
comes effodie post eiusdem domello
mortem. gheselbertus de acmstel opidum suum
lignis pontibus et critis pugnatulis en-
decuq; munivit. Et Wlgus de laclandie
et opidam de haerlem p fugeato ghesel-
berto montes et micos fauillateng infla-
mant

Disfucto hoes domello hoes comes
hanomen filius adelheidis sororis
williami regis holle comes effudis est
qui statim dominam de acmstel et de hooch de
gibdon si suo sagitus et habens in bo-
orem philippam filiam comit selenbergie
de qua genuit hoes pgentu. william suc-
cedente holle comite hoes de bellomote
dñi. heymen canaten canonici domi-
celli walhencii. hoes abbatissa fonta
lacen margareta comitissam acbacen.
adelheidem comitissam claromotem maria
comitissam de bboneis et macheldem dñam
de melle. hic hoes pmo dñacoms sue
tre cu expeditione valida remigauit ad
zelam ubi cont ribellione hoes de renes
denni optimis in mag laude victoriam
hoes utaq; de renes deuicti transiugit
ad desbertu romano regem p subiido
assereno q comitatu holle post obitum
domelli hoes romano baccaz impio
desbertus g rex occulit descendit ad hol-
landia disseminauit huiusmodi bras p
omissam pnciam nouint bniisi q aelbertus
rex multo vacante holle pncipatu rene
potent morpabit impio que karolus
rex theo comiti donauit in feodo

igit desbertus rex anno dñi 1300. descen-
dit bsp nouamagul ad subiugandu comi-
tatu holle adducens scilicet magistrum
breueri et colomem archipos cu pliis
pmatis regio aehame. Comte bero
hoes comes atropotent aduocat in
bonswart ubi metatis castis sup alcen bat
assidue cepit mactigia qualiter ad expug-
nandum regis exercitu magis qmodo posset
ptnire. Et ecce rex multitudine levioris
puleitudine castis et feruadime amigeror
hollandie exercitus qas intus in circu
tria se delutu a zelandie estmas retro
cessit ad credurgia ut alcha die repa-
ret in austria. Archipos b. colomen p
regis honore confuando pacem evit clabo-
rare studuit. qui tandem subhc forma
ppositoris tabiti suu addidit. quod ipse ed
mec dno regi fidelitat pectoris homagui
quo sed pmates exemplo reusi st ad pia
zelandie b. regi carde benedicto in auxiliu
derelicta classe qpe hiesden transiugaret
pedes ad flandria deputantes affane bri-
na zelam. Et hoes comes hos fugitivos
et insecuri discartas rates adiument
hoem de renes pscpsit. cuiq; facilitatis
suis adiutoriis subduiust. sedem armis
willio tiercer epus adiunctibz sibi. b. bede
ro de montford. huberto de biani. hoes
de linscoter militibz. a jacobo de lichtebach
ingradium apprehensus et ac infra ciuitate
apri a circit annu in captiuitate detentus
est. Deni idem epus a psione lavatus
sedem adiuit applicam. Et fieri ponti
ficu domino p resignar et epmde sepi
tudis adiunctabilis in tranquilla pace manet
Et ecce domina apli ppatu acaptare
nolens mandauit epo mostien quod ip
willio si suo cont quoscumq; griffatores
mammale ferret auxiliu. qui maledicti
impugne traxerit pontificu. hic willio
reprim dispone. q. die mensis augusti
quoddam pdigiale signu apud agnam bidre
quod mortis sue iam instanti iudicu p
nosticale fuit intus eten sollem et
biconu ad modum lune medie de q fili
guarante rady conusabam qmstar luc
angloone. vni nov de ptilis transvele
me elegantem aggregavit exortu
temptans si ciuitatis sue parca uiceret

mitia. Et idem epus buben minz nequens
declinavit ad loca campesaria rabdem causa
repausacome sua decretu exaltiae temora
En ante hec latenter quidam halle nobiles
cepote tunc de bassen Heymico castellano leij
den philipus de dimenorde. Dymoys de ben
hem 2 jacobs de lwoerde milites cu multis
armigeris adientes epm pter amicq discor
diam ad diligentes Jacobu de lichteburgh
pter confine amicacia compendit armis deue
nerut in campesaria plancie que de hoghe
woer cu tubis tremulis et signis fulgidois
Et epm a ciuitate procelent 2 dñfati Jacobu
ab ammett yncul potenti eriperet. Scim
so domini epus cuius exortus in duplo maior
erat actio suas ad bellum ostendare tetendit
qui cu tubis frenente et devillie irradiantibz
ad suis hostibz unducter occirat tra qz prima
congregacione quosdam villanos ub exortatu
segregatos expelleret et holländiem ipso cum
virtute magna resistaret. Intra 2 weden de
monfcoerde cu mafessis armigeris adiuent
qui grande juuante aspercut halle xplis.
Et ecce bellum crudelē ceptit ingrile viantes
se mutuo strere et pro corona victorie seire
contente Epus bde leuitate deprivari sū se
mel a itin. Hollandiem insuolauit exercitu
que actus ppls pmo tildare ptnuit tamq
spualem dorem ad dñm. Et idem multos hos
bles turmas iam tria tūstree psumes ab eq
pstratus est. Ibidem anno dñi. 1201. e. mod
dily que e tūstacio sūi martini ap ptholoi
agphame filio occasus e. Corruerit iuste
ab brigate omniu baltemas armigeris maior
bd pnta ab exercitu cor monente. Tunc exortis
corpus ab hospitalarys dilatu e ad etiam
sor latine. Non exorsis congruenle deca
cathedrali tradetur ecclesiastice sepulte. Sic
viuisse ad 4. saltim annos reor qui cunctis
dieb psecudis gnes et pdat passus fuit

Post occasum Willii pontificis Johannes
comes a zeta rito bened supplicavit
etate electam p[ro] gl[ori]a domini f[ac]t[us] suo thecauaria
leodieni Canonicorum ergo quida elegerunt
gl[ori]a domini eundem thecauariu[m] quidam vero
ta dussum de b[ea]tissimis maior[ibus] etate p[ro]positu[m]
Domo q[uo]d p[re]m[un]it gl[ori]a gubinacionem epatus
incipit radulphus ad pres tri[um]fationes n[on]

cessit. sicut eten eiusdem glbido misericordia
mendax horribilis epus metet. Hoc est epus
Camacensis Hoc comes Hollandie et florentia
princeps morianus. quorum auxiliante potest
datus glbido pontificis disantes hostes sub
egit tempore pontificum in tranquilla quiete
vnde gubernavit. **D**ixit dictus comitis
in Holla modum spale prodigium quod venture
calamitas sunt singulariter presagium. quando
em equus aperteuit amones brimisum plebe
rama tollit et pro repellendis hostibus legemans
festinat ascendit. Igitur omnis populus ad mare
tendens per debellandos hostibus aspergit equos
adimpletur infinitas in nauibus. Et ipsa class
in momento disparuit et plumbat equus quasi
fantasma confessum evanuit. Anno 60 dicitur
1302. Wido famus aggreditur etiam milia
ut vitiosa rampotent expugnare Galliacum.
Cui Wilhe maior natu Hocis Holle comitis
elegans occidit qui occisis in cadrant plies
flamme honorifice cibphauit. Nec mora quoniam
glbido flammeo lato congregans elegantem ar
migeros ut iam se debellaret rete plos. **C**ui
Wilhe juvenis secundario se opposuit qui tam
ex nostra tradicione tam in vere ipso in armeniu
den uno die bis vixcus succubuit. Wilhe itaq
decimas uero decimundit ad opidum zincolle
pro recenti subsidio. Que glbido flammeo
absque mora securus fuit ut ipm opidum ad
sex ebdomadas sagittis et fundibul lucestruerit
Denuo ipse Wilhe una diebus portas brivis late
ter apertens forensem disturbauit exortum
qui ta occideret ipso subringendo. 1400. flandros
dedit in initio. **C**ui deinde psatu optidu dili
genter custodie mancipauit ad hollam recessit
et audiens patrum sui dnm glbido epum capiosu
eduxit ebat. Et in virtute magna et crudelit
sum liberaret opidum. **C**ui autem gloriosus exercitus
tam pontificis quam comitis appropinquarunt dñe
landie. quida tamen iuuenes et nambus
exilientes consagittae reperiit contumescatos
rete. Et ecce elector a Hollandie plo fuisse
inboris ascenderit in aggerem ut ibidem cast
locarent aperte instantie noctis caligine fixo
nes 60 dormitiae rousantes incenderit hinc
inde fugituoro habitacula ridentes ad sta
coem nauium suam cu pda ceposissima nec
mora quoniam histeres diuinae die festim ar
ma capientes et per notas semitas firrones
indilatae seellant super ebat. ad huc sepo
rante irruerit que in clamoribus et ierbibus
validissime excavauit. Hollandie quidem

2 diecetum amigeris de quarto sompno tribi-
litate exortati compensis armis festinauerunt
muncio obsertere ac eosdem apugnare
castropz procul expelle. Ex hoc minore p-
fuit qm bimbofa taligo maledicē noctis
tū agorunt. Et amicus amici nō agnos-
ceret qmīmo cognatus agnatus ultima cede pime-
ret. Conuerunt autem ipso conflictu Wil-
helmus de horū posita tūcten Nicolai p̄fim
Theoq; de haerlen Theoq; de zulēz & Abe-
derus de benerbae de bellicosi milites
cu plerisq; bēgenibz & bilamē ex optis
ubis multis in marinis fluctibz suffocat⁹
Elibido quidem epus cu copiosa turba ple-
bis & miliae caputuāt⁹ t qui sub artacis
todia versus flandria - ib mde tūsim⁹
E. Wilhēs autē extimpo naūm ascendit
2 ad presidū zierwee cu piculo uno evasit
Hys itaq; gestis glibido flamus de vic-
toria zelandropz balde gauis tūm inua
classe totā noerthollaz bsp; haerle oper-
atioē derēce vicom sue subegit. Tuo
eo brabane totā nichollām pter dordra
cu optari sue bendicauit. Quāp glibido
flamus tūctū dōt lab ecēa diligenter
expegit. Quāp glibido capta pontificia p-
uaretur & Wilhēs iuliacē m epūl eligēt
quāp suos mēmarios idēm forsitan m
petrasset si Wito de haensteden bastard⁹
florenſe quidam comit⁹ de zierwe per-
sulētū egr⁹ ad antuordā nō non⁹
Ex postq; hic mles illūtis cu paucis ir-
migeris sub intrass herlemen⁹ sđm bi-
nemarū ac p̄fomibz occurrunt m p̄mō mō
iliū. cu quibz idem Wito naues edivit
obsidē resup̄it & flandros hinc inde
p̄tos sine mō trucidavit. Nicolai bō de
p̄nti p̄fectus Wallace cu dordeū duce
brabane fugans om̄s pagos bsp; buscū
incendit & ad monte seē geruladis cum
predi maxima rūsus fuit. Elibido quidē
flamus hys agmine confusis ut tūcto de
cīmās opidū zierwe iam tūc amic⁹ ob-
sidione guissimā quod mangens

2 octis m̄q̄mō laces sunt insultatoe
creberimā Wilhēs approbat adolescentis
icin ab holla p̄pulat⁹ dūt exerctū
bt ab infestacione tribuli sui liberaret
opidū. Cu philipp⁹ rex francoz tūsim⁹
sit a kalesio reūtis & qm̄ginta cīres cu
qm̄q; galleydis m adiutoriū. qm̄ amraldy

regis cum bōvillis aurifīs redactis tubi-
cīmās edivit ad prelū. Eodem igitur
anno die 10. mens angusti que ē festū
tas sc̄i laurenti mītris p̄tiosi quoniam
nalis exortus tā regis ip̄ comit⁹ de flandis
ab obſidione p̄pellerent & eoz classem
m p̄fimō mans em gent. flandren aut
eont̄ captiūna naūm mīre magnitu-
dīm̄ quā accenderunt forneto cere lardo
salis p̄pē p̄ter & subp̄fūra quāt̄ hanc
māt̄ mettingibzibz accensam p̄ uentū
asperū dirigent sup̄ holländē edatū
Et ebūtis viam̄ namibz disturbant adū
sum p̄pīm̄. Ex ecē naūm hēt flaminoma
refluentibz aquis v̄flantibz bentis ad flan-
droz bīcūfāredit. Cīm̄ & ductōs mīsibz
dūtōs bōtāga pēlag. Cīm̄ asorbunt. Ex
hoc cīm̄na mīraculū tam hōtē ip̄ francie
p̄cētē p̄lāndi suscep̄it amīl qui cu tu-
bis strepentibz & bēvillis thonstantibz
flandriū impūḡne repēnit exercitū. Ecō.
Ex flaminō p̄ diem & noctem mīgram
seē strēme defensarū & adūsis hostibz
et rellis & fīndibzibz laudabilē obstatēt
In hoc bīq; naūlī bello frīgoz hastarūm
samt̄ għindoro clungor galēz. strepiti
saxorū stridor balistare & firem̄ p̄lātāp
tanci mīalisse narrat. Et tumultu abinde
għidisona ad tria mīlaria patent audiret
Domq flandri la fissidūne fatigati. Defec-
rūt a prelio quos holländē etatū occi-
dendo meserit m̄ p̄fūm. Elibido quidē
flamiger dūmato bello p̄ amraldy ip̄
francie capta s̄. Pro quo bēniblie p̄
doming glibido tūcten epus a p̄fione lab
atus est. Conuerit autē m ip̄o għidu
de p̄ce flandropz 10000 & tūsferit m̄ cap-
tuūtate Wilhēs luuēt mīnista contendia
cu mīlētis & centū naubis a nongentis
p̄tiosis p̄pilombi. Hegḡi hōt silencio p̄
terre. Colimq; ip̄ signū soc̄ cīcas mīn mag-
mitidīns & purpurei colōns apud egīnd
dam in aere disibilē apparuit. qm̄ p̄p̄tū
plū mīr esfēd magnates mīallūt
quod ip̄ signū ē tūphalijs leticie p̄fostica
cu fuit holländē p̄o p̄ta iuste p̄p̄alibz
p̄p̄alibz lauden bīctorialis qdī. Hollān-
dri quidē ad sua reuētū festinavit

fol. 11v.
nro 107

ghoem de renes a ficio appellare vel ipam
cuitate rotidianis metionibz afflige. Om
cremantis quasdam antes runcinolendine
ante subiunctum e p̄supponentes q̄ id est ḡhōes
fons veniret ad ascēdētū hoc incordū
Q̄ idem miles tradicōnē meties cuius
complicibz a cuitate clam abcessit ubi ad
lata tūsiret timore p̄segitū minores sca
phā modicā in cūnt. Et ecce p̄bata milites
timores sartina p̄granati morū in profundo
submisi sunt qui dehinc ab amicis et hostiis
sagēndis in granis dolore repti sunt Eadem
et anno ḡhōes hōste comes grauius de tūpha
si victoria v̄die v̄dus septemb̄ r̄ipueuit
in dno sepultus in br̄be balliscenariū hōste
congruo. Hic ḡhōes primus existens comes
hanome quāp saltim amos comitatū v̄bit
hōste. Quāp v̄bor p̄philippa. g. v̄dus ap̄lis
defecta ē que penes eundem v̄mū siud m
hannona tumulata ē

Whilem itaq; post obitum p̄s de omnibus
occlauis helle comes effectus qui con-
segter apud om̄s pr̄ncipes terrarū ndeo mag-
nificata ē ut ubiq; dicentur se m̄ḡ milici
et p̄fici p̄ncipū. Duxis in bivore Johanna
de ualeſio soror regis frānæ de quā ge-
nit Johanna margrā romano impa-
triam. Johanna fuliacē comitissam philip-
pam anglicę reginā. Willm succēdēt helle
comes ludouicū infante et elizabeth domaſta
Hic Willm primo dñctōis sue ip̄e fecit in
haerlem glōſam acclamari cūnam. quam
deceun comites cemēt barones et mille milites
et infirmi p̄ceribz solēpm̄z auinit q̄ tota cb
domatā. Et comes m̄lita p̄ officiales imp̄j.
bitamus regm̄ deputatis in diebus suis multū
glōſus fuit. qui duo famosa caſtra. sc̄ brūj
et uolmestern in extreū edolmen potenter
coq̄igunt. Iste armeps egregius diuin
nois cultū ampliato bolens. coadūmavit in
mōddelburgh mona canonicos eccl̄am. quam
anno dñi. xii. sans largiflue ducant ad
pheme laudis sue memoria. Eodem anno
glibido pontifici nomi castro eſſiciale uoled
in extreū de ſalihus berf ſoldū ſundū
per ecclesias coquissimū artifices. Ut ex co-
ribellante posset expungre ſircones. Et
q̄m idem ep̄us ad gliale conslitū locutus

eo tempore an curiam uuit. Sed opere structuram eiusdem castri diebris suis oculis p[ro]misit. domino autem agilice clemente episcopi cui omni benatione, gloriositate suscepit episcopatum cuius me dante mediante rege francorum cardinalem latum exhibuit per rubellum pilleum. Gloriosa quidem episcopus domino anno condignas grates agens oblatum honore tanto dignitatis abnuit quinque diebus episcopus ad hunc sue finitimi primarie inquit. **G**hilippe enim rex cum episcopis suilitate multa dedit eidem inueniendo pontifici quingenas liberas annuatis de tenui regalis came. Ut sibi de cetero foret affectus in vinculo p[ro]ficiens amicale. Denique terminato sollempni anno silio gloriosus pontifex cum eodem rege secessit ad portum Ebiam et idem rex intercomites Hollie et flandrie de usu gloria sua promulgare decreuit arbitriu. Cum autem hec agerent apud fructu[m] mors episcopi gloriosus humiliata fuit apud frumentam. Ex parte coloni de scelimelberi multapl[icata] edocentes exercitu impegerunt castrum fullonum per assulatum acernum pro eo quod ibi episcopus dudu[m] in finibus eorum edifice castrum attemptasse. Propter tumultuates frumentos a consueta rebellione coarcte potuisset castro autem econtra quibus tunc intermissione bimde annulis frumentis insubib[us] laude bilinge obstatere quos balistis et fundibat bimile a suburbio profugirunt. **A**cuppperunt autem frumentos si p[ro]dificauint quod e[st] possit tuimus evocantes machina cum tribus ceratibus quia ex omn[ibus] p[ro]te ualentibus in pleniorum armigeris quia de superiori tenaculo ercent locutis capidibus de medio patuerunt missilib[us] et de sublimissimo byennias secundis. Hinc brigi machina superstructa lignis faber constructum tam proximo pessilib[us] ad suffundit ignis adustione quia est eius epuncta etiam in multis minibus ad infrenandum artus repulsione frumentos ut horrida machina ad distanciam quinq[ue] pedum a castro bimile impellentes intebatur totus bimile et principale artem dilapidarent balistarios a muris abstineant et exire absq[ue] dispendo castri canagula culti m[er]entur. **S**ordidus autem donatarius

ecce post eius ascendens operaria hennae
in frigidi nictitare repetita pfectione
terrendit ad frigida et epo glidem castren
obcessor in fullenho miraculosam intima
uit angustia Rec mora quod idem epo
magisico regi baledioens Holland festina
te aduenit expeditorem induit exatu
elegit classem adiubit et ad frigida trisse
tauit Castellany bo enemis a vacante
turris munita classis apponere nauigii
melleborut qd Domus epo pps ab Holla
desidat asportaret auxilium sibore ead
illustres armigeri confessim adimplent
rue tuncella fometo lardi stippe salisper
pias ac subspuris quia ex omni pte eti
stipant ferratis miculis Hanc ergo
tuncella mettingebili accensa castren
audacie cicerit sup rectu vicine machie
que tenacibz uos affixa pting adhesit
posta lignee Et ecce leuis aura flammge
ru regi paulatim suscitans etiavosse
n superiori cenaculo ex quibz postes tbes
et ces ac qmognita frigombz mettingu
bili concinata sunt incendio Porro acti
frigones fridore ta estuatis flamme ne
quaq tollerae balentes coruerunt ex
tempo de rutura iam machina quisq frat
dis rumbz latice ius crepa sunt a
morte tam acima Hermanni aut castel
sarius hant piger gallias castri patet
extuc apereiens cu cornibz horridissime
ac ammosis bernaculis distibatos frigo
nes indilat seatus et qm occisis qd 400.
fugientibz ad pfdum castri viderose re
uersus et **H**oc utriq pactis hollandiens
aduent exetus ibiq bellisus epalia ad
nictus est plo Domus aut florentius
tiefest depositus et Johannes dñs de arbel
miles inclitus consiliari pdi pontificis
Theo leg de breverode et mcolas de pufde
omites consiliari pdi comit locans casto
duumnam archam tenuint interloquim
qualis adiug frigones tutu possent nicho
are plu. Quo em decto consilio pcolis
boce tubicinatu et alterna die etiam ar
ma tolle et frigam tende et viomas villas
adiret Et ecce spes hec oio cassata et
qm mopeca caliginose noctis umbram
ra tempestas mualuit mandita pluvia
derente cecidit et uentosu turbo uolit

mhorrut adeo q papiliones hinc in dif
rupti sunt ac ammosi fugiles ppter aer
meteprem ueter afflict sunt. Alina bo
die cu solare jubar matutinu illustraret
hemispud pmarati priores ascendentes
superficie tre no ce meabilen ppter hui
dante pluia insip rapam frigam mac
cessibilem ppter instantem tam hyeme no
perit yotimpo castra tolle classem rsumie
et ad exuta tende Et ecce naualis exata
solitis iam anchora a litore manu ab
lesserat cu bmissus q frigie plo pacem
exquirens ac emenda pmitens cu obsi
dibz illuc aduenat. Et qd plura solui sit
obsides de tam mormata pspitate gau
dentes et risi sunt frigones ad sua diem
festu in leticia celebrantes. Glido quid qd
expensis maiis pgnauerat secessit ad frigam
Et ibiden ad aliquot annos in psimomali
sigilli staret quoadus peccatum obligata
conpetenti ebsolie posset formidone cu
absentis epo nullus predo fuit ausa epati
nitre aut indigens violencia aliquatenus
ragare. **I**mmo dñ 1211. ludouique fñ
ao cu exitu copioso flandria ingressus
ppr erat super flumina libi sua poplit ex
tendi tuberatula. **S**u Wilhe hollie comes
cu plofa turba naualia societ in auxiliu
benens pte calo se alneu scel sua exaltu
tentona. **A**d ecce patus rex p assidua in
tempore pluvialis dure compulsi et ad frigam
retrocede flandren plo libi infesta mole
tacone dñmclie. Wilhe g' comes audios ab
de absencia regis bldice rumorbz amica bil
las circa rapam ydci summum hostilic in
cedit salius ipsius bellatoribz ad Holland
impingavit. **I**mmo dñ 1215. radios a come
tes apparuit mortiferi pestis ingornuit et
balida famae rimuluit et qd pluri pau
pes si fas et dñe radaria peadiu scut
comes et de accedent mchisomq regina
pratorp scut bonos indecorde comedent
fuit etern hec famae pestilenta cu usq
ip mendicates ubi mid morent in ea
pis et filios sine memoria et coro corporis
me catholici eocoris sepulte tradent in
locis uigrestibz. Aliquter hec miseranda
culamitas a tuis semine pycete saltu in h
discrepare bidetur. qd hic manus mulier

32

epos filios no decolorant et corpore carnes brige
te fame no manducaverat. Post biennium
divina misericordia copiosa huic misericordie
largitate misericordiae sue clementer ostendit
et momenta frugum ubiqz traxi in tm and ad
auxit ut modus fuliginis pro qm grossis
turonis emetur qui paulopdum p qm
solidis turonem emebat. Imo dñi 1319.
globo pontifico rius a fratre totu epatu
cepit in tñ quilla vice disponie cunctis p qm
fatores blatione severa corrigit fuit etenim
illis diebz qm scilicet de gñ lumonis etat
adolescentibz sub turela. Hoc de bellenbach
et ncolai de catz constitutu. In quibus idem
epus ex parte iam dñi pñ de recipis sanam
exigit computacionem vel turele et signacionem
Hoc autem ncolas pnpendentes mandauit
reuo di pontificis pnsaunt de receptis roez
reddere nec turele pñorati inuenire aliquando
cedit. Nobis item epus tam ab Holla qm
de pñate pria pñlciu eduxit exercitum et
castru gñ vallavit obstdione per circuitu
ut mangone tress impetuose massaraz
et castres ad satisfactione debita coarceret
Castro itaqz ingrimitate pontificis mvtos
obstdione qz tam pñlose militidines formi
vntes pñ castri salua vita et domo libe
rignarunt qmymma globo pontificis debita
satisfactione de pñita gruelia pñserunt
Globo quide pñs ad pñtum iam castri gmsit
renoldus de yselberne ac Willio bastardo flo
rentij comiti hoste quac ipi pñsident in eo
sub mumento fidelis custode. Et ecce glibi
do pñclarus antistes eadem nocte que e
st huius mens egitdme subitanea debilita
cepit et astantez quibusda de suis familiibz
vix sum evolauit. Nec mora qm castren
dicidum electi at a noctis vmbra p notis
semitas scalis numis applicarunt fac omnes
armigeros epatis cum separates adhuc
in strati et verbis minatoris electi
Corpus autem ruendi pontificis confessum
infra cintate trajectum deuenit et quod
ibidem apud onaore eccam lacnos coeqis
honorifice tumulatu. Hic electio pr. 16.
annis condigne regens epatus sed marina
ta cast. s. gore bellenbach et stonelburgh
ad phenem laudis sue honore epulit pro
debito successoris sui romane amic. i. uoo.
libe exsoluit totu epatu fine debitis suc

cessori suo dimisit quem ea bñete contra
crimantes principes potenter pacifice gu
bernat. fuit etenim idem epus aspectu de
corpore statua benistis. sermone faciudq inge
nus clarus. consilio cauti ac in multis
grossis virtutibz extollendq. Vtisse autem
holle comes deficito patruo suo domina
de aerestel et de Woerden dicom sue sbegin
In quibus ex pñsua balliu sue billicu de
putauit usserens qm eadem dominam sepe
de pontifici pro primomo fuerunt assignt
qz apter tñs gressione arbitry forent ad e
amtatu holle deuoluta

111.

Pro pullo glibdone pontifice fredico hñ
noite secundu natus de zms scz petriss
appositus ad instanciam Willi comiti quadra
gesingetus eius est epus. Hic fredericus
romana curia gfectu ex pñtis pñrnis debitis
colmam obligatus fuit qm epatus satis dñnt
et pdicit admittit. Idipz sub brevi tempe
multu mops effus etiam suis qm alienis
modice reputacionis hinc est. Castren mamus
de lienden hoies epatis frequenter evactiona
tes pro magna pte castro bellenbach mœn
derit qui et aliquoces rem gñtatem tñsser
tantes auredas defentes qd nra capiua
runt. Sup quibus molestis idem epus expon
tum implorauit auxiliu reynoldi comiti
ghelrici quas ure debite fidelitat sibi sibi
uenerit in bñdicam talis munie. Sed
ecce reynoldus illustris comes paulopost a
pñno filio suo captivatus est et epus a deside
ratio uiuam destitutus est. Nobis et ipse po
tisco Hollam adgit fidem et sangibmitate
Willi comiti ammonuit et ab eo debite sibi
ueri come uiuam expectat. Nec mora qm
eiden comes expeditu aggranfecit exaci
tu de quo qm hñ dñm de urte bñu egit
pñfatur capitaneu. Et ecce iam dñs Johanes
hollandros eductis lienden castro et bonele
et balliu adiacentibz ovo succedit ac odes
aduantes hostes ita strenue pñvngant ut
ipi pñfato pontifici no som de gñtis offendit
tulis debitis satisfactione evolbent. Bñm et
confactu castri bellenbach sub expensis
epatis reparant. Imo dñi 1322. 9. lit. July 112. viii. vii. viii.

Difupti sunt aggés ex pñlinio rem sup
solitu mundam. Ita qm in tria tiecken et in
balliuat syncte et diluum flumalio nque saca
putrefacta et pñata bñescit. Epicer Willis

holle comes etiam claustrales ciuitates
et nobiles post variam ultioem astimavit
q̄t sub stipulacone signati cyrographi a se
narios agḡes ita firmaret q̄ holle p̄p̄ de
tali p̄fliuio dampno aliquād non haberet
Sudem anno 12. līl angusti fideclen ep̄s
arterio morbo multa astemata apud h̄st
migravit a sc̄lo postq̄. u. salti amne tra
iecten p̄fusus ep̄scopio. **A**liq̄ corp̄ infra
ciuitate assatū e q̄ ibidem in ecca cathedra
cū p̄equiē competebit m̄nūtū est

Dīmico fredo pontifice Wilhe ōes
trito tructū aduent̄ et pro Jacobo zu
dei pontifice simplicari fecit. Et ecce capl̄m
in elone biperte diuīsum. & maior enī p̄
capitularū elegit Jacobū de ouſhōern de
camī flecten. H̄m̄ aut̄ p̄ postulauit andē
Jacobum ep̄m̄ iudēn. De qua gr̄ia tum̄
tus quidam infra ciuitate exortus ē. & Wilhe
comes p̄ st̄epitū capl̄is. Wilhe substante ḡ
tremis aliquālī inuita est. **V**ob̄en et
ip̄e comes in magna tremē rāgdiā fuisse
velas lūtaculū florenor̄ p̄posuit tructen
in dornē ḡburū. ibidem om̄ia sua p̄p̄ficas
amillai iudēn aut̄ ep̄us atcl̄dē. qm̄ ip̄e
cūtis pene plāt̄ exosus est. & q̄ iudēn
Jacobū elem̄ aliquo ure p̄uale nō posset
eloi sine postulacioni cedens a desiderio suo
fraudatus ē. & Jacobū de ouſhōern per eo
firmacoem h̄eymīa. Colomē m̄t̄lepi. q̄
dragisimūq̄ effusus ē ep̄us. **H**is utaq̄
pactis iudēn ep̄us ut quida tradidit ad tra
iecten pontificū in defensione aspirat̄ et
Jacobū confirmatū incurabili morbo debili
tate cernes p̄auant exemplū q̄m̄ tract
ten sedis bactacon cūmē dñi p̄p̄r̄fui
spērās adhuc et p̄mōcē ignorādā dñor̄
q̄palū p̄moni. Jacobū aut̄ elcl̄s 25. in q̄
h̄r honeste condicōis et mator̄ etatistere re
ligione. **S**udem anno. 12. līl octobr̄ obdi
misit in ap̄o tumulat̄ apud maiore tām̄
in tructo.

Post obitū b̄ dñi Jacobi capl̄ares clād
onem dēmo celeb̄tes elegēt̄ vnam
mi doto ſhōem de bronchorſt p̄posuit ſor̄
ſaluatoris tructen. qui ḡam̄ to m̄ ſpatū
guberae disposuit. **M**aḡmata q̄m̄ante
fortuna per modicū temp̄ ſpatū prefuit
Vassallū namq̄ p̄incipales etae flecten p̄p̄t̄
Joh̄ dux brabantie Wilhe comes holle.
Reimoldy comes ḡhēne destinauit ambas

ſiatores ad romānā curiā deuotissime sup
plicantes p̄ ih̄o p̄p̄to ſanctā q̄ ſibi
quidēm de uacante pontificiā tecten. &
m̄m̄ aut̄ ap̄t̄ ih̄o 22. ad p̄t̄es andē
p̄incipiū quidēt̄ exēt̄ eidēn p̄p̄to de na
cante pontificiā quod nām̄ et quidēt̄ aſſe
rūt̄ m̄m̄ debite reſonatu fuit ab eoden
ap̄lico. q̄m̄ ih̄o de diest in curia q̄ſect̄
ad p̄t̄es acclerans p̄hīmā m̄līcā ḡhēns
ciuitate p̄p̄t̄ deſerit̄ ingrediere more ſolito
cathedrāt̄ ē. & ih̄o de bronchorſt ſor̄ amā
dus ab aliquādū poffeo pontificiō deſtitut⁹
Como dñ. 1326. quida iudec̄ ipud
hāmonā cartheamū ſe ſt̄ postulauit qm̄
Wilhe comes tamq̄ filii adopcois de ſac̄o
ſome ſuſcepit. hic ḡt̄ qm̄ ſi deuocōem ſi
mulans ougādū mōſtery ſolus ſubmittauit
ecām̄ b̄bi ḡhōe regime celi b̄rgīm̄ marie
pulcrīma depictam a ſpedit a magne. qm̄
adē maleſac̄ in roſeis gen̄is acūmme lan
ree ſue defuit. latent abhīde diſcedē
ad conſuetā negotia p̄perauit. Et ecerius
ſingib⁹ confeſſim̄ emanaē cepit a cīcīte
recent̄. Wlheris per qm̄ plēq̄ debiles
ſalū ſi ſunt de dñſis morbis agguant̄
egitudine. **I**h̄o utaq̄ clam u. falſo p̄p̄iano
q̄actis. Vnq̄ ſuper mulieres b̄ndā. ouda
Fabro per nocturnā viſionē appariuit. &
Et de p̄dā cātumelia p̄ſimā p̄p̄ianū ad
duellū pronocat̄. inſtan̄. d̄monū. **R**uod
a ita ſan̄. & fēdem orām̄ ſab̄. m̄t̄uēmē
m̄m̄ ſi duellū campū ſept̄ ē. & m̄ſellū
Hebreus reatū ſi ū apte ḡmē ū p̄fēto ſi ſi
p̄p̄ſus. **C**omo dñ. 1326. līl. ſi dñſis ſo
alpeſ tr̄ſire diſponens. & ad impiaſe ſonam̄
aſpirans auxiliū Wilhe comiti ſuſpetuit.
ac ſon̄ tenore ſubſeq̄t̄ ep̄iſtōle deſtina
uit. ſuſpetuit de gra romāno p̄p̄ ſem̄
angusta ſpectabilē dño Wilhe comiti Holle
ſocero ſuo dilo grām ſuam̄. & om̄e bov̄. En
eo diuidia largitac̄ m̄ſiſioſia longe p̄le
ciuitates a caſtra nobis q̄m̄ dñm̄ memorie
q̄ndam ſeūmīo q̄deſſor̄ m̄ro fidelit̄
homagia p̄ſt̄erit̄ ita q̄ impiaſe ſonam̄
m̄llus nobis poſſit aſſūlitas uliquām̄
procamile ſoſt̄erit̄ ſeu fidelitat̄ tua quād
nobis & impio teneri cuiq̄ m̄līb̄dū p̄cipa
le te cognouim̄ p̄t̄ib⁹. h̄iſe abreſtam̄. q̄t̄
m̄dilate ſombardia. aduenias in poterit̄
militari p̄ceptury nobisē q̄palmas impia
lio t̄phī quas fine te cap̄e q̄modō nos

cederet. Igitur huc episcopis grossis suscepit
Willelmus comes associatus fidei comitis regalis
rie. Clavis, Julianus et monachus cum octo
gentis equitibus acceleravit ad ipsius aspera
vaga transcede a ludomio regi coniuncti gibbos
foro insulam armipotenter assiste. In hec
tempore disponebant Willelmus comes ipsius
abutus fratribus consilio deinceps ut papa gisla
tione regis et pape romana visitare curia
magis in apparatu pulchre militie operari
ad Italiam. Tunc autem apostolis festino re
ficeretur fama hanc audirem impunit
extemplo ponte infirmorum eius rodamus. quod
idem comes eo difficilis illic haberet admittit
Demandans papa suam etne diplomatis brevi
rediret id tamquam papa et quoniam in auxiliu su
domini regis nequaquam metu ad Italiam. Itaque Will
helmus comes ab inchoata via retrocedens
apud villam parisiensem aliquantus diebus in
filio regis francorum detinens et cuius est Wigo
flandri de novo rebellantis fidelissime co
stitutus. Anno domini 1328. philippus rex
in manu forti descendit ad dominium flan
drie. Hunc autem adiutorum decentem aduenient papa
libatus comes holste. Qui ac monte casselli
mii sua castra fixe perepsit et papa suum adiue
tit morem meam utrumque pitem beati pacis
et domine flandri autem permanecit
extemplo de puto monte descendit a regem
ad hunc impetu infra tentorium suum intine
Quo contemptu Willelmus comes pugnat tuba per
strepe uox illa tollit et tumultuatu Wigo etia
tim occurrit nec mora quoniam bicipes papa in vino
conquerit pro triumphali laude militum suborn
explevit donec flandri pugna demum lassit
rudine victus in bello sustinuit. Conigit
autem hec scages die 23 mensis angusto
in qua flandri ad sex milia bel amplius
auentassime sicut occidit. Tunc enim Will
helmus comes quo rempatone dominus sui
firiam orientale debellare disponens
deputauit in mari pretas crudelites
in rapina ab agri Willi marden fre
ster abducerant et in caute nauigan
tes frizones in ponte sepe submerserunt
Tenui per quos sit Willibulus abbas et
comes transierunt amulorum bellum remitti

et a dies ad melius dum de gueris pacis
in haerem assignatus. Vbi tandem enim
nato placito sub hac forma componeatur
utrumque pitem sedus amicac et foedus fuit
quatuor uicti frizones atque reuelum latice
gmanentes debeat infra biennium moras
fallax bona sua feodalita de manu papa
comiti suscipere. Justiciarios suos absit ger
decione quis admittat et villas suis rebuta
reddere. Itaque pace informata frizones op
positione cuiusdam antiqui registri docuerunt
episcopum Willm comitem. Quia sollempne principes
holste tenent orientalem Franconiam in trone
et ex arduis causis ibidem iudicant et iusticia
eocare. Anno domini 1329. ludomio rex
in urbe romana cesareo dyademate coro
natus ciuitate absit quis obstatu potest
intervenire. Optime impato hanc episcopum ad
holstam destinauit. Margareta de la gracia
romano imperato papa angusta nobilitate
trone pectore gemici sue gratiam et omne bonum
En ad ipsius laudem bonorum omnium conditor
deus diuides singulis pueri ubi statu nunc
grindem ad culme gre singulare proga
ne dignatus fuit sublimiae brise matrem
affectionibus deuotissime declarans papa in urbe
die 14 mensis clamoris multo dignitatem
et pudorem ceremonias et quodlibet ornatibus
ad hoc debitum et consuetum etiam binum per
sumus imperiali dyademate coronatis. Dat
rome apud. Anno domini 1322. Heynricus
cappellanus in haghesteyn aliquantus lecke tunc
sunt alieni non desistens episcopale crudelitatem
exactionem pugna. Hoc autem episcopus super
hunc nimis molestus plenius gloriosus
postulauit duplum Willi comiti holste
quatuor sibi uire fidelitas erat in bin
dicam talis iniurie. Et ecce iam deo rogo
p papam Willm tufer ballum ex molie tra wa
terlandie apud aemsterlandie pulchrum
destinat eccitat. In quibus item episcopis
conducio sibi militibus domicellis burgis
sibus et villis tunc sunt lecke riuiuli qui
cavator aduersarii habitacula obscurans
sufficiente elacione accepti et exinde sal
uis suis ymmitimur ad terram piam hoc
nonifice renecant. Anno domini 1323. Ghi

115.
9. vii. v. v. v.

selbitus quidem uideo eo pre Willi de du
nemorde in ambaci octus est. De quo
tumis ingens in epatu conscripti eto
tus Nam et de Willi illata gemitia cum
dicere solens villam gheim interdit
et econtra gemitas urbis trajecta hic
nuuare coepit. Deni idem Willius
multiplicata congregauit exercitu de comita
tibus hollie, ghelie, et clive lectione ascen
dens eis reue in manu magis potente
ubi deni ordinatus accepit monte harimo
mo tiscendit et villam horst pro pte suc
cendit. Willi eo de bocstel castellam
aditus hostes per telorum iaculacionem a bal
lo castri potenter absterruit ac ostio e
gressum nimis exhibuit. Denique Wil
lius de duemorde p assultu castri no
hinc ingenua riuersus et in riuo festina
remigia libinam, zele et frizie copiosus
exspectibat exercitus. Hisque brabant
et flandria querunt esse ipsos. Tunc vero
phoez epus cu tectensibz et pleris nobis
libz auitate tempore egrediens, tuba
tumulis et bellis fulgide festinavit Willi
a fimbz suis expellere belta et eodem in au
enta strage bellum amittit. Cu an hoc ager
in traiecten Willi holle comes ab han
ma doradicu festinavit idoneus dema
duit inde Willi sub optenu grene p
indilate totu exercitu illesum rediret neq
bellum aditus epm aliquem attemptrare
psumet, qm a idem comes eo pte q dux
brabantie discordare cepit et cu tredecim
principibz ad nona phia separauit. Nec mora
qm ad eadem comit p conzatu et exemplo
papilioes anelli classen rsumie radppa
tende, qd et ita sem et qm et omis auxiliis
Willi de duemorde applicas festin ad
sua riuersisunt et tecten cu epo Johanne
sine conflictu clamis infra cunctate apia
glose riuos sunt. Anno dñi. 1238. p. plu
cida quedam comites apparuit et eode armis
Willi holle comes artefacto morbo debilita
tus. A ydus iunii felicit occubuit. Hic
Willi anno 38. honorifice regens hollam
princeps erat valde bictonis in pms. ap
plata in tyrocinis illustris et hastilius
valde socialis in contubus. cui penes
epndu balissimis regiuit in dno seculis
siderum honore congruo Johanna eo sua
confidatis exinde regni mudi et omne

ornati seculi contempnes in modestio sonca
naliaten cysticu ordine cu ancillis ppo
sciamonales effici et que dehinc uero dñi
1230 moriens apud formellam honorifice
tumulata est.

Dest obitu glossi principis Willius
filius cuius decimonong comes holle
effici est habens in uxorem Johanna filia
ducas brabante. hic Willi semp ad arma
impetus fuit et pmo dnacis sue pte titu
lum suu nois dilatauit. Anno dñi. 1238.
Ex angie regem francie debellae dispo
nens epm lincoln ad almaina cisis
sit et ludovicu qui impator dicit cu nle
principibz p stipedia solidar in ipm adiu
torum subbarauit. hic g. ludouicu mones
omis ciuitatem meus adiutorio destonauit
huncemori bras per impum. Ludouicu dei
gra romanorū impator semp angusta paru
deribus armis, aggris scabimis et consulibz
heleni opidi grām suā et omie bonis
maiestate hris spectabilē holle comit Willi
helinu regium ex affū ut ad rupem
impes iura nobisai come philippu qui se
pro rege francie gerit cu armatoro deceti
potentia lam finalit se disponat. Unde
brām fidelitate nobis et impio debitis
cerū affibz mīc rārimis et gōrām, quāt
cu armis esse armis ita numeri. q. los
cu dō Willi sub exercitu sui sodalito vide
valeamus. Ecclisiā firmis p brām pmiss
pmodem p oculis hre boliviung p cerimo
nre hre. Dat frankuord et. Igitur
anno dñi. 1240. Willius armis cu ecclis
principibz coadiuctu regi angie comit
magnum etadū et incendū in regno fracie
Nam et idem comes caniculū acer. in festa
uit cornacū dne lassuunt amandatū
exuissit abbacomā destruunt. omnis
castellū confusilit expugnat. Eisdem
tpibz congit in opido dell condignū
relacione miraculo. Nam matna quedam
ad fernent estuabat ad dñe passio
mis mictu. Et stigmatibus circatos
in latice mambz et pedibz suis visibiliter
apparent a brām p fedebz in hoc pdigio
cruifixū dñm no mīto collaudarent
Eodem anno tel. iunii dñce epo diam
brāmse carnis angissi qui apud eccl

Tiecken ex quoque competente sibi munita est
hic iste anno 13. debilitate regens episcopatū
castrū breslant cū adiacentibz villis hōste
comiti duduī in badmomū dedit castellū
fullenho cū triū tūscachna għelie comiti
idem impugnauit. Pauca relatio digna
gessit nisi q̄ candicale sibendas amersor
die fecit a comitatu cū castro die penitentia
p̄ auxiliū ecce compant.

Hepulco iſhoe monſifice quida tamdieno
postulauit q̄ hoen de arkel canonu
tiecken ad instanciam villi comiti hōste.
Acci bō cuplare elegit iſhoe de brone
horst p̄positū sc̄i salvatoris ad mitū come
ghelie. Domini autē p̄p̄ bñdeis duodecim
amotis h̄is dnobz donauit p̄m p̄tificiū
cudam auditoriā cārū nobilis romano. mi
chelao de capitulo. Et idem orycolas eode
anno r̄midauit epatui patenti n̄ publico
consisto. Domini bō clementes septu cohunc
de uno p̄p̄ creati għulit ab ħude distretto
a nobilis bñro q̄oham de arkel p̄p̄ ducate
epatui tiecken qui ibiden consecutus fuit
p̄ dñm ganċekku cardinale p̄ ep̄m albanen.

Igitur iſhoe de arkel ep̄us ad p̄tes ac
telerans s. die mensi maij. tructen
br̄ben decent' ingressu. Bbi f'm ritu ant
que għuetidie glōse cathedrati. Hic
vagħiſi iſhoe uuenlis eratis flore borans
corū eratū diu siġġi p̄emuris innolukū repit
Et auctio debitoribz satissimè amiose studi
et Nam idem ep̄us Remoldo domello għ
ħelie. Ad pleni p̄soluit a tħarru tħixxelha
ab āncressu suo duduī impugnata sub p̄te
teppiha riacepit. Tħom dñi 1322. Die f'
mois January tra morti faise tħixxella quis
ad pauca annos subsequtes p̄hostiaw
horrenda flagitia. Nam iħalli come san
no dñi 1322. cū quadriġebi equitibz
a p̄uċċa ġam-tie rediens coadunant ex
pedicāt amilka quār onċentale posset
expugnare firzam. Den itaqżi comes p̄pa
ratus iam omibz eidem expeditiū q̄m
entibz br̄ben tiecken p̄ixer quadda samlo
q̄mā q̄mo ċnu obbedi p̄aproximationes in q̄i
erexit a egregiam ciuitatē ad se ċedex
madas cū n̄ mangens iſta mifla l-oħra
sunt. Cont bō tructen horrenda co
aptantes ingemā forese hostes absente

rūt a portas membri quāq p̄les in cau
tos armigeris confidetur talibz iż-żi filibz
Demq̄ comes circa quoddam noctis umbra
culu p̄romotes accessit ad br̄ben ut pro
funditate fossare clam exigit antequam
mūtam ciuitatē assilire p̄sumet. Et ecce
quidam balistang a cacumē muri telū
eject et confessum eiusdem comiti telū
triffrabit. Comes ḡ saluas ad tentorū suū
extimpo reductus et ubi p̄t̄ aliquiculum
t̄pis p̄stme summi restituti et Interca
iſhoe ep̄us genaplii residens et obſidio
ne ciuitatis sue p̄cipiens festinavit ad
p̄tes dent et per amicables milloces
concordia in hinc modum elaborauit. q̄d
q̄ingenti cives h̄imlit br̄ben eorient ac
in tentorio p̄libati comiti deniam fideis
gens exoriente. Hic itaqżi gestus dem
comes nō desistens ab inchoato expōsito
collegit icato et ceterū milicia ut in stā
expugnare orientale firzam. Et p̄p̄d
lor glōsus exortus eiusdem comiti id t̄ra
mōdgħiha mordmata triffrerant. Et p̄t̄
bñiſi sp̄ls magnū inserviū mōpma
te iām mōr. Iſhoe quidē de Hammam
cū multis ratiōnibus fessus applicauit ad au
stralē plagam monasterij beati Edwighi
confessoris locandū tentoriū sua super re
pāni biċċim mar. Et extimpo exortis Hollā
broz nō exspectat positionibz adūsos hostes
ado bñiit aggressi sunt et eosdem aut if
ciuitate stramine vel eminente ecce p̄fug
rent et p̄sidū omittit cū armato bellatoribz
assilirent ita q̄ Holländi milli obstabat
in fortium quoadusq; ceperunt impugnare
monasteriū qui pōcias vixit diuina q̄ h̄i
na a p̄p̄ ċimteriō paulatius repulsi sunt
quos ecce frōzōnē passim occident p̄m
in seculi sunt. Comes autem ut p̄nō p̄s
tentq; h̄im infirmi tota in suis classē
sua versus borealem p̄tem p̄du monasterij
direxit cū q̄ingenti q̄i bellatoribz in trām
ascendit bicimote domū p̄usit infirmi
hostibz audacter occidit nobilē frōzōnē p̄llo
misericordia bñja ad morte multe honorifice
se defendit. Econt bō frōzōnē cū infirmis
armigeris quis illa gregem holländarū ab
ente p̄m comite cū multa alyle p̄p̄q
rantibz occiderunt que ī mortuū ī bñiit
nobilis frōzōnē singulariter decollari. Acta

1345

sunt hoc auenta strages. Et h^e cōctobris
 eodem loco quo comites holle pridem pro
 tribunali sedere consueuerat qm̄ cōmitatu
 oricitalis frizie p̄statue gubernauant. Et
 ecce qm̄ iudic in suām diuina potēcia
 rebus Beimold⁹ enī gheñe comites hūc
 Willm⁹ a Frobib⁹ occid⁹ p̄dixit cu eundē
 de baptistio sacri fonti suscepit. Cetererū
 aut̄ in hac expeditione cu ipso comite qm̄
 gentilis amplius pugnates armigeri. De
 quib⁹ h̄i suore p̄ncipales 2 p̄cipiū b̄pote
 Dom⁹ de Horn⁹ dñs de antongen dñs de
 haemsteden 2 dñs de mēlbeden barones
 Gerardsblatz Willm⁹ de mēlbede / Hymo
 2 t̄c de teylmogen / Ghys de asperen / Hoces
 ronery / Willm⁹ de montforde Theo⁹ de zam
 horst Theo⁹ 2 h̄yman⁹ de ziberten florec⁹
 de mēlbede / egen⁹ de spange / gerardi deuor
 alfridus de horst / nicola⁹ oem Willm⁹ de
 donghen theo⁹ Walcer / gerardi de florul
 bonichoultre milites cu mult⁹ alijs h̄m
 genib⁹ cl̄cis 2 p̄tib⁹ approbat deoma de
 hinc etorta luce Willm⁹ illusto comes per
 dñm marini ymmediatore herlemon inter
 occisor⁹ cidaūa prout assert⁹ p̄ insignia
 etia reptus ē qm̄ ad mortuū flondi cam
 p̄l en̄ eisdem u Frobib⁹ adductus ē dñs
 aut̄ ep̄ls ihos⁹ clapsis trugato m̄nige
 om̄e idhēntes p̄fato comiti didū iobs⁹
 dñone riuitat⁹ ib⁹ ep̄atu p̄scit castellū
 Willm⁹ p̄ assaltū ac̄rūmū defensur villa
 oestholle combussit. Dñm de visele⁹ pro
 magna p̄te succendit. Dñm de nptōide
 m̄ dedicōem suscepit 2 exactionat⁹ alijs
 rebellib⁹ sufficiēt glōne de suis adver
 sarib⁹ acceptauit. Int̄a ludom⁹ imp̄am
 audita iam nece Willm⁹ comit⁹ p̄ tribunali
 sedens in ornamenti⁹ op̄ialib⁹ exquisuit
 equitam iusticiā a plerisq; romani regn⁹
 p̄ncipib⁹ quorū dictante sententia decre
 tu quac⁹ holle p̄ntrat⁹ romano bacet
 imp̄o pro eo q̄ Willm⁹ comes abs⁹ liber⁹
 recessisse u sc̄lo. Quic̄ cotut⁹ p̄ncipatū id
 cesar donauit imp̄at̄lē margarete sue q̄
 ingl̄ que iam ḡmiana fuit eidem Willm⁹
 comit⁹ h̄is itaq; gestis eadem imp̄at̄lē
 apparatu pulchrimo mox ad holiam defec
 dit / fidelitate multis m̄colis iurauit ho

magū de bassallis suis accepit liberta
 tes 2 grās om̄ib⁹ exhibuit b̄nuolas treu
 gas cu t̄eckensib⁹ fecit 2 banaria com
 ordines cōmitatu holle gubernandū Willm⁹
 ducl̄ sine palatino suo filio commēdauit
 Qui post modicū intrallū pro regimē dicti
 cōmitati cōnt̄ dictū margareta matrē suā p̄
 liū quāt̄ in flūe mōse in quo p̄lio m̄li nec
 ti et submersi fuit et matrē cu suis cōpliab⁹
 desinib⁹ holladie et zeladie p̄fugauit. Quis se
 diuicebat ad cōmitatū hanōne q̄ aliquāt̄ a
 m̄is gloſe gubernauit et ibid̄ in dñō requieuit
 Quia de medio sublata idē wilhelm⁹ durit⁹
 uxoris filia ducis de lancaster in aglia. H̄i ste
 rilis modis annis sup̄vrit. Dic wilhelm⁹ p̄
p̄ys malib⁹ gerardū de weterige int̄fect⁹ sine
cōusa. Castru de nyenueit t̄ecken d̄p̄o ob
 sedit et oīno subiūt et magna p̄te dute dpo
 resis 2 bussit et deuastauit matrē p̄p̄ia ut p̄e
 fort̄ de p̄ia hereditate exquidit qua p̄t̄ deus i
 vindictā ut timidū est ip̄m plaga maria p̄strū
 ut q̄ oīno furios⁹ effect⁹ est et adhuc usq; in di
 em hodiernū videlicet sub anno dñi m̄c̄xlii
 eodē morbo laborat detent⁹ in vincil in han
 nonia ubi sub bona custodia reservat⁹ et duto
 wilhelmo fr̄o furioso totū in hanōne holle ze
 ladie et westfrisie in gubernatō et defensorem
 albū fr̄atre dicti wilhelmi furiosi ducē de ba
 uaria assūpserunt. Dic iohes vnenborch xlviij.
edit: Ror
f. 122

Translat⁹ igit̄ iohes de artel / t̄ecken ep̄o
 ad leodien̄ etiāz reban⁹ p̄ia iohāne de
 vnenborch ep̄m mōsterien̄ transtulit ad sedem
 t̄ecken. Qui anno dñi m̄c̄xlii m̄c̄xliii m̄c̄xlii
 die vii cītātē decent̄ igress⁹ est et plan et cano
 nia etiāz t̄ecken in etiātē t̄ecken̄ 2 gregat⁹ ad
 pulsū t̄iātā capane ep̄alū eidē obuiā venerūt
 in veill⁹ usq; ad pontē urbis et ibid̄ in domo
 sū sp̄us pontificalib⁹ ornamenti⁹ sūt induit⁹
 et p̄dūt⁹ in medio etiātē ubi orationē fāt̄ put
 moris est caplin⁹ igress⁹ iuramentū presulat⁹ et
 ab archidiacōnis ibid̄ p̄tib⁹ debita fidelitatis
 iuramenti recipit. Deūt̄ cu ip̄o Ced̄m thōrum
 igress⁹ est et in cathedra collocait⁹ collecta p̄
 unigauit qua finit⁹ p̄tificib⁹ exuta p̄
 dñi in etiātē sā saluator et sua domo ubiq; lau
 te tribuit platis et canoīatis et horisōnis. so
 sulib⁹ t̄iātā q̄ noui 2 silq; et m̄sternalib⁹
 vniuersit⁹ Nam idē iohes erat homo sapient⁹ et

35

in se iusta et militia bona alienauit et ipi
necrauit videlicet iustū de vredelant prius
per iohānē artiel de mālbz omnis hōle
redemptū et iastū de horst et vollēho vlt
isclā ad manū gisberti de vianē baronis
et iastū de ema et stouebord ad manus
dñi stephī de nvenelet militis et magnā
p̄te de cluī māsis in mastbroet ad mensā
quālē spectatibz de nouo ad culturā redacte
quibusdā suis familiaribz sub media pē
sione recessit quā p̄te plati et capla eniar
tēten in loco capnulari qm̄lo ad hoc idic
to Igregnā p̄missis dissilare nequintes su
per defensore cordit auenerit videlicet in
dñi reynoldū de tilēbord alīs de wenden
berth archep̄m brenē filiū sororis ducis
gelrie qui pro eodū miltū p̄arie istabat mut
tentis lras supplicatorias n̄ narraciōe fas
ad urbaniū papā qui medio tpe de medio
sublat⁹ est et eidē petri rogens cardinalis
bte marie noue p̄positi et archidiaconus
sa saluatoris tēten in papatu successit vi
deligāno dñi a⁹ cr̄ xxix mēs dec̄bris. Et eo
dē āno mēsis octobris die xxviii noctiō tpe
idē iohānes de vernebord exiit in opido
suo de gore vlt ysclā sue dyocesis furtū cap
tus est a quibusdā latūculis suis iunias et
postea p̄ dñm giselbertū de vianē barone
stephanū de nvenelet et eoz fautores ab hu
usmodi captiuitate redēpti sunt pro sedēt mi
libz scinditorz antiquorū put ipi assertarunt.
Iris igit̄ eniar tēten aūditio p̄missis gre
gorio p̄te xi⁹ et cīmibz et excessibz suis p̄posi
tis corā eodē et toto cardinaliū collegio i pub
lico iistorio idē p̄ta causa misit crudali
neopolitano ut simpliat et de plano in ea
predēt et referret corā quo testibz nō nullis
p̄ductis et exanimatis idē cardinaliū dīe dāu
sit extremū et in eodē statu dñs p̄pa causā
misit cardinaliū mortem qui in ea p̄dēns
nōnullos testes granūari fecit. Et medio
tpe videlicet āno dñi a⁹ cr̄ lxxxi xxiij die
hora vesp̄arū mēsis iunij iohes vnenbordi
q̄s tēten subitanea morte dīe dānsit extre
mū qui die antēdē in suo palacio tētensi
gloriant et letant incedebat et sepultr⁹ fuit
in ema tēten a p̄te austrii. Et tpe isti⁹

hānis q̄i videlicāno dñi a⁹ cr̄ lxxvi mag
mortuitas seu epidimia fuit in ātate tētū
papue et alijs loas curūmā q̄i maior ea
visa non fuit q̄ p̄tē r̄iter dicebat q̄ p̄ xvi
milia vtruskā seruū de medio sublat⁹ fuit
rūt et vlt. De arnoldo de huern xlii
Sepulto igit̄ iohē p̄tōfice tēten
p̄tōfice plati et canōia eniar tēten
in caplo Igregnā tractātes tā sup̄ statuto
ne vianij et mābourni q̄i sup̄ electiōe futu
ri p̄tōficas. Nonnulli in optatis p̄ficiē nequint
es metū corporis p̄tendit et a ātate tēten
ad amersfordiā et alia diuisa loca se dūte
rūt videlicet swedeng vterloē nepos dñi gi
selbera de vianē archidiaconi⁹ tēten. ste
phan⁹ de euīngē thon ep̄us. wilhelm⁹
de yselstejn. michael moliaert. theodric⁹ de
iunias. giselbera de walebord. giselber
tus de renē euerard⁹ foer. gerard⁹ foer.
mācharius de arnē. nicolaus de patella.
baldewin⁹ de dalen. wilhelm⁹ buser. gisel
bert⁹ vniūt. Alijs tā canōias eodē enē me
tū non p̄cedentibz et in ātate remanētibz
videlicet gerardo iode. harto dicto boerre de
brochusen. iohē albo. iohē de steyn. gisel
bert⁹ koc. alberto de mācē. iohē de tuyl.
Post hec qđā aūtio valius enē tēten af
sum fuit sigillata sigillo enē tēten qđ dū
terūt in qua quid ataciōe plati et canōi
a eniar tēten votū fuit dānatrie tētē
tēten dyoces ad dīe nonā mēsis iulij sup̄
eliciōe fuit p̄tōficas celebrāda. In q̄ qđom
die dīa archidiaconi⁹ tā aūditio canōias
tēten metū p̄tētibz cōparuit et nōnulli
li alijs eniar tēten videlicet iohes
de sleen. iohes de arnē sa petri. theodric⁹
de galperde. līmān⁹ de enien et iacob⁹ de ac
rehorst sa iohes gerard⁹ vrenke et ricoldus
de haessen bte marie. Et missa de sō sp̄i in
enia sa lebūni dānatrie celebrātes cordi
ter p̄ vīa sa sp̄i dītū archidiaconi⁹ elege
rūt. plati vō et canōia eniar tēten postu
lationē et elacionē p̄tē p̄ eos factas de nobis
li vīo arnoldo de huern canōico coloniēsi.
Eodē die q̄nto nōs mēsis iulij inouart scri
bare ad sumū pontifice pro eodē arnoldo.

in curia cruentem et lingue pro archidiacono
naturam tamen etiam suederum audiuntur. Gregori
us vero ipsa audiuntur audiuntur vacante sed iste
tamen in publico assertio quidit dicit dno
arnoldo de episcopatu tamen. Qui ibide ordinata
tamen et secretaria ad presbyterium cunctate
tamen xxvij die mensis septembris sub anno
no dñi cc^o xxxi^o decembris ingressus est usque
ad etiam beatam marie minoris ubi pontificali
bus datus plati et canonicis etiam tamen in
verill obuiauerit productus per abbatem sanctum
pauli et abbatem sanctam laurem usque in medi
um eccliam tamen et denum ad capellam ubi iura
mentum prestat et cum p^o ledm cathedra
gressus est et collam puerata domum hanc
omis sue episcopalis ingressus est prandium pla
nas canonicas et thoro satis confitibus tamen noui
q^o veteris silii et ministerialibus laute presta
tit ibide. Eodem anno q^o cc^o lxxi^o xxv die men
sis iuli dux brabantiae filius regis bohemie
bellum habuit contra ducem iuliacensem iuxta iulia
nam et edwardum ducem galren et suos factores
et coplices. In quo bello seu afflictu dictus dux
brabantiae perducere iuliacensem caput est et milia
tum eo. Et edwardus dux galren solo per om
nes qui erant cum eo sagittatus fuit in capite
et obiit in iuliano audiuntur. Hic idem edwardus
dus anno dñi cc^o lxi bellum dimisit iuxta
opidum de trel contum reynoldum fratrem suum pri
mogenitum verum dñm et ducem galren et eundem
reynoldum cum multis aliis ibide baronibus
et nobilibus suis comitatum captivauit. Et ex il
la hora edwardus audiuntur se producere gal
ren gessit et dictum reynoldum fratrem suum usque
in fine vite sue captum in bona custodia ren
nuit. Quo defacto ut prefecerit tota patra gal
ren dictum reynoldum per nimia pignus
pigratum in verum dñm et ducem galren resup
serunt honorifice. Qui post hoc eodem anno
mense novembri die clausit extremum reliquias
post se duas sorores videlicet metheldi co
mutissam diuensem primogenitam et mariam du
assam iulianam. Hac metheldi duxit in ux
ore nobilium virorum dñs iohes de bles fr^o comitis
blesensis q^o pp^o m^o easdem sorores lis maria
sup duxit galren cum suis pueris subor
ta fuit. Tandem amabilis apostolus m^o easdem

124.

intulit. De aqueductu in vresewijk sive en
tro ducato gildenbordi.

Anno dñi cc^o lxxi^o silii citans tamen
tamen fodit et fieri fecerit aqueductum ex flumino
leche predeente usque ad eorum cunctatatem. Ad quem
descendit aqueductus et struunt supra
lecham extra aggerem in loco qui dicitur nyewaert
castri quod dicitur gildenbord. Quo fr^o post multos
tractatus albertus gubernator holle dux ba
narie episcopum et cunctam tamen cum suis factores
diffidavit et ipm castrum ac copiosa homin
militudine potenter obsecrit anno quo super me
sis maij fere per xxx dies. Castellani ergo ipm
castri cum eorum comitatu se salvo corpe et rebz
reddiderunt. Quo fr^o ipm dux albertus loco
castri ad se receperit et cum suis factores stabili
uit. Tandem eodem anno xxv die mesis iunij
notitia quod suburbium quod castri cunctatenses
subiunuerunt et infra viduum manu armata
resupserunt ex xxvij horis armatos capitula
uerunt et ipm castri de novo stabiluerunt p^o
hoc anno dñi cc^o lxxi^o mesis martyris aca
bilis apostolus intulit m^o ducem ex una pte
et episcopum et cunctam ex alia pte videlicet quod dictus
aqueductus saluum remanebat cunctam tamen et
ipm castri ciuili et destruere debet et infra ag
gerem ad seruandum ipm aqueductum cunctas si
vellet et struere et redificare posset sub cer
cis modo et forma p^o ut in his apostolicis
super hoc confessis pleni^o staret. Eodem anno mi
rabilis plaga fuit diluvii aquarum recentium
et salsa^m p^o totum regnum alemanie. Et eodem
anno mirabilis plaga maluit ut p^o regis a reg
no bohemie per rhenum antequaque descendendo
usque cunctam tamen quod hoico in magna copia
vitis seruus incedebat p^o sancti manutigus
coronas in eorum capitibz huncies chorizando et
cantando tamen in ecclesiis quod ex tua usque ad tantam
lassitudinem quod se usque ad terram p^o sternebat.
Tandem capti fuit quod ipsi obcessi erant et a de
mouibus liberabantur cum orobz debitis et
costibus. De corona lassimatis

Anno incarnationis dñi cc^o lxxvij obiit
gregorius papa xi^o et electus erat bartholomeus
archepiscopus bariensis. Virbanus videlicet ipso
die pastore coronatus. Et quod ipm verbano hunc iusto
erat cardinales quinque in eo fuit sibi p^o posse

125.
suo nitebat subiugare. ipsoq; ab eoz exes-
sib; parvū angariare corūq; oī nullaten?
acquiescēt volūnti. Nec ipi m̄te seriositā-
tis angaria nequaq; sustinē valētes qm;
dno urbano idiquati om̄es fare qnq; aut
paulo plurib; dēptis a romana dissenserū
uria negat̄ ipm̄ verū eē papa m̄hilom̄
assēcēt qm̄ ipm̄ p̄tōre et augetat̄ eoz
pous deplorant̄. Denū nouā iterato celebra-
rūt electōr; in qua quidā cardinali rōber-
tus noīe frācor; regi affinis in papa electy
est. denē vñ noīam̄ codē anno ipo die
mathei apli in aūiōne coronat̄. **I**f qdē
discordia et nephandū sasina p̄e ipalius
regni romanor; oīm̄ alior; qdē regnū
alēnaue dñm̄ urbanū er̄ oīa pte tanq;
verū papa sustinē volētū potēta. Et
qpt̄ iobstinate sup̄sticosaq; frācor; sup-
biā clementē pte ex altera p̄e sanguis affi-
nitat̄ sustinere volētū longis qib; tua-
lue et adiūt hodiernis inālesat qib; De
quodā mōstro in tūtē tēctē.

Ecodē anno acdūt qdā monstreū in
tūtē tēctē videlicet qdā fēstū translato-
nis bñ martini nat̄ est puer masulg in
tūtē p̄dicta qui p̄fē loqbat̄ nondū etas xl
dier̄ dictis pna vice agut̄ ianuā p̄ me? ad
et alia plū. Ex his parētes m̄lē attonit̄
rogauerūt qdā sacerdotē deuotū ut sacrete
veniret et puerū cōiuraret. Qui missā te-
lebravit. Qna fūm̄ in sacris p̄māsit or-
namētis desig cogn̄to p̄tis ne saā vide-
rent ornamētā ad puerū ingressi ipz in
ramētis oratioib; et diuinaib; adiūtavit.
Cum puer nichil r̄ndit sed m̄ndē p̄prio mo-
ti v̄ebat apud suū sacerdotē visu horribi-
li inquit̄ quo ipm̄ valde terruit. Haddos
at vides se nichil p̄fice ad p̄pa venieant̄.
Quō arnoldū de huern obſedit castriū de
mesis septēbris dñs arnoldū de huern ep̄o
tēctē aurilio dñi de gaeſbeſ et de abou-
de dñi de vianē alior; qdā plurū nobiliū ſai-
nſeror; et buegen p̄magnum ſibi aumulauit
cītū quo domū dñi splinteri de locen e-
flect̄ obſidebat in trauitu eo qdā dñs splinte-
rus p̄dicto dyocesanos ep̄i arb̄is et m̄m̄

justis op̄imē. Inueniāt ījuris. Quā qdē
domū diuisis iſtrumentor; iſtētūt gen-
rib; horribilib; māq; arreptis ferreis p̄
magnoſ lapides cīcīb; būbardiis mūm̄
patis et mīſſilib; quib; m̄ſtrēſes atrocē
atēdiabat. Int̄ quos tandē talis intēnē
cōpoſitio ut dñs splinteri p̄fati dedicationē
transiter ep̄i et ipm̄ ep̄o dñs arnoldo do-
mū hantē obſeffā resignaret. Nichilo-
mū emēndā cōdignā pro dñp̄is illato-
ſoꝝ qdā milites ſentiferi et eoz tēctē m̄pi-
nulares ditarib; p̄mittēt. **D**e gestis no-
bilis dñi floren̄ de weudichouē qnq;
ſum̄ ep̄i tēctē.

126.
Anno p̄fato dñs iohes de arkel ep̄us
leodien̄ p̄ma die iulij requieuit in
dñs de leodio in tūtē tēctē nauigio m̄s
neth ubinā qib; p̄terit̄ fuit ep̄o et ibi
hōnōre dgnō ut ſup̄ius in gestis ſuis pre-
missū est in etia tēctē de cētissis huma-
nis est obsequijs. Quo ſequito caplareſ etiē
leodien̄ dñm̄ arnoldū de huern ep̄m̄ nec
tētē p̄cēt̄ in ep̄m̄. Dñs aut̄ urbano pa-
paz ſertis ſi hoc a p̄dictis capitularibus
requiſit̄ eoz votis acquiescēt dñm̄ arnol-
dū prefatū ep̄m̄ tēctē in leodio transpla-
tant̄ ut et ip̄e leodien̄ p̄fesser ep̄ātū. Et
dñm̄ floren̄ de weudichouē mōſteriū
ep̄m̄ in tēctē tr̄ſlocuit ut et ip̄e tēctē
p̄fesser ep̄ātū. **S**r qdā dñs arnoldū de huern
qui vtrq; licet m̄m̄ iuste libene p̄fici
ſer ep̄ātū et tēctē iute reſignasset ep̄ā-
tū qdā ad m̄m̄ ſruſ et reddit̄ dīce dyocesis
p̄p̄fitter aurilio dñi de abroude dñi de via-
ne et alior; qdā plurū militū et nobiliū ſuor
cōſutor dñs floren̄ de weudichouē nobi-
li v̄ro p̄dicto qui m̄adato apli ſu ſuſces
ſer ſine quaūq; rūmātioē ep̄ātū mōſteriū
ſon diuififer. Igressū dyoces tēctē occu-
pavit et violent ſurripuit. **D**ic qdā p̄dictū
dyocesi per longū tēp̄ neqq; ip̄e p̄dictorū
dñor; reſiſtētia venire poterat. ſed tandē
dñi de arkel et de p̄ſtēt̄ dñs dñs floren̄
p̄p̄fitter ip̄m̄ in ſuo iure ſortarūt et ſu ſu-
ravit qui tandē p̄dictus dñs auriliab;
in poſſeſſioꝝ ep̄ātū admiſſa eſt. **I**ngressū qdā

dē dyocep nobili viro floren̄o p̄ p̄fatos do
minos fere p̄ annū surrepto tandem alior
dn̄or subsidio sc̄urū ut arripiuit nōcē
tēcātū in ore ubi p̄ maxis solepm̄itib; et
cerimonijs baronū militū p̄cūrūq; vibon
īgressa detēnsē recepta est et ritū solite cō
suetudīs āno dñi m̄c̄r̄ lxxix ip̄o die willi
bordi ep̄i psalmodij et m̄tias debitis in
thodram est. **H**ic floren̄ cū p̄mo tēcātū p̄c̄
ep̄atū erat hō iueterite emis cōsilio pri
dens morib; cōpositi iusta et honorabilis
et in iudicis sc̄larib; būmūtū qui et dyoce
sim tēcātū p̄ magnis iuiciat aggriuata de
bitis et diūsis onerata onerib; p̄ guerris
p̄ dñi arnoldū de huern̄ p̄decessore suū i
ptib; gelue suscētatis q̄yimo eo q̄ dñs ar
nolda p̄fato redditū dē dyocep vlt tū
nū debitiū longe p̄cepisse. **C**ui autis q̄tū
ponit creditorib; p̄solue studuit. **C**astū vil
las et officia p̄ p̄decessores suos alienata
et diūsis creditorib; pro certis penituarū
sumis ip̄gnorata libē redemit. **N**ā castū
de vullen̄ hoc pro xxvī sc̄utis atq; redem.
Castrū de stouteberch pro xi sc̄utis atq;
Castrū de emia pro vii sc̄utis atq;
Castrū de vredelant pro xxi sc̄utis atq;
et castū de diep̄chem pro mille sc̄utis anti
quis de māib; dictor̄ creditor̄ redemit. **D**e
subiūcioē et obſidioē castū de eerdē et tū

Post hoc āno dñi. **V**alior īm̄acētū
aȳ m̄c̄r̄ lxxix q̄dā euerardū de essen q̄dā
castū eerdē vulgarit̄ nūcupatiū in ptib;
tūn̄p̄seliniū sup̄edificauit q̄d m̄tū lig
nis et lapidib; stabiluit q̄ quoctūq; adū
sanctū potēcātū hoc castro mediāte p̄uip̄e
dere videbat. **L**ichilom̄ nemora campis
alior q̄ dn̄or̄ possessiones et subdicos si
bi usurpās et sp̄enaliit subditos p̄dicti dñi
floren̄ ep̄i tēcātū in zallādia qui p̄ ip̄m̄
euerardū arb̄is agustiū infestati arb̄a
q̄rela dñi dñi floren̄ sup̄ iurijs ip̄m̄ per
euerardū illans r̄questi se et auxiliū im
plorādo. **C**ū ob̄e p̄fato dñi floren̄ aux
ilio et filio suariū ītū et villarū tūp̄
selinariū p̄dicti euerardi castū īm̄allā
uit. **I**n cui dñi floren̄ auxiliū domicellū
de arkel et dñs de vſelstejn īgenti copia

127.

militū armigeror̄ q̄i collā p̄ulchre asside
bāt. **E**t erigit ibidē quādā magne q̄tā
tē machinā qua t̄res et habitacula paula
ti desup r̄uperet et lanaret būbardis et
arcepas lapides diūsarū q̄titatū eiātib;
alioq; diūsox istrumētor̄ grūb; et missili
bus ip̄m̄ castū cotidianis assultib; scuis
sime īfestabat. **S**tructura lignea nec lapi
dib; aut quibusq; alijs īfestacionū grūb;
p̄maginabilib; p̄e multitudine trabū eri
mariū q̄titatū tūnuo sibiūtē iuxta po
stārū aliquēt̄ poterat aquassari. **N**ā et
lapides potēcātū eicti ab edificiū ligneo q̄i
admodū pila a pariete resiliēbat. **C**ont
vō structura lapidea m̄tis īfestacionib; nūl
latēt̄ resistēt̄ valēt̄ p̄dictis iacturis pena
nū assolabat. **E**t post hō dñi floren̄us ep̄is
fere q̄q; tr̄sactis eb̄dōdis castū p̄fati ob
sidione artūuallāp̄ grūssia. castres vero
de ulteriore resistēt̄ faciēda despantes n̄c
auxiliū aliqd̄ p̄ liberatioē castri ut eue
rardq; p̄dicti p̄misere īm̄ine vidētes se ac̄s
salua vita vna cū castro dñi floren̄o ep̄o id
diderūt̄ qui et edificiū oīno assolabat la
pideū sed structura lignea tūn̄ erat stabili
ta ut nulla arte ut īgenio poterat dissol
ui que tandem iussu dñi floren̄i ep̄i fauilla
ten̄ m̄esa q̄tuor eb̄dōdis de post hostilit̄
totidie flagrabat. **D**emū euerardq; de essen
p̄fato dñi floren̄o ep̄o emendā p̄fatis lau
dabile reconaliat̄ est.

Eodē āno quo sup̄ nobil' ille floren̄ de
wēelichouē ep̄s p̄fati tria castra subū
tēt̄ quor̄ p̄m̄ molei vulgarit̄ nūcupatiū
est q̄d sibi absq; aliq; īfestacioē reddebat.
Hdm̄ vōlare dictū erat q̄d absq; obſidioē
eide reddebat. **E**t ternā gneria et nūcupa
tū erat. **E**t ista oīa erat mala rapinacila
q̄re merito fuit subiūtēda. **D**e quādā
sedicioē tūn̄ tēcātū tēt̄ sc̄iuicē et de rebelli
one dñi de vianē et suor̄ firm̄ adūs q̄m̄

Quedā mala sedicio eodē āno p̄fato atq;
in ītate tēcātū. **N**ā burgē ītūt̄ p̄dē a lo
gis t̄pib; v̄ sap̄ in hodiernū die būptū ītē
ritā cont̄ sc̄iuicē suscitātē sedicionē in qua
vna p̄m̄ gūterling vulgarit̄ nūcupatiū
ab earū cōtrapte lichtēbergū vulgarit̄

nuncipata armata manu fugitum a civitate pre-
sat repulsa et scriptum est.

In quo quid anno regnaldus junior secundum de
vianae episcopatum factum a demerito antequa ipse
trauit non obstante illo quod nobilis vir flore
tius de reuincione horum iam actu posse
tificium possidet. Quo obtemperio regnaldus papa
tius amiculatibus fratribus affinibus magnatibus
et aliis suis in predicta dyocesi cum manib;
predicti pontificium possidet nichilominus nobilis
vir dum florensis iam actu possessorum
vici pauli repellere nuncesse dissidebat. Nobis
dicitur de vianae factis regnaldi papa dum flore
tius suis factis spoliari de nimis quod in castro de
gove aliis hinc inde ducitis apud locos sibi ma-
gis et gravis veluti fecerit. Nichilominus et regnaldus
dum fratrem suum in predicta pontificia possessione vi-
trudem psumus et demerito adhucem antiquaque
non formidans non obstat illo quod eius suorum
fides hoc ne phandu fasina tueri formida-
rent. Paulus post ergo ianuam clausum tunc
dum florensis episcopus apud nichilominus factum aduenie-
rat dictam die in causa de iustis predictis dico
de vianae et sui fratribus dum florensis episcopo per consu-
les causas factas in hunc modum recordaliantur si
quem dico de vianae via cui fratribus suis remittent
ad suum dominium in dicta dyocesi
recomponit se nullatenus opponit demerito
pape sinistrum obedientiam subtrahit et dico
vianae ipse ac dum florensis episcopus factum in
toto catholicis mandatis firmis obedire et nunc
sinistras vias ad usum eos prouocare nichilominus
fideles dyocesani causas dicit; vnde sue pma-
nere. De bellis gandensium ad usum ludowici
comite flandrie dum eorum et consue rege fratorum
in quibusdam incidentibus.

Anno dñi 1290 in terra ipso die inveniatur
factus gandenses contra ludowici comitem
flandrie dum eorum gruissim amissus predi-
qui ad usum cohortes scuisse diuiserunt
et strenue deuicerunt. fugitivos namque hos-
tes pueris insequebantur quosdam in via retrar-
datos hostiles occiderunt. urbe brugensis posset
capientes comitem ludowici vir aderit equo
a manib; eorum clausum usque in ipsius statu ep-

Ecce anno et ecce mense. Ille fugitibus
erat quodam tremotus trubil et amurando videtur

in terram quousque nos papam valdebamus. Nam
in quibusdam villis et civitatibus quodam domus
valde fortis mouebantur domibus viciniis ab
omnibus motis. Post horum eodem anno ipsa
die belli luciae viginti gandenses iterato apud
roesbecht ad usum regis fractorum primarium
herculeum qui pro nimia fractorum militi-
tudine suppliciis usque ad mortem honorifice se
defensarunt qui certam manu oculo fere pan-
lati paucas aut nullas fugientibus crudeliter
terribili sunt. quorū philippus de arcuinde vir
impetratus erat capitaneus. Evidenter autem in
hoc conflitu a parte gandensium fere sedem
milia et a parte fractorum septem milia viri tuis
turredo nuntiati virtutibus pugnare. Quod flore
tius episcopus subiungavit sibi quodam potestos
bi subditos et rebellores sibi.

Anno dñi 1290 in terra ipso dico giselbertus de
abruada notoria fama coram domino florencio
accusatus est eo quod alias iurisdictiones in pre-
dicta dyocesi usurpando sibi statueret. Cui
dico florensis mandauerat tunc coram eo copa-
rere ubi coram multis honestis viris et dis-
cretis militibus etiamque caplariis et burgen-
sium aliam iurisdictionem quoque in predicta dy-
ocesi fuit sita pulchra capanea. Iras citacionum
excommunicationis et accepture suos expeditato-
res per totum suum dominium in dicta dyocesi
lesseratos dimisit dico florensis episcopo libere
cognovit. Hoc causa anno 1290 die mense sep-
tembris dico splinterum de lomreslo et depu-
tatos itinerarios a dico florensis episcopo amicul-
le compositione excepit qui de grauamib;
et iuriis narratis subditos et dyocesanos
epi dudu illatis sepiungentes florenses per
soluit. Nichilominus oia subtrahita et exactio
nata hoib; ad plenum restituimusque horum
addito quod dicta dyocesi nunc se opponit et
castrum suum efficiaciori munitione quam tunc
quis erigebat non stabiliret et quod plura alia
punita que in terra pugnacionis suay hoc conser-
ta et in eis facie promisit. Quod dico flore-
tius opidum de montfoerde obsecrit.

Anno dñi 1290 in terra ipso transiit belli ge-
ni solis luce exerto nobilis vir dico flore-
tius pugnando collito centu tribili aggress-
su perterriti armigerorum opidum de montfoerde

nibus sonantibus; equis strepitibus; papilioibus; erexit; ver illi fulgentibus; bandis plenisque nitentibus valida auxit obsidione eo quod bona graui hercino de montevoerde dominum floren-
tium epum suis alias iurisdictionibus emat; sa-
luatoris fratrem suis deamis ac alias et
desias burgen et d'oresanos iuris possessoibus;
temerarie spoliare presumpserat nec non aliis
quod pluribus enormibus excessibus in dicta dyo-
cesi suis quod prius subditis illatis nullaten-
tibus gressuone coloratis sumope erigentibus;
ubi p'stati dominus epus quidam mure quamvis
machina erigit qua magnos lapides
hinc inde per opidum eicit quibus trecento me-
tia matri alias quod diuisas mansiones fortis
attruerat et quassabat. Bombardis ve-
ro et acceptis mirabilibus multiformi-
bus grandes lapides igneque sulphure
um hinc inde per diuisa loca in tribu soni
in hostiles dissipat quibus pmula ferme
bant hostes. Quedam vero instrumenta defen-
siva et vimibus et ramis viridibus; salicane
is in unum ductis pari fecit que vulgari
ter tumulae rursum nuncupantur quibus fossa
ta opidi scuri et illesi accessere. Econtra
volumen hercino borchgenuis multo stupendi
armis hinc inde a diuisis locis collectis fo-
renses hostes crudelius inquit potuerunt se-
muit et opidum cum suo coadiutoribus viri
lit defensauit. Nam loci predicatorum nessus he-
rico borchgenuo p'stato sua propria fiducia
et potentia forcibus hostibus cum diuina
fuisse resistentiam assiribat. quoniam aliqui
bus foribus fatis et squalidis hostibus mil-
ibus et burgen ticten suis sanguineis
et alias qui sibi per secretos itinarios statim
forensim hostium itinere itinaret. Qui cum
domini florencium epum et alios vulgares
danes de die in die opidum scalis aliasque
pluribus instrumentis captans itrouere per-
tendentes defraudarunt astutis vijs et mu-
tiloq'is ulteriori aggressu et festinatione
iter apido. Absurdum et immaginabile
videt quod absq' animone p'noitorum facio-
nem diu resistentiam fuisse valuisse. Interca-
fere xvi elapsis ebdodis dominus arnoldus de

huern epus leodicen annis uxorius hen-
ria borchgenui p'stati domini florentium epum
et hercini borchgenui per hunc modum in fir-
ma pace reconciliavit in huc v'na pr'pens
Ex quo hercini borchgenui nec sui p'decessores
tibi dudu' n'statis alijsq' altis iurisdictionis
possideret nec de cetero possidebuit. Sed
floreci haec actu ticten epo' aut suor' suces-
tor quicq' futurum oibz altis iurisdictionibus
in proch'ia de montevoerde fungit et urbani
q' locor' in dicta d'ocesi ubi p'stati borchge-
nuis h'modi iurisdictionis h're poterit nichil
lominq' et pulsu' capane suos q' exp'ada-
tores in p'dicta proch'ia et ubiq' locor' in
dicta d'ocesi equestres aut pedestres paci-
fic'e trahere. Itas attac'onu' erociationu' et
nullaten' refutare et de quibusq' minis
missis altis iurisdictionis tangenibus disponere
ordinare. Et ipse borchgenui p'stati una cum oibz
triu' de montevoerde habitantibus ad san-
cti eu'ngelia inuenierunt se domino floreco epo'
aut ei successori vel successoribus n'q' oppo-
nere p'missa nullaten' infringere sed boni
seu boni d'ocesan' et subditu' seu d'ocesai
et subditu' actis dieb' p'mane. Et predictu'
instrumentum ac opidum domino floreco epo' et suis
successoribus quoniam p'cuerit aut idignuerit
ad se inuadu' et defendendu' contra quosq' alij
q' grassatores cum p'ca' et apta'. Et plura
alii domino floreco epo' recognouit que in
una p'positio'is sup' p'missis confecta multa
signill' borchgrauij p'dicta. domini arnoldi de hu-
ern p'stati ep' leodicen. abbatis sa' trudonis
et deo' suor' affinu' et sociorum plen' co'ci-
ner. Ex quibus pater q' p'dictu' borchgrauij
a sua sup'positio'is via tandem dedicauit et domino
epo' obediens apulso est qd' prius o'no face
remisire. Et paulo post eodem anno obediens
nam m'strauit. Nam quidam datus iohes de bo-
mel qd' viru' in dicto opido de montevoer-
de invenit qui p'marsulai ep' in p'dicto o-
pido capto est et ticten datus ubi sed; iudi-
cium militu' p'nt moris est dimidicunt et de-
collato' est. De guerra dom'oz de artiel et
p'mane cum quibusdam incidentibus
Anno domini m'ccccc lxxvij g'nis sedicio int' d'om' de artiel et dom'ellu' iohes filium

318

et ex una pte et int̄ dños de vianē erat a
meyda et alia pte suborn est que longis
traluit tibz qui p dños lapsus tym re
brius cōfligētos se mutuo captiuauit et p
cesserūt. **P**er silendū est qd̄ dñs de vianē ac
brius viator cristebat plures sibi subegit
et captiuauit nō obstatibz diuinitis aliorū
et copioso adiutorio hollādiorū. **N**ā firmi
ter credendū est si equal dñmā eis affiūs
set alios p̄al a patria profugisset post
hoc āno dñi m^o cc^o xci ip̄o die petronille
vglō iattus erat pm^o lapis fundameūl
ordis carthusiū inf̄ suburbū amatis fier
teni aut̄ fidator ac dotator erat dñs sue
dero de gneſbeor de puten et de strinen.
Codē āno qd̄ h̄q̄tatis filiū qd̄ opidamū
de venen qui boero de pludere dicebat su
is demeritis mīme erigētibz xpe renēmp
tuauerūt q̄ et iuramento solito p̄missō af
secuārūt. **I**ntraea rumor magnū p̄ pdic
tū euolauit opidū q̄re opidamū venesos
cōacto gradū p̄fatos iſeq̄bant maleficos.
Qui fugū cōpiētes ad castriū de horst dali
uauerūt qd̄ dñō de vianē nūc tibz de dñō io
hāne de verneborū qd̄ ep̄o pro certa
sumā peccūe stabat ip̄gnoratiū. **Q**uo au
dito floren̄ ep̄o idilat̄ iter arrip̄ies pre
dictū castriū adiūt̄ pdictos q̄ maleficos ibi
dem derētos a castellano sibi dari penit
q̄s thomas mulacert illi castri castella
nius nūc q̄pis redē recaſauit. **Q**obrem
floren̄ ep̄o cōmot̄ hoc castriū seriosi
us incōtinēt obſidebat qd̄ uulnōmīnū
attronoribz assultibz testare p̄tendebat
et pdictos potēt arripe maleficos. **S**ed
castellani cont̄ tantos assultos mīme pre
muīt q̄i sibi illa sumā peccūe qua casti
triū sibi foret ip̄gnoratiū plenarie resti
tueret et pdicta maleficia nūc sūret in dedica
tione ep̄i sed iudicium militū et nobilis senten
tiādi qui postmodū vitallis ruptis a prisio
ne discesserūt. **P**hūc modū dñs floren̄ ep̄o
mistrū suū a suis pdictoribz ip̄gnoratiū
ip̄o die nātūtis bñi ioh̄ baptiste redemēto
dē āno ip̄o die sū mauritii domicilla alien
dis de poelghēest dubua comitas hollan

die et wilhelm⁹ mizer apud aurā p̄dici
comias in haga lamētabilit̄ fūcēt in fer
a unde postea magna sedao in hollādia
erorta fuit. **D**e quodā fr̄m minorū in t̄
Hoc codē āno pdicto **L**icato degdato
ip̄o die iheronimi p̄fessoris quidā fr̄ ordi
nūs minorū deniliaco orūdō in licato deg
dato fuit asserēs se grā et h̄is aplas fo
re ep̄m. **Q**uē floren̄ de weudichouen
coanteauit in suffringuū qui q̄plu
res in dicta dyocesi acolutos subdparos
dyacenos et sacerdotes ordinauit nō nō
q̄plura monasteria cōlias sacraq̄ loca
et altaria in dicta dyocesi cōseruauit. **M**u
quōdā iā clapsō tpe p̄ quodā fide dignos
et pdoncos in veritate cōptū fuit pdictū
grāca et bullā oīno fore falsas. **Q**uo p̄
mulgato q̄ plures qui sacros ordines
a pdicto falsario receperūt ad dñsa se di
uerūt. **N**ā q̄plures sacris postergatis
ordinibz vrores dixerūt aliqui ab aliis se
fecerūt reordinari ep̄is vnde q̄ pluribz
mīla mala euenerūt. **O**bire floren̄ ep̄o
cōfilo et mādato dñi ip̄e cōassociatō si
bi septē q̄pis pdictū falsariū br̄az aplas
vñ tēca in quodā theatro nūc sacerdota
libz induit̄ habitibz quibz paulat̄ p̄ua
bat p̄mo cīsula deinde manipul dem̄ stro
la et sic de singul̄ aut̄ trimes abradebat̄
et pellis arm̄ digitos quibz corpora dñmā
tractare cōueniat nū quodā viro offeter
laceribz qui nouissimē habitu idūt̄ sīla
ri iudicō scālaris scālēto et scabūis tā
tis tēterū iudicādo tradit̄ est q̄ ad mī
vñ dñmāt̄ iudicāt̄. **D**z ip̄i sacris ordinibz du
dū ab eo habitibz cōpacētes q̄nīmo ob re
uerētā ordis fr̄m minorū ip̄m dato a
mītibz suscepēt et decollari iussēt q̄
de lucēa dñi floren̄ ep̄i amīterio pdi
catorū tēterū iūmat̄ est. **D**e obitu d
floren̄ ep̄i tēterū.

Anno dñi m^o cc^o xci ip̄o die pastores
ai dñmū in emā celebraret officiū dñs
floren̄ de weudichouē ep̄o vir nobi
lissimā orūdō qui et nobilioribz vñ
tū habundabat. epibz hō q̄i mārīda quā
dñs nr̄ ih̄c xpc̄ expirauit debitu vñisse

arnis in quadā villa tr̄isyclina herde
berth nūcupata p̄soluit. Postq̄ xijian
nis et q̄nq̄ mesibz prudētissē et honest
tissime tectōse gubnasset pontificā
Qui deinde t̄ eccl̄i curri tr̄isycla vbi
nā in cathedrali emā luctu sis exquis
suor affinū et amicor corā sumo almi
decerissē thumata est. Cōsiderem⁹ tq̄
q̄ dgrua hora dñs n̄ ihu xp̄us suū e
letū et iustū mīstrū ab hu⁹ sc̄i ruina
m̄pe dignata est cū termin⁹ vite regim⁹
ducto sepi⁹ cōformat⁹ qui et ip̄e debito
quo quis catholica fesso et strita pura
d̄sa ad paschalia festa se p̄parat. actis
matum p̄missioē dispositis ab hoc se
culo sublat⁹ est. Agonizat⁹ qđ nobili
viro dñō floren⁹ p̄fato fūliares et affi
nos sui astates de seruicio sibi ip̄ensis
remunerari petierit. Quibz r̄ndit. Dedi
qd̄ fūico inuēs q̄ uniuersi multa dona
et emolumenta qibz vite sue exhibuiss.
De pecunia vō sius sua debita oīno sol
ueri dispensuit. residuū vō b̄to martio
et suo successori tradē p̄cepit. Qui cona
to hora mortis istante emittēs de domo
nūtos suos fūliares p̄cepit castellano
ne eos aliq̄ mō iterato utromittet deside
rās oē p̄cūlū qđ p̄fate dyocesi p̄ suos af
fines aut fūliares mediatisbz mīstros dy
ocesi tūaten enenire potat p̄uenire.
Tr̄asmitteb̄ hēricū enere p̄tuendo cas
trū de vullcho. demādās enercardo frey
sen castellano castri de horst ac tēto cas
tellanis singula castra dīce dyocesi iba
bitūbz ut quis suo castro ad vñi sui
successoris de auta p̄uiderer austodia. I
floren⁹ vir nobilis et igenuus in p̄dūa
dyocesi multā vñose opam est. Nam et
mīstrū de herdeberth turribz aulis stibu
lis cibibz p̄ pulchris excellēt̄ supede
ficiunt nec non opida de herdeberth et
vñmē lapidibz arānuminiri fecit. Qui
et singula mīstra dīce dyocesi tā mīspelā
q̄ tr̄isyclina in solida stabilitate reno
vavit. Et singula castra dīce dyocesi de
quibusq; idigendis p̄mūta remq; of
ficiā libera suo successori dimisit mīnlo

min⁹ errotā dyocesim in pate tr̄aquilla. Cui
deus pro mercede tantoꝝ suor bñfactor
requie etiā in celis. om̄ p̄tō suor vñis
sionē largiri digner ut n̄ sc̄i et clās dei
vivat et regnet et regna celoz possidet.
Ame. Deposulacōe frēderia de blandi
hem li epi r̄rectō.

132.
Omodā fere diebz ab iluminaciōe no
bilis viri dñi floren⁹ de weudich
ue q̄i sepedā clapsis dñs albi⁹ comes
hollādie et wilhelm⁹ dux gelrie cū igen
n̄ solequitate p̄erū et armigeroz in tra
iecto venerit. supplicites caplaribz etiā
q̄ten⁹ nobiles et discretos viros p̄ eos p̄n
tandos velis h̄iē recomendantos et alterū
eoz in nouū dīge pastore. Et supplicavit
dñs albi⁹ comes hollādie noble virū dñi
rogerū de bronchorst caplarū etiā colo
nēs eligi in ep̄m. wilhelm⁹ vō dux gel
rie peti⁹ nobile virū dñm frēdericū de
blandichem ep̄m argētanē eligi in pōti
fice. Caplares vō etiā p̄p̄titor p̄ma
p̄n discordes supplicites mīstrū p̄ler. p̄e
dictos hūlū supplicare p̄tapes q̄tē vna
nūnit ad unū eligendū et desenderet il
liq; eoz p̄tibz mediatisbz vacas ponasiā
libent̄ ferret. H̄i q̄ p̄dūa p̄tapes vñani
mit̄ et descendē nōlebat maḡ discordia it̄
caplares etiā labora est. Nā maior pars
caplarū currit vō nobile virū frēdericū
de blandichē p̄dūa gelrie p̄mūta postula
uit ep̄m. Et miōr p̄s arāt xvii fauores
comitis holle rogerū de bronchorst p̄ comi
tē hollādie p̄ntātū elegit in ep̄m. Et quis
eloz suos nūnos v̄s̄ bonifacū papā p
firmaciōe aḡrenda cōato tūsmisit.
De quādā maḡ discordia in hollādia

Interea cū p̄dūa agerent̄ magna dis
cordia in hollādia exorta est de qua pān
lisp signis p̄missū est. Nā conrad⁹ curer
comit⁹ hollādie et q̄est⁹ fuit quō fili⁹ eis
wilhelming curer noctis qibz in ei⁹ curia
in ei⁹ scrūta latronātācēt mīnlo
dños bordigrūn̄ deleydis theodruī deas
perē et ei⁹ fili⁹ duos iūiores frēs de lecta
hēricū bordigrūn̄ de monsverde iohānē
de haemstede et q̄i plures alios nobiles z

honestos vulgariter dictos horumque tamquam
 dicti latronum et spumatores accusas. Qui
 corpe et bonis dyadicabantur eo quod totam
 iudiciorum partem non audiebat. Comes wil-
 helmus de vestiante filius predicti comitis hol-
 landie co-fundator istorum horumque sibi pte as-
 sumpsit et quod eos inuare nequerat nuntiatio
 a pte recessit. Et dominus iohannes de arkel
 ac alijs qui iuxta patrem manebant parvum pa-
 ne ut patrem et filium locuti fuerint. Nobis
 comes hollandie per magnu[m] collu[m] exatu[m] duci
 filii sui castri de outena vallauit in grotto.
 Et quod castrenses se rato una cum misterio reddere
 renascerent p[ro]ficiuntur comes hollandie ibidem sua
 erexit tentoria ut predicti castri g[ra]uoribus
 testaret assilabatur quod quod est castri quibusdam
 horribilibus armatis ferreis bombae et scis
 nuncupatis per magnos lapides eiactib[us] non
 quassabatur. Nobis iohannes ep[iscopu]s leodiensis fi-
 lius predicti comitis hollandie cum suis consili-
 bus nec non fratribus hanonie ibide aduenie-
 ruit ut discordias inter patrem et filium exarpa-
 rent et bonum pacis reformaret. Qui inter
 comite hollandie et castrensi per hunc modum co-
 posicione ordinaverunt quod p[ro]ficiuntur castri co-
 miti hollandie tradet et castrenses salua vita
 discederent qui usque bussardus ubi comes
 de vestiante tunc quod erat salui ducabantur.
 Ita fuerunt hec ipso die margarete regis anno
 q[ua]dragesima d[omi]ni d[omi]ni fridericus de blandichen
 ad p[ro]p[ter]a d[omi]ni wilhelmi duca iulie et gel-
 rie confirmatus est per bonis faciū papam non
 obstante quod rogerus theraurari colonie
 sis ad instantiam duca alberti ab aliquo
 bus canonicas electo fuisse hic p[ro]p[ter]a su-
 it ep[iscopu]s argentinus. Iste anno xx caput cas-
 tri de concorde et castri de vestiante
 in domino de arkel. Hic erat in bellis
 ab alijs strenuus in ecclesiastis deuotus
 in pauperes largissimus. Epelmeus in dio-
 cesis multa monasteria fundata sunt.
 Obiit anno xxxii in festo sa[nti] dyonisii in
 castro de horst sed traiecti sepulta rexit
 annis xxx cum dimidio. **D**e elato suederi
 l[itteris] ep[iscopu]i trecenti et ei expulsione

Hanno m[ille] ccxxiij nos octobris quod
 p[ro]p[ter] capl[us] ad instantiam adolphi duca-

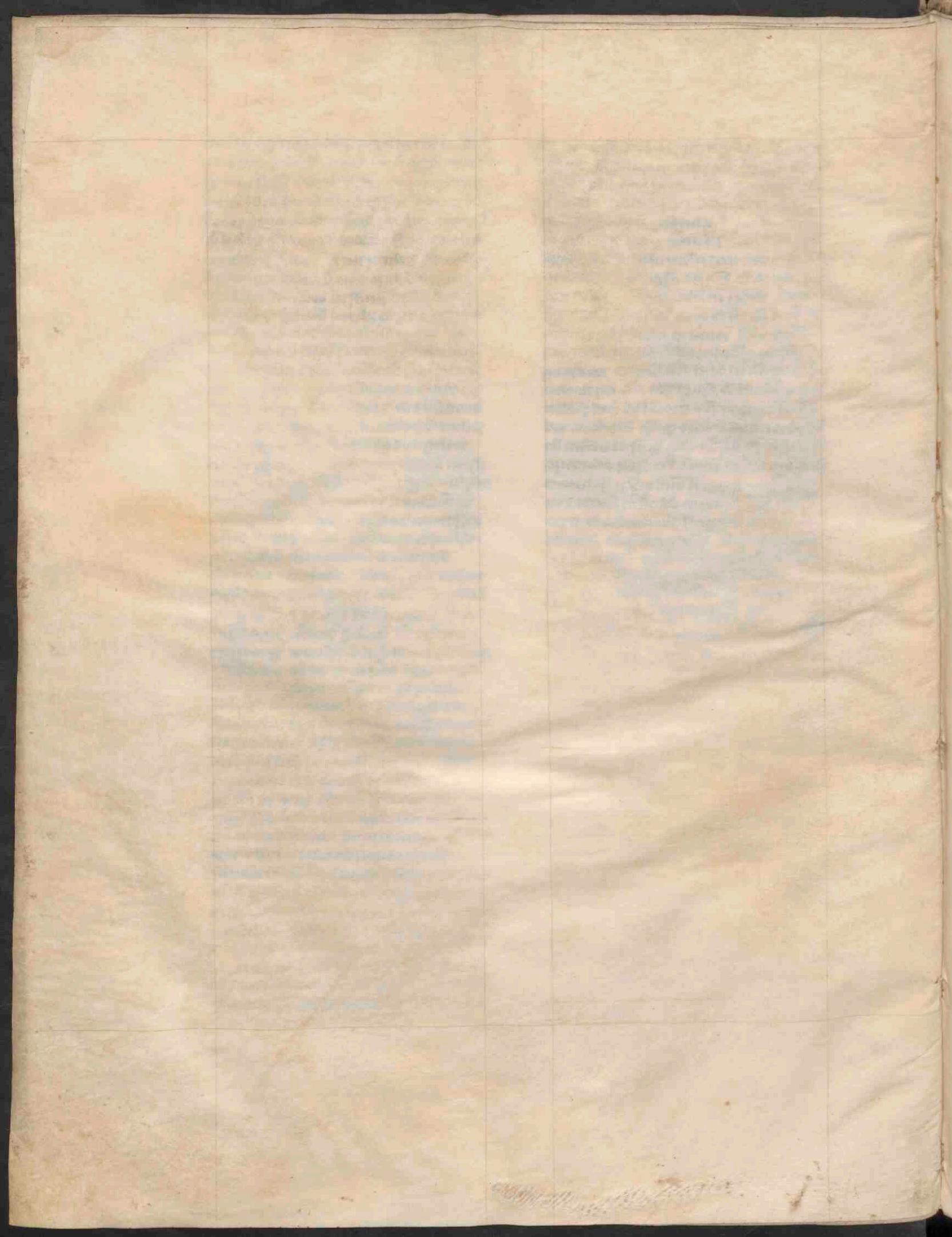
diuensis postulauit rodolphu[m] de die
 phot p[ro]positu[m] osnaburgensem. Quicquid po-
 iohannem de buere p[ro]positu[m] aquensem
 et b[ea]t[er]e marie traiectensem si d[omi]n[u]s martinu[m]
 p[ro]p[ter] quod stultus suederus de tulenborch
 p[ro]posito maioris etie traiectensis. Qui
 anno xxx obtinuit firmacionem in festo
 ad vicula petri amersfordie receptam
 et postea in crastino bernardi intravit
 traiectu[m] et cathedraliter. Et anno sequenti
 d[omi]n[u]s iohannes de venetiis i[usti]gi p[ro]p[ter] hereticos
 paucis intravit militare et aicos sibi se-
 nt et rodolphu[m] introduxit et potenter
 cathedrali fecit sine derent que plures
 canonici p[ro]p[ter] hanc violentiam intrusio[n]es
 auimur erierunt sequentes eorum veru[m] ep[iscopu]m et
 p[ro]p[ter] adiuta intrusus alios canonicos het
 acta st anno xxiiij. Et ex his mag[is] par-
 talitas et guerra non solu[m] in traiecto
 traiecten veru[m] in hollandia gelria et
 tota dyodchesi secuta est. Et p[ro]totype dyo-
 chesim rodolphu[m] et sui excoitant agg-
 uant et reagguant et ut aspis surda
 nidal adiutant. Et anno xxiiij eugenius
 p[ro]p[ter] quod misit legatum ep[iscopu]m matthei
 qui reabilitauit rebelles traiecten ab
 excoitacionib[us] et irregularitatib[us]. Et tunc
 ep[iscopu]s suederus ut crudel et ab ep[iscopatu]m suo ex-
 pulsus proruit basileam ad filium ubi eod[em]
 modo in nocte mathei apli obiit et re-
 quiescat ibidem apud carthusieni

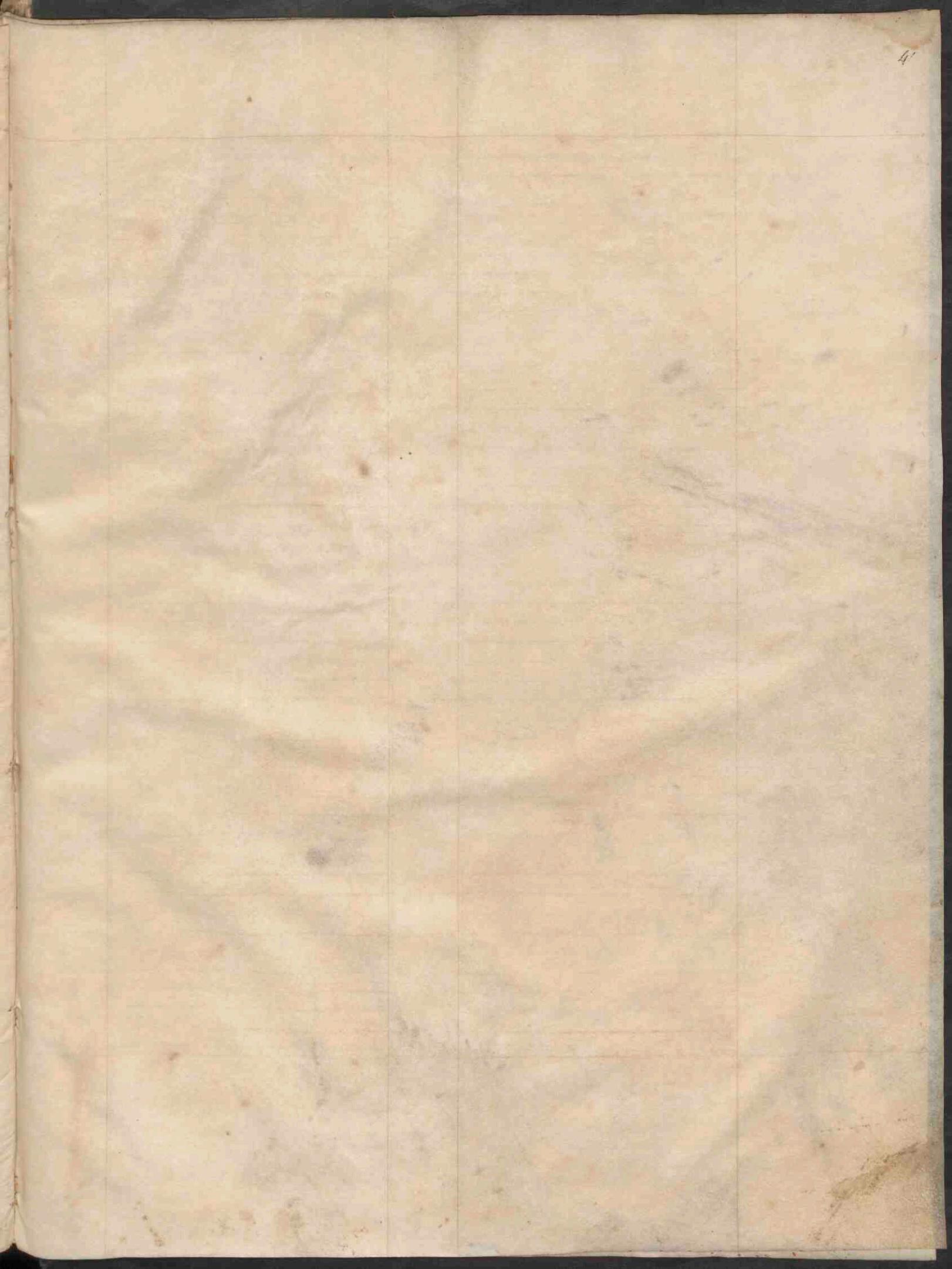
13.3.

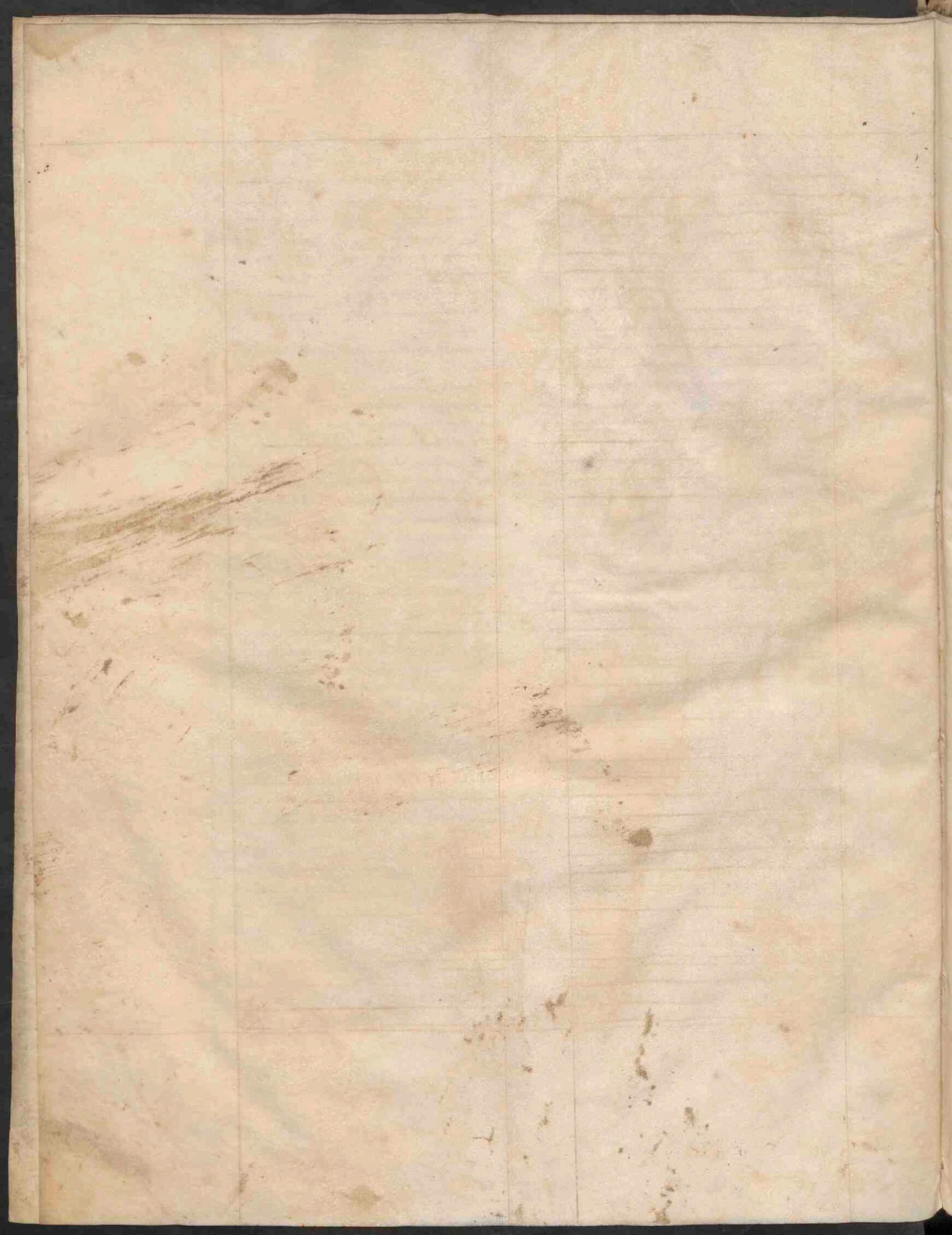
Canno m[ille] ccxxiij reynoldus dux gelrie et
 iohannes dux banarie dissidarunt traiecten
 et amersford. Et ena iacobus de gnebber
 dominus qui incendit amerogdourn
 reest et deceptio p[ro]p[ter] ad menia militatis
 Et postea reynoldus dux deuastauit oia
 suburbana opidi amersford. Eod[em] anno
 martinu[m] p[ro]p[ter] misit cardinali nomine
 brando ad predicandam crucem cont[act] pragmu[m]
 et sonu[m] est magnu[m] passagiu[m] sed illuc p[ro]p[ter]
 gates paru[m] p[ro]fecerit. Anno xxiiij huber-
 tus d[omi]n[u]s de tulenborch instituit collegiu[m]
 moniorum in tulenborch et affirmatum
 per fridericu[m] ep[iscopu]m. Anno xxiiij reynoldus
 dux gelrie subito mortuus est p[ro]p[ter] rose
 dael et eod[em] anno arnoldus filius iohannes

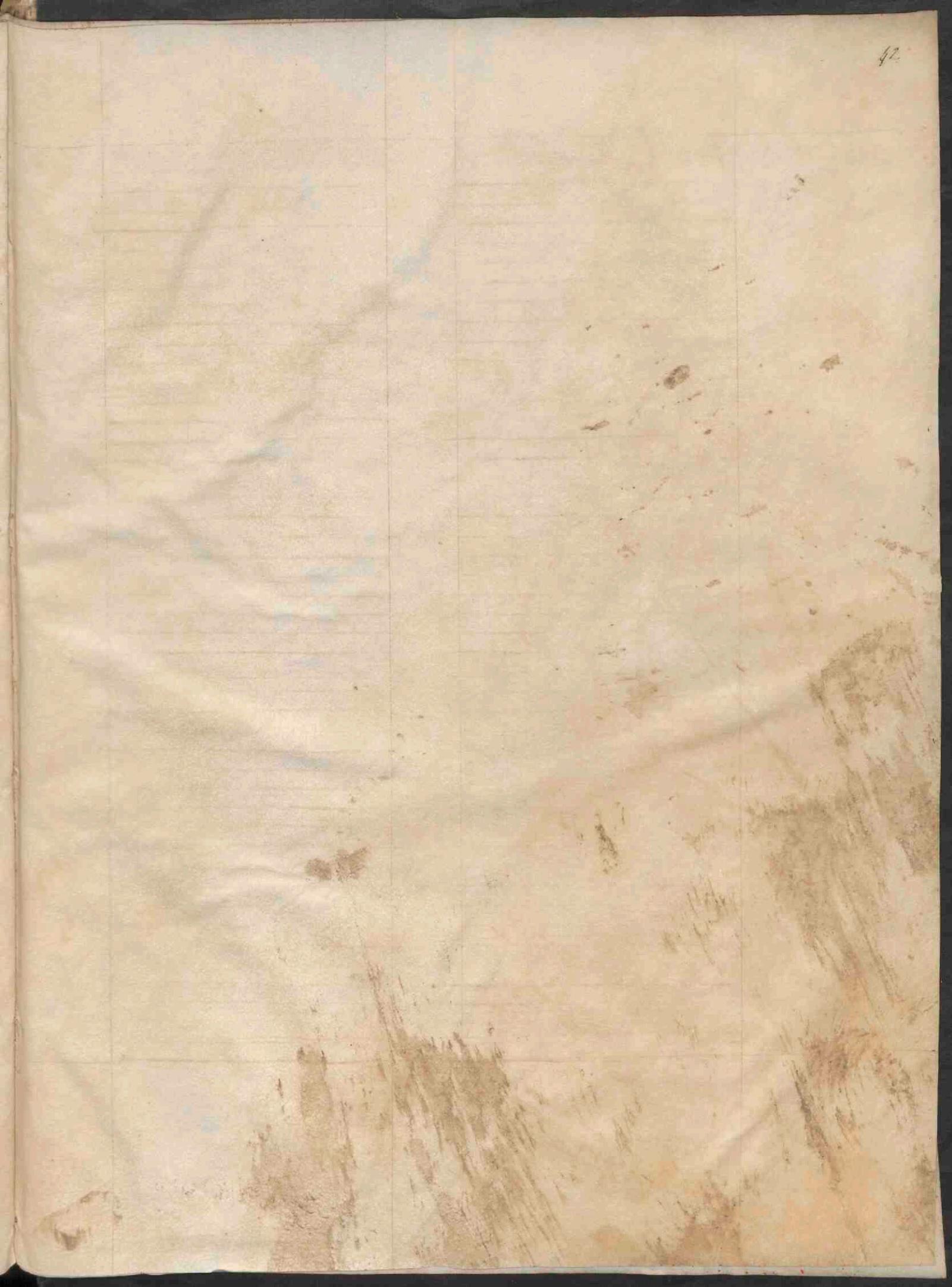
dū de egmōda tāqī verū heres in du
cem receptū est xiiii annū agēs et p^o
hoc in festo magdalene duxit kathē
rina filia ducas cluens septē annos
Anno xxii obiit iohes dux bauarie p^o
qī hollandiā noīe tutorio septē annis
reisset. **E**nīmo xxvii philippus dux de
burgūdia cōmāllavit opidū de seuē
bergī qī timēcōs ītestinū bellū resig
nancē se saluīs uribz et pīulegus vi
tū et horis. **C**odāno obiit iohes dux
brabāne cuī statī successit philippus
dux burgūdie filiū amiculi sūi. **H**oc a
no dux philippus dissidavit trīmentī pī
ter rebellionē sedis aplice et obsidens
amerisford cā impugnauit sed vulne
rato retrocessit. Arnoldus dux gdrie
mille equestres in amerisfordiā misit
minētes cā sed factis treugis mī sue
derū et gehren ex una et traientē ex
alia gehren recesserūt sed p^o amerisfor
deses iuto suedero epo et eo expulso.
rodulphū cū traientē intīmisert
Codāno xxvii rodolphus de diephot
dissidavit ducē gdrie et intrās veluā
xvij villas grūssit spolia cepit etiās
depdauit. Eront gehren abusserunt
amerongī wonderberch et treithia et
reisi sunt cū magna pīda ad apā. **C**odā
ano in crastino octē petri et pauli ro
dulphus cū traientē et horechen abus
serunt plures villas arm̄ renū s̄ hoesd̄
keisterliend usq̄ rauēsiade et segn
die abussat monasteriū in insulabe
ate marie et traientē redierūt. **C**odān
no fīa vi ante Ep̄to mī tremotū dū du
cans subiunctū viij annos et vñā abba
cā in catholoma jīmo et magna annas
territora totaliē absorpta est et versus
siluestris cū multitudinē serpentū insi
nitū pīlin occidēt et magna anna in
catholoma barthimona pīe es ruina
nō inhabitabat. **D**e finiāde roduli
Nec post obiū suederi pīpā eu
geniū iſerant in lij epīm tūctē
aliqui mī canonia adhuc exiles ele
gerūt nobile dūmīcellū walramū

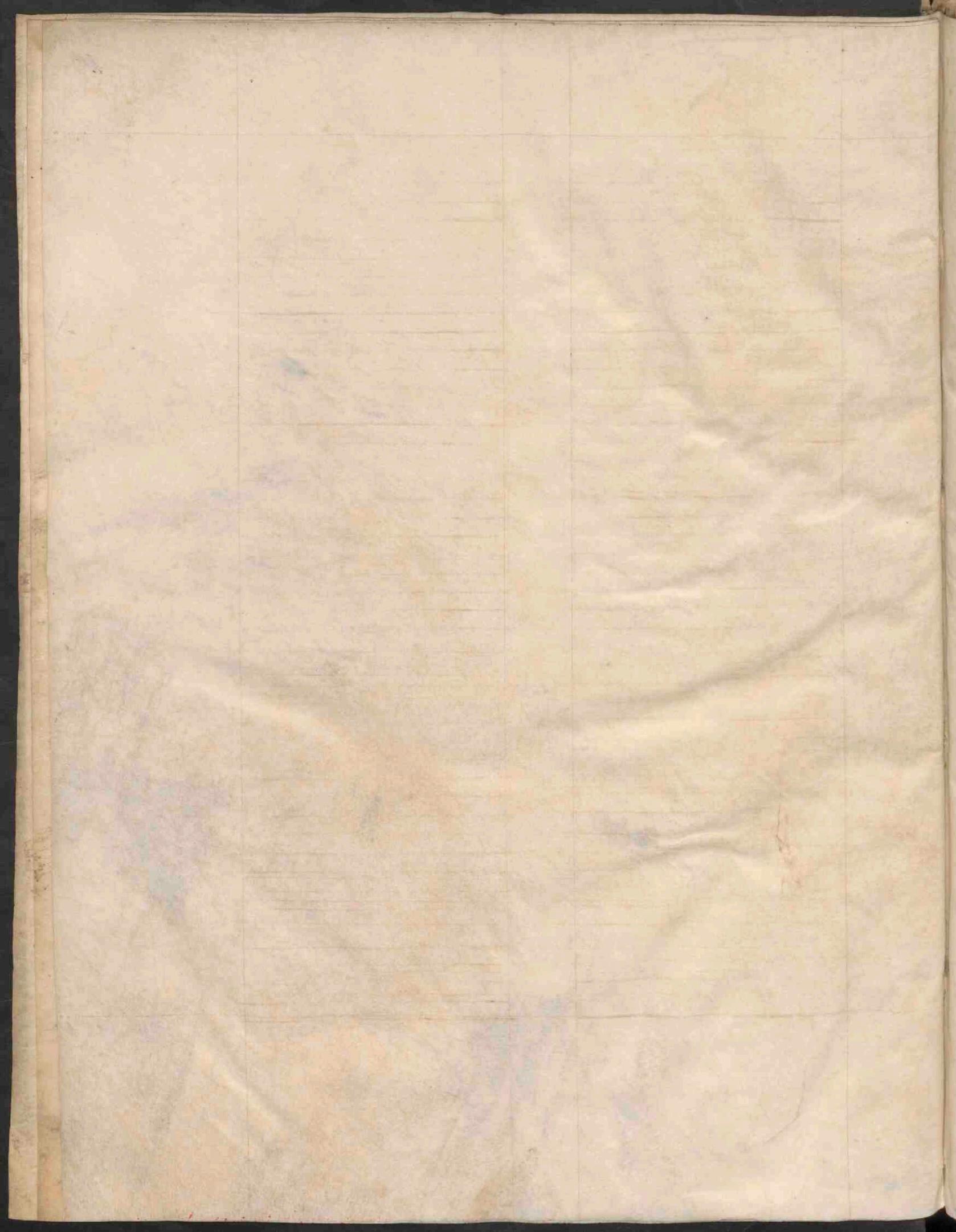
de mōrsa in dordraco sed tānd̄ facta
pace resignauit mī suū ad vsus dū
rodolphū qui licet esset latus epātū
tū bene regit et fuit defensor deri et
calesiasticarū pīsonarū. **H**ec acta sunt
āno aī mī xxxv. **T**ānd̄ sāno xlii ipē
epūs pīe pīalitatē a traieto expulsa
in crastino purificatiōis cū amersfor
dens cīuitatē traietū in nocte clam
īredit pī forāmē arī et sic cū dū de
monsford cepit cīuitatē solo epō de
suis vulnerato et dūmīcellū iacobz de
gaesbeet exīstēs tūc tūps in cīuitate qī sa
uebat pī illi capīt est et tandem pīnt
ressiō; dū de lānoy nūc regent holla
die rodatū est qī opidū de duerstedē
cū castro et suis alīmēcīs et castru de
apēonda post eiō obiū redērēt etiē
traientē ipēq dūs leuaret xiiij. **F**lore
nos venēt et sic liber exiret ipē epūs
rūrit et ordinauit singula ad suū bū
placū tāqī verū dūs. **O**biit autē idem
epūs adhuc exīlāno dū aī mī arcō lu m
astro volverhoe vigiliū cōmūnaciōis
Enīmo dū aī mī arcō lu philippus dux
burgūdie ipē halixti pīe pīusioz
etiē tūctē obtinuit pro filio suo dū
dāud qui fuit epō morinēn.

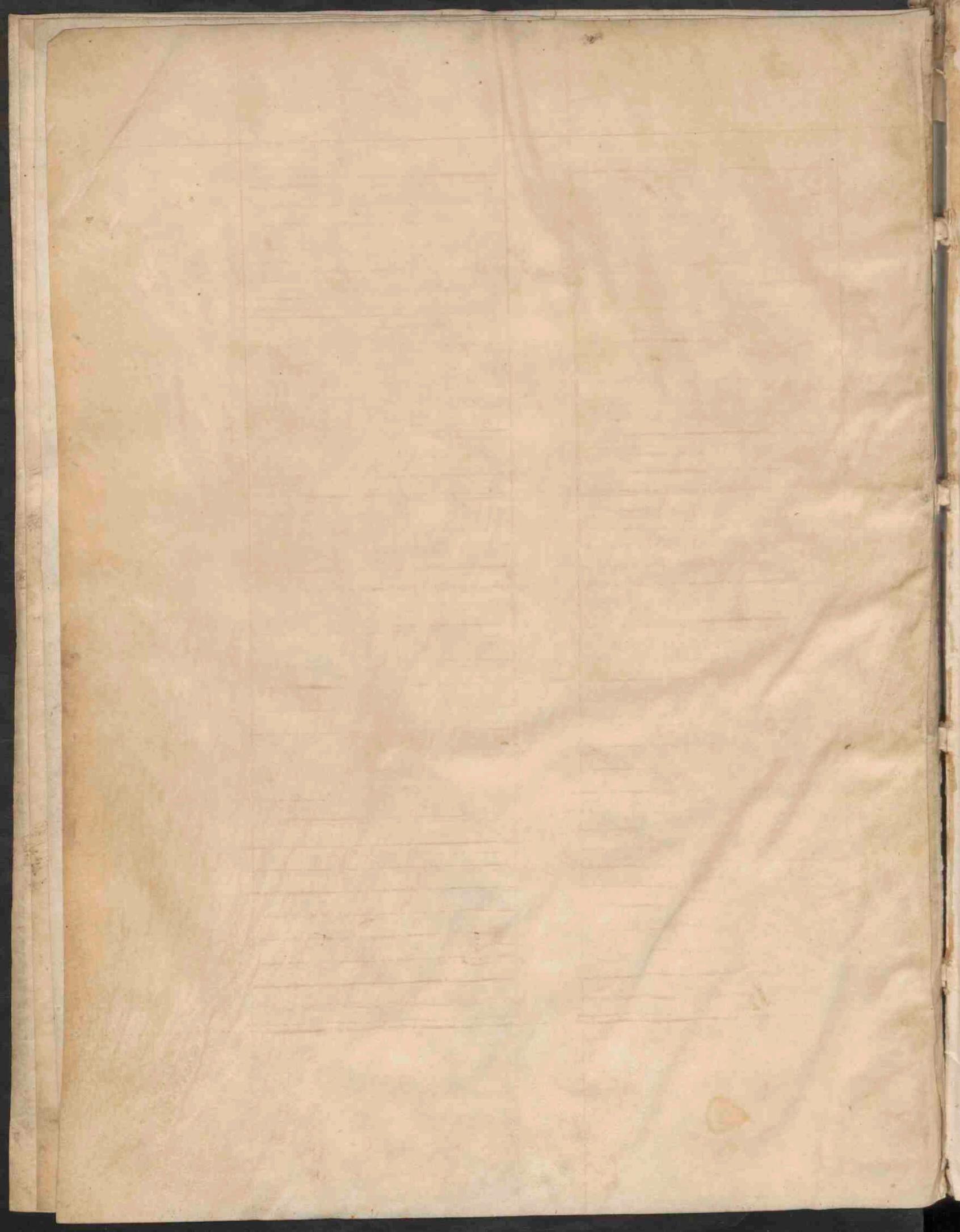

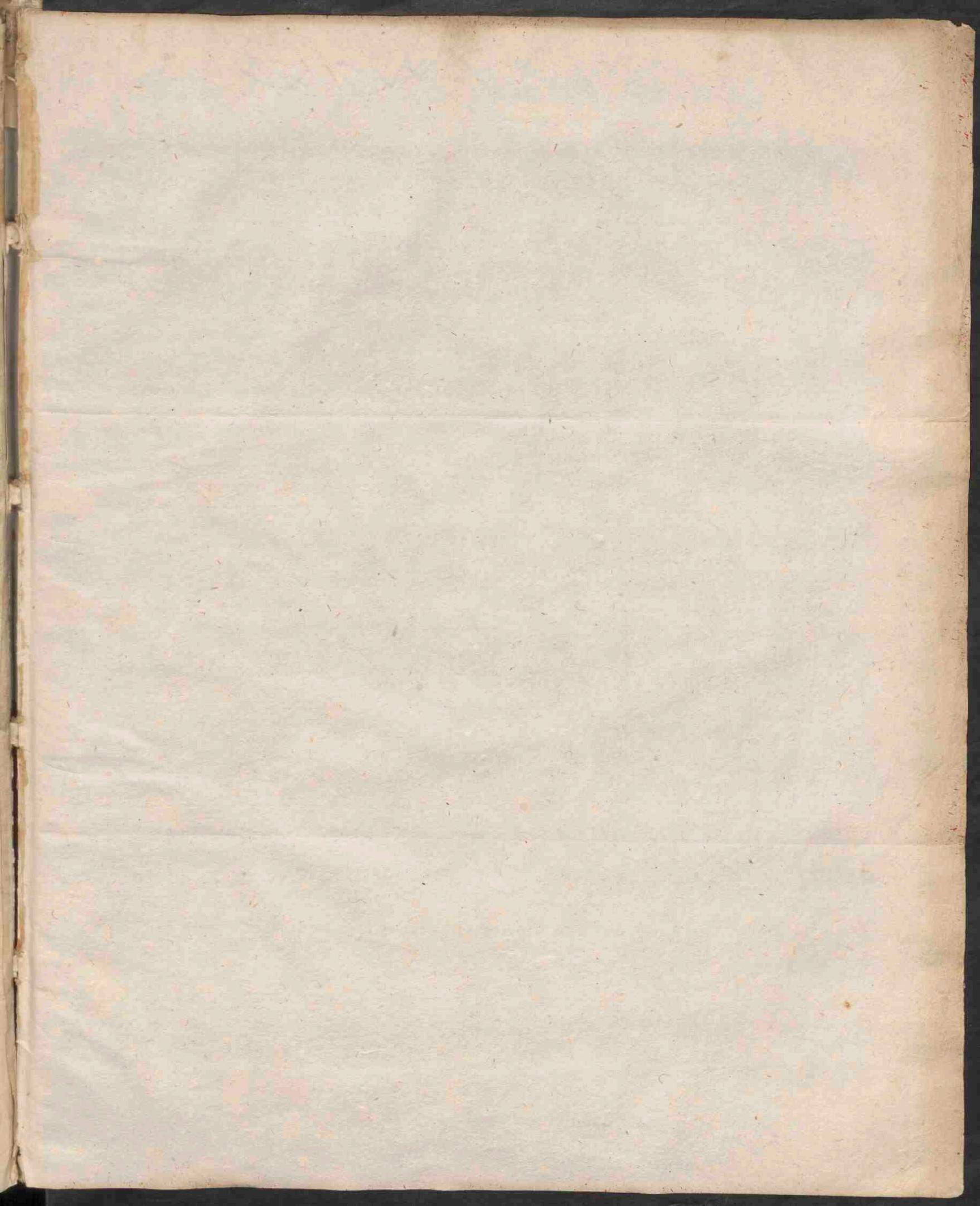

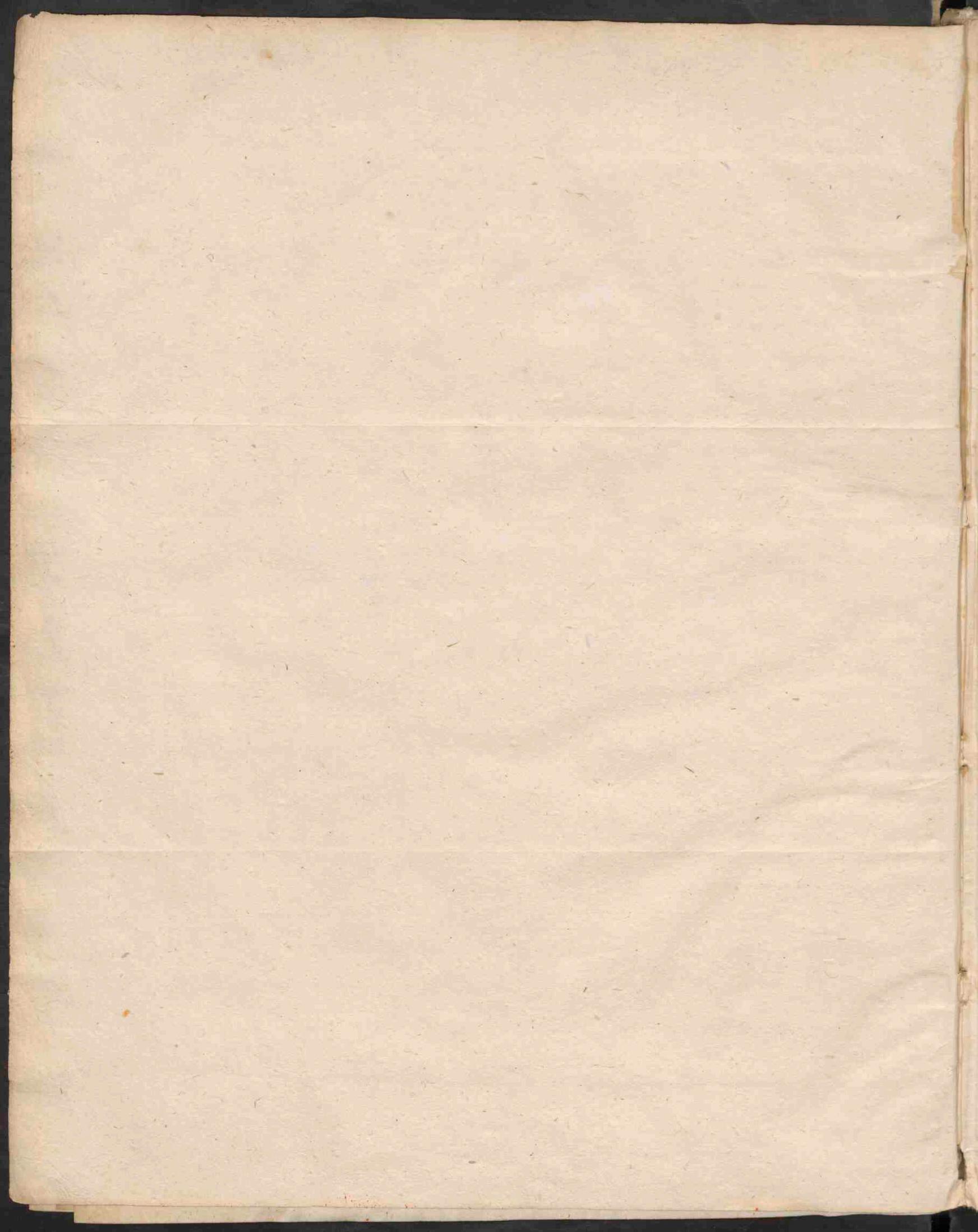

Batt. 1010

